119

MAJER ISTVÁN

V. PÜSPÖK ÉS ESZTERGOMI KANONOK

GYŰJTEMÉNYE.

1885.

VEGYES NYOMTATVÁNYOK,

és Kéziratok.

.....kötet.

Tartalom: a túlsó lapon.

[illegible]

E kötet 50 számot tartalmaz, lajstromát lásd a túllapon.

F. II.

119

Tartalom.

Folyószám.

1. Oratio Francisco C. Barkóczy A. Eppo Strigon. occasione solennis introductionis Tyrnaviam in limitibus Territorii a Martino Déváy Civitatis Senatore et Capitaneo die 27. Sept. 1761.
2. Carmen Panegiricum Festis Honoribus ejusdem, Nomine Cleri Saec. Caris Strigoniens. Tyrnavie 1761. Cecinit Simon Fábri.
3. Felix redditus ejusdem ad A. Eppatum Strig. 1761. Adplaudit Andreas Rabcsek Canonicus Segusiensis. 1761.
4. Cordialis Laetitia Ecclesiae Agrienfis. Eidem Michael Ambrozovszky Canonicus Agricensis 1861.
5. Symbola in Laurum Ejusdem. Pr. Primatis occasione illuminationis per Civitatem Agriensem. Agriae 1861 die 26. Julii
6. Eidem Celsissimo salutem dicit Tornensis pyeria Colores. (Carmen) Agriae 1861.
7. Ejusdem Honoribus Elegia. Budae 1861.

Sequentes Manuscripta.

8. Epistola C. Francisci Barkóczy Epi Agriensis ad Regni Primatem quoad jurisdictionem Capellanorum Castrensium. Agriae die 21. Nov. 1753.
9. Rescriptum Regium quoad Sententiam Curiae Regiae in Causa Successorum Matthaeovszkianorum. 1747.
10. Responsum ad id. 1747.

Nrus

11. Reflectiones in Causa successorum Mattyasovszkiarorum.
12. Litera Curiæ Regiæ ad Palatinium, in qua obtestatur ut officii sui agat apud suam Majestatem respectu præjudiciorum. 1747.
13. In eodem facto ad Cæsarem Diurn Cancellarium.
14. Vt
15. C. Pálffy Joannis Palatini mandatum ad Petrum Ordódy Cottus comarani. Judicium in causa legataria Baronissæ Liebenberg. Anno 1748.
16. Vt
17. Copia Resonjti I. Cottus Zemplin. in negotio contractivæ dilocationis I. Militis ad C. Consilium 1755.
18. Coram I. Universitate Cottus Zolyensis Matthæi Michna V.H. Diaconi solennis reclamatio contra Georg. et Ladislaum Radvan, quod eos a nobilitatis prærogativis privare non erubuerit.
19. Georg. et Ladislaus Radvánszky coram Cottu Zolyensi proponunt Rationes, quod Plebani in comitatibus nulla vota sibi vindicare possint.
20. M. Theresia rex comitatui Bihariensi quoad jura Eppo Groswaritus Ordienti Anno 1743o concessa. Datum Vienna 24. sept. 1753.
21. M. Theresi representat status Cottus Biharyensis propter remissum mandatum ad instantiam Jacobi Holen rejectum 1753.
22. Franc. C. Barlóczy Eppus Agriensis 1757 Patri Generali Ord. S. Pauli primi Eremitæ in quæstione barba
23. Representatio Cottus Bihar. ad Reg. Consilium in puncto nobilium Armalistarum respectu taxationis.
24. Cottus Comaromiensis ad Reg. Consilium in puncto taxationis armalistarum 1754.
25. Representatio Cottus Borsodiensis de taxatione Armalistarum 1754.
26. " " Comaromiensis " 1754.
27. Franc. Comes Barlóczy Eppus Strig. Ad Capitulum de officio divino et disciplina. Strigoniæ 1762. die 30. Julii.
28. Apologetica Decretorum Visitationis M. Capituli Strig Anno 1762. Augustissimæ per Eppum subscripta.

(Continuatio a post) 29.

Folyó szám

(Tárgymutatónak folytatása)

29. Extractus processus. Actricis Sárea contra incolatum Comitem Franciscum Esterházy 1753.
30. Pro erigenda Turma Prætoria. Litera Comitis Aula. Hung. Cancellariæ ad Comitatus 1760. – Ex parte Cottus Strig. pro alenda Turma annui 1200 fl. ex fundo contributionali sunt oblati.
31. Privilegium Cæs. Regium pro Turma Prætoria. 1760.
32. Allocutio A. Eppi Colocensis occasione solennitatis nuptialis Coronæ principis Josephi 1760.
33. Rescriptum C. Regium in negotio Statuendorum Tyronum ad C. stat. Grevalkovits qua C. Strigon. administratorem 1760.
34. M. Theresia ad Comit. Strigon. ex obitu Principis Caroli Archiducis. 1761.
35. Litæ Strigoniensi A. Eppis Strigoniensibus redditæ, in quo b. Rescripto Regio adhortantur Regni Cottus, ut ad extruendi ædificii Archiepiscopum adjuvent. 1761. die 5. oct.
36. M. Theresiæ rescriptum ad R. Comitatus pro Consensu assumendi mutui 10 millionum fl. 1761.
37. Collationales Regiæ pro A. Eppo Strigon. Franc. e Com. Barlóczy 1761. die 13. Maji.
38. Dicio Palatini occasione installationis C. Fr. Barlóczy R. Primatis qua perpetui Supr. Comitis Cottus Strigoniensis 1761. die 20. sept.
39. Fr. Barlóczy Jos. Ord. Prímásának, Esztergom városnak örökös főispányi székébe beiktatásakor a megye üdvözlésének beszéde 1761.

40.

40. Gr. Barkóczy Ferencz országi Primásának beérkezése, midőn örökös főispányi székébe a Nádor által beiktattatott 1761.

41. Representatio Cottus Strigoniensis respectu mutuandorum 10 millionum. 1762.

42. In eodem substrato ad Comitem Regni Palatinum.

43. M. Theresiae Reginae litterae ad Regni Primatem, dum Nuncius sacerdotio pictam B. M. Virginis iconem Arcis Strigon. templo, reverendo donaret, quae in ipsa magna Ara super tabernaculo posita erat.

44. Resorptum Cottus Neogradiensis in re Urbariali ad Excelsum L. Consilium 1766.

45. Epistola Ludovici Regis Hungariae ad Papam, in qua petit, ut Regno pro subsidio pis. 1520.

46. Egy főispány (valószínüleg Bihar megyei) beiktatási beszéde királyi biztos Gróf Károlyi Jánoshoz.

47. Allocutio occasione salutationis N. (Regiae Majestatis per Austriae Inferioris Status (circa finem saeculi 18-i)

48. Pest. városegye főispányi Administratorának beiktatási beszéde (a 19-dik század elejéről)

49. Ugyanazon alkalommal a megye egyik főtisztviselője által a Rendek nevében mondott üdvözlő beszéde.

50. Statuum et Ordinum Cottus Nitriensis Representatio ad N. Regiam Majestatem de indicta Insurrectione An. 1797.

BIBLIOTHECA E.M. SZEGED

ORATIO

CELSISSIMO,

AC

REVERENDISSIMO,

S. R. I. PRINCIPI

FRANCISCO

E COMITIBUS

BARKÓCZY,

DE SZALA,

PERPETUO IN PALÓCZ, ET TAVARNA,

MISERATIONE DIVINA ECCLESIÆ METROPOLITANÆ STRIGONIENSIS

ARCHI-EPISCOPO,

SACRÆ SEDIS APOSTOLICÆ LEGATO NATO;

PRIMATI REGNI HUNGARIÆ,

Ejusdemque Summo, & Secretario Cancellario;
Inclyti Comitatus Strigoniensis Supremo, ac Perpetuo Comiti;
Sacratissimarum Cæsareo-Regiarum Majestatum Actualis Intimi Status, &
Excelsi Consilii Locumtenentialis Regii Hungarici Consiliario, nec
non unius e Judicibus Tabulæ Septemviralis, &c. &c.

Occasione Solennis Introductionis Ejusdem in Liberam,
Regiamque Civitatem

TYRNAVIENSEM

ANNO M. DCC. LXI.

DOMINICA XX^ma^ POST PENTECOSTEN, QUÆ INCIDIT
IN DIEM XXVII^mam^ SEPTEMBRIS DICTA

In Limitibus Territorii nominatæ Civitatis Tyrnaviensis

A MARTINO DÉVAY, ejusdem Civitatis Senatore,
& CAPITANEO.

TYRNAVIÆ,
TYPIS ACADEMICIS SOCIETATIS JESU.

Iſte tantisper gradum **CELSISSIME PRINCEPS**! Agmen hoc, quod una mecum TUIS affuſum pedibus conſpicis, Civitas Tyrnavienſis obvium TIBI eſſe juſſit, ut vel hoc doceat argumento: non Senatum duntaxat, populumque ſuum, non Mœnia ſolum, plateas, forum, ædes Sacras juxta, ac pronas, ſed ipſos etiam Territorii Limites TIBI in ſignum publicæ lætitiæ, ac perpetuum Venerationis aſſurgere monumentum.

Dabis autem veniam **BENIGNISSIME PRINCEPS**, quod TE in Caſtos Sponſæ TUÆ amplexus, ad ſpectacula Deo, & hominibus grata, ad Communes Cleri, populique TUI plauſus, & Spirituales totius Hungaricæ Eccleſiæ triumphos properantem, in medio itineris TUI curſu retardemus. Timeremus ſane, ne pro pietate, & officio notam vitii reportemus, niſi ipſa dignitatis TUÆ amplitudo occurſum noſtrum a temeritate vindicaret.

Novi-

Novimus enim ex privatis æque, ac publicis Sermonibus, didicimus ex illuſtribus TUIS facinoribus, atque ipſis etiam oculis ſæpius ſpectavimus, eas in TE eſſe naturæ gratias, illa virtutum, & rerum immortaliter geſtarum ornamenta, ut ſola nominis TUI fama deſiderium Conſpectus TUI non popularibus modo noſtris, ſed exteris etiam gentibus imperet.

Vix nuper æquo *AUGUSTÆ* Judicio primam in Hungaria Infulam obtinuiſti, continuo laborabant ingenia, certabant Academiæ, ſudabant Typi, ſtatus Regni, & ordines univerſi contendebant, ut fortunata tam **MAGNANIMI PRINCIPIS** Auſpicia, Sacratiores tanti **PRIMATIS** honores debitis obſervantiæ inſigniant ſtudiis.

Simul, atque a Throno Regio in Patriam redeundi veniam accepiſti, ſimul majeſtate novæ dignitatis, & magnitudine exiſtimationis illius, quam TIBI jam prius in utraque republica virtus conciliavit, exciviſti Agriam in Venerationem TUI, innumerabilem populorum multitudinem, frequentiſſimas Nobilium, & Civium cohortes: confluebant ex remotioribus etiam locis numeroſæ Sacerdotum Coronæ: concurrerunt Magiſtratus, & Præſides Provinciarum: nec deerant Proceres Regni, & Summi Eccleſiarum Antiſtites, qui TE velut alterum Salomonem in gloria TUA ſequebantur. Poſteaquam iter ad nos inſtituiſſes, occurrebant TIBI certatim Pagi, & oppida, effundebantur in ſpectaculum Urbes, & Comitatus: Arces, Caſtra, Turres, ipſi Campi, & publicæ viæ aſſurgebant in Theatra.

Atque hæc dum ab extrancis fiunt, nos etiam omni temeritatis nota abſolvent, quod ad terminos Territorii noſtri itineri, & Triumpho TUO moras injiciamus. Imperavit hoc nobis non Excelſa duntaxat honoris TUI ampli-

amplitudo, & totius prope Hungariæ exemplum, ſed noſtri potiſſimum muneris ratio, & incomparabile in **CELSITUDINEM** TUAM pietatis, ac obſervantiæ ſtudium: ut qui populares, & nuncii illius Civitatis ſumus: quæ felicitatem ſuam, & commoda Civium, frequentiori Sacerdotum contubernio, potiorem gloriæ Nominis ſui partem, Metropolitanæ Eccleſiæ TUÆ domicilio, ſed inſolitum præſertim hodiernæ diei ſplendorem unice Sacris **CELSITUDINIS** TUÆ inſignibus, & auſpiciis in acceptis referre debet.

Et vero refert eo libentius, quanto cercioribus tenet argumentis, Eam eſſe **CELSITUDINIS** TUÆ Illuſtrium Natalium claritatem, tam præcellentes animi virtutes, Ea in Deum, Regem, Patriam, & religionem ad publicam totius Europæ notitiam collata merita: ut nemo ambigat, talem nobis in TE immortali Dei beneficio obtigiſſe **PRIMATEM**, ſub quo avita Orthodoxæ fidei libertas, gloria Cultus Divini, honor, & reverentia Sacerdotii, Jura Eccleſiarum, prærogativa Civium, & rediviva totius retroactæ ætatis Patriæ felicitas majoribus in dies refloreſcat incrementis. At hæc alioquin univerſæ jam Hungariæ ſpes ita occuparunt, ita omnium Sermonibus celebrantur, ut a me neque commemorari debeant, neque intra has temporis anguſtias pro dignitate poſſint.

Nolo itaque **CELSISSIME PRINCEPS** longiori oratione Curſum Triumphi TUI retardare, quin potius ſummis a TE precibus non tam Ego, quam utraque reſpublica depoſcit, ut exoptatum diuturnis votis iter, quod TIBI excellentia Virtutis TUÆ, quod neceſſitas Hungaricæ Eccleſiæ, & Salus populorum deſtinavit, magnis paſſibus proſequaris. Accede propius Tyrnaviam, amplum illud Majeſtatis hodiernæ diei, hoc eſt: Meritorum TUORUM, excelſæ

 digni-

dignitatis, & publicæ lætitiæ theatrum: ſtat jam longa ſerie Auguſtæ pompæ apparatus, perſtringunt intuentium oculos Sacri Antiſtites, procedunt ordine frequentiſſimi Sacerdotum Chori: Optimates Regni, diſcurrentia Nobilium agmina, Numeroſæ Civium Turmæ, ætas omnis, & Sexus uno TUI tenentur deſiderio. Quod reliquum eſt: illud ego præcipuæ felicitatis, & gloriæ loco hodierna die apud me reputo, quod mihi potiſſimum e popularibus meis prima obtigerit facultas, tam Illuſtre Hungaricæ Eccleſiæ decus, tam Clari in toto Chriſtiano orbe Nominis **PRINCIPEM**, & **PRIMATEM** ſalutandi, qui jam inde a juventute mea in Excelſis **CELSITUDINIS** TUÆ Gratiis, & Patrociniis ſpes, & fortunas meas ſemper collocavi.

D I X I.

BIBLIOTHECA E.M.A. STRIGON.

119.

2.

CARMEN
PANEGYRICUM.

CARMEN PANEGYRICUM,

FESTIS HONORIBUS

CELSISSIMI,

AC

REVERENDISSIMI

S. R. I. PRINCIPIS

FRANCISCI

E COMITIBUS

BARKÓCZY,

DE SZALA,

PERPETUI IN PALÓCZ, ET TAVARNA;

MISERATIONE DIVINA

ECCLESIÆ METROPOLITANÆ STRIGONIENSIS

ARCHI-EPISCOPI,

SANCTÆ SEDIS APOSTOLICÆ LEGATI NATI,

PRIMATIS REGNI HUNGARIÆ,

EJUSDEMQUE SUMMI SECRETARII CANCELLARII,

INCLYTI COMITATUS STRIGONIENSIS

SUPREMI, AC PERPETUI COMITIS,

Sacratissimarum Cæsareo-Regiarum Majestatum Actualis Intimi Status; & Excelsi Regii Locumtenentialis Consilii Hungarici Consiliarii, nec non unius e Judicibus Tabulæ Septemviralis, &c. &c.

Perpetuæ Venerationis, & observantiæ ergo, Nomine Secularis Cleri Strigoniensis dicatum.

BARKOCZI PRINCEPS, QVO LVX HÆC CLARIOR ORBI
SVRGIT, ERIS PARVO LVX QVOQVE CLARA METRO.

TYRNAVIÆ,
TYPIS ACADEMICIS SOCIETATIS JESU.

DUM

SACRA

INAUGURATIONIS

SUÆ

SOLENNIA,

CUM FREQUENTISSIMO

PRÆLATORUM, & PROCERUM

REGNI COMITATU,

ET

COMMUNI CLERI, POPULIQUE GAUDIO

In Libera, Regiaque Civitate

TYRNAVIENSI,

QUINTO KALENDAS OCTOBRIS

CELEBRASSET.

CARMEN.

VOta valent orbis. Gemitus, ſuſpiria, luctus,
Dona, preces, lacrymæ, munera pondus habent.
Orba diu Paſtore Suo Strigonia Mater,
Publica ſolliciti cauſa doloris erat.
Hæc illa Hungarici Princeps Eccleſia ſceptri,
Gentis honor, Regum gloria, cura DEI:
Præſidium Romæ, fidei tutela, ſalutis
Norma, Sacerdotum fama, Magiſtra gregis:
Hæreſeos Domitrix, ſcelerum vindicta, theatrum
Virtutis, patrii firma columna throni.
Hæc fuit: at viduas poſuit de vertice mitras
Vix bene; tot laudum nil, niſi nomen, habet.
Cum Duce ſpes, cum Patre decor, cum Præſule virtus;
Cum Paſtore Sacri concidit ordo gregis.
Parte ſui nulla ſupereſt: in vulnera, clades,
In damna, inſidias, in probra, tota patet.
Hæreſis inſultat: violat ſine vindice leges,
Bella movet populis, impia bella Diis.
Nectit ubique dolos: erroribus omnia miſcet,
Statque fides ullo vix bene tuta loco.

Plebs trepidat: Paſtor non eſt ſecurus ad Aras,
Vim parat hinc livor, vim parat inde furor.
Et prohibent veræ populo dare verba ſalutis,
Et ſuperos caſta religione coli.
Grex gemit, & vitæ panem per devia quærit,
Quærit, & incertas itque, reditque vias.
Nec ſatis eſt: proſtrata jacent Altaria; Turres,
Templaque gramineo procubuere ſolo.
Quæ prius, auguſtis non eſt reverentia tectis,
Non Aris ſupereſt, quod fuit ante, decus.
Nulla Sacerdotum ratio: timor omnis, honorque;
Quem pietas Clero ceſſit avita, perit.
Nec decor eſt recti; temerat Sacra jura profanus:
Culpa metu, lex vi, pœna vigore caret.
Opprimit impietas miſeros: gemit orba marito
Fœmina, pupillus tendit ad aſtra manus.
Omnis amor probitatis abeſt: procul exulat omnis,
Cumque pudore timor, cumque timore pudor.
Hoc unum ſupereſt: lachrymis miſcere quærelas,
Hoc unum afflicti, flere, levamen habent.
Sic illa Hungarici Princeps Eccleſia ſceptri,
Illa vetus Patriæ, ſi tamen illa, ſalus:
Concidit! & ſolam retinet ſine viribus umbram,
Dum tot damna ſuos conſpicit ante pedes.
Concidit! & tantis non eſt ſatis una procellis,
Sufficit in plures tanta procella neces.
Heu jacet exanimis ſine vi, ſine robore! corpus
Flebile nulla Sui ſigna vigoris habet.
In lacrymas oculos, non in ſuſpiria pectus;
Nec dolor in juſtas os ſinit ire preces.
Si quis es in toto (Nati pro Matre precamur)
Orbe, cui noſtri ſit pia cura mali:
Huc ades! & lapſæ tanto ſub vulnere, dextram
Porrige; tot fatis, quam potes, adfer opem.
Res fidei, Patriæ, res hic ſubvertitur orbis,
Hac ſtat ſtante ſalus noſtra, cadente cadit.
Non aurum, vel opes, non æs; ſed vota, precesque
Poſcimus: has Regi, vota litanda Deo.

Det

Det Viduæ Sponſum, nobis Patremque, Ducemque;
Paſtorem populo, Rexque, Deusque: ſat eſt.
Audimur: lapſis veniunt ſolatia rebus,
Roma dolet noſtras, Terraque tota vices.
Et dolet, & cœlum votis, precibusque fatigant,
Et ſacra dant Aris munera, thura focis.
Orbis agit totus: mens omnibus una: precari;
Usque det optatum Rexque, Deusque Patrem.
Erige depreſſos Mater Strigonia vultus,
Tot precibus poterit nulla repulſa dari.
Nec tua, nec volumus ſolatia noſtra morari,
Jam ſpes certa redit, jam tibi certa ſalus.
Vota valent orbis. Gemitus ſuſpiria, luctus,
Dona, preces, lacrymæ, munera, pondus habent.
Tacta tot afflictis **AUGUSTA THERESIA** rebus,
Quas populus, Regnum, relligioque tulit;
Dat tibi **FRANCISCUM** pro Præſule, Principe, Sponſo,
FRANCISCI titulos Roma, Deusque probat.
Gens vetus hunc noſtris **BARKOCZIA** protulit oris,
Clara Sago, meritis, ſanguine, marte, toga.
Hungariæ faſti, rerum monumenta loquuntur,
Quid Patriæ cauſa, Regis amore tulit.
Hic acie vicit, muris hic depulit hoſtes,
Ille Suo moriens vulnere tinxit humum.
Perſtitit hic, propriaque enſes in caſſide fractos;
Et retulit multis pervia ſcuta locis.
Exuviasque Ducum, vexillaque cæde cruenta,
In patrio fixit, Victor ab hoſte, ſolo.
Hoc celebri noſter ſatus eſt de ſtemmate **PRIMAS**,
Id tamen in laudes vix ſinit ire Suas.
Nam decus, & proavos, & quæ non fecerit ipſe,
Cum merito Sua ſint, non putat eſſe Sua.
Nec titulis quidquam, tribuit nec rebus avitis,
Ni faciat vera nobilitate Suas.
Nobilitatis honos ſola virtute probatur,
Deme hanc: nobilitas fumus inanis erit.

Hac

Hac Duce **BARKÓCZY PRINCEPS** Sibi cul-
men honoris,
Ad laudum cumulos hac duce ſtravit iter.
Hac duce tanta Suæ meruit præconia famæ,
Quam non una ætas, Terra nec una capit.
Scilicet excelſæ mentis Sapientia, flumen
Ingenii, ſtudium, cura, laboris amor;
Conſilii gravitas, animi conſtantia, vultus
Majeſtas, liuguæ gratia, frontis honor;
Integritas morum, probitas, vigilantia, zelus:
Naturæ ſunt hæc inſita dona Suæ.
Vix laus a culta, vix diſcrepat indole virtus,
His dare nec virtus plura, nec illa poteſt.
Has ſocias dotes, honor hinc, onus explicat inde,
Fructus honos oneris, fructus honoris onus.
Et meritis vaſtum ſtruit hoc, ſtruit ille theatrum,
Ut ſua ſe claro gloria teſte probet.
Jamque probat. Res, quæ reliquos per ſecula ludunt,
Vincit; & in titulos cogit abire ſuos.
Urget opus, ſuffert obices, obſtacula rumpit,
Et domat humano robore majus onus.
Agria Teſtis eris, ſtudio quæ Præſulis hujus,
In Patria clarum nomen adepta tenes.
Quæ ratio Cleri, qui paſcit ovilia Chriſti;
Quis reſpectus erat, quis locus, ordo? refer.
Eloquar, an ſileam? dolor hoc, pudor impedit illud;
Quo recidit noſtri fama, decusque chori.
Hoc fidei fulcrum, gens hæc electa, Sacerdos
Regalis, Divi prima corona Petri;
Nil niſi deſpectum tulit, & convitia: Paſtor
Jam gregis alloquio vix prope dignus erat.
Et quibus eſt commiſſa orbis doctrina, ſalusque,
Creditur indoctum pluribus eſſe genus.
Hæc mala mens, famæ vitium, jacturaque noſtri
Nominis; & juſti cauſa doloris erat.
Vix bene **BARKÓCZY** videt hæc; ſimul ingemit:
& quem
Zelus, amor dictat, fert, adhibetque modum.

Eri-

Erigit hoſpitium Muſis: Academia ſurgit:
Nec mora: diſcipulis ſtat ſchola plena novis.
Mox Suggeſta jubet Parochos conſcendere, parent:
Sacra viget ſtudiis, arsque profana ſuis.
Ingeniis ſedes, Cathedras Doctoribus implet,
Et docèt eſſe domi, quod fuit ante foris.
Quosque parum cultos reputant, probat eſſe Magiſtros;
Nec ſtudiis Clerum, ſed caruiſſe Scholis.
Exemplum que facit, quod nulla recentior ætas
Viderat Hungarius, nec prior ulla, plagis.
Nimirum eſt aliis certo data limite virtus:
Naturæ ſolitas non habet iſte vices.
Quas reliquis ſparſim dedit ars, doctrinaque dotes,
Has omnes uno continet ille ſinu.
Quidquid agit, ſtupor eſt. Orbi miracula patrat,
Dum patrat, ipſe ſuum vix bene ſentit onus.
Incipit is rerum ſeries, ubi deſinit alter:
Hic, quæ prætereunt; ille futura videt.
Humanis jungit divina, nec implicat: uno
Fine Dei, Patriæ, commoda Regis agit.
Si petitur, rebus dubiis myſteria dictat:
Si petat is dubium ſolvere; nemo capit.
Litibus in patrio reddit dum jura ſenatu,
Suſpendit voto ſpesque, metusque ſuo.
Si loquitur primus, ſua ſtat ſententia: dicat
Ultimus? hic animum, mutat & ille ſuum.
Quotque probat cauſas, tot lex oracula ſummit,
Quot reſponſa refert, tot nova jura facit.
Cætera prætereo. Me ſingula pondere vincunt:
Plura nec in verſus ſunt ſatis apta meos.
Da veniam **PRINCEPS**, TUA quod præconia tangam,
Magnus amor, linguæ neſcit habere modum.
Nec TUA multiplici cum laude modeſtia pugnet,
Publica dum famæ, ſunt monumenta TUÆ.
Nil agis, ut lateas: TE detegit inclyta Virtus,
Limite quæ certo, fine, locoque caret.
Metra tacere jube: magnos Europa labores
Differet, & titulos tollet ad aſtra TUOS.

Jam

Jam tamen id facio, TUA quod moderatio dictat:
Sat laudo, nomen ſi bene laudo TUUM.
Quidquid enim de TE dignum volo dicere, magno
Nomine **BARKÓCZY** plus nihil Orbis habet.
Interea noſtris propior ſis finibus: exple
Publica conſpectu votaque, ſpesque TUO.
Gaudia nec populi, noſtrosque morare triumphos,
Tota ſtat in laudes jam Sacra pompa TUAS.
Purpura, Sella, pedum, crux, mitra, corona, galerus,
Expectant nutus officioſa TUOS.
Hoc operi pretium, ſtudiis hæc præmia Virtus,
Donaque dat meritis Rexque, Deusque TUIS.
I, propera, conſcende thronum, cape culmen honoris,
Nemo poteſt tanto dignior eſſe loco.
Dum loquor: inſolitis miſcetur motibus æther,
Pulſa ſub aëriis turribus æra ſonant.
Jam que quatit muros, jam Machina bellica campos,
Sulphureo rapidos, quæ jacit igne globos.
Tympana cum mixto reſonant clangore tubarum,
Et fora feſtivos dant, repetuntque modos.
Fit plauſus: populo ſtant compita plena viarum,
Anguſtumque frequens turba coarctat iter.
Pampa venit: longo præcedunt ordine Cives,
Pone ſuos ducit docta Minerva choros.
Hos Equitum turmæ; mox agmina candida Cleri;
Et prope Pontificum Sacra corona ſubit.
Hinc Proceres Regni, ſtipat latus inde Senatus:
Cætera proſequitur plebs ſine lege viam.
It medius picti **PRÆSUL** ſub imagine cœli,
Et petit auguſto templa, thronum que gradu.
Hic oculos, hic Verba rapit, plauſusque triumphi,
Ore ſuo populos, ore retardat iter.
Limina jam Templi tenet, & pertingit ad Aras:
Munus adit: titulos, Sacraque ſigna capit.
Huc ades, & viduos princeps Eccleſia Vultus
Exue: jam **PRÆSUL**, jam tibi Sponſus adeſt.
Et lacrymas abſterge tuas, depone dolorem:
Convenit hunc lætis Vultibus ire diem.

Quem tua damna, preces, quem publica Vota petebant,
Hunc tibi Sacrato fœdere junxit amor.
Et ſuperi ſi quem, ſi Rex, ſi Patria, mundus,
Vel dignum poterat, ſi dare Roma; dedit.
Hic Pater, & tua qui reparet diſpendia, Vindex;
Quique modum ponat cladibus; Ultor erit.
Hic Erebi vires, hic reprimet hæreſis auſus,
Et ſtatuet magno magna trophæa Deo.
Divino que gregi, quæ nunc contagia lædunt,
Paſcua cœleſti nectare plena dabit.
Quæ ſacra tecta jacent, cœlo ſublimia ſurgent,
Quodque prius vitii, cauſa decoris erit.
Jam ſatis eſt: jam Præſul adeſt, jam Vulnera curat:
Pluraque, quam memorant carmina, ſponte facit.
Præſul adeſt, fidei qui priſtina ſæcula; Clero
Qui ſua reſtituat commoda, Præſul adeſt.
Salve **MAGNE PATER**! populi ſpes, gloria gentis,
Regis amor, generis luxque, decusque TUI.
Huc oculos, huc Verte TUOS! nos aſpice Natos,
Venimus in laudes pars quoque parva TUAS.
Si modicis magnos fas eſt miſcere triumphos
Queſtibus; hæc facili verba repone ſinu:
Nos amor in plauſus, dolor in ſuſpiria cogit,
Eſt & amor vultus, & dolor ante TUOS.
Te melius nemo poterit cognoſcere **PRINCEPS**,
Quo ſit honor noſter, famaque, resque loco.
Tu cauſam defende TUI, TU nomina Cleri,
Totque probris, ſolus qui potes; adfer opem.
Nec TUA nos virtus, nec nos auguria fallent,
Tempora dent noſtræ TE modo longa ſpei.
Tu pariter cura, noſtramque, TUAMque ſalutem:
Ingenii cohibe vimque, modumque TUI.
Utere parte TUI: totas non exere vires,
Non opus eſt toto, pars ubi ſola ſat eſt.
Et quem mole ſua non occupat integer orbis..
Sufficiet curæ portio parva TUÆ.
At nos præterea, pro pignore Vota litamus:
Salva ſit in multos ut TUA vita dies.

Vive diu felix! TIBI ſtent præconia, laudes,
Nomen, honor, tituli; ſtet ſine fine decus.
Nec prius e vivis abeas; TE ſoſpite donec,
Plenus erit meritis orbis uterque TUIS.
Quodque tenet noſtri facies jam prima libelli;
Id parva a MAGNO **PRÆSULE** Muſa petit:

BARKÓCZY PRINCEPS! quo lux hæc
Clarior orbi
Surgit, ERIS parvo lux quoque Clara metro.

CECINI

Nomine obſervantiſſimi Secularis Cleri
Strigonienſis

SIMON FÁBA, ex eodem Clero
Sacerdos, Filius, & Clicns indigniſſimus.

BIBLIOTHECA E.M.

3.

FELIX REDITUS COMITIS FRANCISCI BARKÓCZY AD ARCHI-EPISCOPATUM STRIGONIENSEM.

Singulo Verſui ſingula præcinente litera,
Heroico Carmine deductus,
Sappho clauſus,

&

In perennem reditus diei memoriam,

AC TANTI

ARCHI-PRÆSULIS

Nullis retro Sæculis periclitandum Honorem
Homagiali teneritudine adornatus.

SÆCVLA SERA GERENS, FERRO, ARTE, SECVNDA MARIA
FRANCISCVM LAVDAT, REGNA SERENA BEAT.

HOrtunata dies, ſine limine ſepta triumphis,
EDita de Cœlo, par nulli, cultior omni,
LÆta nimis, veneranda magis, quin marmore digna
INfeſto rumpi, parilis, quis mentior? illi
XYſto diſcincto, qui neſcit jurgia Civis.

REs agitur ſerîo, ſed certo: Cur DEUS iſta?
EXantlare licet, ſed non licet abdita ſciſſe.
DIjugis ANTISTES FRANCISCUS, lux proba mundi,
IUſtitiæ Cultor, ſal terræ, gloria Cleri,
TUtamen populi, Superorum rectus amator,
UNicus inventus, qui flexit pectora Regis.
SPlendidus hic PRÆSUL, dum noſtram ludere ſcenam

COMITIS

CONſpicuus longe properat, dedit Omina pulchra
ORbi PANNONICO, ſub Rubris Tyrnava tectis,
ACte animis, ſi dum fervoreus inſtitit iſthic
IN ludis actus, plauſus tulit eminus omnes.
IAlia, ſi Romæ puerum deſpexeris ullum
INventare licet, quin iſtis plurima nectet.
SIc vix ſuccreſcens FRANCISCUS limina Romæ

FRANCISCI

HErventer ſuperat, fit Curio, Canonicus mox,
HUrſum PRÆPOSITUS de Scepus, ſurripitur tum
GRîam: jamque ſibi firmam Sponſamque, Caputque
ON dubitat manibus, pedibusque adſtringere ſolam.
URrito nunc felix: Vates hoc ſparſerat anceps,
INde tamen non quis curris, currendo redibis.
SAcra! DEUS! Cœli! Prognoſtes fallitur! abſit.
CHara tempta Agrîa, FRANCISCUS fœnore duplo
INclytus adproperat, quin maxima Culmina ſcandit.

BARKOCZJ

BElle, namque DEUS FRANCISCUM viderat ante
ARCHI-PRÆSULEO jam dignum Vertice. Juſte
ESpirant animi, reſecantur triſtia quæque,
ORda natant cimbis, rapiuntur metra triumphis.
TE felicem FRANCISCUM e millibus unum!
ERtius in TE nos plus longe fervidiores.
OSter in omnigeno noſtrorum pectore flammas
MPiger exagitat, nec ſiſtit mittere calthas.

AD

ARdemus, nec ubi ſimus, nos prendere ſcimus,
IFfluimus toti tepefacti corpore quanti:

ARdemus, veluti modo primum ſorte renati,
AEctius ac geniti, ſitientes pectora dulcis
CHara PATRIS reducis, tremuli contingere tandem.
HÆc eſt illa dies, Dominus quam ſidere nobis,
INque ſuæ Sponſæ ſolamen mittere ſanxit.

.

EJa agite o pueri! Matrum compeſcite plexus,
EPRoque pio modulo, Prologi inſtar, dicite: VIVAT
ILLUSTRIS PRINCEPS. Juvenes ſint prima, ſecunda
SCena: Ubi ſunt caſtæ conſpirent marte puellæ,
COlla, manus gemmis, caput orchis, tempora ſertis
ORnent, & pariles Scenas intexere pergant.
PRÆSULIS illecti reditu, cum Rhetore Vates
AUguſtas Strenas recitent, dent pulpita nobis
TAnti Philoſophi, curventur Theologaſtri.
UMRbes, & Cives, & Pagi, & compita, lectis
UNeribus certent, teſtentur gaudia Gentes.

STRIGONIENSEM.

SOlvantur cætus Muſarum, plectrave gypſent,
TYmpana baccillis diſcerpant, æthera Cornu.
RIEgnorum Proceres revireſcant, plauſibus addant
GNivomas Scenas, inſontes inter & auctas
ONLiſcant. Huc mixtim concurrant agmina Cleri,
NERe ciant SALVE, proclament denique: VIVE
SEMOBILIS IN SCENA STANS PRINCEPS SÆCULA MULTA.
TAm ſat credo TIBI promptum dulciſſime PRIMAS.
ET nec forte TUUS Vultus plus ambiet iſtis.
NIl ſupereſt reliquum, quos condam deſeruiſti,
SUſcipias placida, manſueta fronte Paterna,
EMT conſtans foveas ſub dulci pectore, tumque
VULTA DIU VIVAS NOBISCUM SÆCULA FELIX.

SAPPHUS.

SApphico canto, TIBI jure quanto,
Præpotens PRINCEPS, pia vota poſcens,
Prendito Clemens, recolenda fervens
Pectore Sacro.

TE Deus nobis, remeare juſſit,
Ac ſuæ Sponſæ retinere ſanxit,
Currito felix, veneranda Phœnix
Præpete penna.

Præſul es factus, generoſa nactus.
Qui diu merſos titulos honorum,
Maſcula palma, gracilique norma
Præripuiſti.

Vive nunc felix, ſuperando quævis,
Et DEO primum, populoque demum,
Tum TIBI ſoli, Generique toti
Sæcula multa.

Ita reditus diei adplaudit,
&
Suam Celſitudinem Archi-Epiſcopalem
poplite flexo percolit,

Infimus ſervus, & humillimus Capellanus
Andreas Rabcsek Canonicus Scepuſienſis.

CASSOVIÆ TYPIS ACADEMICIS SOCIETATIS JESU CIↃ. IↃCC. LXI.

BIBLIOTHECA M. REGIÓN.

CELSISSIMO
PRINCIPI,
AC
ARCHI-EPISCOPO
STRIGONIENSI
FRANCISCO*
E NOTIS IN PATRIA COMITIBUS
BARKÓCZJ
DE
SZALA.*

SIC ARDENT CORDA, DEVOTA SVO PRÆLATO.*

AGRIÆ,
EX TYPOGRAPHIA ARCHI-EPISCOPALI.

CORDIALIS
LÆTITIÆ
ERGÒ
HOMAGIALITER
OFFERTVR.*
NOMINE, ET IN PERSONA
DEVOTE
GRATANTIS
ECCLESIÆ
AGRIENSIS.*
LÆTANTE AGRIA
DE CONSOLATIONE MERITORIA
SVI
PRÆLATI.*

OBELISCVS HONORIS,
AC PROMERITÆ DIGNITATIS.*
SIVE DE
PRIMATIALIS IN REGNO CHARACTERIS
HONORE;*
FRANCISCO
BARKÓCZIO
MAGNO AGRIENSI EPISCOPO
RECENTER COLLATO; AGGRATVLATIO.*
CELSISSIMO PRINCIPI
FRANCISCO BARKÓCZI
PRÆLATO AGRIENSI FELICITER!*
ARCHI-EPISCOPO STRIGONIENSI
AB AVLA DENOMINATO;*
IN DIE NATALI
SVÆ CÆSAREÆ, AC REGIÆ MAJESTATIS.*
MARIÆ THERESIÆ
ARCHI-DVCIS, REGINÆ NOSTRÆ GLORIOSÆ.*
METROPOLITANA TIARA EJVS BENIGNITATE REGIA
CONDECORATO.*
PRIMATIALI DIGNITATE CONSPICVO.*
SVPREMO SECRETARIO, AC CANCELLARIO, NEC NON CONSILIARIO
REGIO.*
PATRIÆ PATRI; SACERDOTVM GLORIOSO
PRINCIPI.*
REI LITERARIÆ IN DIOECESI AGRIENSI
REPARATORI MAGNIFICO.*

In Consiliis Dandis prof vnde sagaci. *
In pontificali ritv sacerdoti Magno. *
præLato his, & tantis Characteribvs Dignissimo. *
MVLtos annos, Lætos Dies, & soLes preCatVr. *
noMine totivs DesoLatæ pLebis, & CLeri agriensis. *
qVi InnoCentes aniMi DoLores sIC fere proponit. *
CVr nos pater DeseRis? aVt CVi nos DesoLatos
reLinqVis?
agnosCe pastor oVes tVas, & agnos, qVos agriæ pIetate LaCtasti; &
a LVpis rapaCibVs fortiter præserVasti. *
&
nos oMnes soLitæ benIgnItatis raDiis CoLLVstra. *
has gratias pro CLero Vt a te obtIneret,
PRInCeps DIgnIssIMe! ✲
præsentis obeLisCi pLasMator, & aLti honoris tVi ponDerator. *
pro CoroniDe exCLaMat! *
VIVAT!
CoMes franCIsCVs barkóCzJ
XV. arChI-epIsCopVs strIgonIensIs,
eX epIsCopatV agrIensI. *
VIVAT, & VaLeat
franCIsCVs CoMes barkóCzY!
noVVs arChI-epIsCopVs strIgonIensIs
eX præsVLe agrIensI. *
&
aD aLtIora honoris, & DIgnItatis sVbseLLIa asCenDat. *
pro IngentI DeCore faMILIæ sVæ barkóCzYanæ. *
VIVAT
sVa CeLsItVDo prIMatIaLis!
pro serVItIis regis, & regni;
&
In seros VsqVe annos faVste, & fortVnate gVbernet. *
fIat par senIo, & VItæ annIs pIo MeLChIseDeCho. *

Ita orat, & aLtas
CeLsItVDInIs
gratIas IMpLorat. *

sVæ CeLsItVDInIs

obseqVIosVs hVMILIs serVVs,
perpetVVsqVe Venerator. *
MICHAEL AMBROSOVSZKY, Lector, &
Canonicus Agrienſis, Abbas de Egres.

5.

SYMBOLA

IN HONOREM

CELSISSIMI

S. R. I. PRINCIPIS

REGNI PRIMATIS

FRANCISCI

BARKÓCZY &c. &c.

DOMINI SUI TERRESTRIS

BENIGNISSIMI

PER

CIVITATEM AGRIENSEM

DUM

Eam præsentia sua primo bearet, homagiali devotione ad perpetuam memoriam, & amorem contestandum pictoris manu figurata, & tam Arte Poëtica, quam etiam Lemmatibus atque Epigrammatibus ornata,

QUÆ

In communis Lætitiæ signum accensis luminibus vespere diei adventûs 16. Junii 1761. Agria illustrari curavit, in typoque veris

SUÆ CELSITUDINIS

Clientibus distribuit.

EX TYPOGRAPHIA ARCHI-EPISCOPALI AGRIENSI.

PRO MODULO VIRIUM.

In accessu Civitatis erecta Porta Triumphalis continens Symbola.

Nº 1mo *Supra cupulam Ecclesiæ Basilicæ nido insidens ciconia.*

Lemma. Firmior est hic.

Nº 2do *Sol in adversum positum terræ globum circumfundens radios.*

Lemma. Majora patebunt. *Claud.*

Nº 3tio *Ab æthere propendens manus plantam vasi impositam rigat.*

Lemma. Plantata rigabit.

Nº 4to *Pyramides in duobus ordinibus supra se pileum Principis habentes.*

Lemma. Non omnibus.

Nº 5to *Aquila ex nido in arbore posito solem versus evolare tendens.*

Lemma. Rursusque resurgit.

Nº 6to *Manu ab æthere prominente in fluvium jactæ anchoræ stans una pars fixa.*

Lemma. Nobis sufficit una.

Nº 7mo *In medio portæ triumphalis per transversum habetur:*

Vota precantur.

IL-

ILLUMINATA DOMUS CIVICA.

Nº 1mo *Justitia cum bilance.*

Lemma. Corrumpi munere nescit.

Epigramma. Reddit unicuique secundum opera ejus. *Mat.* 16. *v.* 27.

Subjectos populos hac consultrice gubernat
PRIMAS jam Noster patria jura { tenens / sequens

Nº 2do *In saxo & arce Ecclesiæ Strigoniensis aperta porta.*

Lemma. Domus ista salutis

Epigr. Hic habitabo, quoniam elegi eam. *Ps.* 131. *v.* 14.

Cum postes recluſa suas Ecclesia pandat
Ampla sacræ fidei pascua carpet ovis.

Nº 3tio *Ecclesia Strigoniensis interfluente Danubio cum Ecclesia Agriensi ducta per annulum catena colligata.*

Lemma. Ne fata sequestrent.

Epigr. Amico fideli nulla est comparatio. *Eccl.* 6. *v.* 15.

O fortunatas PRIMATE & PRINCIPE Sponsas
Dissolvat nullus fœdera vestra dies!

Nº 4to *Jupiter munera fundens.*

Lemma. Munera pro meritis.

Epigr. Sic honorabitur. *Esther* 6. *v.* 9.

Fulgeat Hungarico BARKÓCZI maximus Orbi,
Rex, Deus, & Regnum constituere simul.

Nº 5to

Nº 5tò *Cœlum pluens.*

Lemma. Non ſibi ſed cunctis.

Epigr. Palmas ſuas extendit. *Prov.* 31. *v.* 20.

Patria reſpiret Divo viduata madore
BARKÓCZI Patrem nacta capeſſet opem.

Nº 6tò *Cœlum ſerenum.*

Lemma. Omnibus idem.

Epigr. Lex clementiæ in lingua ejus. *Prov.* 31. *v.* 26.

Omnis FRANCISCUM fidens accede, favebit
Triſtitiæ pulſa gaudia nube fluant.
Propitius, gratus, comis, pius, omnibus idem,
Deſolatus ab hoc PRINCIPE nullus abit.

Nº 7mò *Ros matutinus.*

Lemma. Vitam moderata miniſtrant.

Epigr. Sanitas eſt animæ & corpori ſobrius potus. *Eccl.* 31. *v.* 37.

Sydera jam Cœli vitam rorate per ævum,
Fac, Vivat PRIMAS tempora longa, Deus.
Agria lætatur, ter Vivat, corde precatur,
Impleat, & Vivat millia luſtra PATER.

***

6.

CELSISSIMO

PRINCIPI

FRANCISCO

BARKÓCZI

ARCHI-EPISCOPO

ISTRO-GRANENSI.

AGRIÆ,

EX TYPOGRAPHIA ARCHI-EPISCOPALI.

SALVTEM DICIT

TORNENSIS
PYERIA COHORS.

NUper Vindobonæ vix TE REGINA vocavit
PRIMATEM media voce MARIA ſuum.
Jam TUA per cunctas tonuerunt nomina Gentes,
Exciit & noſtras hæc tuba fauſta plagas.
Atque ideo:
Quæ TIBI fatidico PRIMATEM carmine Mytram
A quatuor luſtris non malè præcinuit,
Hæc modo cœleſti redimitum munere magnis
Cernua pro meritis, TE mea Muſa colit.
Nec tamen exiguam, PRINCEPS CELSISSIME, Nympham
Dedignare; TUO Numine mota canit.
Natura es facilis, ſorte altus, more benignus,
Quæ tria terrigenas conſtituêre Deos.
Me quoque tantarum certiſſima nomina dotum,
Cunctaque Virtutis conſcia facta TUÆ
Non vanis replent ſpebus, nec inanibus auſis,
Flaminium ante aras me poſuêre TUAS.
Thus incenſo TIBI PRINCEPS CELSISSIME, non quod
Effundit molli terra Sabæa ſinu,
Sed quod tota, TUÆ præcelſæ mentis honorax,
Priſcæ ſtirpis amax turba Novena TUÆ.
Impigra prævaſto non limite, littore, cincto
(Hic precor Eliſiæ cedite deliciæ)
Virtutis campo, veris de floribus, altos
Colligit incenſans hujus odore Polos.

Cur-

Currite Pyerides, accurrite quæſo Sorores,
Tu quoque feſtino currito Phœbus equo
PONTIFICI tanto, tanto Genióque colendo
Non eſt una ſatis Muſa, nec una Charis.
Naturæ hoc Pignus, raram hanc Virtutis Idæam,
Gemmam hanc, cum toto tu cane Phœbe choro.
Agria pulla tamen viduales ſume cothurnos,
A duo bis luſtris en tibi Sponſus abit.
Sponſus abit quovis minio fulgentior, auro
Carior, & Gemmis, candidiórque Nive.
Sublimem Genium venerata es Agria bellè,
En abit è gremio METROPOLITA tuo.
Es complexa Caput cœleſti termite dignum,
Quod pia nuncce ſibi vindicat invidia.
At gratare tuis meritis, gratarèque ſorti,
Qua tibi ſe tantus crediderat Genius.
Si ſapis, & vero metiris nomina vultu,
Tranſitus illius, viva Corona tua eſt.
Sed tamen eſt aliquid, tenero ſub pectore vulnus,
Quod ſolet abſentis linquere amoris amor.
Tu quoque dilectis divelli vultibus horrens,
Grata per omne cupis tempus amorè mori.
Nec tamen una tuo immoreris vidua Agria amori,
Prævenit mortem jam Scepus ante tuam.
Nunc quoque quod moreris, quod amore, dolore liqueſcis,
Tota pari tecum Tiſza dolore liquet.
Non ſola es, charum retines quæ vulnus amantis,
Nec ſola ingaudes, & comitata gemis.
(Hem licuit, liceátque dein coamantibus ille
Ille furor, vitio gratior ille ſuo)
Omnium amor, dolor omnium hic eſt, communéque toti
Gaudium huic terræ, triſtitiésque ſimul.
Invida, rancida, putrida, triſtia rudera, buſta
Strigonii! veteris Nominis umbra tui
Vos diræ inferiæ, omnes vos, furíæque laceſſant,
Omne decus Tytiis eripuiſtis aquis!
Scilicet ingluvies fuit iſta binominis Iſtri,
Concupiit Strigonem, qui ſibi ſæpe Virum.
Et rapuit, ſibi quem donatum ſæpiùs audiit
Et jam cœleſti Numine ſponte datum.
Iſter volve undas Divino hoc munere fœtas,
SOL pridem eſt umbris debitus iſte tuis.
Tu modo fac rito comitare ſatellite tantum
PLANETAM, Cœlum refferet ille tuum.

Ille

Ille TUO demptam Capiti per bina Tyaram
Sæcula fœlici conditione dabit.
O Superi! Hungaricæ ſi quæ eſt cuſtodia vobis
(Hoc PRIMATE tamen cernitur eſſe) Rei,
Hoc Munus Veſtrum, Donum Veſtrum, hoc quoque Veſtrum
Noſtrorum Curæ Pignus, & Adoream
Propitii, Nobis fatis ſervate ſecundis,
Et date, quod viruit, floreat uſque Genus.
Floreat, ínque brevi venerando purpuret ore,
Coccineóque aridam Syrmate tingat humum.
Túmque favete, precor, poſt tot jam ſecla, Quirino
Phœnicem in buſto ſuſcitet Hungaricum!
Hæc tamen uſque TIBI Superi dent prœmia Magne
Pannoniæ PRIMAS, Gentis, & Entis Amor
BARKÓCZY, in Proavis veteris Cognominis Heros,
De quorum toties Hunna Cruore bibit,

VIVE DIV SVPERIS, PATRIÆ, REGIQVE, TIBIQVE,
VIVE TVÆ STIRPIS GLORIA, VIVE DECVS.

HVNGARICI XENIVS CLERI, EXPECTATA CORONA
VIVE, SVPERVIVAS EXEQVIISQVE TVIS. *

Jam

Quà potuit ſubito. plauſit TIBI Carmine noſtra
Muſa, rudis, tanto non ſatis apta Choro.
TU veniam FRANCISCE dabis, CELSISSIME PRINCEPS,
Ipſe etiam chordam rupit Apollo ſuam.
Quippe TUI vultûs radiis perſtrictus, & oſtro,
Non potuit paribus reddere ſenſa Notis.
Quúmque aliud famulum, & TE tanto PRINCIPE dignum
Virtuti nequeat thus adolere TUÆ,
Æternum hoc, parvo Cererís de monte, fidelis
Muſa, penu tenuis; ſed pia ab obſequiis

LITAT BARKOCZYA DICINIVM.

Quæ cuncta

HOMAGIALI VENERATIONE, IN CORDIBVS NOSTRIS
GLORIOSIVS, QVIN VSQVE IN SVPERNOS AXEIS PERENNATVRA *

OFFERVNTVR
CANTATA A SEBASTIANO ZELTMAYER, INCLYTI COTTVS
TORNENSIS VICE-ANTESIGNANO, ET EXCVSA AVSPICIIS
FAVENTIS SIBI. *

AKA COLI

BIBLIOTECA E.M. BUCUREŞTI

Celsissime, ac Reverendissime Dne S. R. I.
Princeps, Primas & Archi Episcope, Domine
mihi Gratiosissime

Tenorem Brevis Apostolici; quod si eo tempore Matrimonia inter personas, quarum altera Militaris sit, seu ad dicti exercitus pertineat; ibique occasione Stationum pdictarum commorentur, altera vero Parocho loci subdita reperiatur, contrahi contingat, eo casu nec Parochus sine Sacerdote hujusmodi, nec vicissim Sacerdos sine Parocho, celebrationi ejusmodi Matrimonij assistat, aut benedictionem impertiatur, ego semper ita intellexi, sicut ipsum Juris & consuetudinis communis dispositionem, qua Sponsos duarum Parochiarum, propter denunciationes utrobique premittendas, procurandum qd de utriusq Sponsi libertate, majorem certitudinem, sine alterius Parochi concursu copulari verat, negatum tamen in ipso actu copulationis, vel Benedictionis, utriusq Parochi solemnem assistentiam requirit. Itaq particulas segquentes: Ambo simul non exeuli ad actum copulationis, sed ad perceptionem Stolæ à tali copulatione obvenientis: id enim minuit clarus contextus: Sed ambo simul atq æqualiter emolumenta, si qua licite percipi solent, accipiant, ac inter se dividant. Illoc idem puto voluisse Capellanum Caporiensem, si quando altercatus est cum deputato militari: hic enim, ut speciem facti habet, non solum Stolæ emolumenta æque pie percipere, sed etiam contra Uniformem Ecclesiæ Hungaricæ usum, ipsi copulationi cum Capellano Parochiali solemniter adesse prendebat; quamquam jam nonnii Parochum Caporiensem, ut si Parres Societatis quoad milites castrenses Si jurisdictioni subjectos, etiam ipsam simultaneam assistentiam urgere perrexerint, neq ratione, consuetudine experiri, potius quod petunt, admittat, quam novarum dissensionum & scandalorum semen jaciat, neq puto aliquid adversum inde eveniet.

Alterum in casu proposito, si forte etiam Stolæ divisionem Capellanus remuerit, existimo, ideo fieri, quod pyrobolarius Sponsus, quem deputatus militaris sub jurisdictione subesse prætendebat, fuerit unus ex scabinis, qui textu Sphi Volumus autem assiduo usu firmati privative ad jurisdictionem

Parochi

Parochi localis semper pertinebant; quam litem mihi a Cu
onibus militaribus Motam, etsi acerbissimo cum dolo
feram, nullo tamen incentivo alio, vel promovi, ex quo ben
gnum Monitorium Regium per Celsitudinem Vestram acc
Abinde enim nec Parocho habere quicquam scripsi nec
Patres Societatis à capta usurpatione vel uno verbo, nu
minus censuris, quas ex disciplina Ecclesiastica præscrip
adhibere poterant, sed eriam debebam, prohibui, nisi quod
Patri Provinciali in Amico Colloquio exposuerim) gravis
motiva suadentia totum hoc Novæ Jurisdictionis exercitium
evidente Hierarchiæ Ecclesiasticæ perturbatione, Sacramen
tumque aliorum illicitatæ, quorundam eriam nullitate, cer
tem talia percipientium animarum periculo, conjunctum
quibus ille rationibus adductus, capta prohibuisse fertur.
lea vero opinione cum eriam Num Sim, spero, nec suam Ma
tem, nec Celsitudinem Vestram velle, ac contra Conscientiæ
Dictamen, eam prensæ Jurisdictionis praxim facto quocum
meo, vel positive jubeam, vel per alios inducam probem,
dum vehementer doleo me hac ratione decretatorum Bea
rum Regiorum Juporum Notam, a qua quidem nulla nec
absolvunt, opinione quorundam Coherahere, qui alias tot
do exploratissimum esse percupio, quod fide, devotione, &
vantia, erga Clementissimam Principem & Dominam me
nulli secundus sim, malo tamen hanc ante tempus ju
tium Censuram innocens ferre, quam Conscientia gravis
prodiri Gregis mei Crimine onerata, ante Tribunal divi
judicis rationem villicationis reperentis, subinde appo
Reverentiâ Decretis Regijs debitâ satis me facere puto,
humili Silentio, & cauta dissimulatione feram, quod emen
non possum, ut præterea in rem, Judicio judiciô meô ac
Divinæ & Ecclesiasticæ adversam positive cooperer, id de
nec ratio Muneris Episcopalis patitur nec pientissimam
nam meam velle, unquam credam.

Ne autem judicij illius mei Constantia, sola affectu occupato
passio cujusquam dicatur, Summute dabo rationes, quibus
tur. In his porro non quærar, quod Aurium militarium
in plenitudinem potestatis, sed in partem Nostræ Sollici
nis vocati sint, tamen contra Summum rationis Sanc
pitantur, Nos spoliare eo ipso jure, in Rejus exercitio

adjutorio

cos esse Sanctissimus voluit, non Commemorabo, quod Regij
Patris favore, nec temporalibus Nostris juribus, nisi
audiri, & juris ordine convicti à quoquam privari possimus,
hic ipsam Spiritualem Jurisdictionem, pastorali Nostro
Officio, ex ipsius mei Christi institutione conjunctam, sine
Culpa, & sine causa, à Nobis Negotiem interrogatis avelli
cernamus, prætribo eriam grantissima miserarum Ecclesia
rum & parochiarum dispendia, ex Novo hoc instituto Manantia
Jacobo Summam quorundam: Nam multi idem meum sen
tium: Patrum Societatis ingratitudinem, qui piâ Hungaro
Episcoporum curâ in juvamen hic aciti, medijsque tempora
libus sane liberaliter provisi, Nunc ipsorum Episcopo
rum jura convellere, Parochorum quoque aliorum egentium
Panem, quo non indigent, eripere tanto studio conantur.
Hæc inquam Omnia Patribus, quia et si justa acerbissimi
Doloris causa sint, ferri tamen sine Omni Mea Culpa possunt
illa tantum Argumenta asseram quæ me convincunt, Novam
istam Jurisdictionem nullam esse, atque adeo nec Sacramenta
sine periculo irreverentiæ, Nullitatis, item sine evidente Ani
marum Damno, Cumen administrari posse.

Cum in rem Solo Brevi Apostolico utar, à quo uno tota Aurionum
militarium jurisdictio pendet, & circum scribitur, enim vero
ex clarus ejus contextus, et delegationis Motivum satis
ostendit, Non esse mentem Sanctissimi, ut Milites Conjuncti
Locorum Custodiæ adscripti quales hi sunt, Spirituali illorum
jurisdictioni subjaceant. Motivum delegandi est, propter
eos, qui in Castris degunt, & versantur, propterea, quod non
facile ad proprios Parochos & locorum Ordinarios recur
sus haberi potest, Præsidiarij vero hujus modi, quod officium
tali loco perpetuo affixa gerunt, nec in Castris versantur,
nec ad proprios Parochos, Locorum qui Ordinarios difficilem
recursum habent, in Contextu autem disertissimis in rem
meam est Ephus volumus autem, ut ij Sacerdotes, quos
idem Capellanus Major pro Sacramentis eriam Paro
chialibus Militibus, alijsque personis quibus hujusmodi
rum Exercituum ministrandis, ut ponitur, deputandos
duxerit, nullatenus quidem hujus modi facultatibus uti vale
ant erga Milites præsidiarios, qui Conjunctæ Aruam, seu alio
rum Locorum Custodiæ adscripti sunt, quos eorundem Locorum

Parochus

Parochis, et Ordinarijs, in Omnibus, & per omnia subesse debere declaramus, cujus §phi intellectum cum aspi optimus Legum Interpres, pro me semper explicui.

Hoc ipso insufficiens ad propositum evincendum videtur mihi subtilis argucia, quòd Sanctissimus jurisdictionem Mi tatem extenderit erga milites ad vagas belli operation destinatos: itaque cum benignum decretum Regium Sub ta distinctione Militis Vagi et stabilis, statuerit Om milites consilio Aulæ bellico subjectos, eo quod pro Supre beneplacito Regio semper mutari possunt, Vagos esse habendos Præsidiarios quoque tales evasisse, et tamquam subjectos Leg mutato in jurisdictionem castrensem, incidisse. Cum de primum benigno decreto illo Regio studium duntaxat Homer jecti inusitatum, et res, natura, & officium, propter quod Diarij Parochis & Diœcesanis per Breve relicti sine, in factum manserit. Cæterùm quoque homines isti pro Supre Regio beneplacito mutari potuerant, et verò etiam Muta rint, nunquam tamen Parochis subjecti esse desierunt, ni mutatione effective facta. Certe etiam religui Parochiam cilium suum variis fortunæ casibus vadentibus, vel b tibus, mutare possunt, quin tamen jam hinc propter id Mutabilitatem desinant esse subjecti Paracho proprij Dom ij, vel quasi Domicilij ipsi vagi, de jure communi, ei Pa cho subjiciunt, in cujus Parochia invehuntur prò tempore. indubitato juris communis principio Breve hoc Apostolic nec uno verbo derogat.

Deinde transmisso eo, quod Præsidiarij locorum per benignum Dec Regium evaserint, non solo nomine, sed re ipsa vagi, tame nullibi Sanctissimus delegavit, jurisdictionem in milites Sed in milites ad vagas belli operationes destinatos. Indub autem est, quod Milites Præsidiarij: etiamsi propter pe tum ad quodvis supra animum, censeantur esse vagi: D Officia & Servitia hujc vel illi loco perpetuo affixa gerunt, stinati sint ad determinatas tali loco necessarias, vel u operationes, non autem ad vagas belli; nisi destinatione e etsi valde remota, gratemur exsistio his officijs, ad alia lanti in Legionum Munia transferri possint, quæ objectio remota destinatio, si ad fundandam Curionum Castrensi Jurisdictionem sufficit, certe eximi ab ea non possunt, et Milites Confraternitatis, perinde pro Supremo Beneplacito Re

mutabi

Mirabiles, quos tamen exemptos esse ipsa Sua Majestas agnoscit. Sequentur præterea absurda innumera, quæ vix cogitanti obvia: illud quidem certe, quod ex textu juris Reticuit Militaris Sacra Jesu Societas posse in suam potestatem trahere universos Regni Magnates, Nobiles, Regiæ item Civitates, et omnes illos, qui necessarijs belli temporibus ad insurgendum ex lege Patriæ obligantur, tam hi quoque non solum Regiæ Majestati, sed etiam à toto Regno ad vagas belli Operationes similiter, imo certius destinantur. Præsidiorum enim Comendantes, Annonæ, Domuum Armamentariarum, Commissariatuum Locorum Præsides, Servi, Scribæ, Opifices, partim Corporis vitiosve vitio ad quæsita officia hæc applicantur, partim tantum annuas Manus, vel opificij operas locant, compluresque malent sua Stipendia amittere quam præsentem ad vagas belli operationes destinationem ipsa adimplere, aliquam vel dubiæ inhabiles effecti sunt, veluti Scribæ, Opifices Hungariæ se obligarunt, Nobilibus verò Hungaricis tempore Legalis insurrectionis talis recusatio integra non est, et vero etiam, alique etiam providendum puto, ne subtilitas ista in tam laxum sensum cum tempore excrescat.

Jam & etiam concedam Præsidiarios propter quam mutabilitatem evasisse verè ad vagas belli Operationes destinatos, hoc ipso tamen, quod Sanctissimus à cujus voluntate tota castrensis Jurisdictionis latitudo pendet, clarissimo §pho volumus autem eos à castrensium jurisdictione excepserit, avelli à Parochis et Diœcesanis non possunt, cùm enim Sua Sanctitas probè sciverit, Stipendiarios Sub Majestatis Subditos, pro arbitrio ejus beneplacito mutari posse, non ignoravit etiam omnes illos, in sensu à castrensibus intento Vagos seu ad vagas belli operationes destinatos esse: itaque cum in §pho volumus autem apertam delegationis sub exceptionem, quoad istos Præsidiarios, inservierit manifesto argumento est non voluisse Suam Sanctitatem, ut omnes Milites etiam ad vagas belli operationes, hoc sensu, destinati, subjaceant Capellano majori Exercituum, ejusque deputatis Sacerdotibus.

Ex quibus omnibus, cum pateat Censam jurisdictionem virtute delegatoriæ Brevis Apostolici per curiones Militares exerci non posse, consequens est, ut eam tueantur, et exerceant, ex sola concessione Regia, benigno illo Decreto Regio publicata.

Sed non sum tam amans mei Judicij, ut argumenta in hanc rem, quæ mihi quidem evidentia apparent, etiam apud quosvis alios par pon

Jus

dus habere debere existimem: illud tamen firmissimè tenet
tanti ea esse roboris, ut cujvis recta ratione utenti, altem
dubium reddant, an etiam post benignum Decretum Regium
Prædiarij isti, Sub Delegatione Apostolica Continuentur,
non, jam verò in dubium est, quod sicut Regis, ita jurisdictio
dubiæ authentica interpretatio ad eum solum pertineat qui ille
ferre, hanc dare possit. Igitur si in consulta Sede Apostolica
prens de Castrensi jurisdictione dubium Solius Decreti Regij
placito explicatum agnoscam, Explicationem ego sustinam, m
vitabiliter id quoq; agnoscendum mihi est, quod potestas [illegible]
tandi [illegible] Spiritualem Castrensium jurisdictio
quod facultatem absolvendi à peccatis, administrandi Sacram
ta, prædicandi &c. complectitur, penes Regiam Authoritatem
residerat. De hoc verò cum ex una parte Tridentina Sess. 2
Can. 6tus ex ejusdem Sess. Cap. 4tum de Sacrif. Ord. considero,
altera verò parte integerrimum clementissimi Dni Nostri
xe Orthodoxa Sensum intueor, mori malim, quàm credere, q
Sua Majestas eam de Regia potestate, Sententiam à me
xi velit.

Videor jam Celsitudo Vestra Iquem et Agram, inter quæ infelix ac
hine Regiæ offensæ, sub invidiosa factorum meorum inte
prætatione facile profecturæ metu urgeor, illinc Sacrorum
non Solum cum nulla, sed etiam cum practica Dubia ju
dictione administrari petitorum, Reverentia, Animar
item a suscipientium amore fraxitor. Ipsa Celsitudo Vest
arbitrari dignetur, quid me Episcopum in hoc bivio age
oporteat. Conscientiam meam in Paternum Celsitudinis
Vestræ Sinum exonero, dignetur alto Suo Judicio Pate
mego edocere, qua aequum alia Ratione, quam ut adhuc fec
dissimulando in arduo isto Negotio me ita geram, ut S
Indignationis incursum cadens, non in eadem in Mandat
Dei viventis.

Quod Si autem recta et Solida Ratione duci videor, per dilecta
istam Christi Sponsam, quæ Celsitudinis Vestræ Regi
et vigilantiæ credita est, per ferventissimum item illi
Zelum, quo ipsam tutari, gloriam Dei promovere, Am
rum q̃s Salutem curare solet, Celsitudinem Vestram Su
mis imisq; precibus oro, dignetur paternè providere,
ut periculo isti idonea ponatur medicina. Hoc non
fa

tantum, sed etiam reliquorum Dominorum Fratrum
Episcoporum Votum est, quos mea hac de re Sensa
probare, Celsitudini Vestræ persuasissimum sit, tacent
tamen, vel quod nullum in Sua Diœcesi Prædium Milita
re habeant, vel quod perhorrescant adversa, quibus me
implexum vident, imò certò nunciò exploratum habeo, quod
ipse Sanctissimus hanc Militaris jurisdictionis extensio
nem, ex reliquorum Episcoporum gravatis cognitam, ægrè
me ferat, mireturq;, nullum Hungariæ Episcopum de
ea quæri, Natique Dubij resolutionem petere. Cæterum
Paternis Celsitudinis Vestræ Gratijs me denuò commen
do, et perenni Veneratione persevero.

Celsitudinis Vestræ

Agriæ 21ma Novembr. 1763.

Humillimus verus Servus
& Frater Franciscus Episco
pus Agriens. Comes Barkoczy m.p.

9 1

Rescriptum.

Regium quoad Sententiam Curiæ Regiæ in causa Successorum Mattyasovszkianorum.

MARIA THERESIA &c.

Reverendi Spectabiles &c. Humillimè Repræsentatum est Nobis Nostra, quòd in Processu Judiciario, quem Gregorius Antonius Stunyadj, qua Filij sui ex Defuncta Consorte sua Mattyasovszkin Gregij ama Suscepti Tutor, & Cura Mattyasovszkij Gregij Stephani Jeszenyeszkij Contradictarij, Contra Gregium Josephum Mattyasovszkij, & Viduam Ladislai Comitis Mattyasovszkij, qua etiam Filij sui & modò Nominato Matrito suo progeniti Tutricem sine Dividendorum Donorum, & Substantiæ Heredes coram Tabula Nostra Districtuali Cis-Danubiana Suscitaverat, licet Eadem Tabula fundamento ex eo, quod Legatum Nominandem Gregii Mattyasovszkij ad Nepotem suum Georgium Josephum, et ejus hæredes, absq; Clausula Ulteriusquè Sexus restrictum sit. Verùm autem in proprio Significatione, & intellectu Litt. 17. 9bris Dec. Cri. Masculos solum denotet pretendentibus ad eandem Substantiam Legatam, nec Sedriatum, nec Actionem competere judicavit, Curia tamen vestra Regia Judicio memorato Processu via Appellationis ad Se deducto, ex Motivis, quod Testamentaria Gregii Ladislai Mattyasovszkij dispositio Successionem Descendentium et Legatarius Nepote suo privative ad Sexum Masculinum non restringat, quamquam ex

juncto

puncto Testamenti 13ti. defectus Heredum attactus habeatur, & juxta Titt. 17. 1mi. per Ly Heredes Filij tantum intelli deberent, cum tamen ex tenu Juris Legis ad Bona Naturæ suæ, atq; Sexui dei sexcientia extendi deprehat, Actionatq; Legat Legatum ex puris investituris res Mobiles denotantibus Subsi stat. Partes Actoreas Salva Ea Sexu Masculino in Actionalibus Bonis Lexcusabiliter ad acquirendas sibi ex eadem competentes Portiones Jus, & Actionem habere deliberaverat.

Cum autem circa hanc Curiæ vestræ Nostræ Re giam Sententiam graves admodum Subvertentur Re flexiones, Signanter quod Recognoscente ipsam, & ea Curiali Sententia per Testimum Heredis juxta Specitatum Titt. 17. 1mi. Filij tantum intelligi debeant, ubi autem Lex explicat, ibi Arbitrium, aut Notabio Judicij locum habere non possit, & hoc eo à fortiori in Casu Presenti, quod in Causa Westembergiana de si mili Bonorum Mobilium Legato moto, licet Tabula Nostra Regia Judicia ex Testis, quæ modo Fundamen to Deliberationis assumpta sunt Principij Testimi num Heredis Q. utroq; Sexu intelligendum judi caverit, Tabula tamen dicta Septemviralis Nostra Sententiam Protonotarij, qui Testimonium Heredis Testamento inversum pro Regulatione ad Masculos Quintaxat juxta citatum Titt. 17. reduxerit, appro bando Tabulæ Nostræ Judicis Sententiam Reformaverit; Atq; adeò in simili Bonorum, nempè Mobilium Substrato, de intellectu unius ejusdemq; Legis, Contra dictorie judicatum fuisse appareat, Cura tamen ejus modi Contradictiones, nec Legum Intellectus, nec Subtilia, sed nec ipsa Secretaria Regnicolarum admit

tat, ejus enim plurimum interest, Justitia ad ministrationem certis, & stabilibus inibi Principijs nec alias res, et Actiones Regnicolarum perpetuo fu turis, & a nutu Judicum Arbitrio dependere oporteat, neve ijdem Regnicolæ fundamento tali cujusvis Senten tiæ Curialis, Ideam Regulandarum, aut firmandarum rerum, & Actionum Suarum sumentes, & juxta eam se Secure operari arbitrantes, facta dein Repente Con tractu, seu interpretatione, seu decisione Judicum absq; sua culpa damnificentur, aut effectu Actionum suarum destituantur, et ideò eadem Curia inibi Nostra Regia Judicia non de Legibus, sed juxta easdem judi candi Provinciam concessa habeatur. Si Casus Lege definitus occurrit, tunc Legis decisionem in Sententijs absq; Contradictione, & Quæstione Observanda incumberet. Si verò Casus Lege aperta non definiti, aut approba ta consuetudine indecisi occurant Similes fundamento benigni Mandati desideratissimi condam Semtoris, & Prædecessoris Nostri ad Tabulam Regiam Nostram Judiciam Sub Dato 9a. Mensis Septembris 1724. expediti, & per Supplementum ejusdem Instructionis Dde 16a. Januarij 1734. eidem Tabulæ Nostræ Regiæ Judiciæ exhibitum Veriterati ante ferendam Sententiam cum Voto, & opinione Sua Dem gna Resolutione Nostra remittendi venirent. Huc accedit, quod in hac Specifica Causa, hæc etiam pe culiaria occurrere videatur circum stantia: Quod Testator Episcopus Wittiensis, quem sensum Testimi Heredis fundamento Titt. 17. imponit, utriq; quasi cellarius Stationis, & in usu Regiorum Principum Regiorum Expeditionis constitutus scribere fundate potuit, qui Pretium Nepotem Suum ea cum Soprera Cantela, & onerosa Conditione Heredem instituerit, ubi Bonavilla Testamento inclusa redempta fuerint, Pecunia Neutiquam

Consumatur

Consummatur, Sed alia Bona elocetur, Si vero eundem Georgium Sine Solatio Heredum Decedere contigerit, in Casu illo Bona Legata, aut Massa ejsdem investita, non ad Collaterales Fratres, aut Sorores ejusdem Georgij Mattyasovszkij, Sed ad Patres Societatis JESU, veluti Substitutos Heredes devolvantur, cum Onere alendi per Regnum Hungariæ, ubi magis Necessarij videbuntur, eo quo potuerint numero Missionarios Apostolicos, ac proinde Pecunias Bonis ejsdem ob vestitas, licet Natura sua alienabiles, & usu consumptibiles, & inalienabiles, Naturamq; Bonorum immobilium, imo Speciem Fidei-Commissi induisse, per contrarium Legatoris Substantiam eandem ad Naturam, & qualitatem Simplicium, & Ordinariorum Bonorum Mobilium reflexerit non potuisse videatur, Stanteq; hac inter prætactione, etenim Fundationis damnum, & periculum contra Intentionem Testatoris; cujus tamen effectum Regio eorum Regnanti Matri Supplex commendaverat, Regiamq; exoraverint Protectionem, subvertitur.

Hinc Nos, gnibus vi Supremi Regiminis Divinitus Nobis concessis Justitiam Subditis Nostris administrare, ac ut Judices, qui Administrationi ejusdem præsunt, officio suo rite fungantur, Legesque Regni accurate observentur invigilare fundatiosque fidelium Subditorum Nostrorum Obsequio remedio Bonorum, non solum conveniat, sed Nostræ incumbit potissimas Das citra Pertinaciam Sententiam Reflexiones Dissimulare non posse, Sed eas Suspenso interea Causæ ejusdem ulteriori Progressu Fine eo fidelitatibus Vestris intimandas esse duximus, ut de eo, cui ad Grandia Fundamenta, & Circumstantias Mandatæ Regiæ

Rescriptum

reflexum non fuerit, cui vel non attentis ijs
in causa eadem Mattyasovszkiana talem [illegible]
dabitur: tulerint Sententiam fundatam, & genuinam
Informationem, facti Rationem Matti Vrae Submittere no-
verint, nec admittant, Juribus in Regno Patria, & Clementia
nostra Caesareo Regia benigne, ac jugiter propensi maneamus.
Datum in Civitate Nostra Viennae. Authorita die Sexta
Mensis Februarij, Anno Domini 1747.

Maria Theresia mpa Comes Leopoldus Nadasdj mpa.
Petrus Vegh mpa.

(10

Responsoria.

Curia Regia in causa Successor. Mattyasovszkianor
Sacratissimae &c.

Dominae Matris Vrae Sacratissimae Viennae Au-
striae Die &c. Mensis Februarij Anni labentis in causa
Successorum Mattyasovszkianorum clementer ad sciendum dare
Matris Vrae Sacratissimae Directo Mandato, Domagiali cultu
recepimus, quam insigni desiderio feratur Matthias Vra
Sacratissima, ut Regnum Hoc suum Hereditarium ea ipsa Regia
curia, & plus, quam Maternam Solicitudine, qua Viduitatis Matt.
tis Vrae Sacratissimae Armis tutatum, in Alma pace fruith.
in administranda quoq; unicuiq; ex Regno Justitia, nullum omn.
no pacietur defectum, crescet Dei in imminendo, nullis un.
quam Saeculis interitura Sublimis Matris Vrae Sacratissimae
Nominis gloria, qua non tam Sceptro, quo Religio attestatur Se.
renissimi Praecipibus, quam Vera Virtute, Providentissimo Re-
rum Suorum Subsidio, Supergressura est unidexteros, ut Matthaeum
Domina Matris Vrae Sacratissimae Voluntas, scientissima Mens,
hac in Re congrueat, plenaq; de Justitia debitaque integra
fide administrata Securis ab Amplissimis Regnorum Curiis
non avocetur, Statum illius altius expetitum, vita & effectum
Domagiali fidelitate Matti Vrae Sacratissimae breviter declara-
ramus.

Illos

Mos erat à primordijs Regni Sujus ut quid quid in Jure controversum Discepta retur, quod Sub Litem causa dubia veniret, id Rex ipse cum Prælatis Baro nibus Magnatibus, & Nobilibus Regni frequentiori Numero in Generalibus Dume in finem indictis Regni Judicijs discepta tum definiret, non patiebantur interim Corona Regni Curia, at Libitis Viri mendis Reges adessent, Ne tamen Authoritas Judicijs, Vigor Legibus, & animis Sua deesset Justitia, de Regia Authoritatis plenitudine, asser tuq Statuum, & Ordinum Regni Constituta Sunt, Sic Dicta Octavalia Judicia Regni, in duas Camaras, seu Tribunalia Divi sa, Regia altera, Superior Septem Virtutis altera appellata est, quæ Verbo fiunt ab olim Semper, ità tamen quod Curia Regia Nomine censentur, non sic aliter, quàm in Persona Mattis Vræ Sacræ. Judicatur, nec alias, quàm Sub eodem Altissimo Nomine Super Decisionibus pro tempore Juratum, quorum interest Memoria in Scriptum redactis Literibus expediuntur Documenta, quæ ut tanto firmiora Sint Vobo ra Sigillo quod Mattis Vræ Sacræ hunce in finem apud ejusdem Præsentia Regia in Judicijs locum teneren Deposito Signari solent, & ex Gradari, Judicio Diæ cesse voluerunt Leges, Proceres Regni Prælati, Magnates, & Nobiles Regnicolæ frequentiori Numero, dataq fides, et potestas illa, ut Sententia Tribunalis Sujus finem Litibus imponant, nat latenus desistendo, aut omittenda Recentiori Manu inserantur, et ut plena Judicio huic constaret Authoritas Reges ipsi isti die Mandatis suis Vires addiderunt, et efficaciam quidquid deinq Sic iteratum uno eodemq modo Judicatur, Legis loco per Regnum Recipiretur commuai deinde in Sanctum Regni Regnicolæ Assensum, ità ut nullis Bellorum intestinorum tumultuum temporibus nullis dissensionibus Dissensionibusq labefactata plena persteterit in hunc usq Diem Curia Diæ Mattis Vræ Sacræ fides integritas illibata, & quamquam in dubium Vocata Judiciis dictis, Dos scribiret et Dignabat altis simum Nomen Regium in Cujus Nomine causa Sic mox mentum Summunt, finemq Accipiuntur, Hoc Regia potestate Selecta Lex, atq in Collegium istud ab olim destinata

Columina ...

Columina Regni. Hoc Sub duplici Locumtenentia Regia potestate, amplissima in Regno Authoritate pollentes Dno Judex Regni Palatinus, aut illo absente Judex Curiæ Regiæ in Septem-Virali Regia in Judicijs Præsentia in Regia Tabula Hoc Sex, cum Septimo Archi-Præsule Prælati, hoc Primi Barones Regni, Septem Magnates, & Novemdecim Nobiles Regio omnes Diplomate constituti, Juris Patrij Periti Viri, Verbo, Hoc Mattias Dei Gra SSe. cum toto in Compendio Regno, & quemadmodum in Curia Sac nulla unquam, seu ex monumentis sive ab Dominum memoria Contaminata fidei labes, nullus debiti tata integritatis Nexus, nulla, quæ in Tutelam Tribunalis Sujus depositum Jus, fasq corruperit culpa reperta est, ità nullibi totius, nullibi Majori cum Securitate Justitiæ Administratio collocanda fuerat, quàm ibi, ubi à Sacris inta minatè, nec etiam in Nomine Mattis Dei SSe. Regio pere verat, seu quamq Juris juranda Religio, seu Fides Mattis Dei SSe. non quivis Nomine Obstricta, seu Amplitudo Ordinis, seu Numerus Judicum Dei ubi experiendus spectentur Mat tis Dei SSe. plurimum interest, non alibi, quàm in Sententijs Curiæ Suæ Regiæ conquiescere, vix unquam fallibilibus hu manæ Imperitiæ proprius error excipiatur, si tamen id circo præsertim Deo. Mattis Dei SSe. fides, emi nentia Ordinum, Amplitudo Collegij, & Religio conservatur minimum periret. Cum interim, quod Suprema Mattis Dei SSe. Regia potestas, quidve Domaginæ Obsequium Nostrum exigat, Nemo per optime ad ea quæ Sententiæ Curiæ istius in Causa Sac Mattis Sor. Civitatorum Haredum Lare vitio e pronuntur, ut clementissime Mattis Dei SSe. mandare di gnata est, responsuri humillimæ huic Rescripto No. tro amedar de genu submittimus Resolutiones. Quamquam porro nihil jucundius, nihilq facilius facto nobis est, quam recte factorum Domino, Regiq Suæ Clementissimæ rationem reddere, speratq tamen firmiter Curia Sac Ma jestatis Dei Regia, quodquemadmodum unanimi Consensu, Divi olim Antecessores Mattis Dei Reges Hungariæ, in administrata per Curiam Sanctæ fide integra secundum Jura Patriæ, unicuiq æquo Justitia plene secuni Congrievernnt, ità Mattis quodq dextra post

Sac

Hac adversus fidos, Suæq; integritatis optimè Conscios nulli querelæ minùs suspicionis locum datura, Curiam Hanc Suam Regiam in avita jurisdictione Clementer Conservatura sit. Qui in deligbo Nos Gratiæ & Clementiæ Mattis Vræ Smæ. de genu commendamus perseverantes. Datum Pesthini Die 5ta. Mensis Martij Anno Domini 1742.

Mattis Vræ Sacrmæ

Humillimi perpetuoq; Fideles Subditi.
Curia Regia.

Reflexiones

In carta Successorum Mattyæ Sovzkiano rum, erga Sententiam Curiæ Regiæ ex Demgno Rescripto Regio eatenus intervento, in puncta redactæ et per eandem Curiam Resolutæ.

Reflexiones

1ma Quod recognoscente etiam Curiali Sententia per terminum Hæredis juxta Tit. 17. 1mæ Hi tantum intelligi debeant, ubi autem Rex explicat, ibi arbitrium Regis jus locum non habet.

Resolutio.

Ad 1m. Nullam in Corpore Juris Hungarici reperiri legem, quæ de nomine Hæredis, ad Masculos duntaxat referendi certum posuisset regulam. Nam videre est, in Tit. 17. 1mo jam Masculis, jam fœminis, & attribui nomen Hæredis, modò nimirum Bona sexum à radice Acquisitionum concernere dignoscuntur. Hæres quippe sic, primi Bonorum unde Originem sumpserunt, naturam cognoscendam, & inde Nomen Hæredis, hinc vel illi sexui attribuendum indigitat, quemodo autem Origo seu Tit. 21. & 28. 1mæ appellat Caput Acquisitionum

BIBLIOTHECA E.N. STRIGON.

Acquisitionum metienda, eruenda q3 sit, id Con
tinua Serie a Tit 10 usq Tit 29. ejus
dem l.ma explicatur, Colligitur inde
Bona, arte militari, Sanguinisq3 ef
fusione, quæsita etiam si pecunia
superaddita fuerint, quæ in hujus mo
di juribus per legem Ramn, vel ap
pendiculum Acquisitionis sumcu
patur, propria Masculis esse, non a
Nomine Hæredis Donativum in sex
to sed ab origine Acquisitionis, &in
casu hoc tibi clausula utriusq3 Se
xus Donativum inseratur Filius a
Successione excludi, ubi tamen Bona
per scriptum Originarium Colla
tionalem modum acquirantur, Lig nan
ter autem de peccumarijs Acquisi
tionibus statutum esse tt 19. 20. 21.
& 28. quod hæc utriq3 Sexui deservi
ant, in hoc3 casu per tt 17. nomen
hæredis filiabus etiam attribuitur,
clarissimè id exprimi in tt 20 l.ma
quo de Donis Utrius3 Sexum a Va
dice concernentib statutens nomen
hæredum, & posteritatum simpliciter
utriq Sexui proprium facit, Accedit
tamen sexus naturalis, & Divino
denompta in tt 19. l.ma exposita ra
tio ubi innuitur æquum non esse, ut
filia a Successione Bonorum, Pater
nis, & Maternis pecunijs quæsitorum
excludantur, utut pecunia etiam san
guinis effusione ut idem Tit loquitur
parari soleant, non tamen exigit hæc
Lex ut in tali casu Lis Acquisitiona
libus clausula utriusq3 Sexus adda
tur, pro natura enim talis modi Acqui
sitionis Virtus Vocabuli Hæredis

utriusque

utrique Sexui deservit, & hinc est
quod Hæreditatis nomine, non veniant
illa duntaxat, quæ in Filios devolvuntur
Dona, Jura, & Possessionaria, sed pro
qualitate Successionis Hæreditas filia
bus etiam concedatur, hoc ipsum confir-
mat Tit. 29. lib. 1mo. qui volens se promere,
restringere, & jus Masculorum indigitat
id per verba: Absque Hæredibus Ma-
sculinis. addit tandem Hæreditatem fœ
minis quoq; Competere. Denig; quod per
clausulam Hæredibus, & Posteritatibus
Donationibus Regijs inseri solitum, ma
sculis duntaxat Collati Doni proprietas
attribuat, non sequi, in aliis etiam ca
sibus, Hæredis nomen duntaxat Ma
sculis Competere, stante enim hoc Prin
cipio Posteritatis, etiam hoc nomen
Fœminis attribui non potest. Cum tamen
pro qualitate Juriuum Contrarium te
neat Decisa 117. permissis in Unum
Collatis, & ad principia Juris Patria
reductis. Jus privatorum in Hæredita-
tes Demortuorum Parentum illud est
juxta antiquam Continuam, & á Majo-
ribus approbatam Regni Consuetudinem, quod
in Domis, & juribus ex Peculio Castren
si per Donationes potissimum Acquisi-
tis soli Filij succedant, & in tali Casu so
li Filij Hæredes dici debeant, in Domis
autem Emptitijs, & aliis Tit. 17. attactis,
velut sub nomen Clenodium Mobilium ca
dentibus, ita Filiæ sicut Filij Successionem
habere, & Hæredes dici, atq; ad Hæredita-
tes vocari permittant; Cum autem ut p
missum est circa disquisitionem Juriuum
inter se tum cum ex Facto, tum ex Lege
Longa gravis Ambagine opus sit, nec a

Solo

Solo nomine Hæredis jura no
strarum Stabilium soleant, periculosum
admodum foret, per solum nomen Hæ
redis ab omni prorsus Successione fœ
minas secludere, & certam determina
tam Regulam in nomen Hæredis statu
ere, omnis siquidem definitio de Regula
Juris 202. in Jure Civili periculosa
est. Et hoc quidem quoad jura ex Dona
tionibus Adoptionibus, Contractibus,
Testamentis, & id genus Originem tra
hentia: Nam extra Casus in quibus à
Radice Acquisitionum fundamento pro
Jurium decidenda Dubium est, nullum du
bium esse, quin quemadmodum ubiq;
Gentium, ita in Regno quoq; Hunga
riæ Fœmina etiam veniant in nomen
Hæredis, idq; potissimum in Testa
mentis ubi Haredem pro Libero suo Ar
bitrio Marem seu Fœminam Testator
Constituit secus evenire, & in Testa
mentis Hæredis nomine Masculi dum
taxat censerentur ex Articulo 27. 1715. per
Testatorem non alium in Hæredem, quam Masculum, siquidem
tamen ubi Lex antiqua est adominica-
tum præter dum sit ex Facto, & voluntas
Primo in Testamentis, ubi voluntas
Testatoris sequenda est, sæpe ista ve
nire potest, ut pro diversa voluntate
Testantium Judex ex nomine Hæredis
jam Masculis, jam Fœminis attri-
buat Hæreditatem, meo voluntatem Te
stantis sequendo, velsi nec hæc aperta
est, juxta præmissas Leges Radicem Ac
quisitionis. Concluditur ex præmissis
quod in jure Consuetudinario Hun-
garico

Hungarico in voce Hæredis, stabilis, invariabilisq; norma constitui possit absq; convulsione jurium Regnicolarum omnium, qui jura sua non ex clausula Hæredibus, & Posteritati bus, sed ex origine acquisitionum clausulæ interpretemur. Verùm quæstionem de nomine Hæredis pro diversitate casuum illis secundandam esse, qui à pube consuetudinibus Regni Praxin fori Patrij inservierunt, longo usu probati in Collegium Summi Tribunalis Regia potestate adlecti sunt.

2da. Quod in Causa Quæstemberginana de nimis dilatorum mobilium Legato modo Testamenti Hæredis terminandi functam esse, nisi jam similis est in Causa Tabulæ Septemvinalis, cum Processibus quod casuum diversitas non se pro solum Acta & Circumstantiæ non varient, id circò culmine attendere veritus, quin longè prospicientes Majores sui atq; adeò mille, & hac Causa Contradictorie cum Regni Ordinariorum, non nisi itera- judicatum fuisse ap- tis, imò plurimis vicibus, unà, & eodem pareat, cum tamen Securitatis Regnicolarum plurimum interfit, ordine, ac modo, Processu Lata, Consuetudinem, vim Legis vicem sortiatur, sufficit ni Causa Mattya Sovshianorum Dominia rerum & Hæredum secundum manifestam, & per- tam Legis dispositionem Judicatum esse, chiones Regnicolarum tum ex ijs, quæ supra dicta sunt, tum ex fluctuent, & hæc à eò quod ipsum etiam Testamentum Mattya mero Judicum arbi- Sovshianum, ni simul junctis ad invicem trio dependere expo- collatis fundamentum ea tenùs exhibuerit, tum denig; quod Georgius condam Mattyasovshy quæ ex Legato Fratris Ossi Cancellarij Acquisitor filios, & filias relinquens, nihil ideircò inter hos descendentes disposuerit, tamen ex Testamento non prohibitus, inter Proles libere disponere voluerit, verum statum Legati hujus pecuniarij in suo naturali, & legali succedendi jure ac ordine reliquerit, & quàm vis Summi posset, aliam fors Legantis mentem fuisse, cum tamen illam sufficienter ad exigentiam legis non exposuerit, & Judex ex præsumptionibus judicare nequeat, Curiæ Regiæ munere erat, Naturæ Boni Successorialis attendere. Quemadmodum hac de re pro norma judicandi legis præscripta fuit, ità secundum hanc non ex mero Arbitrio judicavit.

3tia. Quod Curiæ Regiæ secundum legem judicare incumbat, & Casus occurrant, aperiem Casus Causæ, juxta illam, quæ ad reflexionem deducta sunt, & ita lege non definiti aut à lege desimiens, & approbata, a se approbata consuetudine cubit consuetudine decisus est, & ideò non decisi, tum tales obstantibus Novellevibus Legibus & juxta Mandata Regia universa Commissionalia, & delegata & instructionem ante judicia, pro sublatis declarantibus, ferendam Sententiam omne q; Casu & Causæ Judicio Capro benigna resolutione Regia Submittendi- vije Regiæ, sine exceptione deferentibus. Ad suam Mattem sacrmam remitti, nec potuit, nec debuit. Præsertim cum quod peculiare observatum est prima fronte Contra judicatum Procedentis Tabulæ expiendo, quæstionem circa Terminum Hæredis ad Curiam Regiam pertinere, ipse Josephus Mattyasovshij allegaverit, ab hac verò exceptione, demùm recedendo, Causam Judicio prima Instantiæ, & Fundamento Legum Patriarum decidendam sub-

mi sorit

BIBLIOTHECA E.M. SIMIGIEN.

submiserit, facta ibidem decisione, tametsi causa quo ad omnia momenta definita nec dum finiretur, et ideò ab interlocutoriâ decisa una saltem Quæstione Sexui Femineo Appellatio admitti, deque ordine agi debuisset, tamen facto nomine ejusdem Josephi de Mattya à sovy Sluijs, ad Septemviralem Tabulam appellato sit, ut adeò erga ejusmodi facta, Partium mutuo consensu, Quæstionem iterò sub Virgente, ad Curiam Regiam deducentibus, & Justitia administrationem ex fundamento Legum Patriarum, a Curia Regia præscriptarum, hac officio suo fungi debuerit, Causamq; vestu Lege decisum, ac provisum judicaverit. Ergo Benignum autem Mandatum Carolinum ad Curiam Regiam 6ta Mensis 9bris 1729. expeditum, et Instructionem Tabulæ Regiæ datam, nec non sub Dato 22da 9bris Anno ad Jesu 1724. Augustissimo condam Imperatore humillimè rescriptum est.

4ta Quod Testator fuerit Cancellarius, & ad 5um. Præscinditur ab eò, quòd Regiorum Privilegiorum Testator propterea, quod Cancellarius Regiorum Expeditionum fuerit, tanquam sibi esse deputatum, quia suma burerit: sed ne sumptione pro eodem stante: Scivit ergo ille Testamentum suum non esse Privilegium, Scivit porrò et alias Legibus in Testamentis Hæredem significare saltem Masculum, ità sicuti Donativis, Peculiis & Strenis, Scivit item eadem Legibus ex spectu Bonorum Immobilium & Pecuniariarum Acquisitionum, super quibus faciebat Legatum Hæredis Territorium utrumq; Sexum significare. Et ideò in Puncto 3tio Testamenti sui Hæredem & Legatarium identificavit. In quo Controverso Legati Hæredibus directis Legatarijs Collateralibus ejus, in uno quoq; Casu Graves, & Sobrevos Contradictum fuit, Quod si verò Summatur Arguto Fidei-Commissi Masculis saltem favere voluisse, Consequentia ejus ipsum, non satis intellexisse Legem Pecuniariarum Acquisitionum Naturam declarantem, contraque animum suam expressè non sequi exprimere debuisset.

Ad 5um. Ad primum in Ordine resolutionem ex Lege deductum est, Data Donativa immobilia, non ideò de Servitute Sexus Masculini Successioni, ac quò ad Hæredem non ideò significare, saltem Masculum, quod non abalienabilia sint, Verum ideò, quod originaliter, et ordinariè armis, & armis obilium inducant. Militari, quam Femina tractare non possunt. Ex Donationibus Augusti Conveverunt, tametsi itaq; Pecunia hic Legata naturam immobilium in illo Tertio induant, quod et jam, ex Mente Testatoris, ità sint abalienabiles, sicut juxta Dotalitia immobilia, Consequentia tamen non est illa sint imitasse naturam Juriumq; Successionariorum immobilium, ea in parte, in qua ratio Legis surgit pro eò quod in Juribus Successionarijs, Hæredis Terminus saltem significet, quatenus videlicet ex Regijs Donationibus, armis quo sint ordinarie non

sunt

proflunt. Unde sicut quæ arbitrio
Testatoris hic pecuniæ distincte, in Sor
tem, ac pensionis simplicium, & ordi
nariis nobilibus, aut inabalienabilem
bus Fidei-Commissa: degribus nec ulla
lex statuit, a quibus disponit, & jure Co
mmuni, ultimis legibus Testis Fidei Commissi, pos
sunt: tamen de pensionibus non perdunt
naturam mobilium, nec ex Donatione
quæ sta sint, & ideo nec a Successione
Filiarum abstrahi possunt, nisi per
Acquisitionem ex præcepto nostratibus
regulentur. Multo minus Flores in
his significare poterit saltem Filium
eadem ratio legis Gallis propter quod
Nobilis finis Nomen significatione, Ho
res significat saltem Masculum: si
quis de sig.

Quod pia Fun- Ad 2um. Pia fundatio juxta Expressam
dationis, non qua Testatoris mentem est ad Casum, et-
Testatoris pecunias si gravia Casus ille, ad quem Testator his
Legatas patribus Se- pendit effectum Fundationis, justa
Nitis cum onere a- manifestas privare Demonstrationes
lendi Missionarios evenet, saltem cum defectu ultimæ
Apostolicos a Con- Sumptivæ Conser- vationis De scendentium Legatarij, sicut
varetas destinavit illi non derogatur tunc, dum Legata
periculum subver- pecuniæ sub prætextu Exilis alicu
tur. simi haveat ita eidem derogare non po
test, quod pro manibus ultimis Testis
mentis sit: Non poterat quippe, novi
olere Testatore et neque nunc pre-
videri potest ad Suetam Masculos vel
Fœminas deficere prius contingeret
Octo decem filios, nulla vero filias
Legatarius habuisset, major sed Suc ce-
dentium distractionis Legati subver-
sari potuisset.

Augustis-

Augustissime Romanorum Imperator et
Con-Regens Domine Domine Clementissime

Non adeo ardua auditio rem Hungaram, et Re-
gnum gravior de juribus avitis Regni Prærogativis suborta
quæstio me delam excroceret, Sacram apud Clementissi-
mam Dominam nostram Mediatorem et Benignissimum
Protectorem non haberet: Dum enim Sa Majestas
Vra, in ultimis Regni Augustæ Hungariæ Comitiis, in Par-
tem Curarum, Regiminis Clementissima Domina Mea
vocata, oblatum Con-Regimen benignissime acceptabit, simul
una, in eodem Articulo Jurium, et Immunitatum Regni defen-
sorem benigne assumere dignata est; Proinde Clementer ex
admittet Paterna Matris Vra, ut ingressa eorum ad Suc dum
pro acceptanda Con-Regentis Matte supplicavimus, magnas
spes collocavimus, ad eam, cum Palatinatus hic conferen-
do Authoritas, ultima Dieta Solemni Articulo confirmata sub
novam quæstionem recidit, et Vestræ in judicandis Lau-
dibus Reverendi, Judiciorum Ordini, non indistincte, ultra
etiam per Benigna Mandata Regia, ad quorumdam Inqui-
etorum Suggestionem extra data, derogandum esse vere-
mur, ad Sam Matrem Vram gravioribus Impensis curis
occupatam, humillime accedere audeamus. Supplices autem
Preces Vræ in eo sunt, ut Sacram Matrem Vra apud Cle-
mentissimam Dominam, et Reginam Aviam Vice sua in-
terponere dignetur, quo ex Palatino, alioquin etiam tantis
meritis eidem Sua Sacræ quæ Strong, tutior sit, et man-
mandata cursus ille juris, quo sub omnibus Hungariæ Regibus
ad moderna usque Tempora inviolate servari cœpit, a suo Regali
tramite non deflecteret, causaque in Sacræ Regiæ quæ Con-
stitutione Majorum in Persona, nomine Regio judicata, ulteriore
Appellatione Legibus suis non recipiendæ, in effectum,
Executionem deduci, atque hic graves hi Viri Palatinus
et Comes Judex Curiæ qui Judicij Certum est, Utinam
post Dom. Militiæque Constantes celebrate Servicndo consum
mata Sua Senectutis, Amore quieti hanc ligere permittantur
Quod enim Sua Matti comodum, aut Reipublicæ bonum inde ex
spectari potest, in causa unius Privati Scribanalia, et in his
virtute decidendæ Juris eminentes Regni Boccere, Judi-
dices disconsolentur, quorum non nulli Capitis non in ju-
dicando Solum Causis sedent alijs Negotijs, gravissimis Regi
Negotijs, Ubiburg Regni Gravitij jam Consecrando.

Etc

Hinc facile a Regni dignabitur S.ta Mattas Vra, an non Clementissima Regina Vra, tutius in Eorum Conscientias suam deponere, quam se ipsamet gravioribus aliorum Negotijs, pene obruta in Judicia Sacratissimo Juris Processu ingrediatur. Sum vero demissè hoc scribimus Augustissime Patres, & Clementissimo Cor Regens, nus nobis, sibi atm quaerimus. Officio enim Judicis Regni Juncti, patrum nostra, & privatorum interest, quorum ò Dominos rebus suis Consulant, Reum Partis in Causa Triumphans, ne sibi per Judicium adjudicata patiat, at verò interest Reipublicæ, ut Palatino, aut Judicijs hac Authoritas, vetustissima Consuetudine firmata maneat, interest Regni cohis, ne post recepta Supplicia Sententias, post tot in Regno Appellationum Fora, adhuc extra Regnum querenda provocent, nouo sumptu gravati, lites æternas habeant, interest demùm Sua S.ta Regiæ Mattis, ne unquam unum, aliumve privatum Consanguineum proximos Regni Cohæ, imò tota Patria hunc Judiciorum Ordinem, summe Orbi habere disconsolerur.

Orabimus proindè Sacram Mattem Vram, dignetur tantillum è Regijs Imperij Negotijs sibi Tempus Sacrum exire, & demissæ Representationi Nræ hac de re clementissimæ Reginæ uberiùs facta, sacro verbo suo, & interpositione auctoritatis sui, Regno clementissima resolutione Regia, quam Salus Patriæ, & Justissimum Suæ Mattis Sacræ Servitium exposcit, benigne commendare, dignabimur nos etiam omni Tempore, hunc nullimum erga Mattem Vram Sacram fidele obsequium, Deum venerationis junctum amorem, qui eorum, jam dum Sacræ Mattis Vræ per Artum 4tum novissimè Pacta devinctissimus, intimè Animos Nros penetravit, cujusve idem ille, qui vitæ servitijs exit, atque sic in subditia fidelitate Vra emoriemur. Datum Pesthini Die 5ta Martij Anno 1744.

Mattis Vræ Sacræ.

Humillimi perpetuo fidelesque

Servi Regia.

12

Litera

Juxta Regiæ ad Palatinum, in qua obtestatur, ut vi officij sui agat, apud suam Mattem, respectu Statorum Ordinum.

Copia.

BIBLIOTECA E.M. STRICONI

Copia.

Excellme, ac Illme, Dne Comes Regni Palatine
Domine nobis Colendissime Patronissime.

Ingrati quidam Patrie Cives, qui leges avitaq; Regni
Jura, Procerib⁹, cunctisq; hiis præferunt, grave malunt
opprimam videre, Judiciorum, & Jurisdictionum Re-
gni Auctoritatem, legibus, & longa consuetudine stabili-
tam, quam ut in legali juris via succumbant, eò prolapsi
sunt, ut post ultimò receptam Deliberationem, in supre
mo hoc Tribunali, aquo ex legum præcepto, & vetu stissi-
mo hoc tempore, ulteriùs appellari non debuit Sua Sma Ce-
sarea Regia Altà molesti, nobis verò summè injurij causa fuè
detulerint, curiaq; Regia Sententias, quantum in se est per
Mandata Regia subvertere pergant, & jampridem Sunt Man
data tabia, qua Jacentis in Regno non facile audita obtine-
data tabia, qua Jacentis in Regno non facile audita obtine-
erunt improbum in Patriaq; et legum obliti sollicitantes.

Vera hæc sunt Zizania semina Excellme Dne Comes
Palatine, quæ Causantes, ipsi inter Clementissimam Dnam No
stram, Regnumq; Sparguntinjurij, nimiumq; injurij Regi
Patrie Supremis Judicijs, horumq; dignissimis Præsidib⁹
Regi quidem, & Dno Nro, quod Nam Altam Sui Status for
mando tabia Mandata impetrent, qua in manifestam Justi
administrande Justitie ordinis eversionem tendunt, & inde
perturbatis Regnicolarum animis, forbissimum illud inter
Regem, & Regnum Vinculum, qd Sua quidem Alta, Regu
lari in Regnum Clementia, & pietate, Regnicole verò constante
Zelo, & fidelitate mò vitâ sanguineq; solemnissimè coluerunt
& non dumpera, saltem tacere imprudentes velint.

Patrie verò Sue injurij sunt: Cum enim equis, iniquis q
idem desiderium est ne lites immortales fiant, hi dum To-
ta omnia percurrerunt Tribunalium, & Curie Regie judicio,
que Abavorum Atavorumq; Causas, Gemina Regni Christiani
tata, usq; ad hæc Tempora, intemerata fide judicant, & ultimo
desinivit, non Contenti, Causas extra Regnum motas sendo, Dau
Senioribus, quorum Dominatus augusta est, nec serendis tan
tis dumptibus par, contra potentiores hac via administran

dæ Ju-

Justitiæ modum erigant, et processus propè modum aeternent. Interest autem Reipublicæ, ut litium ubique sit finis, dum oppressa Curia Regia Auctoritate, rebelles sibi consules voluntati, toti Regno nocent.

Injurij demum Judicibus graves in Causis Contradictorie, contra Leges judicare exponunt, & inde Causam suam, tanquam ab iniquo Judice ad Regem deducunt, Scilicet est injuriatorum ingeniorum indoles, ut cum cupiditati suæ satis non sit, Sacra profanaq; calcent, donec eò pervingant, quò desideria ferunt, Excellentiæ Vræ bene notum est, Collegium Juris Curiæ, ex praelectis, præcipuisq; Regni Columnis, atq; conspicuis Viris magno numero Selectis, Sacramentisq; Religione adstrictis consistere. Quos velut perpetuo ad Edictum Juris Patrij, & in continuo dicendi juris exercitio sedentes Judices, siquidem jura intelligere neget, nullum Hungarorum jura intelligere admittere debet, debis ergo integerimæ Fidei Judicibus, Meritisq; Viris, cum Quibidam esse negveat, quin Juris Patrij Cognitionem habeant sine gravissima ipsorum injuria, ferri non potest, ut eum tot Sæcula, in hujusce Tribunalis Judicij congvieverunt, sola hæc etas, imò hic solus Annus non convincat.

Injuriæ demique sunt ipsis Præsidibus hujus Supremi Tribunalis Excellæ semper Vræ, qua Palatino & Alteri in absentia Excellæ Vræ Præsidi Duo Comites Judicii Curiæ Regiæ, ambobus quantum de Rege, quantum de Patria toga, Sagoq; mentis, in hoc longo vitæ protractu, Canaq; Senectus Excellentia Vras servavit, ut alter sub Palatinatu suo solemni Diplomate, recepis confirmato, suam in Donationalibus Palatinalibus Authoritatem, suo qua manuterenda, peculiari apud suam Sman Mattem repræsentatione supplicamus, omnimodi; Alter sub suo Præsidio Sententias cum ignominia, velut contra manifestam ut præmittitur legem, ipsq; data, & in irritum vocari, & hoc modo se, una cum Curia sub Clementissima illa Regina, qua non tam Dnam, quam Clementissimam se Mattem exhibere, et exercimoq; in Socce Regnum Amore, & fide non cessat, etiam Authoritate, & post hac Sententias suas contemptui haberi experiatur.

Ut itaq;

Ut itaque gravissima hæc Legibus, Jurisdictionibusque Regni eminentia, qua intima Animi penetrarunt, nos judicia, Curia hæc Regia antevertat, ut Deputatos ad Suam Sm Sacram Regiam Mattem expediat, Fiducia tamen gram in Excella Vra collocamus, animum mutavit, ut protinus Sua Sma Regia Sua Matti Representationes Excellæ Vræ tanquam Mediatori, & huc apud Regem intercessori accludat, per Excellam Vram adjunctis humiliis etiam precibus Sua Matti Sma demisse exhibendas.

Amicitaq; & Excella Vra officium ita tutis, & necessitas eò rem perducit, ut hæc qua in amore ipsi humillime exposita sunt, Sua Matti per Excellam Vram Submittantur. Eam velut Matricia Patrem, atq; Constitutione, suum interea Regem, & Regnum Mediatorem rogamus, nisi obstetamur. Dignetur Excella Vra, Sua Suæ Matti Sma demisse ea Sua Sentare vice, q; suas tanto efficacius interponere, quod hic nihil nobis peramus, sed ea solum humillima prece oramus, quod Regi Regno, Cui sanctionis adeoq; omnium omnium Bono prospicitur. Regibus vero Regni, & Avitis Juribus Consentiens esse et humanius, eo nempe animo, ac Pio & Clementissima Dna Vra, alioquin plurimis Corporis Curis occupata, injurios ejusmodi querulantes removeat, ac quemadmodum Regi Divi olim Imperatores Austriaci in Hostes conscripti, suum regnat, ut Regnicolæ quod jussis ordinem, Palatinalesq; Donationes futuris Dictis Causam gravaminibus proponendi non habeant, ut denique Causantes superstuo extra Regnum vagandum gravent, litiumq; sit finis. Dum vero hæc Excelsa Vra, qua Palatino, qua Patri Patriæ, ejusq; denique ab Rege inter Regem & Regnum Mediatori reposita fulgebit Excella Vra quod cuncta in Supremum quoque ejus Regem Obligationem, Curamq; & solicitudinem de proximo Distincta cum Veneratione perseverantes. Datum Posonij ex Concluso & Sessione ultimo Julij Tabulæ,

Die

Die 5a. Maxty 1742.

Excellentiæ Vræ

Servi Obligat. Famuli.

Curia Regia.

Litera in eodem facto ad Excellmum. D. Comitem Cancellarie data.

Excellentissime, ac Illustrissime Domine Comes Cancellarie Domine nobis Colendissime.

Vbi totum jam Regnum impleverit eadem illa fama, ad Excellam Vram jam bactenus perlatura, gratiam Mandata Benignæ Regiæ, partim ad solam Tabulam Regiam, partim verò ad Ordinem Concursus Juriam sunt expedita. Quæ ut ea magis Excella Vra constet, illa una cum Comitis Regni Cancellariis, visi ad sacram Cæsaream Regiam Majestatem facta, fiducialiter, et sincerum animum Clementi aperiendo Excella Vra ingenium suum sincerum, et immaculatum, et Legum Majestatem studium, Clementia quantum Excella Vra probata Virtus, et integritas Cæsareo Augustissimam Autam movit. Hinc Excella Vra Promotionem, Causa Status Communis intimiore illam, qua ergà eandem servamus fiducia, commendandam esse duximus.

Hæc intelliget Excella Vra pluribus, quam gravis pro Augustissima Auta de re, ut est genuina informare altè debuerimus, nominent Regnicolæ Hungaricum Latomiadem cum Conferendo Authoritatem, cum et Curia Regia, in quibus causis Negativam tangentia, quacum non nobis solum, sed omnibus Patriæ filiis dolori, et coræ esse debeant, Non gravetur Excella Vra nos sua gra in Regni commoda, ad Sublimem Exercitum Regium servire Velle, quod illas gravi emol-

mam

quam apud Suam Sacrmam Regiam Mattem ed totum ejusdem Augustum Min.terium valerspicue ed christianabne negotium spectet omni conatu nomo vra & ejus vere cure ut Palatino ejusdem Sue prerogativa ultimi Regni & mihi subjugum solemnissime confirmata extra quaestionem romanet, & minus facienda Sabito clementissime curabet. Leges vero & legibus vsitatas Autoritas derogatius Regni Regni Sue integrita mancat, ne videlicet turbatus ordo Juris, Palatinatus Autoritas diminutio Regum & Prerogativarum Regni lesio, publicis inquietudinibus Populi Dicta Camsam obcat gravaminibus & secessionis Animorum ille subditi Populi, erga Reginam Suam, a sola clementia & mansuetudine notam, cultro foveat, pro Bono Regis & Regni incrementum sumsat & augeatur. Prospicet grata hujusmodi opera, suffragio Sue Excellia Vra. gratico favebit, nobis quidem tamsem intimius Venerantur perseverare. Datum Pesthini Die 5ta Martij Anno 1747

Excellentiæ Vræ

Servi Obligatissimi.

Aulica Regia.

(14

Ad eundem.

Excellentissime, ac Illustrissime Domine Comes Cancellarie Nobis Colendissime

Haud latet Excellentiam Vram ad impror. turbam non modum Cam Sanctium Instantiam a Sua Sacra & Apostolica Regia Matte clementissime super esse

Se resoluta Mandata, qua legalem Juris Cur-
sum turbant, Regiæ Donationarium Palatina-
tus extensionem impugnant. Ad illa ut oppor-
tebat, conticiebat Curia hæc Regia, denique respondit
uberrimam Informationem breviq; non commissuram mo-
ram Sacræ Regiæ Mattis, de qua ipsa Die submisit. Quia
dem Excellam quoq; Vestram, ni una & altera causa,
satis Judicij Legales rationes, & injudicando Curiæ de-
ficium indifferentiam apud turiam non ambigimus, da-
bis etiam gratam, si quem nos in exequendis rectaq; Le-
ge, & ratione definendis Causis, Conatum impendamus, ita
ut de navata, & justitiæ administratione operam ad ipsius
met etiam Excellæ Viri dignissimi nuper Collegæ Nostri
Testimonium provocare non dubitemus.

Ac proinde ponimus confidimus his agnitis Excellen-
tiam Vram pro illo, quo in publicum Regis & Patriæ
suæ Bonum, sanctam Legum custodiam pectore amore,
demissæ representationes Nostras, apud suam Cæsareo-
Regiam Mattem, no quoq; benigne eò adjuturam Re-
Cancellario Vra Excella, hinc Palatinatem impunitis
seu verò Aditum, in Causis ultimò definiendis, & Rea-
tionis quoq; Mancipandis Curiæ Jurisdictionis Regiæ Authori-
tem Lædi patietur. Prospiciet hoc modò Excella publico,
consulet q; tam Sacræ Cæo-Regiæ Mattis, quam & nostræ
quieti ac non ingratis favebit Nobis, qui omni cum Re-
ctu manemus. Datum Pestini quinta Martii
Martii 1747.

Excellentiæ Vestræ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Copia (15) 33 (15)

Comes Joannes Csáky ab Erdöd Perpetuum in Vozokicz
Bajmocz &c. Regio Petro Erdödy Cottus Comaromiensis Pro
tribus &c. Regio Petro Erdödy Cottus Comaromiensis Pro
cessuali Judicum, salutem cum favore: Exhibitum est Nobis No
mine et in Persona Spectabilis ac Magnifici Comitis Georgij Szluha de
Felsö Lad, Regiminis Caroliana Equestris Ordinis Colonelli, qualiter
Egregius Joannes Campo nunc memorati Regiminis Carolianæ
Equitibus Capitaneus, intuitu Obsequiorum, per defuncta
dicti Comitis Exponentis priorem Contubernalem, Senectosam utpote
et Magnificam Comitissam Josepham natam Baronissam à Liebenberg
à Defato Joanne Campo, die decima Quinta Maij Anni 1745ti conflati
& Mille florenos Constituentis Debiti, Obligatum Comitem Exponen
tem coram Fidelibus Conveniisset, idemq; debitum principaliter ex cavatio
ne quod videlicet, & defuncta Comitis Exponentis Consors, Eundem Comitem
Exponentem Testamentaliter, in Universalem constituisset, Cooptasset;
Heredem, in eodem desumere niteretur, Fugæ etiam in Causa jam Quo modo
coram Fidelibus suscitata, alterum iterum Terminum finem Continuationis ejus
dem pro die Decima Currentis Mensis Julij Anni labentis 1748ti Pa
tribus Objectis in quo Termino procul dubio adulteriora progressurus
esset, cum damno & Judicio ejusdem Comitis Exponentis ad modum
gravitate Manifesti. Dixit vero Comes Exponens, ad Contractum
ejusdem Debiti, nullo modo Convenisse vel per subscriptionem, vel
Obligationis Literas Habitationem, sed Heres Ejusdem Creditoris obnoxium esse
sive ne sit in eundem reddere petentis, Rationes pro fundo Computandum tabi modo
esset observatas Rationes pro fundo Computandum tabi modo
Debiti vero Bona Comitis Exponentis Ejusdem Contubernalis quæ ad
secta Debitrices deservire deberent Substantia verò hæc Consortis sua ad
Heredum Proprietatis alienis, et sub sigillo Comitis Julio = Bellini asser
vandum per ipsis alienis, et sub sigillo Comitis Julio = Bellini asser
varet, ne ab hoc usq; tempus per Exponentem apprehensa esset, invoq
madmodum est, Comes Exponens tabi modo sui Ductum Heredem Consti
tutionem mediante, Declarationem sua eidem Comitis Julio = Bellio
procella, et Coram vobis in authentica forma producta, nonnaliter
gram cum beneficio Legis, et Inventarij et cum facultate in casu eo
rum ne Fors onera Substantia post fata prioris Contubernalis remanen
sam superarent, Titulo Usatis Heredis renuntiandi amplectus
esset, negligit Creatura de indebite privativa Comitis Exponentis
Jura velut Obligatione Consortij sua remq; am affecta, oneri ile
trionali subjiciantur, idemq; ad aliena & minus rescindentia
onera, interibus suis quovismodo declarato damnificet, Idevellet

Memorabus

tariis Status sui contra Judicatu Fori sui, quam contra Rectoratu Capronen-
sis et R. ex ratione ea quod idem in Bonis, et substantia Uxorea, in hac re-
xit, nec lucedere velit, qui nimo omni possibili successione sua, coram fo-
libio Aulico Bellico sub cujus directione et tutela Uxorea, in legestru
sumpta substantia foret, absolute renuntiaverit, et cesserit cujusmodi
Exceptiones, ex adductis in Processu per Exponentem Legibus, motivis
et probis sufficientibus qualificatis Judicatu et Rectoratu, per Re-
stabilitis existentibus, causaq; in strictissimo merito subsistente
rejecisset, et cum Scripto Termino proxime interventa publicatione
Negotia predeclarata Causa ultimum finem sortiri requiriq; Uxo-
rem pro continuatione ejusdem Causæ alium Decimum septimum
quinque labentis Anni diem juste prefixisset, evenit quod memoratus
Comes Dato ad Nos humillimo recursu, et cum de dato diej septima
labentis Anni emanatu Libriq; Rectorii tenoris, et directum Mandatu
præceptorio = dispensorium, principaliter deductis Clausis in Pro-
cessu longa serie indicatis, in reliquo per Exponente ejusq; Causis
fundatum à Nobis obtinuerit, et subinde obtinuerit, sicq;
per ajositam Intercessionem, nulla ad Foud contradictorium ex parte
inserta Clausula justificatoria relegatione, idem Mandatum sin-
aliciter acceptatis, ac ob id Declarata Causa ab Executione respec-
tive pendente Causa in Clausis indecisa maneret, cum damno Ju-
dicio dicti Exponen aliogvin miserabiliter ad multas reducti gravib
et manifestis. Livia vero Dicta Causa primei taliter modo radica-
ta foberet, quod primo modo ab Exponen levati, sim mille in Exclu-
sionem partis Comitis à memorato Capitaneo Litatis, sinceo com-
quendo ad veniniæ adsoventus Bonorum Gyallensium, qui tum
in peninia, velut eorund Bonorum Provisor juxta stylo mediante
Forum Se fassus esset, non Exstitissent, assignatos directo per Com-
tem in Castris Contracti Debiti, ad cogi in privatos Comitis Bonis,
et necessitatem Conversi, ac legale inimis Annis Interesse, ex pro-
ventibus Bonorum Comitis Gyallensium per Provisorem Solute
concomitanter Obligatis Uxorea per Comitem usu regali roboris
fulcit, eatenus q; jam definitivam in Processu tuleris sententiam; Proinde vellet Declaratu Mandatum Nostru Precepto-
rio dispensorium, utiq; in alio Nostro radicatu relatorii
continuationem q; et executionem Principiata Causæ Fisci
demandari Lege Regia admittente. Supplicatumibus q; exstitit
Nobis, Nomine et in Persona memorati Exponen Debita cum
Instantia, Humillime, quatenus, Eidem in Clausis de Benigne
Gratiosi videlicet Mandati Relatorio Remotorij remedio
providere, Sibiq; eatenus committere, et mandare velleme
ne patere mur eundem justis suis Juribus in prorsus destitui,

cum

Cum autem juxta petentis Lit. denegandus Assensus, et alioqvin dic
tantibus centesima quadragesima Nona Regula Juris Antiqui, ex
qua persona qui lucrum capit, ejus factum Otare debet, et Regula Decima
Quemadmodum secundum naturalem, commoda cujusq; rei segui eum,
quem sequuntur incommoda, ita et diametro, qui sentit alicujus rei com-
modum sentire debet et incommodum, Sententia demum justa, et legne lata
ac pronuntiata, centu sexti sexagesimi quinti Millesimi sexcentesimi
trigesimi quinti nullatenus impediri qvirent, non minus utile et
legaliter Instituta Causa, et qvo modocunq; in pedito sensu etiam sexti
trigesimi quinti septimi, millesimi septingentesimi trigesimi
septimi, ulteriùs promoveri, et ad finalem usq; Executione perduci
debeant; Pro eo Tibi Fiscali serie Authoritate Nostra Palatinali
et Locumtenen, qua plenos fungimur limit Cliziente et
Committimus et Mandamus, quatenus Actis et Scriptis, jeburg
denti per Exteriùs stantibus Legi Subentibus, non obstante predicta
rato debiti in limitata Expositione fundato Mandato Nostro Preceptorio
dispensorio, alias rei Clausis Finsertis ex rationibus gratiosè re
lato, promissa in Causa Otriè citatis, et auditis Partibus Interessa
tis procedere debitemq; Jus et Judicium juxta probata et legest
reali et effectiva Executione mediante, in pertere et administra
re, modis omnibus debeas et tenearis, contumi quadente Justitia
Nostra in facturus; Presentes, Perlect, exhibend, Restit. Datum
in urbe Regia Civitate Posoniens, Die 13ta Mensis Julij Anno
Domini 1748.

(L.S.)

Comes Joannes Palffy

40

Copia Rescripti J. Comitatus Templiniensis in negotio Contractivæ Dislocationis J. Militiæ ad Excelsum Consilium

Excelsum Consilium Locumtenentiale &.

Etsi Ratiosa Excelsi Consilij Regij sub 24, 28, Julij, & 25ta Aug.ti in materia Contractionis Militiæ ad Nos data rhetenata obsequiosè percipiendo, suscepimus ad pertractandum illum, quem Benigna voluntas Regia Nobis imposuit, laborem, Dislocationem scilicet tam necessa ex duobus Stabij & quatuordecim compagnijs constantis, quæ Cottij Duicè in Tertium annum jam nefst militia Contractivam, ac una modum, quo eadem in Contractionè Principij Novi anni Militaris inchoanda subsistere valeat, ita pour accluso exhibet, advocavimus.

Gravè profecto erat, tot dominum gravaminum, quot tot numerus officialium exigit, tot populorum Vestrorum quot Centuria Contractè tripartienda requirebant, defectus, advocanda Charitè adjuvandè; tam gravis indubiè esset illa effectui dare, nisi maximè ordinarius Causæ, constantivèq numerus Supragravatorum, unius saltem Stabi, aliorumve Compagniarum Relaxationè, opè, quam iterum debitissè implorarunt, Excelsi Consilij Regij Ratiosa, ob pro miseza Novij Calamitatum fluctuationis exponenda Contribuentè plebè navanda diminuandæ

Quod porrò Cuncifexum officialib. æq. ac Regarijs Militibus singulam portionem, illo adjumenti præstandum accideret, hoc sanè est, quod ad cumulum jamjamnum Regni gravaminum medio Defectus poterit. Nam Cuncifex illè, vel gratuiti, vel subsidijs: quodidem est ac adjumenti illo præstandi postulatur, si primum; præterea quod

ad

ad gratificandum nemo cogi possit, nisi per Legē gra-
arti, N, 1687, alijsq; mihi Civitis ab eo Severè prohibe-
Comitatu, si secundum Clarus est anni 1715 artic. in-
ens Subsidiorum & Contributionum earumq; necessariam
Materiam Dieralitèr, quo aliundè spectare dignoscitur
cum Statibz deliberandum venire. Mihi proindè Civi-
ille, quamvis Contributionali imperandus, exigendus, alio-
piam illo eligendus neutiquam veniet; argumentor-
quod cum Legibz minus coërcens, tum insuper talibz Le-
onus Contribuentibz sive quod pluribz his Decem novis
mis augescere, eorum Calamitas, quos sola etiam, absq;
Civilferi exactione ferenda Comedendo præmet Fames, ac
uriam dolorem, quo semiret, & tristitiam, quæ ultrò
expectabit, penitùs non deprimat.

Ita Sac proinde Decem Caliginè si semitæ quod debeam
& dicere, quo sentimus, licet, cum dolore referimus
tor temporibz his Legibz, & præcogantis vicorum
præjudicijorum plausu, quo Dieralitèr tractanda esse
sinè Dicta habent impetria; De quibz dum nè quo-
rendi, tantum minus Legē invocandi vitet Louis amabilis
est, unica Matris Cæ Reæ Domina, sed & Matris Nos-
Clementissimæ unitis assumentis Consortis pietas
pèr speratq; in amorem Patriæ propensio in istem Nos-
exigit, sperè ne benignè admissis, patrimiq; expert
Regnicolarum precibz, cum præcaveo quamvis vel
Subsidijs ultrò præstando Civilisero dispensare, fidelis-
suos, Homagiali pleno obsequio sibi devinctos Subdi-
in avita Regum Patriarum Sanctimonia gubernare,
& pupillam eorundem præcogativam à quibuscq; Telis
immunem Conservare Clementissimè dignabitur.

Superest tantum, ut ad effectum præcepta de Regia
Clementia Dei Nostri Domini Mediatorem Excelsum
quippè Consilium Regium conjicientes eidem deinceps
ministrent, quatenus nè Sensim toti jam in servitutem Do-
mus tot vulnerum Seriei efficaciter Consulitè, ac pro-

perennis

perennis quæ postea vitæ memoria, sic vitæ suæ
ni publicam non minus Salutem, ac Communem Contri-
buentium permansionem operose, & quantò impendere
dignemur, cujus patrocinijs & gratijs, ac favoribz Nos
demissa Commendantes, permanemus Sub Gali-
Congregationè Nā die 16= 9bris anno 1755 in
oppido S. Ugdely Celebratā.

Coram Inclyta Universitate Cōtus Zoliensis Nomine et in Persona Vrābilis Cleri repetiti Cōtūs Marhaus Michna Distrīctus inferioris V. Archi-Diaconus, et Notarius Ecclesiæ Ocsoviensis Rector, et Plebanus in forma solennis Reclamationis palam, et publicè gravulosissime detegeret; Qualiter recenter preterita Cōtūs Congregatione, Spātes, ac Nōbi Dñi Georgius, et Ladislaus de Radvan: ut credi parest odio veræ Fidei, quia Augustanæ Confessioni addicti: nescitur quo sub pretextu, et quali fundamento pertractis in Partes Suas etiam duobus Romano-Catholicis Dñis Carolo Benicsky, et Joanne Urbani illo Tabulæ Judicia Assore, hoc Judicium publica sua planè inaudita V. Clero summe injuriosa protestatoria declaratione excepto ab ipso Christiano Orbis Limine Patriæ Juris semper continuato, Avitæ Libertatis, et īmunitatis prout, et Canonis Privilegio Parochos exuere, et quod adhuc nulla Lege auditum est, ipsis Lignicidis Carbonarijs, et hujusmodi vilissimæ deterrimæq; farinæ hominibus Ecclesiarum Rectores pares efficere, per consequens omni suffragiorū, et veræ ac Realis Nobilitis Prærogativa privare non erubuerunt immanores forsan Decreti Apostolici Regis S. Stephani Lib. Imi Cap. 3tii eam ēe Rectorum Ecclesiarum Regali in Solio dignitatem, ut principem Locum habeant cum juxta Tit. 2. Par. 2da medio Spiritualium salutem humanam Dñus, et Salvator Noster administrare voluit, illi in Sortem Dñi vocati, Divinis Ministerijs deputati existant, Privilegijs, et Prærogativis supra omnes gaudent, quia teste Decr. Lib. Imi Cap. 3tio S. Stephani Deus fecit illos Sui Nōis, et Sanctitatis participes, illi Regiæ Solium ornant et adeò potius venerandi, et non contra Divinum, et Canonum Institutum Ecclesiarum Rectores qua Spirituales tam turpibus Criminibus foedandi essent, juxta illud Psalterij nolite tangere Christos meos, et hinc per exporrectam Protestationem vel factum S. Universitatis adeoque nullum Restaurationis Actum nullum, et invalidum ēe ostendunt, si hoc ergo legunt Saniori, et potiori parti S. Mrtis ac ejus Privilegio

gio

Regio contra clarum Jus Tit. 2di Par. 3tia in fine ergo item se opponunt
Voluntati, arbitrio, ac Sen Sui Regio optimo Legum Interpreti cum Sua
Matta Factum Restaurationis erga fidelem Relationem Almi
Dni Restauratoris ratum habuit, via autem illum Restaurationis
Actum Protestantes pro rato et firmo agnoscunt, legme electas
Personas admittunt, protestando tamen suis armis se conficiunt
nulla enim valida est Electio, et in Jure fundata, nisi valida et in
Jure fundata sint suffragia, ergo recognoscendo ratum Restaura-
nis Actum, suffragia quoque Plebanorum, qua Ecclearu Rectorum
ad illum Restaurationis Actum concurrentium rata, et firma,
quia in Jure fundata admittere debent, neque in posterum am-
plius Augustanæ Confessioni multo minus P. Abbatis Universitati
hujus prajudiciosa esse possunt. Nam.

1mo Sive Divinas, sive Canonicas, sive Patrias Constitutiones inspicere
visum fuerit, ubique Ecclesiasticas Personas Secularibus dignio-
esse videre erit, nihilominus Lege Patria Tit. 2do Partis 1ae Dnos
Prælatos, et Ecclearum Rectores, Barones, ac Cæteros Magnates, atque
Abtes, et ratione Abbatiis, et Bonorum temporalium una eademque Liber-
tatis, Exemptionis, et Immunitatis Prærogativa gaudere, nec habet Dnor
aliquis plus, nec Abtes quispiam minus de Libertate, hinc etiam una
eademque Lege, et Consuetudine, ac uno eodemque Juridico Processu in Judicijs
utuntur. Si ergo vi Tit. hujus Dni Prælati, et Ecclearum Rectores, qui Jure
Plebani, et ratione Abbatiis et Bonorum temporalium æquali Exemptionis
Prærogativa gaudent, una Lege, una Consuetudine, ac uno Juridico Pro-
cessu in Judicijs utuntur, ergo etiam uno indubio vera ac realis Ab-
quo Abbatis Privilegio gaudent, si Dni Prælati, et Cæteri Rectores non
habent plus de Libertate, quam Abtes, ipsos Ecclearum Rectores in Li-
bertatis Privilegio Abbatibus pares ee. Si ergo in radicali Abbatis Li-
bertate, Lex Ecclesiasticos pares Abbatibus Secularibus efficit, adeoque
id quod majus est, active, et passive cum Secularibus agendi, litigan-
di, Jus tribuit, qua ratio suffragari posset Protestantibus, ut quo
minus ee, suffragia Abbatialis Prærogativa annexa ipsis in Publicis
Congregationibus competere non debere, cum tamen litigantium quo-

Multa

Multam cum Secularibus æqualem ee Math. Reg. Decr. 2di ar. 14. et 16.
1647 statuerit, at quid ergo esset multa æqualis Ecclesiasticos Abbatis
si æqualis realis Prærogativa Abbatialis in utroque esset, ubi tamen pro
2do Valuit Abtes Tit. 6. Par. 1ae modalitate prescripta Re. Natus Prælia creantur
ita Persona in Sacerdotio consecrata, quia eas Rex Regum Dnus, Dnantium
sui Unus et Sanctitatis facit participes ipso facto omni Barone, Magnate
et quocunq Abbati in majorem dignitatem elevantur, ac Teste Decr. Steph.
Lib. 1mi C. 3tio Deus eos posuerit totius gris humani, adeoq etiam Abbatis
Custodes, et Animar Speculatores, quin imo quia juxta ac 2dum Jus publi-
cum esset, quod principaliter ad Imperium et Regimen Regnorum publicas
Abbatialem spectat, ex mi sacris ac Sacerdotij ac Magnus consistit, unde
qui ladit Sacerdotes ab omnibus tanqm pro Crimine publico accusari
potest. Quis ergo inficiabit, Plebanos qua Ecclear Rectores impreso
Sacerdotij Charactere, non ee digniores Secularibus, eorque realiter ee, ee
tive non gavisos omnibus vere Abbatibus activ, et passive Libertatum
3tio Privilegijs, tanto a fortiori, pro.

Quod quem Protestantes artum Andreæ Reg. 2. Hyero solimitani arto 3. 1222.
et ar. ii. 1351. Lud. Reg. v stabilimento Prærogativa Abbatialis assumunt
et Plebanos a vera Abbatis Prærogativa removere conniant illi ijdem artis
ad oculum monstrant verbis expressis Ecclesiasticos veros et indubitatos
æquales que ee, in omnibus Immunitatibus et Exemptionibus servientibus,
qui modo Abtes appellantur; cum ita sonat nullam Collectam faciemus
Super Pradia servientium nec in Domos, et Villos condescendemus nisi vocati,
Super Populos etiam Cæteari ejusdem nullam penitus Collectam faciemus,
quid autem Verba Legis illius designent, nempe realem, ubiusq tam
Ecclesiastici, qm Secularis Abbatem quod id ipsum Math. Rex Decr
2do ar. 28. de Immunitate Bonorum Abbatum, et Personar Ecclesiasticar
condita diserte loquitur, et ar. 43. 1715. Curias Abbatiales et Plebanias
Immunitatis æqualis donat; Ergo æquali vera, et reali Abbate Plebani non
gauderent, cur ergo ubique in Legib utriusque Status Ecclesiasticus, et Secula-
ris includeretur. Tandem Protestantes ultro vehementes realem Geri lo-
bilitatem adducunt ar. 1. 1608 post Coronationem, quod sub Clarem
Prælatorum, veniunt Salvem Archi- Epi. Capta Præpositi, Abbatis, et
alij Bonorum fundationalium Ecclesiasticorum Administratores,
Plebanis, qua impossessionatis ad Clapem illorum Beutig impertinentib
adeoq nec Curis Abbatialib gaudere posse. ast reponitur pro.

4to Perpera

4to Perperam eorum ee illum artlm inspiciatur bene, et quis palpabit, nihil concludum ee, qui nam sint reales Nobiles ex Saecularib, et Ecclesiast verum duntaxat, qui nam ex Nobb Hungriæ ad Regalem Regni Dietam vocari, et locum habere debeant? qui nam item inter Status et Ordines Dietales constantes connumerari injuriose ergo detortus habet? ni Dnos Parochos, qua Ecclear Rectores, quasi vero illi ex omissa connumeratione pro Nobilibus censeri non deberent? Nam pro.

5to Jametsi vigore illius artli nullus particularim Nobm per Regales Dietam evocet, nec connumeret inter Status et Ordines Regalem Regni Dietales constantes per hoc tm nullus eorum desinit ee verus Nobilis, nullus etiam perdit amittit Libertatem, Votum et Suffragium in sedibus Regalibus standi, ergo em Dni Parochi esto vigore hujus artli n connumerent inter Status et Ordines Regalem Dietales constantes, propterea ex vi hujus artli minime deducit, eos ee Ignobiles, Votum, Jusq; reale Nobilitare non habere, illusive quid consistentes existantes, Dnos Parochos ab omni Colonicali Statu exemptos et n nullas saltem cum ipsis Nobilitares Prærogativas communicasse, illos tm neutiqm ee veros, et reales Nobles asserere est Communem est; sine Lege loqui, est sine ratione loqui atq; nulla Lex e toto Corpore Juris, quod n nulla Libertates Nobilitares duntaxat Communibus haberentur cum Ecclesiasticis, ergo id asserere, est sine fundamento disserere, ubi tamen contrarium manibus palpabile pateret ex radicali Lege Tit 2di Part 2da ubi sic ait; quamvis in quib Personarum Spirituales p quarum medio salutem humanam voluit administrare Dominus, et Salvator Noster p Personis Saecularibus dignioribus habeam tamen Omnes Dni Prælati, ac Ecclearu Rectores, et ratione Nobilitatis, et Bonorum Temporalium una eadem Libertatis, Exemptionis, et Immunitatis Prærogativa gaudent, at quid ergo possunt, et Prælatos, ac Ecclesiarum Rectores expressis verbis, et ratione Nobilitatis, et Bonorum Temporalium una eadem Libertate uti debere cum Saecularibus, Ecclearu Rectores, qui sunt Parochi non essent veri Nobles, et Omnes Libertates Nobilitares illis realiter non competerent. Caeterum quatuor alia privilegia Nobilitis Hungriæ enumerata habentur Part 2da Tit 9 bene excutiant Protestantes non ne omnia quatuor Statui Nobili Ecclesiastico etiam competunt, at quid ergo id distinguunt, ubi lex nullam

BIBLIOTECA E.M. PERICON.

nullam invenit distinctionem Deo eos, et ratione Nobilitis, et Bonos temporalium aequali Libertate donavit patet ergo ex ipso Contextu Legis in verbis et ratione Nobilitis, et si nulla Bona temporalia tenerent, esse veros reales Nobles ex solo Sacerdotio in omnibus Libertatibus Saecularibus Nobilitis aequales. Interim tamen pro.

7mo Quia singulus Parochorum Bona temporalia Parochia annexa ad instar Curiarum Nobilium omnib Privilegijs Nobilitis beneficiatus teneret, et n Parochi sed ipsi Saeculares Nobles, ut in Statu Secundi juxta art 20 Decimis Parochorum subjecti essent, imo Regni solaritur Sedecima Decimarum et quarta per Dnos Terrestres, et ipsos Prælatos juxta art 30. Mad. Reg Decr 3tio Parochis Romano-Catholicis pstande innuuntur, investigent Dni Protestantes et in hoc Statu, non ne Parochi, quasi ipsi Dni Terrestres Nobiles xtiani Præpositi existerent, taliter q reales Possessiones Bonorum a munificentia, et collatione Regia juxta S. Steph. Regis Lib 2. C. 52da emanantium existant, si ergo Ecclearu Rectores, ut Lex meminit, Bonis temporalibus a Munificentia Regis, et Regni articulariter emanantibus beneficiati Possessores existunt quomodo eos a reali Nobilitate testantes removebunt cum ipsum Sacerdotium absq omni Bonis eos vero, et indubitato Nobili denuncient in Statu 2do Part 2da Negz Ungm eos Lex in despectu dignitatis Sacerdotalis Carbonarijs, & Latronibus assimilavit, quia Carbonarios nullibi Lex a Suspicitatis Jugo exemit neque una Lege, uno Processu Litigantium Nobilis Sortem evexit, aut vero in poena Homagij aequales fecit. Spirituales enim, quia Deo sua Sanctitatis fecit participes, eos etiam supra alios extollendos voluit, per consequens si Parochos praerogativis Nobilitis Privilegijs in Tit 9. P. 2da participes reddit, quanto a fortiori votisandi Libertate donavit, cum illi, cui competit fundamentum, et radicalitas Nobilitis, ei accessorium seu Votisatio, adeoque id quod minus est competere debere indubium sit, cum favores ampliandi, odia vero restringenda veniant. Jam ergo pro.

8vo Si juxta Protestantes Normalista in Civitate degens nullam realitatem Bonis a Collatione Regia possidens, alias etiam in Jurisdictione Civili Magistratui subjectus Votum seorsim in Sedibus Restauratorijs habere ad stitit, quanto ergo a fortiori Plebano Parochiam ad instar Curiæ Decimi, et Sedecimis a Collatione Regia promanantib beneficiata tenenti Suffragia competere evidens est, nec obstat, quod testantes Praejudicium sommient esse, Ecclesiam in statu quopiam ampliss Bona habente, n nisi unum Votum stare posse. Si enim Ecclesia ille 100 Parochos in illo Statu haberet, singulis sibi

sibi votis audi Libertatem prenderet, consequeretur, quod illi secularibus prolubitu Leges dictarent. Ast regeritur pro.

9no Hujusmodi Consequentias occasione Restaurationis Ulestar Comes Zolien, autejus potior, et senior Par, una cum Illmo Dño Comissario Regio duxit n ee in Consideratio Sumendas ergo pauculi Protestantes nil evincunt similib consequentijs contra Sanctiam sanioris, et potioris Partis, sed et retorqueretur Argumentu, quoam Regni Palatinus vel Baro amplissima Bona in aliquo Comitatu tenet, et tn unicum Saltem votu, si Supremus Comes n e, habet, e Contra plurimi, et 1000. Nobles omni etia Possessorio imo Residentia Legi carentes, singulus sibi votum vendicat, quid ergo pjudicat tali Regni Baroni, quod isti miseri pluralitate Votorum amplissima Bona habentem Regni Baronem Comitis superent, aut vero si Plebanos statuunt adversarij, ideo vota n habere, quod fundationaliu Bonoru Possessores non sunt, admittere debent, Armalistas, et miseros Nobles nil possidentes, et vix Residentiae Locum habentes, Vota nulla habere posse, quod piaculum esset, ergo per oculatissimam Retorsionem idem dicendum de Parochis, et valuit juxta artlu 1. 1608. post Coronationem n omnes Nobles Regni, sed directe Saltem Comitatus in concreto ad Diaetam evocantur, per hoc tn Nobilitate, adeoque, et votandi Libertate n evocati nec ad Diaetam concurrentes Nobles n destituunt, ita e converso, quod soli Prælati, Abbates, et Capitulares Bonorum fundationalium Possessores ad Diaetam evocenk, n sequitur Plebanos Ecclesiarum Rectores, Nobilitis Privilegio exutos, cum ipsa Lex fundamentalis tit 2. p. 1. ex preppij verbis nominat et Prælatos, et Ecclesiarum Rectores, et Plebanos Nobilitis, et Bonoru temporalium aequali Libertate gaudere. Inducunt ultro Protestantes, si Plebani aequali Jure gauderent cum Regni Nobilit ergo essent capaces Possessionis, Imperationis Secularium, item dignitatu, denique Bona deficientium ad Fiscum Regium devolverentur ast reponitur pro.

10mo Quid si actualem Dnum Parochum seu Rectorem Ecclesiae Zolien Rex ex innata sibi Pria una, v duob Pagis Fiscalibus sine augmentandi Cultus Divini donaret, quod Protestantium Incapacem Possessionis eum diceret, aut quis contra veniret, quid ipsi obest Juri Nobilitari Prælatorum, et Ecclesiasticoru, quod sensu artli 33. Illad. Reg. Decr et Novissimaru Regni Legum Bona Secularia ipsis Jure Perenali agerentur, n libetur cum Bonis talibus in Manus mortuas devenisse, Familias Secularium Nobilium ob Possessionum irredemptibilem amissionem ad extremam Egestatem tandem et Paupertatem devenisse compertum sit. Quis item Regni Nobilium contradicet, si ex Parochio meritis ejus ita exigentibus Rex Apostolicus Prælatum Tabulae Regiae creaverit, quod autem Bona Parochorum in Casu intestati non ad Fiscum, sed fratres congenerationales devolvi innuantur, id libertati Nobilitari Parochorum nil obest, quia illa sunt ex Patrimonio Christi acquisita, et Lege ita dispositum, et Nego illud pro libertate Nobilitari reputari posse. Libertas erat, quod ultimus defiens disponere poterit, libertas autem haec Lege, anno 1715. Sublata. Ad Sacram Coronam illa Bona recidunt, quae a pietate Regum in remplam meritis excellentem derivata erant, quia res redit ad Dnum, quod fuit ante suum. Denique impugnant ultro Libertatem Visitationis, quia actus Restaurationis esset pure Secularis Plebanos

autem semper curae animarum intentos ee debere. Ast qm ridiculum sit pro.

11mo Non ne est magis Secularisatus Actus Introductionis Statutorius et Restauratorius, ubi, et tribus pluribus ve Septimanis Conventuales imorandu habent, et tamen quis Regnicolarum adhuc somniavit, quod Conventuales, quia potiori sunt Parochi ob absentiam a Parochia sua illegitimum, et invalidum actum perfecerint, ubi tamen totum Regnu Actus eorum ptrimij et Legmis aptat, imo Relationem ejusdem Conventualis, et si de Prosapia Rustica esset, quia veri, et indubitati Nobilis recognoscit. Quia si Rex, Lex, et Regnu Conventualem quemcung pro vero Nobili non statueret, Relationem ejus, qua Ignobilis accedente etiam Regij, vel Palatinalis fide dignitate invalidam esse consequens esset, et ideo quia Conventualis cum Regio, qua indubitato Nobili ee debere debet, Lex Conventualem, quia Sacerdos est, a Limine Christiani Orbis et vero Nobili reputat, sed Epos et Prælatos, n minorem obligationem in Epis suis et continuo Gregi sibi comisso invigilaturos habere, qm Parochos, et tn quid obest, si ad summa Regni Secularia Dignitatia assumantur, imo ad extera quoque Regna, Leges, et Imperia finitimorum Secularium Negotiorum ablegentur, ubique per annos, et Annos mansuri, Publica Securitati cum fructu desudent, cur ergo, et tm Plebani actui Restauratorio unius horae Spacio Interesse n possent, viderit quis, qualis incompatibilitas. Adducunt ultro in majorem Veri confusionem Dni Protestantes Constitutionem Illad. Reg. Decr 7. Art 24. ne Episcopus, aut Archi-Episcopus natus ex Rustica Prosapia per Regem eligatur, ex quo articulo inferunt, Dnos Parochos n ee Nobles, sed Rusticos, quia nimirum ex Prosapia rustica nati sunt, etiam si dignitate Status Ecclesiastici sint decorati. Sed pro.

12mo Quis quae Mortalium consideret, quam tortuosa, et illegalis sit Consequentia ista, Epus n debet eligi is, qui natus e de Prosapia Rustica, ergo Dni Parochi sunt Rustici, vel n gaudent Juribus Nobilitaris, si dignitatis Status. Ast videant Consessum Legis, quod eos Dnus Dominantium sui Nobis, et Sanctitatis fecerit participes, ergo ipsis Vicaria sua Potestate tribuit, merito ergo juxta tit 2. p. 1. eos supra omnes homines dignitate majores fecit, ac adeo cum homines sint, Vicarij tamen Christi Patria Lege quidam e Verbis expreppij, ut Ratione Nobilitis et Bonoru temporalium cum Nobilibus, una Lege, una Consuetudine, et Processu-

uantur, quomodo ergo ipsos Nobiles, per consequens omnia Privilegia Nobilitaria ipsis non competere adstruere possunt. Volvant, revolvant annales Protestantes, profecto non invenient, ut Eppus, aut Archi-Eppus immediate factus fuisset ex Parocho, sed, vel ex Abbate, aut Praeposito, quis tñ dicet Abbatem, aut Propositum etiam ex Rustica Prosapia natum omnibus Prorogativis Nobilitaribus nō obstante p̄scripta Constitutione Uladislai nō gaudere, ergo etiam Dñi Parochi etiam si sint ex Rustica Prosapia nati, ex premissis Rationibus, Argumentis, et Legibus gaudent, et gaudere debent omnib. Prorogativis, ac Privilegijs Nobilitaribus. Aliud ē enim ex Rustica Prosapia natū, vel Nativitate esse Rusticum, aliud vi dignitatis Status Ecclesiastici esse Nobilem. Summant protestantes recens Documentum in Archi Eppo, et Eppis Szelepcsinio Stanislao, Bakacs Berkesthio, et pluribus etiam Actualibus, quis dicet post conditu etiam illum Artikulum, illos mansisse, et manere in statu Rurali Decimis destitutos, ubi tamen ad Suprema Regni Dicasteria elevatos, hodieq̄ conspicimus. Ergo viderint Protestantes, Argumenta sua cum Lege in effectu ruere, et hinc etiam pro inconcessum, quod sub Diaeta 1729. de Votis Plebanorum tractatum sit, et publica Lege à Votisatione rejecti nō sint, consequentia est, eos in illo ut ceteros mansisse, et manere, Vota q̄ eorum semper ad instar Nobilium locum in Comitatibus obtinuisse, et obtinere. Exemplo sit. Comitatus Nonthensis, ubi non solum Dñi V. Archi-Diaconi, sed et ipsi Plebani concurrentes Vota p̄stiterunt; Inclytus Comitatus aulus Csongradiensis in moderna Restauratoria Mindszentiensi, et Segediensi, Parochis non solum Vota, sed et Sessionem admisit; ergo frustra Protestantes in nullo Comitatu Parochos in illo prestandorum Votorum fuisse, inducunt.

Coram D. Universitate hujus Comitatus Zoliensis Nobilis Georgio de Ladislao Kardanyi, Stephano Géczi, Carolo Dedinszky Ladislao Zolnay, Primo Joanne Urbano & quamplurimis aliis Dominis Comembra, pro Primam Ulteriorisq; & Uberioris Declarationis Petitio Deponerent; Qualiter Semet Vestrae Dignitatis D. Uxorital, quo modo nam Occasione proxime Sedis Restauratoriae per Dnos hujus Petitio Plebanos, ijsdem quoq; prout & alijs Veris, & indubitatis Nobilibus Vota admittenda pretendebantur, ac non obstante eo, quod complurima Petitio Comembra Legibus, & Usui introducendum, nec Vota, in quorum usu in toto Regno Hungariae Dominii Plebani nunquam fuissent & haec essent, admittenda esse omnimode adversarentur, ac denique etiam protestati fuissent, tamen non curatis ijs, facto ad danda suffragia admissi fuerunt. Et quia eorum Fraterno Dnorum Plebanorum propterea plane inexpectate evenisset, quod per totum Regnum, nullibi Pro Suffragiorum sibi admissum habeant, nullibi in usu sint & nullibi ad Saecularia tractanda, tanquam unice ad Paroecial, & Spiritualia ab incunabulis Christiani Regni ordinati, admittantur; Perverteresq; disceptationes fundamentaliter, & exinde Demonstrandas emergentes Consequentias uberiores deducere, & Demonstrare, atq; Contrarium sentientes Capacitare non permiserunt: Igitur Fundamentalibus Legibus Praerogativae Nobilitaris, & Usui Saeculorum praejudicium inferendum, averterexe volentes, quod omnino Vota, & Pro Suffragiorum Dnis Plebanis non competant, sibi ea legitime vendicare non possent; Specialiter Nobilitaris Prerogativa haec, & Negotia Saecularia tractanda ad eosdem, tanquam Paroctialia, & Spiritualia ab Origine Regni Christiani Ordinator non pertineat, his annexis Rationibus, & uberiori deductione Demonstrare voluerunt. Actus quidem Restauratoris transactionis facto Petitio innitari non potest, sed quia praefatio admittendum Suffragiorum non dictum Restaurationis, nempe Confirmationem, vel Electionem Personarum, sed occasione ejus intervenctum factum tangit, Concernitq; Ea propter apud D. Uxoritem praemunitionati declarantes humillime instant, quatenus praeannexas Rationes, & Motiva in gratiosam Considerationem summere, & praejudiciosas Segregatas perpendere, ac in conservandis, & manutenendis Praerogativis Nobilitaribus, usq; in Regno observari solito, omnem operam mutuis Consilijs, & Auxilijs adhibere dignetur. Coeterum, etiam ulterius intrarent Legis Patriae Usuique à Temporibus Aviamis habito, & protestationem occasione Sedis Restauratoriae interpositam, ex his fundamentis, quae per plurima Comembra Petitio interpositam esse declarant, Super quibus etiam Testimoniales extradandae petuntur.

56 Rationes, quòd Plebani in Cottibus nulla Vota sibi vendicare possint.

Anno 1222. And. II. Rex Hierosolymitanus Nobilitatem Prærogativam stabilivit, eamq. pecuniarijs beneficijs aupit. Tandem Ao 1351. Az. 2. Ludov. Rex omnium Nobiu unam eandemq. Prærogativam esse constituit. Undè hucusque Prærogativâ unâ omnium vigente, ita ead sub Vlad. Reg. Tit. 2. §. 3. Bar 1ma in Tripartitalem legem redacta est, quòd Universi Dni Prælati, Barones, Magnates, atq. Nobiles, & Processus Regni, ratione Nobilitatis, & Honorum temporalium unâ eâdq. Libertatis exemptionis & immunitatis Prærogativa gaudeant: Nec habeat Dnorum alterius magis, nec Nobilis quispiam minus de Libertate. Et eod Tit. 3. quòd Baronatus, & omnis tandem Principatus, ex Nobilitate progredi soleat, exercitumq. sumunat, & ad hanc Prærogativam pertinet quoq. Votum, tum in Parlamentis Regni Comitijs tum & in Cottibus admittendum.

Sub Classem verò Prælatorum Anno Ao 1. 1608. post Cor. veniunt Archi & Episcopi, Capla, Præpositi, Abbates, & alii Honorum Ecclesiasticor Dignitatum Possessores, cùm autem Plebani, quâ impossessionati ad Classem Prælatorum neutiquàm pertineant, propterea etiam Nullibi in Regno Hungariæ Vota Nobilitaria admissa habent.

1to Omninò indubium vacari non potest, quòd Plebani ab omni Colonicali Onere exempti sint, & nonnullæ Prærogativæ Nobilitatem cùm ijsd communicate excrescant: Ut potè Activitat, activè, & passivè litigandi à Telonijs prouti Nobles immunes sunt, & habitâ ratione Status Ecclesiastici, honoratijs, quâ Nobilibus tribuitur; Sed tamen per Communicationem horum Beneficiorum, quâ Reales Abbates, vel eor Representantes cum sexu & Universa Nobilitatis Prærogativa, consequenter etiam Votum ijs Tribui non potest. Nam

2do Licet Officiales Dinarum & Minerarum, earq. Custodes, & Minerarij, ac Urburarij, Officiales Salis & Tricesimatores, Itri ejusmodi & Ignobiles sint, præterea Libertini, Nulli Dno Terrestri subjecti, & Nobiles Uxores ducentes, eorumq. Ignobiles Filij Senon Ao 31. 1552. 49. 1659. 13. 1713. necnon 13. 1715. ac 70. 1659. & 18. 1687. eque respective ijsdem Prærogativis gaudeant, tamen propterea Votum eis non concederetur, nisi Quaternio quorumpiam Bonorum administratores sunt, & Nec Dni Terrestris comparent. Et etiam

Statim sub initium Regiminis Regni eò fine Plebaniæ, Plebanique introducti & constituti sunt, ut unicè Matrices Parochialia, & Ecclesiastica tractent, et ijs quæ Spiritualis Obligationis sunt, continuò invigilent, et propterea etiam à Temporibus S. Stephani Regis, ut q. adnodenus, nunquam adhuc ad quempiam Scenlaxia Negotia tractanda avocati, aut venet ijsd quoq. immiscerent, admissi sint, ad invigilandum Parochialibus Annexibus obstricti existentes. Ideò.

3tio Acto quoq. 36. Vlad. D. 4. §. Mout Rubrica, & Contextus ejus so

BIBLIOTECA E.M. SERICON

uat: si per expressum publicâ Lege prohibitum extitit, ne vel ipsi Domini Prælati, Plebanos ad Negotia Scecularia applicent, sed ij propter Curam Animarum, continuò semet domi contineant, adeoq. indè privato nonnullorum Cottuq Communbrorum facto avocatidi Prærogativa Nobilitaret cùm ijsd communicande, Ut semet Negotijs Scecularibus immisceat, aut admittendum haud est.

3tio Constitutione etiam adhuc sub Vlad. Rege facta, nempè Decr 7mi Artic Et. prohibitum habetur, ne Ecclesiastici ex Provincia Austria eligantur, electis verò nec Decima solvatur.

Jam si Dni Plebani pro Nobilibus alijs realibus, similibus reputarentur, hæc Lex conducta non subsisteret, quia per se qui non est Ecclesiasticus; nec Episcopus eligi potest, sed jam hic de Statu Ecclesiastico esse debebit, Nobilibus tamen Parentibus natus. Exindè itaq. videre est quòd Parochi alijs Nobilibus æqualis Status, & Prærogativæ non sint

4to Ut jam superiùs attactum, fundamentalis Prærogativæ Species etiam ista est, quòd sit una, adeoq. Dni Plebani, si pro Nobilibus alijs æqualibus reputandi essent, acquisitionis quoq. & Possessionis Bonorum, & Dignitatum Scecularium Capaces essent, quòd tamen nunquam ijsd admissum est, tanquàm unicè ad Dirigendas Parochias, & curam Animarum Ordinatis. Deterexa ubi Nobilis interfatè moritur, Bona ejusd ad Fiscum Regium, Plebanorum verò Jesuitarum Ao 10. 1557. 102. 1647. ad Patres eorum devoluntur, si autem unius Prærogativæ prent, & horum ad Fiscum Regium devolvi deberent.

Item Opus etiamsi amplissima in quopiam Cottu habeat Bona, tamen non nisi unum Votum habet, ubi autem etiam 100, vel 300 Parochi sunt, illijam totidem sibi vendicarent Vota, taliterq. Episcopi, Prælati, Abbates, Præpositi, & in nonnullis Cottibus tota Nobilitas hic verò ab eorum Voto Superior Processus dependeret, & ijd in Scecularibus pro subitis Nobilibus Legem dictarent. Cùm autem

5to Valdè olim Status Regni in eo solliciti exant, ne Vota augeantur, Nova introducantur, taliterq. alij apros Votis prevaleant, & Legem ijsdem dicerent propterea q. Acto 17. 1681. Sancitum est, ne Numerus Regiarum Liberarum q. Civitatum augeatur; Propterea Acto 102. Ao 1715. Ordines Camaldulenses, & SS. Trinitatis de Redemptione Captivorum, nec non Clericorum Regularium Pauperum, Matris DG de Scholis Piis, & Acto. 50. 1729. P.P. et F.F. Augustinorum Eremitarum sive Votis in Hungariam Recepti, Propterea etiam Acto. 73. 1715. Ordinis Societatis JESU eorumq. tantum, quorumq. ad Abbatias & Præposituras pertinentium Bonorum Possessores fuerint, Votum admissum habentur.

Tot Ordinibus non concederetur Votum, vel in Concreto, quali ergo Juxe Plebani, & quidem singuli singulum sibi vendicare posse?

Videre —

Videxe itaq; est, ex Citatis Legibus, quòd Ecclesiastici in tantum in quantum Bonorum Dotalium sunt, Votum sibi admissum habeant, Proindè &c.

6to. Licet jam à Temporibus S. Stephani Regis, Plebani introdu & Prærogativâ Nobilium publicis Legibus stabilitæ, & Regnic habeantur, attamen adhuc nunquàm quapiàm lege ipsem Nobilibus Terris suis æquales, sed semper Dns eorum, & Dnus Civitis mansit unicè pene Parochiæ, & Curam Animarum Pro terea etiam.

7mo. In toto Regno Hungr, ubi etiam Supremi Comites, Vice Cpi, & Cpi sunt, ubi vix quispiam Nobilium è numero Protestantiu est, ubi defectus est Nobilium, adeò ut ex alijs Civibus ad Magistratu lia Officia vocari & applicari debeant, attamen nullibi Usus Votor & Prærogativa hæc Nobilitaris ipsa admissa habetur. Et licet

8vo. Sub Diæta 1729. etiam Postulatum pro admittendis Plebanis N tis introductum fuerit, sed tamen V. Clero de Judicio Nobilitaris Pr rogativæ capaciter existente, Postulatum illud etiam Votis ejus om nio reperitum extitit, ipsq; pene Parochiæ suas ibid invigilaturi dele Cæterùm.

9no. Siquidem ut spectatum Prærogativa Nobilitaris sit una, igitur D Dns Plebanis quoq; Vota competerent, procul dubiò cod Illmo D Comite Balthazare Nadasdj, Strigon, Comaromien, Thurocien, & St ven Civibus etiam, resistente, ibid quoq; Vota eorum admissa fu sent, sed quemadmodùm per totum Regnum Hungariæ nullibi Nobi ipsa admissa sunt, ita nec Civibus Zoliensis nonnulla Comitatus, Pr rogativam istam unam limitare, & Civium hunc ab alijs distinctum, si gularem, & extraordinarium reddere non possunt. Etenim

10mo. Creatio Nobilium unicè ad Jura Altis pertinet, & Sec. Tit. 6. Pa 1ma duplicimodò Nobiles creantur, nempè per Collationem Bonorum, ve exemptionem ex Statu Rusticitatis, & in Numerum Virorum Nobilium a gregationem, & his conferendo Nobilitatem, etiam Prærogativæ Nobilitat consequenter & Jus Suffragij, seu Votorum per Regem confertur. Qui nunquàm per Collationem Regiam Nobilis factus est, & qui nunquam a Origine fundamentalium Legum Usum, talis Prærogativa habuit, illa Authoritate privatâ talis Prærogativa tribui non potest, et Privati eum Communicatione Nobilitarium Prærogativarum disponere admis haud potest, quia qui non potuerit Nobilem creare, ille nec Nobilitare Prærogativas cuipiam dare potest.

Et adhuc contigit exemptum Oppidi Zolyom Lipsche, dum per L Leopoldum Imperatorem, & Regem Hungariæ Oppidum hocce ab om Colonicali Servitute eximptum, & Privilegiale Regium factum obtin

BIBLIOTECA E.21. STRIGON.

eorum non facto, & Authoritate quorumpiam Comembrorum Nobilis, sed Authoritate Regia, Cessio, & Votum, in Coetu admittendum, privilegialiter con cessum est, adeòq; talia, qua Juris Actis, & publici, sunt, privati sibi vendicare non possunt. Sed & Dns Suffragij in Coetibus est Juris Sacri laris, & Civilis, adeòq; non assumendum, & Consideratum ex incidenti propriam indirecto Finè, sed Jus illud à Fundamentali Juris, antecedaneo Usu, & subsecutaris Præjudicijs perpendendum est.

Objiciunt quidem Dni Plebani, quòd in Casu necessitatis onera quæ insurrectionis portare debeant, igitur si in odiosis, qua Nobiles contribu xantur, ipsorum esse, ut infavorabilibus quoq; pro talibus considerentur. Verum omnis insurrectionis non tantum Nobilium, sed omnium Incolarum Nobilium juxta, ac Ignobilium, tangunt pro defensione Patriæ omni bus communis est, & propterea Rustici à Portis, Nobiles à Personis — Omnes hoc portant, Plebani verò Altaristæ Officiales Ordinarum & Satis, Molitores item, Carbonarij, & Lignicidæ secundum Antiqua Copio sas, ac Recentem legem taxantur, & pro hoc onere concurrunt, adeòq; secundum Principium Dictorum Plebanorum, hi omnes etiam Votum Nobilitare sibi vendicare possent, quòd Nemo admittet, & aliundè mo tiva & Argumentationes pro inducenda hac Prærogativa, tangunt hactenùs nullibi nec Lege nec Usu admissa, non ad Coetus nonnulla Comembra pertinet, sed per publicam Constitutionem indnei deberet.

Illa Prærogativa Nobilitaris facto privatorum, nec augeri, nec minui, & cum alijs, qui hactenùs nunquam eas habuerunt com municari possunt, ipsis ut attactum ad publicam Authoritatem per tinentibus. Deindè ita q. videre est, quòd ad Dnos Plebanos Ne gotia Sacularia non pertineant, semetq; ipsi immiscere, & Votum in Comitatu habere non possunt.

Cottin Dikariensis Liber (20) 61

Maria Theresia Dei Gratia Honorabiles &c

De homagiali erga Matrem Nostram Devotione Vestra praeclare
equidem ad aggre Sentientes, Representata Nobis Complura
contra Vos Delationum puncta, eo chsplicentius Suscepi-
mus, Sed & illa tanto Nobis graviora Videntur, quo praeter-
quam quod intentato per Vos, cum Clero Graeci Ritus Arade-
ensi, agendi Modo publicam tranquilitatem in premio Vestri per-
turbari facile omnino Contingere potuisset, insuper dum Expedi-
tiones, & Mandata propria Manus Nostra Subscriptione Robora-
ta, per Vos immemore Sane Subditalis, quo Nobis obstricti estis
Obsequij debite haudquaquam Respectari, in Questionem Vocari, imo inter-
ponendam contra ejusmodi Mandata, & dispositiones Nostras
Protestationem Minari intelligimus, id ipsum aggre fide digno
ipsius Praesidij Magno Varadien Commendanti Testimonio
Confirmatur, praemissa Nostra Cumprimis Serenae Matrem Reve-
ad modum porro istius delationum puncta, Vobis majo Regij
Lemmtenen Consilij Nostri hactenus jam transmissa haberi
Nulla dubitamus, ita Submittendam Super illis informatio-
nem, & respective exculpationem Vestram proximius pasto-
lamur, decernendam pro ratione praedeclarati gravis Omnino
Reatus in Contesa eatenus Comperiendos, Condignam Animad-
versionem Nobis Reservantes. Porro Vobis harum Serie, una
Firmiter praecipimus, quatenus de eo gregre, graliter, &
grauido tum spiritualia Graeci Ritus Clero, & Populo, impri-
tita, gregre Nos Anno Superiore 1743. clementer Conformata
Cum vero Subsequa eidem Clero, & Populo per Nos Benigne
elargita. Concessione Gratuum item praedicti Graeci Ritus

Collationes

(21)

Collationes, & gra alia Religiosum, & Ecclesiasticum illius Statum Concernunt, aut aliàs etiam in Causis, & Negotijs Moderati Juris Ritus Aeni, & Populi benigne disponimus Imperemio Vestri pro Cujuslibet Notitia, debitaque directione pr licata, effectuata item vel gra de Causa effectuatis horum, Cui facto Intermissa Ex tiberet, Specificam informationem, Ma Regij Nostri Locumtenen Consilij Ithme Submittere nostris. In Relignio autem denunciatas Modo proviò Contra Denignis Mandatis Nostris Contraventiones, aut temeraria ijdem Oppositiones Vobis Severè hisce improbantes, prout tam Una ac exactissimam Clementissimis Ordinibus Nostr imposterum partitionem pro Subditali gram ijdem de tis observantia, Vobis hisce Serio imponimus, atque in Relig Gratia nostra Cæsar Regia benigne propensa manemus. tum in Archiducali Civitate Nostra Vienna Austriæ Die 24. 1753.

(21) Maria Thezesa &c Rencli Honorabiles &c

Demissa informatione Vestra, ergà benignum Mandatum Nos ad humillimam Jacobi Hohenreiner Instantiam Sub 4ta M Junij ad Vos datum in eo Submissa, Quod videlicet Can prædictæ Supplicantis, instoro Vestro Mota Hungram Gener Una cum Exactis Benigno eodem Mandato, ad Cancella am Nostram Regiam Aulicam Hungaricam pervenire ad modum pro ea homagiali Devotione, & Reverentia, quam Vos debitis Vobis incubuerat, idem Mandatum Retinere, ad Archivum Remonere, atque in ejus Merito Nos demisse

Form

formare, non verò idem Mandatum remittere, Ita Actum hunc Vestrum Minus Consideratum incompetentem, & irre, ventialem, Vobis Serio Reprobantes, itemque Mandatum sine Præmisso Remittentes, districtim Mandamus, Gratemus a, modo imposterum pro debita homagiali Obligatione Vestra in Demigna Mandata Nostra Conveniencioni Reverentia dica, mini. In Relignio Cui Datum in Archi-Ducali Civitate Nostra Vienna Austriæ Die 4te Julij. 1753. Cui

Reverende in Xto Pater Procurator Generalis.

Ord. S. Pauli Primi Eremitæ.

Veli ego quidem & deberè contrà Barbam qui Ordinis
caput me peterent, ita tamen Consilium studiùm
eorum, qui Amberbe esse voluerit probem, non
tamen efficiat, imò potiùs ostendam, quàm sedu
mei Argumenti, hic delicatulorum Crocodilo
rum, Conatus mitatur, petiùs confirmat, =
augeat, ex Metum Mentis, meis sanè Rationib
cacho
de, quæ ejus corripuit Ordini Veteri Mag
nam = Dedecus certè publicam evitaret,
effeminatæque Mollitiei Metum contineat. Ani
mus mihi non est, nec vacat colligere omnia,
quæ Unive Etim, quæ Animadvertit Sacerdotum
Barbis ab Eruditis, decretis & Nervosè di
putata sunt, quæ = Juxe Melioris in Vos contro
versiæ = possunt, paucis tantùm ad ea Ve dum
debeo, quæ pectore adhorrent: præcipuum tamen
tuis Amicum quæ Fidum Collocare, in Judicio
Sanctissimi, qui id consilij à Nemine quàm Spectato
tu Tibi, ipsimet Suggesserit, Equidem non ob
scura habeo Argumenta, quibus ostendere pos
sem, quæ Vos in Barba Conjuravisse Con=
quæ Vaticanum Curam Suscepisse, Quam Sua
Sanctitas de hoc Vestro Voto vel Commiserit,
id tamen otiosè non Negabo, mihique Me To
tis = præbeo, toti i Ad splendidis Relationi

Vestræ

Verè fidem adhibeo. Ad quid mōc. Nemo Ne Deū
existiū etiam perspicacissimis, non omnium Deū
unū Moris, & omnium ac Judaicam, perspecta mihi
stagnē Nemotiorum animos, plerumq; medimatus, q
rum institutis & moribus gentes ipsi adhe
runt, vati ea, nulli offensionem gehmpiam cul
tura, quæ apud eos sine omni reprehensione
gni. Si enim cum decore laudē, non pridem
pirmatē pigant, tu vere vir non imprudens
vidē quē ingrata honesto loco patria educatu
es, non ignaru, nisi amor dilationis cum
rei rebus plurimis, induxisset, facile pos
ras quidere & sanctissime, quod posteā sup
mittere videtur, ingenuē explicare studeā
Mitiorum, adhuc Hungarorum, ab omni mor
habitu quē Moritate Maximo pere abhorrere q
tudatis & gratidenus, eadem mihi, Meleō ipse
Nomine studiosissimē esse, Precea circa Ve
tarum suorum illa curiosa & immitia, ut Nec
cille pridpiam Agamus, quod eorum indagine
fugiat, & continuo accerbissimam facri corre, in
tentionis reprehensionem incurramus, etiam
pro precibus, quæ alibi pullo vitio etiam cum
debitatis Optimis ab eiusmodi institutione
vivis patum, condeijs & omnibus exercendis
Exempla rebus his asserendis non congeriam,
tute dextra colligas. Vivitam Mores & Hunger

Sacerdotum.

Sacerdotum, Contubernio, Vel cum Senatorum, Consortio
Non pauca hic sine reprehensione corre impune
agi vide, ubi gibus Hungarie Clerum sibi
soli vicendi studium non continet carcerum
tenebre medice diarum, & Noxiorum pœnar
Metus arcet.

Quantum, Aurum, Mistram subjectionem va
Pacis incursus, sitis, Mē-greve: Se rem
ipsam precabili ratione in crimen adduce
re Nequiverint: Sām tamen referuntur ra
tione, & Multa, Neque condemnendi inten
dimus pro vobis id convitij: Persone veris
per, Jam facium acerbe sugillabunt: —
Quid enim Dē dicunt, dicent, pē im
pericē esse malint? Vel contra Deum, qui
mortuum munus, colendi, barbis sentu
bunt, effugere studeat, vel speram hirsutis
in Dei appendicibus, positis gratiosiores
se putarios civibus, prorum contortia, ex
ima sensim neglecti, adimunt: Verum libet
dicere? Nam plurima vix accusantur, pe
rime, Voces si negreunt reprehensionem
haud evitabis. Nam & admodum discre
ti, Dei gratia, impatientis animi in
dicium esse putant, si vivi Religio
pro indipiscendæ, Christiana perfectio
nis Professio ipsarum spontaneum

At

cui delectationum studio adduxit, tantillam Mole diam=
incomoditatem q; sive longo Usu, sive quod Mag=
exeo probarit Consuetudini, inducam, q
ipsa Die, Consuetudo emolit, tam pertinac
ter jungant, Nec illud, pro comicem, liberalio
q; Virtutum, Caprandæ humanæ benevolentiæ
dæ existimant, parcendi posse, à Nota Vani
tatis, ne quid à Peritis dicam, Non Multi
gridem etiam Seminarium Amovis Conciliandi, C
Vam vedolere, autumant, quin Vivorum Salu
Cordatos, amorem & favorem Non curiculo q
Peminatus cultus, Sed, prudentiæ probita
ti q; Mode Die, Caterarum q; Virtutum q
provocat.

Alio. talibus, sendexa Regexa, Sive Syrmeriam
feriacam, cui Misericordiæ Studio, Veligra
Similaxi Vestis, Sive Alicrum, Optimum Vivo
gri Curia hac Censuræ, Barbi carent. Qui
enim Sidem ex Candi in panci Auctori
ci damnant, illud à Cogexi omnibus, im
imitationem trahi debere, Hungram per
debi. Cupimus potius Ut panci illi Mo
licentia Correcta, Veterum plurium ab ip
in Cunabuli Susceptam, Sanctiq; Cu Decali
disciplinam Segbantur, Atq; ita Majori C
pehdic, Misericordiæ, Cu Dulatur. Nam q
à Veligorum, Ordinum Consuetudine, Si
lum, petitur, imbecillum Ut nisi Paulim S

Interea

Interea, è Re Cleri etiam à Choro abstinere, quia Multi
Religiosi Ordine Curia Vesperchan dionem ei ad
dicti Non Sunt, Multum excede mihi interexe, pri
mum = Ne aliquid inchoé in inchoatum de
ria, sæpe quod nulla culpa in principio =
Re pua, id semel adoptatum, id minimum ci
ria virtuti & inconstantiæ Nomen haud abici
q; quid si primam liberam electionem, Un=
dinarum, ipsaq; legitima potestatis consti
tutio confirmatio? Tunc enim Vero Metus etia
Ut Curati, dissolutionis q; Consuetudinem in=
Servia Spectent? Lapis hoc Maxime tempore Ordinem
tum, in Hungaria custodire Non debere, pom=
to jungere sibi Sunt cum de alio, ex gribus in
dinum, Observationemq; multorum, adduci copit.
Studio pro Sexa hoc Similia Antiqua Sua Su
si, in Hungaria Vindicare Utitur, Cetera in=
Nova, sed, apud Probos, etiam laudabili con
tinq; Sedium Nobilitati, imo ipsorum prorum
dam, Optimatum inservisti, Ut apud Non=
Pauperes Cane & inore pejus, exercendi ha=
beamini. Privata Sua Negotia, quando=
jus Dei Rationibus de pellere Negrent
per communem totius Ordinis Existimationem
Vetat indigna & detenda Regula sibi, Sui
Vomit. Nihil jam Reprentiæ Audia,
quam quod ex Illa Clerum Decorum Curæ

Ubi

Ulm Cu. ...rum Bonorum Studio Vos dedidisse vid. Hic Vir ... pios, & diligentes, ille omnia mihi pre... cioſa Regni ponderet Nomine, ſi qui primum ... exercitij Ordinis, & Veteris Inſtitutum: Do... ſe autem idem eſſe, Eremita & Cenobita, ... quod Vnificari id ad pie fundanda, pro... communi Catuſ precc. ordinatum Turpiter ab... jeceritis, in Speciosa, quam captatis Vir... ſore multi Sacra aut profanæ Reipublicæ mi... ſeriente, miſſi Ventri propria, & ut ſic de... ciabile, cuſtos Nobilium Regni Familiarum ... rijnis implicati. Hæc non Mea, ſed impelle... Illius Eccitia ...ſorum dicteria ſunt, quid... amara, adducenda tamen putavi, ut videa... an conſultum ſit Famæ Deum aſſumere, qu... poſtea quam abjecti Pauperi Illi Veti Inſ... cionem ... quantumvis ingratam ſubiiſti, etiam... attexuit Veti temerandi Cauſam praxe... expidemini: Poſtea quam enim Propoſiti ejus... prorſus nullam, probabilem Causam ... ſare, poſt diſ totum, in tuæ videndarum ... Scriptorum, Studium ... ſpectare interpreta... cum, ut ſcio, Mollium, Cultorum offendicu... la ... abjiciatis, compluteque & Potendo ... tu, Mulierculorum, Gratiam meatis, quæ ... dicia, quam certo Secutus Vitet, tam ſin... cere aſſectatam ... illam Parentis, Videntis ...

Vltimo.

Vltimo Imaginem a Veteri Ordinis, Viris mihi imprimis Clarissimis averterе Volo. Atque hæc ſunt, quæ ... ſemet ... ac iterum impulerunt, ut palam dicerem Nullum me Pontificum in Domo mea paſturum Ungram, qui Voluntate Imberbi fieret, non ... tem, quod aut Viri Religioſi, Perfectionem in his ſtis ... videre, aut Vos Eremitæ, Cœnobitæ, cum ... ſere ſtatum ſuæ Barbæ conſiderare non poſ... ſe putaverim, ſed quod perſuaſiſſimum ipſe ... mi ſeminatæ Molitiæ Diſſolutionis ... mitis Fidei, etiam Neglectus bonæ famæ evidens... ſore ... rumentum, ſi nulla, cum ſi ſtrenue ... hæc Sextim tempore ... Barbas abjeceritis, quando Materiarum, plagarum in Vos, odio... iſte, vel ut flagello ... plinæ accensum, ſi... ſi quid ... Fidelis, conficeris. Atqui omnibus Debitores ... ſimis, odio Religioſos, qui... etiam pusillorum ſcandalum, ſponte de ſuæ ... omni Lucro capiant:

Hic Vide, non eam mihi ſtare ſententiam, quæ ... exiſtimem, totam Virorum, qui Veteri Ordini ... ſtitutionem, in ſuæ Barbæ collocatam, eſſe... gram, quam illud quidem non diſſitear, ſimne ... Meliores, cultus Neglectum, non Mochicam ... Vbi conciliare, gratitati Maturitati ... Religioſæ opinionum, & quæ in hac ſanctum ... Verecundiam, Cautionem, in re, quæ ſuum ... ficit, quodam cœco impetu regi ſolitum, non quo... ſuperet ... tamen non, incongrue unum non,

Collum

Venerandum pro firmanda Absentiae Mea, exemplum
in Medium affero. Cum è Peterenni Regni con-
fijs, Angelica ad Videnda Ea Orbi Pe Ithaca
ex Cujus Hospicium in Domo Mea delegis-
set, pro eo ipse sum in ordinem, ejs Orbem Sanc-
tum reverti, ut pro pretidiani Vicinis officijs
officina Ecclesia ejs Orbi literas: Ecclesia
ingredienti cum Patriarcharum Pie Orbem=
corona occurrisset, percontata ex me fuit, qu
nam: cujus Ore Institutis, Venerabili hi ejus
essent? Respondi eos ipsos esse, quorum con
stum Vicinensem sua Magie Sta d, optime, ut
set, Vehementer, Miratà Dr, tantum habitu
exteriori Discrimen ex Sotio Patris Co
cerum, indignata Studiacis, quod, hoc ju
vilis Maturitatis & gravitatis, examen
tum, Ille Deiq, cujus Venerationi Paratum
abjecerint; habes Judicium, ipsorum Sen
tio= Principis, primorum Sentium Judic
gratia futura sint Vel ex ipsa, Exemp
rij=Primi, quod, videlicet Exemplum, ca
de sexu conditionem, contemnat; habe
enim Historia Hoc, publicam totius Europ
conscientiam istam, quidem, quod Sugchij
spiciatis Judicandis gravitate Etiam cu
Sapientissimorum & Gravissimorum Viro
Memoria. Exstet.

Vtrum non faciendum, tantum afflante Prudentia co
silio tuo, quod Ab Urbe Ad Principem ab
rem, etiam Nomen Eremitarium ab Orbe
Pe Orbe

Pe Orbe, amore, & Consultum tu acri Cupiendi Nomen=
mane, cujus Vel suspicionem Conversio ejus=
instituto, ja Vobis Audum Amabili é Orbe, prim
spridem, illi, qui Ne primi exemitæ secretos
se=esse=ju Dijnent, Decimi publicque mutu
Scandalosa Bella, Nuper Susceperunt: Stay=
in hoc Uno, probe ingenuam, confessionem, Tuam,
de Patribus autem si Cui Orbini Comoda
Primam, Cura, pro eo ipse sum in Vos amore
te=Patres, immaturos, Serissimos que Vestros,
conatus Ponere, Mihi candidis apertis que=
his Monitis Morem, omnino, confirmatum ha
bebo, de Tuâ non tam Caprina, quam Affici
ra, Litem mihi tecum fuisse, & nihil=eminus,
quid quid Motivis Spero Sedem Apostoli
cam, hanc de toto Ordine Pe Orbi Dimorationem
Ordinarijs in=consultis haud admisuram,=
aut si etiam fando gravium circumventa
admiserit, integrum His=fore, sua de emen
gentibus Scandalis, sonda libere explicare.
quod si fecerint, tunc primum expidebis, quam
si ponderis gravia sine Sæculari Non mul=
tarum, in Rem Suam Re Dispensa, Quibus=
te Orbi primum Facere Intelligis Vale &=
Sanctum Institutoz tuo diuturna Sapie=
Salum, Laus Patatini Ijjm Sanc=
Dii. Ijjm Ij.

Tibi Ordinis tui, Addictus

Frad Dom Bartholj
Gen Agrigentis

(23)

77.

Excelsum Regio Locumtenentiale Consilium,
Dominis Dnis Gratiosissimis Colendissimis.

Gratiosum Excelsi Regio Locumtenentialis Consilij Sub dato 17e Decembris Mensis Martij anni decurentis 1754 me Juneo Nobilium Armalibus Jaxum respectuge eorundem Taxationis Ered, Valier Minum ejusmodi Armalibus Nobiles debitores, Caij melius habentes Taxationi subjecti sint, Gratiosve Dnis Caperve Decij habeantur, seu vero à Possessionatis Nobilibus existimati sint, ex benigno hue Matris Nmd Cao Regio jussu, Mandatum Intimatum sub moderna Gratiosa Congregatione nostra numerosa fanè in Legentia, velut ad actum Reassumptionis Magistratus Ordinata, per quam demisse percipientes respectu subscripti ejusdem Reso L. Consilio humillime Representamus, Considerationis & excussis gravibus Patriæ Constitutionibus apparet evidenter. Primò. Ante Eadem Monasteriensem pro exigentia defensionis Regni hujus subsidia quæ pia reminiscentia Regibus erga Portas Colonos obtata exstisse, ipsos attamen Nobiles unius Sessionis, velut Artus 20. Mand. Regis D.ni nimirum Colonos non habentes in universis Gravibus onis Impositionibus, temporumque illorum Vicissitudinibus, non aliqua gratia exemptos Possessionatos, quoad totam Militum Stationem tractatos fuisse, probatum Art. 4. Martio Regis D. [illegible] occasione ejusmodi subsidiorum, à dicatione pro expressum exemptos exstisse deducitur. Post Eadem Monasteriensem Art 20 Anni 1536. juxta quem subsidium unius Sessionis data Porta obtatum, ipsos tamen Nobiles unius Sessionis ejusmodi Contributioni subesse debere non decernitur, verum subsequenti Artic 24. anni ejus exceptantur, Nos ad omnia ea, quo illi ex Decreto Regni ad Patriæ defensionem incumbent onera parati se exhibere.

Jam considerato quoque illo ex Decreto Regni ad Patriæ defensionem incumbente, & in Artic 20. Mand. D.ni citato definito, videlicet quod si Nobilium Possessionatorum unus de singulis ex decem Sessionibus Militem stabere debeat

vacua

raux ibi pnnt. Artis 5, & 6. 1537. Anno iterato unius stor lebr
dium oblatum fuit Cabejusmodi Contributione juxta verba Legis
nec Jacer Nec Molitor, nec Libertini, imò nec ignobiles
ni Domibus Nobilium residentes pro ea vice eximantur
Unius Sessionis Nobilium tamen nulla Mentio habetur.

Secundo Hic Grassus exnitur ex Artic. 29. Dicta Novembris Anni 1542. jam post Stadem Mochacsiensem Annis 17. quod nitatur Dispensine, quo eorum Regnum vel batur, Nobiles unius Sessionis sexagesimam Partem grav vij Census Nobilium s. demptis de fibus ejus, & alijs Apparatibus bellicis, atque Hereditatibus, debere d fuerint

Nihilominus tamen ex quo juxta immediate precedentem Artum 28um Dni etiam Terrestres pereandis Estimationi Co noxum suorum Partem, vgz sexagesimam, contribuere, Cæteri prout hi, ita & Nobiles unius Sessionis pro tiles insurgere debuerunt Unde conspicitur, quod eo quæ pari Modo ut Possessionati tractari fuerint.

Idem evenit ex Artic 12. Dicta Varsaviensis Anni ejus de 1542. quod premendum gravque Dnor, quam Nobilium et aliorum proximum cumque Possessionatus dimidietate sexagesimæ, vgz scilicet ordinatum stare ita & un Sessionis juxta Artum 15 ejusdem Dictæ nihilominus cui libet integra Sessionis Ratione Sexagesimæ Denar debere debuerint.

Tertio. Et tamen si subsequentibus etiam in Anno 1543. 15 celebrati Dietis subsidia erga portas oblata exti xit, ex quo tamen eorum Dni Terrestres non Contribue negz Nobilium Unius Sessionis ulla Mentio habe

Quarto subsequente ex Artic 5. 1546 Anni evenit quod ub subsidium unius storeni portale Dni Terrestres ex pria Brassa, erga singulam portam vg 20 obtulerint

hacqz

hacqz ratione Nobilitarium Sessionis quæ juxta Artum Unum Artic ejusd ex integris ex una Curijs vg 50. debere debuerint Anno Unionis subsequente 1547 ejusmodi subsidium Portale renovatum quidem exstit, Contributio attamen tam Dnor Terrestrium quam & unius Sessionis Nobilium eo ipso cessare dignoscitur juxta Artum 10um Anni ejus. Denique

Quinto Anno 1548 juxta Artum 23. ultro oblatum portale subsidium Dni Terrestres quidem ex propriis eorum Facultatibus vg 60. secundum Numerum Colonorum Nobilis verò unius Sessionis vi Artic 25. Anni ejusdem de gravi libet integra Curia vg 50. obtendos obtulerunt, & gravi vij porta hunc Annum signatis sexe Anni Dicta Cele brata fuissent, subsidiaque portalia oblata exstiterunt Contributioni ni termini Dnor Terrestrium, & unius Sessionis Nobilium usqz Annum 1595. Nulla Mentione habita per Annos 47. Idem Onus cessasse conspicitur. Verum

extio Anni 1595. Art 3. extremam Regni Receptatem eo ipso testatur, quod occasione eadem de singulis portis vari ac Jobbagionum 4 ratione autem Dnor Terrestrium 3. debendi statuatur, Nobiles verò unius Sessionis juxta Artum 5. ac non secus Nobiles Arcari, juxta Artum 6. Anni ejusdem, quoad eorum personas Consuetudo tandi declaratum hic. Ad porro 1596. Art 6. subsidium ejusmodi Terrestre occasione illa tantum a bona judicio Dni Terrestres, & Possessionati Nobiles ultra 9. & portas ex propriis Census aliis 4 obtulerunt. Quoad Nobiles verò unius Sessionis, & Arcinales idem quod prius observabatur ulterius Artic 10. 1596. statuitur & item hic, tum etiam subsequentibus Artic 17. & 26. 1641. 28. 1625. 7. & 85. Anni 1659. considera ti Nobiles illa tantummodo Taxationi subjacentes, & pro

in possessionati

impossessionatis decernuntur, qui in alienis non exemptis
dij residerent, velut qui fundamento Decisi Artis 28. 62
et Artis 7. 1649. Item Dos possessorum quo piam boris pa
rij alibis obnoxium non datorent, imo Artus 5. 1662. p
& novellarijs Artu. 63. 1741. Statu dijungerent, Nob
les Armalistas a Nobilibus unius Sessionis hacque ra
ne non absque exemptis & permissa status Dominorum
Terestrium, & quorumvis Nobilium, ante, & ab & sta
Mohacsiensem habitis, & usque Annum 1723 continua
Et quia Artus 6ti 1723 gratiose omne Dnos Terestres
perpetuum ab Omni tributaria solutione estimaret, qu
admodum exstimet, quod omnis ille, qui Colonos, aut
tinos possideret, ipso Dno terestri pendendus sit, ita
neralitate Juris Legis nullam dijunctionem recipient
Omnis possionatus Nobilis, sive Hereditarius, sive
possessarius nidipsimus ratum quo exempto censen
et, Artus enim idem Dnos Terestres, ab
eriam quosvis Nobiles munitat, quemadmodum hoc ex
sio Legis nianij & obvia esse nebitij ita admitti debe
Nobiles etiam non possionatos, utpote Curialitas, &
illos, qui in proprijs fundis, sive hereditarijs, sive
emptitijs jure possessionis minime sese. Neque Leges ante
dancea quo Academ Mohacsiensem circa Taxationem
Curialij fatum, & unius Sessionis Nobilium & Armali
tum recensita, ni Contrarium pro argumento esse possu
quia jam superius demonstratum, & Nobiles hos ab
no 1542 quo primum in citatum temporis illius
Academ Mohacsiensem civium sanijs, & arcana remed
pro salute publica assumere teneretur, adeoque
personalem Omnium misericordiam. tam Contributio
minorum Terestrium, ex propria Crimena erga patria
gnam & Taxatio Unius Sessionis Nobilium cessaret

usque

usque ad Annum 1687. Nobiles hos cum Dominis Te
restribus semper aequaliter tractatos fuisse, dum
ad quem do vero Contributionem hanc necessitas exigebat
Taxationem Nobilium unius Sessionis pari ratione
cessasse. Hanc primum ordinem ab Ao 1548. usque
1595. per Annos 47. Deinde iterum ab Ao 1604. usque
Annum 1647. per Annos 43. Postremo vero ab Anno
1655. usque ad Annum 1687. adeoque per Annos 32
emanasse, tametsi medio tempore etiam fundatum,
to Artu 17. 1649. Disponitur super Armalistas
Nationis Progressarum duntaxat personarum ad
mi fax Impositionatorum Nobilium taxatos fuisse.
& denique Artu 3. 1600. Anni, dum evenuale fuit,
dicium salvabatis nisi pro Dominorum Terestrium
Contributio & Taxa Nobilium amplius ad Camer
ram Regiam & Status, ntea in Taxa Nobilium
Progativa non violetur. Itaque cum Dnus Terestris
sub parem Gratitudinem assumpsisse fuisse, unde tanto
magis inferitur ex premissis gravis Nobiles
in propijs fundis, seu Curijs residentes, sub
munitate Artu. 6ti Anni 1723. necessario inte
lectos fuisse.

Armalistas igitur illi, & tales genuino intellectu Dei
tati Artu 6ti declarati habentur ni alienis in
dij residerent, quia de Armalistis ni Regijs
& liberis Civitatibus oppidis privilegiatis, & non
privilegiatis constitutis, qui ubi residentibus
legibus, inculcando tam Civium quam ejus modi
oppidorum, & Continiorum Contributioni sunt ob
noxij, adeoque alieni, & ideo Armalistarum pro
rij dri spectemat, dedurimus de contextu Artu

Circuli

trieli 6a 1395. Le se habentis similiter Armali-
Nobile, quoad eorum personas: Etenim Lent &
alij Nobiles, ni alicui, et Civilibus fundj residen-
xatione fundi; Non Le exemptos fundos ni fo-
alionum Civium, & Colonorum contribuere &
nas etiam habere debent. Juxta consuetudinem
Limitationem taxantis.

His igitur omnium cum limitata Ex. Reo L. Consili
ni puncto Nobilium Armali sarum declaratio &
ni Conscribitur Patrie cum stipendio fundatio
peri tum Nimilitare Ex. Reo L. Consilio ut
xo sentamus, quod ni Coltu hocce Armali sa
Nobile illo, ni Excbio citato anno 6o 1723.
anum 8vo 1841. confirmato subjiendi, velut
ni alicui fundj non exemptis residentes de
exnuntur: & consuetudinis taxationi subjec
conabamur hanc quoque positivam Patrie Legi
pro Idea taxationj non et habere contentio
ni xchio favoribus, & praxis Ex. Regij
Loci tenentis Consilij devotis perseverantes.

Representatio in Re
Herii Taxali Stat.

BIBLIOTECA
E.M.
SEVILLA

Actum Regium Locumtenen Consilium Dñnii Dñi Gratiosissimi.

Gratiosum Excelsi R. Locumtenen Consilij Intimatum intuitu Submittendo, tam in Puncto Taxationis Annaliarum, in Cottu Hoe observari Solita Adeo, quam et suppeditande eatenus Informationis a, universum Videlicet Onus omnino Annalistæ, absque plus Habentium, seu plus Possessionatorum á minus Habentibus distinctione pattacte Taxe Solutioni subjiciantur an denique & qualiter, Nobiles in Cottu Hoe in Classes redigantur, Die athuc 7ma Martij Anni decurrentis emanatum, Quod Serius Eventis nempe Gratis Congregationis Nostrd Occasione Assumere, ad vig. debita cum Submissione Respondere liceret, vel ipsa Substrati, non istum Solum modo Cottum, aut totum Regnum Concernentis gravitas, multis debinde conjiciendarum ne fors in Gradiam discrimen Progativarum Anxietatibus exagitatos Animos distineat, adeo, ut si Vera, á Via considerare Velimus Origine ad ipsa Apostolici Regni Hujus incunabula proficisci sit Necesse, cum primis in detestabile illud Colitum Opus Sacrum Diadema Sti Stephani Voto Regij: Supremo ita disponente Numine:) delatum est, mox abeodem Progativa, & Splendor Nobilitatis in partem Coronæ Huncupata Continua abinde Divorum — Regum Serie subjectis Coronationum Solennitatibus Diplomatibus Regijs, & indissolubili Juris jurandi Vinculo Sacta, tectaq, in Pectore usq, illibate Conservata existit.

Jamvero Quidem Nobiles pro diversitate Sive intestinorum Bellorum, Sive Vero Funestissimarum illarum Cladium, quos Regnum Hoc, Veluti Christiani Orbis Antemurale, ab immani pluries ad usq Viscera Sæviente Rabie Othomanica sustinuit, jam insurgere, jam Milites Statuere, jam denique Pecuniarias impositas diversimode conferre debuerint, uti ab Anno 1537 ad usq 1604. Vetustissimæ Leges pertibent obligationem attamen ejusmodi, intra prescriptos quoque Annos, pro Ratione Cessantis, ac Remittentis periculi, non tantum interruptam, Sed hac nulla Lege, ita ut Constaret Nobilibus incumbat Habilitatem fuisse Nemo inficias ibit.

Quod porro in parciendo Ejusmodi Onere Pactaeto Leges, non aliam fecerint Classificationem quam usq; ad Annum 1595. Nobilium portas habentium, & Nobilium Omnis Sessionis, artum demum 6. Pecitati Anni 1595. Armator Nobilium illos quidem usus q; Classis pro Possessionatis, Eos Vero Veluti juxta Pecitatum Armatorum alienis, & Civilibus fundis Residentes pro impossessionatis habitos fuisse haudquaquam perhibeam; Cprimo Accedente Armatorum Classe Nobiles Omnis Sessionis, quoniam portarum non haberent in Serie Armatorum, & aliorum in dignas impossessionator habitos fuisse Arti 10. Anni 1596. 13. 1598. & 6. 1599. ac Subsequ usq; ad Annum 1604 testaventur.

Hujus Oneris intuitu ne in Continuam Veniat obligationem, ut in Principio Anno Grippe 1537. artum 13. ac Complurib⁹ inscriptos Annos contentis Artis Legales interpositæ fuissent Cautelæ attamen Superatis Auxiliante DEO Bellorum Vicissitudinibus Regnoq; Hgriæ Victricibus gloriosæ Regnantis Domus Austriacæ Armis in Tranquillum Statum posito Sub Faustissimo Felicis Recordationis Imperatoris, & Regis Hgriæ Divi olim Leopoldi Regimine Speciali Lege anno Gripp. 10. 1681. ejusmodi Libertatis Prorogativarum, & Legum factura, ne Ungvam in exemplum traherentur post-liminio quasi Reparatæ, Benignisq; alie fata Divorum Regis Augustissimorum Successorum Josephi, Scilicet Caroli VIti, & nuno Feliciter Regnantis, Regiæ Mattis Diplomatibus clementissime confirmatæ sunt.

In hac itaq; Faustissimi Regiminis, & Regni Tranquillitate quivis adeo Meticulosus Legum Interpres esse audeat, qui Artum 6. 1. in Sinistrum aut Sursum detorqueri inspiciatur, quasi Vera Specie Armalistarum, in Civilibus, & alienis fundis Residentium, alij etiam Nobiles Taxæ Subjiciendi extenderent. Quando quidem tenore ejusdem Domini Terrestres, & alij Nobiles, á Contribuendi ulterius quoq; pro Omnibus declarantur, Solis Armalistis in Locis Ris Montanisq; Civitat. Confinij Oppidoj & non pro Vitegiatis, & alibi in Regno, in alienis nempe fundis utentibus cum Stis Comorantibus Solutioni Taxæ subjectis secundantes

ejus

ipsum Benigna quoq; Resolutione Carolina Sub Dicta Anni 1729. de Dato Viennæ 24 8bris 1728 emanata intellectum petiti Artli ad inicium ultimi Parag. dilucide explanante.

Nos igitur positive Hujus Legis Fiducia Armalistas duntaxat illos, qui in Alienis fundis Residunt, consequenter Onera illorum alimodi fenum, juxta Conscientiosam Limitationem Taxæ subjiciendos Religiosis & contra Nobiles proprios fundos habentes in Eadem cum Religiosis Dnis Terrestribus Classe Eminentiori videlicet, & ab omni Taxæ prorsus Onere immunes considerantes, & Bonum quidem Juris seu possessoria cujus Qualitatis Quantitatisve sint? satis esse quod per Capaces Personas possideantur, & gubernentur, inde quoq; Prorogativam, tam plus, quam Minus habentium Eandem esse non ignarii? discutere, & Scrutari extra Sueram Activitatis Nostræ positum esse existimavimus.

Rectum proinde Regium Locumtenens Consilium interpellamus Humillime Gratenus Causam Hanc nobiscum toti Regno communem, ab infimaq; Armalistarum Gripp. Sorte, ad Primos usq; Status tendentem altissima Indagine perpendere gratiosasq; Vices, Mas pro Dignitate Quidem apud Sacram Cæsaream Cæ Ram Mattem efficaciter interponere non dedignetur. Quem Nos Status Comendantes Augi, & Venerationi persistimus.

Ex Cels. R. L. Consilij.

Servi humillimi Obligatissimi
Ursulas Cottus Comaromien.

Datum ex Stali Rei Congreg
die 3a Mens Septembris
1734.

Comaromij Continuatione celebrat.

(25)

89.

Sort præscripta Excelsi Consilij Regij Locumtenen, in facto Taxationis Armalistarum, ac S. Collum Posonien sub dato 17. Mar. Anni Curen tis 1754. emanata Intimatoriale Litas in ijsdq Serio Comissar dispositionum, Ratione &c Momenta penitus Consideranda, esto innegabile, innotestantibus S. Stepha. L. R. C. 7. O. D. Tripar. Par. 1. Tit. 9. certissimum esset, Primis Regni Hungarie Incunabulis Nobilitar Prærogativa adeo Unam, Eandq Fuisse, ut Quicunque Nobilis dici vel potuit, vel meruit, Cunq Regni Legeq, nullâ penitus Classificatione intersectâ, ab omni Conditionaria Servitute, & Tributor Solutione per Omnia immunem esse Voluerint.

Hanecque Æqualitatem Civilem adeo Sartam tectamque conservatam extitisse pateat, ex Annalibus, ut licet in Artis 13. 1537. 28. 1542. 3. 1546. 23. 1548. 3. 1552. 20. 21. 22. 1556. 2. 1557. 13. & 14. 1559. 3. 1598. 6. 1596. 2. 1597. 5. 1598. 6. 7. 1599. 2. 1601. 3. 1603. 5. 1604. 7. 8. 1609. & ibidem Cittis Possessionat. In Artis vero 13. 1537. 15. 25. 29. 1542. Posonien 6. 1546. 3. 1552. 20. 21. 22. 1556. 2. 1557. 13. & 14. 1559. 5. 1595. 10. 1596. 3. 1597. 15. 1598. 6. & 7. 1599. 2. 1601. 3. 1603. 2. 1604. Unius Sessionis Nobilium & Curialistar. denig Artic. 1592. 10. 1596. 15. 1598. 26. 1647. 17. 1649. Armalistarum Mentionem Imentionate Regni Leges faciant, Prærogativam tamen Eorund nul, lo modo Classificent, adeo, ut Quotiescunq Armalista vel Unius Sessionis, Nobiles Titulo Taxæ, vel alio modo Contribuere tenebantur, totiesq Possionati semper à proportione Colonor Suor ex propria Bursa solvere debebant, & non nisi Anno 1723 Art. 6. Dni Superiores ab omni Contributione immunes, Armalistæ Vero pro Taxæ Subjectos declarati existunt.

Jam Stante Art. 6. Anni 1723. apparet tripliciem Imentio, nator Nobilium Classem, ad duas tantum Classes: Dum videlicet Superiorum, & Armalistarum esse Restrictam, ac illos annexat pro immunib. Nos vero Taxæ Subjectos declaratos. Et licet hanc Nobilitari Prærogativæ Restrictionem Ogre Unius tulerint Regnicolæ, adeo, ut ab Emanatione Pacis Anno 6. ungvam Cessaverint, intercedere Quod Regem, & Status Regni, pro Sublatione tam Judiciorum Classificativ, Dietas Regni Deputator interventu, Decentibus hoc Actis Dietar 1729. 1741. & 1751. quia tamen sui Voti Compotes Reddi ne hucdum potuerunt, Legibusque usq Alternationem Suam Vim Stare Necesse

Li.

Sit, ad Antevertendas, si quid ex Latiori Testis nefors Artic. 1723. Interpretatione introduci Metu possent, Consequentias humillime observari.

Quandoquidem Leges Regni Signanter Tit. 67. Par. 1mi duplici Possessione Dominium Haberi posse innuat, Actuali scilicet, Possione Vel seu Annui quis Reale, ac Pacificum Dominium, tam in fructibus percipiendis, quam etiam Servitijs per Colonos exhibendis Bonor aliquis apprehenet, & Virtuali quando scilicet Successio, & dustrue aliquis Bonor ad aliquem spectare dignoscit. Hinc ex duplici Jocce fonte Duos esse oportere certum est, Actuales videlicet & Virtuales.

Ne tamen exegesin istam Domini interpretatione fundiosa Consequentia introduci Valeant, advertendum est, non tantum Proprietarios, sed & Hypothecarios Bonor Testatores sensu positivo Patriis Nris Legibus, in Systemate Juris, & Regni Nri Duos Terrestres, esse adhuc. Cod Communi Dominatus Terrestris Nomenclatione in Cunctis Legibus Nris Qualiter Confici, & Comprehendi, & Signanter quid Par. D. Tripar Tit. 26. 27. 28. & 31. Statuit, Gratiosi Dni Terrestres de Colonis Suis judicium impendere teneant, quia Vero de judicium spendendi facultas, non tantum Proprietarijs esset propria, sed Cum ipsa etiam Hypothecarijs, si velit sint, aliquin de Numero tantum Armalistarum, Sive plane de Nris Donatarijs, Qui ex Communi, Stilo ipsos etiam Armalistas aliquin semel jus Possessionar Consecutos Duos esse Terrestres nemo Negabit.

Anno 1742. Constat Nov. Folio Artus 28. Contributionem Duor Terrestrium nulla inter Hypothecarios vel Proprietarios facta Distinctione juxta perennalem Colonor Estimationem fieri debere vi omnis, Jam Vero si in Testo Artic ipsi tantum Proprietarij Donatarij intelligi debuissent, nimis favorabilis fuisset eorum Conditio Proprietatum quia taliter Pignoratitij ab ipsa Contributione minores fuissent, Reddita, quod quia Semptibile minus est, patet etiam ex Testo hoc Artic ipsos etiam Pignoratitios ad Classem Duor Terrestrium pertinere, sed et,

Artic. 3. 1392. 4. 1398. 2. 1604. In facto Submittendi per Nicolas Subsidij Duos tantum Terrestrium fecerent Mentionem, nullo prorsus Classificationis Proprietarios vel Hypothecarios interfecta. Jam Artic Certum est, Rigore Antelator Legum non tantum Proprietarios, sed & Hypothecarios, Sive illi Originaliter Armalistæ, si

Donatarij

Donatarij fuerint, temporibus Specificator Insurrectionum Subsidia subsistisse. Hinc non tantum Proprietarios, seu Donatarios, sed & Pignoratitios Armalistas pro Duos Terrestribus exhiste Reputatos.

Artic. 22. 1374. 43. 1618. 70. 1622. 89. 1655. 92. 1647. Ubi de Hypothecarijs Duos Terrestribus, Agri gram de Proprietarijs intelliguntur, Hypothecarij nec Arendandi Decimas jus habebunt, imo per Proprietatorios, ex jure Arendationis Hypothecarij semper Uti poterunt, Camerali pro Duos Terrestribus Hypothecarijs etiam proprij Lucri Causa Decimas Specificator Arendare Valebunt. De exigendis sub pœna Feloni Decimis Lege Specificata Terni tantum Proprietarijs subjugabuntur, Hypothecarij autem etiam cum damno Contribuendi misere Plebs in definitum expectare tenebuntur.

Jura Vero Nova, & Hypothecarios percipit, qui vero Nova percipit, Eundem Artus 92. 1647. pro Duos Terrestri Reputandum esse Decipit, Hinc Hypothecarios omnino Duos Terrestres esse Certum est:

Quia Artic. 66. 67. 68. 1723. in facto Regulationis Urbariorum non nisi Duos Terrestres facerent Mentionem nulla eorum Classificatione interjecta, hinc Velut Hypothecarij ex Origine tantum Armalistæ lege attributam Colonos Repetendi facultatem non habebunt, ac irregularia etiam Urbaria Libere Conficient suos Colonos impune Obtinent, si Vero ex Decisis Legibus Colonos Repetendi facultas, & Urbaria Conficiendi Regularitas ipsis non minus quam Donatarijs, seu Proprietarijs Competit, ipsos etiam Hypothecarios Duos Terrestres esse nemo Inficiabit, Nec abire Velut enim Proprietarij ita etiam Hypothecarij hi ex Origine tantum Armalistæ Colonos suos Libere Repetent, turbati in Possessorio non alieno, sed proprio semet Nomine Vindicant, proprioq; Nomine Velut ipsi Proprietarij Litigant,

Stante itaq; quod Armalistas usque ad futuram eatenus Regni Provisionem Artic 6. 1723. existere jam ex Decisis ac pluribus quoque Vetustissimis Regni Legibus cō: quod Nobiles tam Donatarij, Proprietarij, quam ex Origine Simpliciter Armalistæ Jure Hypothecario, quidquam possidentes Duos Terrestres sint, Duos Vero Terrestres Artic 6. 1723. ab Omni Contributione immunes esse Deceret, Certissimum est, Sub Nomenclatione in Cod Artic 6. expressatos Armalistarum non

alios

Alios intelligi, quam Sive in Alienis, Sive Civilibus Fundis Comorans
& Prae Reas Armales, nullum penitus fundum habentes Armalista
Si enim Actus C. alios etiam melligi voluisset, Systemate Regni per
Actum Variato existente interverat, Omnino Clare id exprimere, & expres
sam inter plus, vel minus habentes, distinctionem Constituere, cum eni
majus, & minus non soleant Variare Vem, nec ad Prerogativam Nobilitatem
pertineat, habere plus, vel minus, imo dictante Tit. 2. Sec. non habet Dns
Exceptum aliquis plus, nec Nobilis gripiam minus, de Libertate. Hinc
Actus C. nullam distinctionem vel minus habentem, sed in Genere to
tum Dnos Terrestrium facat Mentionem, Omnes Omnino sive plus, sive
minus habentes seu Donatarios, sive Originaliter tantum Armalistas
possionem alicujus Doni Consecutos ab Onere Taxationis immunes esse Vol
Ubi enim Lex non distinguit, distinctio penitus tam Onerosa admitti
Valeret.

Si enim Classificatio Donatarios ab ipsis Origine tantum A
malistis, sed jam possionem alicujus Doni Consecutis deberet, institu
Hae Classificatio citra formalem Privilegiorum productionem perfici non va
ret, jam Vero si Nobiles, ecce non sine discussionis sed nec alio gravamine
modo contra Actum 2. 1622. & 4. 1618. & alios Regni Constitutiones Jus
Privilegia non nisi in Foro Tabulari producere tenentur, Et hoc Sive
ex eo, ne defectum juris in Actum Regnicola sub alijs quam Legib
Regni descriptis, imo restrictos titulos probandi, taliterq; sive Fisci
Sub Matis Reo, sive privatis in Vem Comun Regnicolarum Studio, attend
tibus, Jura sua vellicandi Occasiones praeindere Volnerint, Sive sparsi
sine inde de gralitate juris inter Fratres vel Congenerationales
ad demonstrandos Gralitatis suos Titulos toties Novas, ac novas Occa
ones, adeoq; Vexas, & importunitates provenire intenderint, Sive ex
aliis gravaminibus Nativorum, sine ulla Classificatione Proprietario
ab Hypothecarijs, sine ulla classificatione Donatarios ab Originali
tantum Armalistis sine ulla Classificatione plus habentium a m
nus habentibus satis habita, Actus C. Dnos Terrestres ab Arm
listis distinguere.

Sed nec Nativi Status admittit, persuadere, ne ipso planè de
Hereditarie Femineae Successionis tempore subsista Gripe Dicta A
1723. in spem Clementissimae remunerationis Red, excessus pejor
ditio manserit, miseros Nobiles, quam in pro Statu fuerant, prior

prae

prae Regum, & Principum temporibus, si in illis temporibus Pos
sessionatis quantumvis Hypothecarijs ex Origine tantum Armalistis
licuit esse minoribus, quomodo in Statu Melioris Status constituti in hac
Christina potuissent devenire?

Metuendum foret, & id, quod si Hae Classificatio personas nunc in
troducere valeret, succedere posset nox etiam Classificatio Donorum
qua subjecta etiam si Donatarius a Donis suis Jure Donationali pos
sessis Velingeretur minus, a Donis tamen Jure Hypothecario veluti
penes perennalem Fassionem possessis, & Hereditatis cum Vocatione ha
linde ex Suppetito ejusmodi Classificationis pro Dno Terrestri Vepute
si non posset, a Paritate Nobilium, & Magnatum a Fundis Civilibus
Contributionum Taxa subeundus Veniret.

Quod Omnia ad Sensum Patriae Legum per Nos taliter observata
vel cum totius Regni Nobilium Idea, & Principijs cohaerere, vel ab ijsd
aut saltem dissentientium S. Cottenum Principijs in diversum abire, si
Nobiscum Vepetamus, imo Altius si perpendimus, inter Spem, Metum
que Licet Constituti Vem tamen eo deventuram videmus, quod si
Omnium Regni Cottenum Omniumque Statuum, Eadem Nobiscum sen
tiens, & Legum intellectus Hae ex Actu C. 1723 elicita Onerosa Inter
pretatio, sua Spes sit Cessatura, si Vero ex diffortuito fors, diversa
Sententiarum intellectu Benignissima Sua Matis sed Mens, & In
tentio de promovendo ulteriori Hujusce interpretationis in effectum de
ducendae Negotio perduraverit, vel cum ipsas subditos, & Contribu
tiarum Regnicolarum Materias sensu Actus C. 1715. non nisi Dubialiter
elaborare Regni Leges indigitarent, quanto magis Materiam Jure tam
Gravem, tot Patriae Legibus, Avitaq; Praxi Limitatam interesse tot Mil
lium Personas concernentem, ad Statum Regni Comitia provocare conve
niret, ubi & priorib; tot Legibus, & Tenoribus Actus C. 1741. penitus
inspectis, & Conjideratis Gravius de Cardinalibus Regni Nobilium
Prerogativis agendum sit, vel An agi posset? ad Vem Literam Statuum,
& Ordinum Regni pertineat.

Dubia Vero ad id cur Taxae subjectos Armalistas, alios Gravius
Hos Vero Licet plus habentes alijs Minus taxare Soleamus, quamdegra
dem eorundem Taxativus Gralitatem Modum, & Normam Actus C. Conse
entibus Cottenum Arbitrio submisisset; Hinc habita eorund Nobilitatis

Condi-

tioni

Conditionis, ac ad Statum necessarid subsistendid Nationi, utpote illi
ad Casum obligatæ Legalis Insurrectionis ni omnem eventum semper
habiles esse Valeant, utpotè coram Tribunali quo Divino qui Conscientia
Index est, subsistere Valeamus, Eos in potestate Capitalis Legis ad Nutum
contrectari aut Notari Taxare absolemus.

Deductiv.

Quod Nobilitatis Prærogativa Semper Una, Eadque Fuerit.

Primo: Ab Origine Regni Christiani Hungarid Nobilitarem Prærogativam Vigere, Insigne, plenariam Potestatem, & Jurisdictionem Nobilitationis cum Imperio & Regimine in S. Stephanum translatum esse Tit. 3. 1ae docet de qua Nempe Nobilitate, tangit Illare secunda, declarante Eod. Tit. Decreto, & omnis tandem Principatus progredi solet. Et

Secundo: Statim translatione hac facta, & Jure Nobilitationis S. Stephano Regi dato, quod Nobiles, hanc Normam per Filium ejus observandam, Libro Ejusd. 1o C. 1o præscribit nempe, quod Nobilium Officium sit, militare, & hoc quidem secundum Artum 7. Aud: Reg. Decr: 2i intra Regnum, non verò servire, vel contra Libertates Tit: 9o 1ae declaratas contribuere.

Tertiò: Jeroniam verò Libertas Nobilium instituta á S. Stephano Rege, per aliqua Regum potentiam, ulciscentium aliquando propriam injuriam aliquando etiam attendentium Consilia falsa Dominum (nigrorum, vel certe tantum propria lucra fuerat migrandi plurimis Partibus diminuta. Nobiles ejus Nobiles Aud 2di Regis Hierosolimitani, & Prædecessor Regum Auves precibus, & Instantijs multis prævaverunt, super Reformatione Regni: Igitur Idem Aud: Rex petitioni Cor Salo satisfacere cupiens, in Omnibus uti tenebatur, Tertium quia intra Cum, & Nobiles occasione hac, jam Regnum ad Amaritudinem non modicam est processum. Ideò Libertates Nobilium, non tantum per Regem illum Confirmatæ, sed etiam Auctæ habentur, testante Gambulo Decreti Quod Aud: Rex ejusque Statuta Ao 1222 editos. Interim.

Quarto: Proculdubio ex post, quoniam Gratiæ circa Clarificationem Nobilitatis intervenit, ideo, Sub Ludovico 1o Artic 11o 13. Sanitum est, ut Utri Veri Nobiles, intra Terminos Regni Hungarid existentes, Sub Una, Eademque Libertate Gratulent, quod ipsum etiam 2o & 9o Stabilitum habetur Artic Vero 5o 1456. Sanitum, quod Nobiles Taxa, seu Solutio etiam in Quibusvis Arduis Negocijs, á Nobilibus peti possit, imò ut ut.

Quinto: Tempore Ladislai Posthumi, Lyte Artic 4o 1454. Nobiles

biles plures, quam Antehac Solitum fuerat, Milites Statuere debuerunt, tamen Statim Artic 17mo Cautio facta est, ne Contra Consuetudinem, & Libertatem propter Validissimum Jurium Exercitum facere oportuisset. Ideò Regem Proceres, & Nobiles nullo Ungram tempore talem inconsueta Exercitualionem promulgaturos. Hinc ergo Videre est, quod Nobilitaris Prærogativa Semper Una fuerit, Nobiles quo non nisi Militare tenebantur, & Omnes á Taxa exempti fuerant.

Verum post Infelicem Cladem Mohacsianam postquam Regnum Hungariæ per Turcas inundatum, & Undique vastatum fuisset, tandem in extrema illa Necessitate Constitutum est, ut Nobiles Quique, seu illi Possessionati, seu minus Possessionis, seu Armales sint, ex propria etiam Bursa Solvant, & Quidem Possessionati, á Portis, & Secundum Portas, Minus Possessionis Verò, & Armales, Siquidem Portam non habuerunt, sed ita bene Observandum, quod isti Ungram Taxabantur, nisi Quando Possessionati á Portis ex propria Bursa Solvebant. Quod ex Dictalibus Constitutionibus Secundum Seriem Annorum assumptis Videre est.

Anno 1526. Clades Mohacsiana intervenit, & Ferdinando in Regem electo Statim Anno 1527. 1528. tandem in Ao 1536. Comitia Generalia Celebrata fuerunt, sed adhuc ibi nihil de Contributione Nobilium Sanitum. Verum postquam Turca Vicissim Validior Exercitu pro Subsidio Joannis Regis advenisset, in extrema hac Necessitate Ao 1537. Sub Ferdinando 1mo non tantum Sentes Artic 9o expedite, sed Artic 13. Ipse personalem Insurrectionem á 20. Dominis Militem Statuere, & ex post Ao 1542 Nobiles Possessionati Quidem Artic 28o etiam Æstimationis perennalis Colonorum, Uni, Vel Vero, Sessionis Artic 29o Omnium Verum Nobilium, Sexagesimam Partem ex propria Bursa Solvere tenebant; Et sic tum 1um Nobilitas Onus ex propriis Contribuendi inductum habetur, & idem Successivis gregie temporibus diversa Modalitate pro Ratione Circumstantiarum permansit, & Continuabatur, salva tamen Art 13i. 1537. Nobilitari Prærogativa, Itaque Secundum Seriem Annor

	Possessionati ex propria Bursa Solvebant.	Unius Sessionis, & Armalistæ Taxabantur.
Anno 1537. Art 13o	— — — — — —	13.
1542. Dict Nov 28.	— — — — — —	29.
1542 Dict Sept 11.	— — — — — —	15.
1546. — 5.	— — — — — —	6.
1548. — 23.	— — — — — —	25.
1552. — 3.	— — — — — —	3.
1556. — 20.	— — — — — —	21.
1557. — 2.	— — — — — —	2.
1559. — 13.	— — — — — —	13.
1595. — 3.	— — Armati Nobiles 5.	6.

Anno

Hic primum Arto 6. Taxa Armator introducta est, nam usque ad hanc
diem 2di tempora non adeo fuerat in Usu Nobilitatis per Solas Armales, sed
tantum per Collationem, & propterea non nisi Possionator, & Unius Sessi-
onis Nobilium in decretis Mentio est Antiquitus Verò jam ipsis Nobilibus
Arma, hoc est, Insignia sola Conferebant, usus autem Nobilitationis per-
males, non nisi Sub Austriaco Regimine introductus est, Ideò jam Sena-
talibus Nobilibus Quatis distinctè Arto nempe 5to Unius Sessionis &
distinctè Armati Ad 6tum Taxæ subjecti sunt. Etsi ex post Sequenti Mo-
Possionator Contribuit, & Unius Sessionis, & Armalistar Taxatis Con-
tinuabatur, semper tamen, & Unius Sessionis Nobiles, & Possionati, & Arma-
listæ solvere debebant.

Annô 1596.	Ao 6.	—	—	—	—	—	Fl.	10.
1597.	—	—	2	—	—	—		3
1598	—	—	5to	—	—	—		15.
1599.	—	—	6.	—	—	—		7.
1601	—	—	2	—	—	—		2.
1602	—	—	2	—	—	—		2
1603.	—	—	3.	—	—	—		3.
1604	—	—	2.	—	—	—		2.

Sub Matthia & Ferdinando 2o nulla ex propriis Contribuan
Taxatiw, imò nec Ingilini in Curijs degentes Taxabantur, 1608. &
14. 1609. 62. per Ao 13. 1613 & 32. 1622. confirmatos.

Annô 1647.	Ao 25.	—	—	—	—	—	26.
1649.	—	—	3.	—	—	—	17.
1655.	—	—	5.	—	—	—	15.
1659.	—	—	76.	—	—	—	10.
1662.	—	—	5.	—	—	—	5.
1687.	—	—	46.	—	—	—	46.

Annô Verò 1687. Arto 10. Prærogativa Nobilitaris sex
9. Par 1ma Andr Regis Hierosolimitani 2di Confirmatæ, & de
facta Contractus Libertates interveluta, pro indigenis declarata
ne in Exemplum trahatur, Statutum, sed & Annô 1687. dum Jos
& Annô 1712 Carolus VI. in Regem Hungariæ inaugurati fuit
gnad Libertates Nobilium Andr Regis Decreta, adeoque & Ex
prio ab Omni Contributione Confirmata sunt.

Annô demum 1723. Ao 0. tam Diu Jevyhes, quam
alij Prærogativa Nobilitatis gaudentes ab Omni Contributione im
munes declarati, Armalistæ Verò Taxæ subjecti consequenter

huc 1ma

Hæc 1ma Classificativa Nobilitaris Prærogativæ contra Avitas toc Sæculis
firmatas Libertates introducta, & Unica Species Armalistarum Exem-
pta, & Taxationi subjecta est. Armalistæ autem Universi sint, qui se-
cundum Ao 1595. in Alienis, & Civilibus Contributionique Subjectis
Fundis Vesident, & semper distinguebant, ab Alijs, & Unius Sessionis
Nobilibus.

His videre est, quamquam Omnium Nobilitaris Prærogati-
va una fuerit, tamen ad tripliceu Classem Sumpti habentur.

Primo. Classis est Nobilium Possionator, qui Portas habu-
erunt, & ab ijs ex Propria Bursa Solvebant.

Secundo. Classis Nobilium Unius Sessionis, illi, quia Por-
tam non habuerunt, Taxati fuerant.

Tertio. Classis Armatorum, seu ut nunc dici solet Arma-
listarum in Alienis, & Civilibus Contributionique Subjectis Fundis
Residentium.

Sed tamen Nobilitaris Prærogativa, omnium Divitum, &
Pauperum Cujusque Conditionis, & Sortis semper una Eadem
fuerat, nunquam Classificationem quampiam recepit, in Casu extra
Ord. necessitatis, sive Jure Collativali, sive Emptivo, sive Pignoratitio
possidebat, quicunque tandem Nobilium is fuerat, sive ille antehac aliud
ex Collatione Regia Possionatus, sive prius Unius Sessionis, vel simu-
plex Armalista fuerat. Si tamen Portam habebat, à Fundo Portali
solvebat, qui ad Unam Sessionem devenit, vel Simplex Armalista
fuerat, qua Portam non habebat, & ab ea solvere non potuit, Ta-
xabatur. Felicioribus temporibus nemo Nobilium quidquam solvebat,
& Omnes una Prærogativa immunitatis gaudebant, Infelicioribus Verò
& adversis Omnes Onus portabant i. e. ut attactum est, Portas haben-
tes, à Portis solvebant, Unius Sessionis, & Armalistæ taxabantur,
& non nisi Ao 1723. Armalistæ hoc est, qui nec Portam habent, nec
Unius Sessionis Nobiles, sed tantum Simplices Armalistæ, in
Fundis Contributioni Onerosis Residens, Taxæ subjecti sunt, quod
Onus Contra positivas Leges, à Sæculis firmatas ad alias extendi
non potest.

98

Representatio
Cottus Borsodiensis.

BIBLIOTHECA
E.M.
SERICOS

99.

Excelsum Regium Locumtenentiale Consilium Dni Dni Gratiosissimi

Variorum Excelsi R. Locumt. Consilij Animadversionum instituta Submittendæ, tam in Genuino Taxationis Cameralistarum, in Comitatu Soc. observari Soliti Ideæ, quam et Suppeditandæ earundem informationis, ut eorum videlicet omnes omnino Cameralistæ, absque Ullo habeantur, seu Ullis Possessionatorum, à minimo habendâ distinctione pro attacta Taxa Solutioni subjiciantur, ac demque et qualiter, Nobiles in Comitatu Soc. in Classes redigantur, Die altera 4ta Martij Anni elapsi emanatum, quod Serius Gratiosissimi Regiæ Status Congregationis nostræ occasione assumere, ac ideo debita cum Submissione Respondere liceret, Vel ipsa Subsistati, non istum solum modo Comitatum, aut totum Regnum concernentis gravitas, multis Subinde conjiciendarum ne foret in quodnam discrimen Prærogativarum Angeriatibus cogitatus animos distinebat, adeo ut Si rem à Sua considerare velimus, Origine à ipsa Apostolici Regni Jura admirabila profecta sit necesse. cum Primus enim in æstimabile illud Coelitum opus Sacrum Dia dema Sti Stephani Prothо-Regis Supremo ita disponente Numine delatum est, mox ab eodem Prærogativa et Splendor Nobilitatis in Partem Coronæ numerata continua ab inde Duorum Regum Serie Sub ipsis Coronationum Solemnitatibus Diplomatibus Regijs et indissolubili Juris jurandi Vinculo Carta, retactaque in Usum usque illibate conservata et stabit.

Tametsi quidem Nobiles pro diversitate Sive intestinorum Bellorum Sive verò Invectissimorum illorum Cladium, quos Regnum Hoc, velut Christiani Orbis Antemurale, ab omnium Furiis ad usque Viscera, Sebiense Fabii Ottomanica Sustinuit, jam insurgere, jam Milites Stanere, jam demque Pecuniarias imposituras diversimodè, conferre debuerint ubi ab Anno 1537 ad usque 1604 Vesperrima Leges scribent, obligationem attamen Ejusmodi inora Prascripto quoque Anno Pe Tationis Cessantis, aut Remittentis Placiti non tantum inexruptam, Sed nec ullâ Lege, ita ut constaret Nobilibus incumbat Stabilitam Illose Nemo insciis ibit.

Quod

Woc porro in Parciendo Ejusmodi Onere Jpsi attacta Legem ut
Jam fecerimus Classificationem, qua nempe ad Annum 1595
Nobilium Portas habentium, et Nobilium unius Sessionis, ad
decimum usq. Praecitati Anni 1595 Armatorum Nobilium, illo
quidem ultimo Classis pro Possessionatis, hos verò veluti ju
Lege citatorum Artium in Alienis, et Subditis Fundis Residentes
pro unipossessionatis habitos fuisse, luculenter Perlibeat: et
Primo accedente Armatorum Classe Nobilis unius Sessionis
quorum Portarum non haberent, in Serie Armatorum et
aliorum Indigenarum unipossessionatorum taxatos fuisse Artic. I
Annis 1596. 15 1598 et 8vo 1599 ac Subsequo usque ad
num 1604 testaretur.

Hujus Oneris intuitu ne in continuam veniat Obligationem, ut
in Principio Anno quippe 1537 Artium 13ae ac complurium
citra Jpsas exactos Annos contenti Artis Legalis, quae
sua fuissent Cancellarius, Attorney Sollicitor Angliae D.Co
Doctorum Viris eruditissimis Regnorum Algeriae Districtibus Glorio
sissimi Regnantis Domus Austriacae Armis in Evangelium Crucis
posito Sub Faustissimo Fatuis Recordationis Imperatoris
et Regis Hungariae Divi olim Leopoldi Regiminis Specia
Lege, Articulo quippe 10mo 1681 Ejusmodi Libertatum Prerogat
tarum, et Legum Jactura ne ingruam in Exemplum trahan
Jpsos Limina quasi Separata, Regimisq. alii fatis Divi Regis
Augustissimorum Successorum Josephi, Caroli VIti et
Modo Feliciter Regnantis Regiae Matris Diplomatibus Clementissime
confirmata Sunt.

Sic Jam itaque Faustissimi Regiminis et Regni Tranquillitate
quis adeo Mercenarius Legum interpres esse audeat, qui Anno
quam 1723 in Ministrorum adeo Personarum detorqueri Cupiat
quasi Vero Sub Specie Armalistarum in Civibus et alienis
Fundis Residentium, alij etiam Nobiles Juxta Subjiciendi Pro
derent. Quandoquidem tenore Ejusdem Domini Peregrini, et
Nobiles à Contribuendo ulteriùs quoq. Pro Immunibus declara
Vobis Armalistis in Liberis Regijs Montanisq. Civitatibus
Confinijs Officijs, et non Privilegiatis, et alibi in Regno, in alie

Nem

Nempe Finibus uti Prædeductum est: comorantibus Solutioni Taxæ Sub
jectis. Secundante ipsum Benigna quoq. Resolutione Carolini
Sub Dato Anni 1729 de Dato Viennæ 24ta 8bris 1728 emana
nata intellectum Præcitati Artic. ad finem ultimi Paragraphi
ibidem Explanante.

Vos igitur Positivæ hujus Legis Fictura Armalistæ duntaxat
Cives, qui in alienis Fundis Residentes, consequenter Onerabiles
alijmodi fecerunt, juxta Conscientiosam Limitationem Taxæ Sub
jacentes Religiosi et Contra Nobiles Equites Fundos habentes
in Eadem cum Religiosis Divis Forensibus Classe Eminentiori
Videlicet et ab Onere Taxæ Prorsus Omni considerantes
et Eorum quidem Mira Cum Possessoria hujus qualitatis, quan
titatisque Simul Satis est quod Pro Capace Personas possidentes
et gubernentes, indeque Prærogativam tam Plus, quam
minus Habentium Eandem esse non ignari: discernere et Con
tra Extra Seram Civitatis nostræ Portarum esse
Existimavimus.

Excelsum Proinde Regium Locumtenentiale Consilium interpellamus
Humillimè gravemus Causam Bene modo cum toti Regno com
munem ab insinuag. Armalistarum Etape quippe Sorte,
ad Summos quoq. Regni Status rendituram altissima
Indagine Respendere gratiosas Vias Suas Pro Equitate
Gradum Apud Altissimum Sac. Regiæ Matrem efficaciter interponere non dedignentur. Quos Omni Gratijs com
mendantes Jugi et Venerabione Plurimus.

Excelsi R. Consilij

Cæsi Summissimi Obligatissimi Universitas Comitatus Cibin.

Dat. Ex Generali nostra Congregat.
Die 3ta Mens Septembr
1737
Comaromy continuatione celebrat.

Venerabiles in Xto Fratres, et Filioli Lij.

Dolet mihi altrinè, doctor Dnationum Vrarum, qrem magnum sè conci-
pisse, significant ex Decretis Visitationis meæ. Cùm
enim toto 2o operè, nullum meum conatum, aiut Lucrum, nul-
lam Dnationum Vrarum Vectam, cujus in hoc Regimine
mei Principio, pè minima data mihi, pecunia
pam est, sèd unam DEI Gloriam, Disciplinæ Ec-
clesiasticæ Amorem, Ordinis nostri Splendorem, et æter-
nam felicitatem Spectaverim, magnum sanè mihi
Xtoq; minici Spiritûs latentis indicium mihi est
hoc, cum Meijs, ad eos finis, per mè ordinatis,
tam sensibilis Lucra, tàm in Via angustæ horæ,
et obedientiæ, Proposita, delitæ fuga. Confir-
mant tristem conjecturam meam ea omnia argumen-
ta, qribus vim Decretorum meorum elevare nituntur:
nihil enim Sacci in eis video, qòd non à carne, et
sanguine, ac ea, qæ in mundo est, concipiendo
derivetur, Seu, qòd non Sanctia comoda, Opes Fra-
trias, et eminentiam etiam Lucrativam, qrem Spiri-
tus Sanctus posuit, regere hanc Ecclesiam DEI, vi-
deatur. Cùm qrid Longam obedientiæ defectuosam
attendi, succurrebat mihi aliqrid Motûs factura, hæc
ipsa, qæ per Dnationes Vras adferuntur argumenta,
dissimulavi tamen eorum Solutionem occupare, seu,
qòd speraverim, privata quorundam, ex hoc Collegio,
sagacitatè, prudentia, et erga Xtianam Disciplinam
propensiori, alios, nepos vacillaturos, in rec-
tum Sensum, et ad Disciplinæ melioris promptum
amplectum, adhuc endos esse; Seu, qòd propositum
mihi fuerit, Decreta mea, ad observandum, non ad
discutiendum edere. Ipsum, quorum Spe, et ex-
pectatione mea, detinuum mè video, qi bonis
Scitoribus, et mortam eòdita, quàm spontanea sacer-

Sicia

Sacrificia amo, rationem Scriptorum meorum, quam coram
Deo, et mundo, etiam singillatim reddere, paratus sum,
Orationibus vrij Summatim, ita reddam, ut dictis Officijs
venientia præstitis, animos, ad promiorem obedientiam
parem. Factum id eram citius, nisi scirissem, etiam
medica remedia, nisi morbo remittente, non operari.
Iudicavi ergo demum esse, tempus sedentis primis
motibus, interagi DEum sincere, ac ferventer pre-
catus sum, ut qui dominatur potestati Maris, et mo-
tum fluctuum ejus mitigat, turbellas has, quas sen-
sualitas concitavit, componat, animosq; quietos, et
Malacine restitutos, ad excipiendam sanam doctri-
nam aptet.

Præcipua, Orationibus vrij, dolendi, cuncta est, conspirata
obligatio frequentandi, et canendi omnes horas canó-
nicas: Facilè mihi esset, domesticis argumentis
affirmare, quòd hoc, et præcipua sit omnium canó-
nicarum obligatio, et ab origine, Fundationum etiam,
si capitulis Hungaricæ fuerit vitiata, ac nonnisi
per injurias temporum, et calamitosa, Bellicosæ
Hungariæ, fata, in desuetudinem venerit; Diffe-
ro tamen id, in suum tempus, et locum, sines præscri-
punt „ad„ sibelly Ecclesiæ libros convincendos, prosalsis esse,
debere, universalis Concilij Tridentini Decretum
Sess. 24. cap 12. de reform. his verbis concipitum: Omnes
veri, Divina per se, et non per Substitutos, complen-
tur obire Officia, et Ego assistens, atq; in Choro, ac
psallendum distincte, Hymnos, et Cantica DEo non
reverenter, distincte, devotèq; Laudare: quo, quid
clarius ad propositum Nostrum dici possit, sanè non
video; certè Strictum Dignitatum, et canonicorum
Officium, ac debitum est ad quod eos, Canonica
Synodus, compelli jubet; Jubet autem compelli non
unum Hebdomadarium, sed, omnes, non, ut privatim,
sed, in choro, non, neitando, sed Hymnis, et
Cantijs

Cantijs, adeoq; canendo, nomen DEi Laudent, idq; non
per Substitutos, Succentorem, Prebendaristas, et Cantores
Laicos, sed, per se. Quod non de solis Vesperis, et
Missa Conventuali; sed de omnibus omnino, Horis Ca-
nonicis intelligendum esse, clarè evincit, nomen Divini
Officij; quod in toto jure, et in Sensu totius Ecclesiæ
cum ipsa Missa, Septem Horas Canonicas complecti-
tur. Agnovit hanc Dictam obligationem etiam Capi-
tulum: Quare enim, et cujus nomine Canonicas Hebo-
domadarias, cum aliis Cantoribus Clericis, et Laicis
omnes Divini Officij Partes, et Horas decantatæ
certè: ut obligationem Capituli impleat: Propterea
etiam Cantores sua Stipendia, à Capitulo tollunt.
Agnovit ergo Capitulum suam esse, obligationem,
totum Officium, quotidie decantare; Atq; ipsi certè
decrevit Synodus Tridentina, ut Officia Divina,
integra, ad quæ Capitulum obligatur, Canonici, et
Dignitates, omnes cogantur per se, et non per Substi-
tutos, peragere: igitur manifestum jus tribuit, nó
obligationem injungit Ejus, illos cogendi, et omnes Ho-
ras canonicas frequentent, et cantent. Huc spec-
tat Sessionis Ejusdem 21. cap. 3ij Decretum, quó
vult Synodus, tertiam partem fructuum comendi, in Sti-
butionis quotidianas: non obstantibus exemptionibus, ac
ejus contrarijs quibuscunq; etiam Memorialibus, et Appella-
tionibus, quibuscunq; id, ni quia parte, igitur ni
in ulla Divini Officij Hora canonica, minus
divinis cultus, sed ei debitus, omnibus in rebus, præ-
ter obsequium. Idem Decretum de Distributionibus
quotidianis repetitur, et explicatur Sess. 22da C. 3. ni Ejus
et Sacra Concilij Congregatio Supremi declaravit, Di-
stributiones esse, omnibus Horis assignandas. Quod utiq;
non judicasset, nisi certissimi, ad omnes Horas canoni-
cas frequentandas, et canendas, obligari Canonicos
ex quorum fructibus tertia pars, pro Distributionibus

est

est detrahenda. Si vero parcamus Prælato Legitimo, universalis Ecclesiæ, in Spiritu Sancto congregatæ, tam clarum Mandatum negemus, haud video, ubi deinceps locum habiturum sit, illud Christi: Si quis non audierit Ecclesiam, sit tibi sicut Ethnicus, et Publicanus; idcirco rationi persuadebimus veluti fideli Populo, ut Vocem Pastorum suorum audiat.

Contrariorum in oppositum, cum Laudatum Concilij Decretum discutere rejicit, tum Unanimis Theologorum, et Jurisperitorum Sententia, pro compescenda hactenus Statuit, est enim materia, quæ habitibus, quæ ad immutationem cultus Divini, et Disciplinæ Ecclesiasticæ servum dissolvendum, temuit.

Præsertim verò, quòd hic in Synodis Nationalibus, et Provincialibus imperitè quæritur, Varum sit, nulli adhuc Catholicorum accidit, opinari, quòd Synodi Nationales, aut Provinciales, in Decretis Synodi Œcumenicæ dispensare, aut ea abrogare possint: Ij Decessorum nostri calamitosis temporibus clausi, foris recte parabant, tunc non potuisse, tanto rigore urgeri totius Tridentini Decreti observantiam, debitum ergo Pœnitentiæ exactionem urgentium claüserunt in sola Missa Conventuali, et in Vesperis, non tamen exclusive, quasi contra Tridentinum Decretum, Canonicos, à cæteris Horis præsentarij voluerint declarare, absolutos, vel enim negare poterant, sed latiùs positivè, quatenus pro ratione eorum temporum Pœnas contractas ad alias Horas extendere, non potuerunt; Quod tamen eam Canonicorum obligationem agnoverint, Inculcatis ijsque saluberrimis temporibus, curâ Sequentium Pontificum factum, in usum revocari, optaverint; Satis indicat, pia hortandi, et monendi formula, jam ante Tridentinum, in Ipsa Laudato Synodi, Anni 1493. Decreto expressa. Et si quid arguitive isto valeret, nunquam sanè ulla Pontificum Sequentium curâ, postea, quàmcunque tranquillo, et felici tempore emendari Ecclesia DEI. ad Disciplinam meliorem, quàm in qua calamitosis temporibus ingressa fuerit.

Isag

Isag Sequentia Tridentina verba: Cætera, quæ ad debitum, in Divinis officijs regimen spectant, deque congrua, in his canendi, seu modulandi ratione de. Synodus Provincialis præscribet, inter quæ verò Episcopus, cum duobus Canonicis poterit, providere: Docente ipso contextu, incongruè tractantur ad hæc verba Decretum, auctoritate Concilij Universalis jam latum, et ab hoc ff̃o, per ipsam vocem, Cætera, manifestè distinctum. Negat ergo Canonicorum Conditionem adhibi ad hoc, ut Dignitates, et Canonicos cogant ad totum Officium Divinum in choro per se absolvendum, ad quod eos cogi, Acuminea Synodus jubet; sed, ut, Cætera, quæ ad modum, et formam peragendi illius Officij pertinent, decernam. Hæc, quæ ad Divinum Officium, nunc satis.

Incidit alius Auctor, qui Dilationes vias, aquè pragiticas et ijs Decretis, quæ circa temporalium Bonorum administrationem, et Partitionem tuli. Investigemus magis, Mereantur quidem utrumque, quia partim objecta Legi Patria, partim etiam Tridentina Decreto arcet, ne volumus, ab omni, circa sua temporalia, Dispositione, Divisione, et indubitatæ meæ Jurisdictioni, ac toti Disciplinæ Ecclesiasticæ gravè vulnus infligere, nolunter, et præpostera prædium suam Opinionem de arca, sturij faciendâ, quàm anima. Animas enim suas, et quòd quid Divini est in hac Cella, moderationi meæ Divinitùs subjacent, inficiari non possunt, et Lutum hoc, ad Cœlestem Vitam tolerandam, ordinatum, quòd despectius, ad potiùs contemptibile, qui in Ecclesia sunt, vijs clericum relegat, tam venerandæ Sanctæ Sanctorum habent, ut nè mihi, suo Antistiti, illud illud inspicere, ac quo modò intùs tractandum sit, ordinare, integrum putent: Nescitis, quoniam Angelos judicabimus, quantò magis Seculares? Subjacet meæ Jurisdictioni finis, qui est, ut Canonici Officium Spirituale, propter quod, in hac Ecclesia fundati sunt, ritè peragant; Quis, aut qua ratione mihi negabit justè, et aptè ordinare media, ijs

Dem

ejusd Sponsi gratiâ, constituta? Qui fidelis ejus in minimo, et in majori fidelis est, et qui in modico iniquus est, et in majori iniquus est. Luc 16. Cùm ergo Spiritualium, quæ magis pia sunt, cura mihi incumbat, Evangelio non satisfaciam, nisi curem etiam temporalia bona, cùm, ut sine periculo Fundationis, quæ perpetua est, debeat, administrentur, tum, ut administratio non sit contraria vel justitiæ communi, vel piis Sacri, porrò Sanctio, hæc media sint constituta. Ita Bona Capituli administrari cùm Diœcesanæ Curæ ex Ecclesiæ Disciplina obligentur, tam parum ego ab administrationis regulatione exclusi postum, quàm indubiè, ad meum officium spectat vigilare, et providere, ut Capituli, mihi subjecti Membra mutuâ eâ omni, vitæ defungantur. Hallucinationi huic tot evitandæ sufficisset spectare solam Beneficij Ecclesiastici definitionem: Quod est, jus perpetuum percipiendi ex reditus, ex Bonis Ecclesiasticis, propter aliquod Servitium Spirituale, Auctoritate Ecclesiæ, constitutum: Cùm enim nullum, in hac quidem Ecclesiâ Strigoniensi sit Beneficium, quod ab ordinaria mea potestate, sit exemptum, facilè agnovissent, jus suum percipiendi reditus beneficiales à jurisdictione, consequenter regulatione, et directione mea subduci nullo quidem posse, negare incongruè, negare dicam gravius, allegassent Tridentini Decretum ex C. 6. Sess. 25ta vel ref. cujus et rubrica, et finalis Clausula sonat de Capitulis exemptis, quæ hoc unum Capitulum est, nulli adhuc incidit, somniare Juris, et Disciplinæ Ecclesiasticæ amor, has animo angustavi formulas suppriment negavit, potuerant saltem aliquid ipsemet exempla Decessorum meorum, quos non ignorant, jurisdictionem suam, etiam circa temporalia Bona Capituli exercuisse, cùm, Prælatis particularibus Ablatis, omnia Bona, in communi administrari, communq. frueri æquabiter divisi, statuerunt, Testamentis certa Legata dissecenda esse, ordinârunt, Jesuitas Budenses reservationibus quibusdam affecerunt.

Sed nempe

Sed nempe prudenti fecit indispensabilis Achylles, deprompto ex Lege Patriæ, quæ omnibus Regni nobilibus, sacerdotibus inter, attribuit, cum exemptò Articulo 102. 1647. etiam ad Capitula magnificè extendit; Ego verò semper ita existimavi, Legem Regni Apostolici, nullâ ratione contrariam esse Legi, et Disciplinæ universalis Ecclesiæ, sed potiùs tam ita dari, ut discretè jubeat, Prælatos, Ecclesias Dei juxta Sacros Canones regere, uti Colomanni Decr. 1. C. 27. etiam ipsum Vitam Canonicorum et Vitam, secundùm regulam ipsorum, ab Ecclesiâ dispari, Prærogativas ergo Nobilitares, quas Lex Patriæ Clero attribuit, eò semper retuli, ut Clerus contra exteros dispositionis habeat tantum præjudicium, non verò obedientiæ et dependentiæ, Prælatis suis debitæ, offendiculum, vel Laxamentum, aut contra universalis Ecclesiæ Leges, in quibus Hungaria, pia semper Matris Ecclesiæ filia, nec dispensat, nec dispensare potest, patrocinium. Exemptum Articulo 102. me nihil movit, quòd nullam sciam Legem, quæ Archiepiscopo Strigoniensi imponat necessitatem, actiones suas regulandi, ad normam suorum Suffraganei Episcopi Jaurinensis, cujus Capituli exemplaria, si pro Legali norma accipienda sunt, optimum sanè Sacerdotalis, erga Ecclesiæ Disciplinam Zeli exemplar præbebit tam hic juxta Ordinis, quàm alius, quo Capitulo consentiente, Civitas Jaurinensis Archiepiscopalis avulsa, et in numerum Regiarum redacta fuit. Cæterùm Articulus 102. cum sequente 103. combinatus, satis ostendit, Dominum Draskovics Episcopum Jaurinensem circa Capituli sui Statum, robustiùs, si sanum Emolumentum jus prosecutorio, à quo illum, hæc Lex arcet, minimè verò nihil tale est propositum, quo solum jus principiis coercet, et quando tam audaciter in quæstionem vocatur, denique vel sua ipsius tutelæ, diligentiùs exercebo.

Cætera, quæ hinc inde exaggeratis animadversionibus carpsit, mihi quidem non respondè videntur signa, et signa Dominis Silentio amantibus, suapte videbuntur levia,

etiam

etiam Svatia. Unum illud, aliquid attentius apud me excitavit, quòd videam Capituli mei Canonicos, ita multis distineri officijs, aiunt etiam Ætate fractos esse, ut Longior illa, et molesta in Templo mora, sit aliquantùm futura sit molesta, et difficilis. Sed ex altera parte cùm mihi propositum sit, omne à Capitulo meo arcere obicem, secundum omnium Virorum Natalem, tum in S. Scriptura Canonicis S. Successores enim nullam difficultatem objectum spero, si tantum Virtutis Altiancæ residuæ superabam, ut amore Cæli, nonnihil Laboris cum hoc Dei servendi officium cō majori alacritate sit susturi, quò majori gratitudine tenentur Deo, pro Beneficijs, per Longam Ætatem acceptis, quò viciniores item sunt Æternitati, ad quam optimè per eam Laudandi consuetudinem præparamur, quam tota Æternitate in Sanctorum Spirituum consortio exercere, speramus. Cùm verò videam, meliori, et Latiori vice adversos, portam hanc arctam, viamq; angustam teneri, modò velint, cōnitebo imbecillitati, adendo adjutores Charis, quibus alia adscitia Collegij onera portare placent, ut hoc Principium, et fundationi, Statuq; pristino cognatum negligatur. Viam mihi ad id expediendam pandent Decreta Tridentina, quæ et Prabendas dispræparari gere, et beneficia multo jure unita separare jubent. Declarent proinde Dignitates vices, an præsentes parcs se futuros omnibus his Officijs supervacuis, cæq; supersedere velint, nam si non, ad augendum numerum beneficiatorum, sine modo incunctanter procedam, à justis verò, et Legitimis Decretis meis ne Latum unguem recedere, ita firmum, fixumq; mihi est, ut si eorum obtelari, omnes officij mei vires, cum gratia DEI, cujus unius Gloriæ studeo, impendere, sim comparatus. Horreo tamen Dras, ad

extrema

extrema remedia nō non cogant, sed memores conditionis, Vocationisq; suæ, quam jactant Filiorum Libertatem, Spiritu humilis Christi, Crucisq; Statu propinent, tolerantiā, et diligenti Muneris sui exactione prohibent; Lex enim extra Disciplinam Xti, infert Divinus Spiritus, ergo adulteri, et non filij Xti. Sundeant promptā, erga Præsulem suum obedientiā, et Ecclesiam Dei sanctificare, et Paternam benedictionem ad justam emigrationem sicitatus, tamen Marco

Dñationum
Vratum

In castra nostra Strig
30. Julij 762.

vester Pater, Servire paratus.

[illegible] J. (28)

Ad relationem Decretorum Visitationis, Metropolitani Capli Strigoniensis, Anni 1762. Strigoniensis, per Rmum Dñum Ordinarium. &c.

Stanta et Decreta Visitationis, per Capitulum, pro Ecclesiis cessa, et pro ferendo remedio, huc Mtri exhibentata, cum instantia.

1mo Ut omnes Dignitates, et Canonici, toto Sacrum Conventuale, et Vesperas, omnibus Horis Canonicis interesint, et in eis alternatim psallant.

2do Ut ex Portione Singuli Canonici, pro Distributionibus quotidianis florenos 500. sequestrentur, absentium vero Portionibus, detracta quinquagesima parte, pro Communibus Capli expensis, seu, ne Voramus, Nemorum, alterā, pro Sacristia, vel, si notabilis fuerit, pro Fabrica Ecclesiæ Præterea ad has Distributiones

Lucrandas

Lucrandas, virtute Visitationis, admittuntur etiam
ex sequentibus rationibus, Sequaces absentes: Lau.
dico Dicasterio deservientes; In Servitio Ordina.
rij constitutos: Præfecti Seminariorum, cum, cùm
per Capitum recognitâ, in Locis, seu alijs eorum Cùm
alicubi promovendis, versantur: Suffraganeus, Vica.
rius, Archidiaconi, quando jubente Archi-Epo,
in rebus Diœcesij, suæ Officij, exmittuntur.

3° Ut juramento, unusq; in Capite Ysturi solito, etiam ju.
ramentum fidelitatis, et obedientiæ, erga Archi=
Epum, et Successores ejus, adjungeretur.

4° Ut privatâ suâ causâ, à Loco suæ Residentiæ, ultra tridu.
um abiturus, habeat Licentiam à Præposito Majo.
ri, qui secus fecerit, proindè amittat alterum tan.
tum, quantum ordinatum est, pro Distributionibus
quotidianis.

5° Ut Vacantiâ unâ, seu Anniversis evenientibus, quinqua.
decimalibus Canonicis accrescat, sed Portiones va.
cantium excindantur, et Pars una, in communi Capi.
tularij, seu Nemini conferatur, altera Eccle
siæ detur.

6° Ut ad evitandam Fratrum, satis ceteroquin occupato.
rum, distractionem, et incommoditatem, Decima Vi.
Lutensij, et Strigoniensij in communi, sub cura Pro.
fecti asservetur, et notati Pecunia, postquam exac.
tio Vini collecta fuerit, dividatur. In hunc usum
Cellaria Strigonij, communi sumptu, quantotiùs pro.
parentur.

7° Ut in Missis Votivalibus omnes illi Præsentes habean.
tur, Portionemq; accipiant, qui ad Lucrandas Distri.
butiones quotidianas absentes, Vigore Visitationis
admittantur, absentium verò non participantium
Portiones, non Præsentibus accrescant, sed decrastâ
quinquagesimâ Loco Punctatoribus, inter Nemones
et Edituum dividantur.

8° Ut totaliter cassetur Triennalis Ne= Canonicorum Strigo.
nis

Pars actrix pro se, suisque Consortibus Processum contra Incautum Dnum Comitem Franciscum Czerka Zij, et petunt 1mo exco, quod idem si quo modo Status esset Omnibus semel mori, Legi Naturæ obsequens esset. 2do quod Vitam ultra Annos 60 produxisset. 3tio Patria eximiè servivisset, Senatusque Gloriæ, & Gratitudini pro multis alijs percepisset, Juvenibus, & Pijs Privilegijs suis insaxendo vitam ejdem adjudicari, taliterque Jus, & Justitiam extra scriptum Libr. administrari.

Incautus Comparens excipit contra Actoratum, & cupit Causam ad Legalem Seriem referri.

Partes Actrices Nisi directis egerit, petunt ex Contumacia Judicium.

Partes Actrices provocat se ad Victrices Homines Familiæ Centapij, & petit provocandis Terminum indulgeri.

Deliberatum

causis mortalitatis extra serialibus extrà scriptis huic quoque extra serialem cursum competere, Nihilominus pro Vocandis suis Victoribus Partis Actrices Terminum concedi, & Causa hujus cursum ad futurum Terminum prorogari.

Pro adveniente reassumptâ Actione Pars Actrix petit ut in eadem.

Pars Actrix provocat demo pro Victrices petit eorum proclamationem, & nisi evenerint Partem Actricem in contumacia convinci.

Victrices reponunt: Contra vim mortis Victrices non teneri, adeoque se ab eadem absolvi postulant.

Pars Actrix circa hujusmodi declarationem Victorum reservando Actionem, & Actoratum impugnat, quoniam in nulla Patria, vel Jure Privilegiali Eiusdem similem esset.

Partes Actrices reponunt, non lege Patriæ vel Privilegio, sed in Universali de mortalitate Omnium Hominum condita Lege Actoratum suum fundasse, hinc petunt eundem stabiliri.

Pars petit Privilegij, adquod se Partes Actrices provocarunt in Actione, & actionem seus Actoratus confessionem. Ad hoc

Deliberatum

Luminarij Partium A, & B ab utroque facti Allegatio eadem esse Partis A. in Universali contra Omnes homines edita Lege Actionem suam fundasse Actoratum stabiliri. Partem B. ad meritum rei agendum Emoneri.

Partes A.

Parres Actoris Parx D. meritorie egerit petunt Convictum Judicium
Pars I Reponit Parres seu Actores in nullum quasiam Potestate gaudere, nisi
contra quem à Suprema Curia Divina Examinationem haberent, quam non ede-
ta cupit sui absolutionem.
Partes A allegant usum, et Exempla quotidiana pro convincenda Examinatione
et qui immortalitatem aliquam allegaret eundem ad docendum Curiae
Divinum Privilegium obligari, quod quia I non doceret cupit eundem
morti addici.
Pars I Viri de Patria bene meriti, mereantur Privilegium immortalitatis
sine petit sui absolutionem.
Pars A Immortalitatis Privilegium futuro, non autem Praesenti vita esset,
ideo cupit ut supra, ad quod.

Deliberatum

Contrariis Partium Allegatis, rationibusque, ab utrinque adductis, cum
mortalitatis Privilegium per I non Probetur, Laurentium convinci,
ut moriatur.
Pars P. prohibet, rationemque Prohibitionis assignat, 1mo quod ad Vitros
tantos, & quasi Deos, ut Reges, Parres sit, nihil
Juris habere possent, sed id totum a Libro fati, cui Regnor
Termini & felicitas inscripta haberentur dependeret, 2do Vitam
ejus Patriae adeo Necessariam esse, ut Lue publici notabili damno
vita privari non possit. 3tio Actiones quoque ejus deu Lignaret
quas suis pro Patria sago, & Fogle per totum Vita cursum,
Pallas contra Tallos, Furcas, Rebelles, Consiliis in Stabilimento
Tabularum Comercio, & Litibus in Divisiis pro Bono & Orna-
mento, Remium dedit Patria novos Patres in Politicis,
Clero, & Civili, Vitam ejus prorogari. Immortalitatis donari,
nō merito exposcunt, Deis cupit prohibitam admitti.
Partes Actoris negarunt Prohibita Partis Petitae negrit 1mo quia
Jura Parcarum Universalia, & ad omnes homines extensa. 2do
quia Vitam I necessariam esse tam diu dies non patet, donec at-
te Satoris Comprovincialium & Vicinorum non Advocatus, 3tio.
esto Actiones ejusdem Laudabiles essent, nihilominus Contradic-
tiones, & Protestationes vim earum controversam reddunt, Pro-
ducunt è contra Partes A Inquisitionem de D quā
mediante probant Medicos ipsos I. quibus de Parca Con-

credidit

excedit, quique Privilegio impune necandi gauderent I eandem Parcam
mortalem pro hac Causa declarasse, cujus Inquisitionis Tenor Legens

Cuneta Dentei?

1mo Cum Testes noscant, Dnum Comitem Franciscum Czterhazy
2do Num audiverint illum Actiones immortalitate dignas fecisse.
3tio Num illum mori Posse, vel debere judicat.

Primus Testis Excellens modernum Provid. Sebastianus Henczell
Salubertinae medicinae Doctor,
Secundus circum circa conspectu Celeberrimus Testis
Tertius Excellens Gravis, et mire expertus Christianus Valaskaj
qui examinati facti sunt Universaliter. Ad
1mum Dene norunt Excellentem Dnum Comitem Franciscum Czterhazy ad
2dum Id gratiam se Creberrime audivisse, ex voce Populi, sed tamen in
Facie certis contradictionem interfuisse, ad
3tium Illum mori Posse, et debere affirmant ex Legibus per Salubertinam
Medicinae Facultatem Majoratam Latis, quibus ille nec obligari,
nec contravenire audivere.

Deliberatum A.

In Judiciariam Trutinam sumptis Partium Meritoriis Allegatis,
cum à Lege mortalitatis multos exemptos Habeatur, actiones
vero, quibus Privilegium immortalitatis promereretur, per contra,
dicentes vulnerata essent, et ideo Privilegium tale ex Veris
debiti extradi non potuerit, sed ex Criticorum productis, ad pro-
curandam Immortalitatem inefficaces essent, Inquisitione autem sub
D. Parcam mori debere Deprehenderetur, ideo Eundem morti addici
& moriendum judicialiter decerni.

Partes A Juditia Deliberatione consensa, injunxit Parcam I
in Medicorum pro effectiva executione exequendorum tradi,
eatenusque solitas Litteras Sententionales extradari.

Pars I.

Vers I immediatè Emissam Sententiam cum reverentia ad Supremum Divinæ Majestatis Forum appellat. Per quod,

Deliberatum est.

Quòd Comitis Immortalitate dignas esse, Vitam verò Patriæ tum Utilem, tum Necessariam suis pro more absolvisse, & novos 30 Annis vitæ ℔ Sessibus, & Protestationibus rejectis: adjudicantur, post hos verò Immortalitati illi gradem, sed restricta adjudicatur, ut effigies Corporis, æternum sui suis proliibus, Animus verò in Omnibus futuris Patriæ Patribus vivat, Executio verò Sententiæ committitur Excutapio, qui ut illum in pristinas vires Corporis, et Animi reponat, ut per 30 decretos Annos, contra quoscunque Privilegiatos, vel non Privilegiatos Necatores manu teneat, decernitur.

Datum in nova [illegible]
Actum Genevæ 1753.

Extractum per Apollinem Secretarium Licentiatum, & Consessus Dominorum Protozonatorum perpetuum Acta.

Exactus Processus coram Consessu Deorum mot, & terminati Dominica.

Comiti Francisco Esterhazy Excellentissimo in Omni Genere.

Salutem sanitatem, vires corporis, & bonum stomachum!

Adhuc Dijs, & Hungaris cordi est, novum illius Godanum ne vivere, interesset, dum Patriæ jam Triumphatum Deum decebat Immortalem Deum: nec superavit aliud in valitis Jupiter, Vox exat Unæ Deæ, Corporis mitis cura comissa Astræi, Pallas servabit in hoc Animam Anni 100, bis expleris corpus egridem, quod ars nostra servare non potuit, dissolvetur, Reparabit attamen faciet in Filio sanguine. Animus vivificabit omnes futuros Hungariæ Proceres, Vale, non Papam, verum ad Szenez hinc te collaturum, ubi Regiminis tui normam ultro accipies. Datum in Campis Elisijs die 1753.

30

De erigenda Turma Militeae Comitis Aulae Hungarici Praetoria. Cancellary Cottibus Annexa.

Cesareo- Regia Apostolica Majestas abeo inde Tempore, a quo Supremum Regni Hungariae Culmen tenere Coepit, Ordinis in Regno ab amplissimi Regni Ordinibus adjuncta se adeo profitetur, ut a hebditis Principis Amantibus plura, illustrioraq; Argumenta Studij Ei deposcere Sane posse Videatur. Promovit id Augustam, ut inter plurimas Regiminis Sui Curas non aliud Animo Verset frequentius, quam quo potissimum Nation illustre Regnum multi alteri, est Terrae ubertate, seu Ambitu, seu Bellatorum ab ipso Flumine liberaliter Collatorum Ei secundum eo provedat, ut inter Europae Regna Religua principatum teneat.

Nemo ipse Otia Diversa quantumvis Augustis adlaborarit adhuc, Regis quanto cumque demum Terra intervallo abea Remotus delegat, Ei, ad quem Regius Favor, benevolentiaq; Se non porrigat dum porro Regni Incrementa adeo sibi Cordi ducit Augusta, facile Comperit Regnum, novis indubie maximisq; Accessionibus Augendum, si Praetorianam Turmam, vulgo Leib Konigl: Hungaricam adhiberi Urbi Iurde scribi jubevet, et Reipsa librati in Signibus utilitatibus, quae in Regnum omne manant indubie Sunt, Augusta id Constituit, Consilijs Sui Status Divae participes Reddi voluit; quo porro Instituti istius Rationem Otia Domos Vita teneant Unum sub Conspectum Rem omnem dare Visum est.

1mo Memorata Turma unice Sacrae Majestatis Custodiet, et subsequi deputata, demptis ijs, quae ad primam Militiam Seriem referuntur, Capitibus Centum Supra Viginti Constabit, Nemo ejus in eam, nisi e Magnatum, aut Certe Nobilium Hungarorum Filijs referetur.

2do Capitaneus Turmae altiore multo Militari Praerogativa Conspicuus Natione et ipse Hungarus Dein Praefecturis etiam Regijs Hungari admovebuntur

3tio

bilium 3tio Cottium singulorum erit e Magnatum, aut Nobilium Filijs Turma Hyic Prætoriana adscribendos proponere Augustæ Aulæ.

4to Prætoriana hæc Turma Auctoritati singularibus omnino Prærogativis gaudebunt.

5to In hanc Turmam adlecti inter Superiores Ordinis Militares Præfectos censebuntur, et nominatim eum locum, quem hab=Locumtenentes, occupabunt.

6to Ab omnibus Militaribus stationibus ijs qui in Militia obtinent, Honoribus percolentur, Itinere ubi Vigilare eos prætervedi contigerit, Militarium Tympanorum sonō obvertis Armis salutabuntur.

7mo Memorata Turma Accersitis, quoties ab Augustæ Aulæ quidem obsequijs vacui fuerint, Aditus in Aulam liberrimus, et ad eundam quidem Anticameram patebit.

8vo Ubi Armis panculis Augustæ ab Honoratis his obsequijs fuerint, Aut in Cæs=Regijs Legionibus Altioribus Præfecturis Militari admovebuntur, Aut si magis quidem illā se indole ad Pacis Studia ferri senserint, in Provincialibus, alijsq' Regni Tribunalibus Dignitatis plenam Stationem consequentur.

9no De ætate Universim, ut quidem certi nihil huc Matti visum est Constituendum, ita Conveniens apprimè foret, si Turma inserendi Vigesimum Imperasset Annum eaq Ætatis proceritate, quæ ad modum Comendat Militem, esset. Primum Autem ex Legionibus Pedestribus Equestribus, Hungeis aliquot deligendi erunt, qui Armorum usu Religiose imbuant.

10mo Etiam ex ijs, qui Romano=Catholica Sacra non sequentur, Turma hæc Prætoriana adjungentur.

11mo Memorata Prætoriana Turma sua a supremo Cæs=Regio Aulæ Præfecto petet: Dis vero in Rebus quæ Judiciale formam continent, propius, vel ubi de quopiam Tribunam hanc inferendo agitur, Cancellaria Regia Hungica

Aulica

Aulica in Consilium vocabitur.

12mo Consilia omnia ab Augusta eō referentur atq per tempora, quibus Prætorianos Ex Nobilibus Sacris Mattis obsequijs ē distinentur, ijs scientijs omnibus, quibus vel Armis, vel Toga utilem Regno Operam navare possint, imbuantur.

13mo Vestitus forma hæc erit, et diebus quidem quibus Aulæ Solennitates Agentur, Coloris erit ruber, Femoralia nempe Tunica, et Blamys, quam Vulpium Collis, Nodis duplicibus duplicatis item Fenijs Ornatam esse oportebit. Lemniscos, ac Carnos Argenteos, Cingula Viridia Nodis, et ipsa Argenteis insuta portabunt, extrema Tunicæ Laciniæ Holoserico viridi ornabuntur, Collarini flavi Coloris Capitis Tegumentum Cingens Rubri erit, Plumis Candidis decoratur. Vestabunt Prætereā injectæ Humeris Togæ duo Pectes, ac transversum latus Militare Cingulum, e viridi Holloserico Fimbrijs Argenteis, Candidi Coloris fibula adornatum, in Fibula hujus Anteriore parte Collus, ad cujus Propositionem Adempti fuere Insignia insculpta Gerent. In Dextera, quæ Framea adhærere solet, Imperialis Regibus, atq in hujus Rectore Regia Hungarica Insignia gerere Principijs experimentur, Framea, ait Nodi, de quibus dictum ex Argento Confecti, dum qui e Prætoriana hac Turma discesserint, Succedentium usui deserviant, ut adeo Nemini Sumptuum Jactura metuenda sit. Equos, qui ex Candidi Admittent, Phalera ad Moldavicum efficta Modum, Argentum et ipsa ementium, Equorum Segmenta Viridia Fimbrijs Argenteis, Aquilæq Imperiali, et in ejus Pectore Regijs Hungicæ Insignibus Non sera fulgebunt. Rubris, Tunicaq ejusd Coloris, Blamyde absq cujus extremitatem Pallet pugad ambient, nodis albis simplicibus duplicatis Fenijs, Lemniscijs ex Argento, et Series Viridi Contextis Ornabitur; Cingula erunt Viridia, Capitis Tegmenta erunt rubra, Equorum Tegmina Viridia, quibus e Lauro expressa Hungicæ Regiæ Insignia in Imperiali Aquilæ Pectore adherent.

Cum

Cum porro Nobilis Hoc Prætoriana Turma non alio-
ter Constitui, et ab, Domog.ᵉ Nobilium Natione adornata
Accipi possit, quàm si in Annos Singulos Octuaginta Millia
non Expectant, Varij Autem, quod Bellica Expensæ tanè
quàm exhaurirent, ea lex data, ut Actu plene nihil Justi,
tutum Hoc, ingentium Commodorum fera erogari possit,
Cæs: Regia Majestas spe minimè dubia duxitur, futurum,
ut Prætta Dnationes Vre Nationem quam ineant, quo Dic-
tione Conficiatur, Redigenda unicè in opus, a quo præcla-
rissimæ Utilitatis, et in Regnum omne profitiè centur,
et privatos plurimorum Comodis Consuletur. Norunt
tari à Principe, multis ad hunc Dignitatis Aditum
non aliud aperuit, quàm quod a Principe Viti, et in
eius Allogium admissi fuerint; In Occasio, quam in
Natorius Augustæ Animus Liberis Ptibus Varum
Aulam, et cum ea dignitates Amplissimas Offerti;
Publicæ per Europam omnem Aulam Representet Ptte
Dnis quod non Prætoriam Suam, aut Turmam aut
dignitur, sola Hungaria quæ ut né quidem de Patriis mea
mis Complectatur; Hoc ornamento destituta erit? Regant proinde
quæ in Matrem suam sunt, Venerationis, studii vero, quo
potissimum Nationi Institutum Hoc ad Ritum perduci
possit, quæ Ptibus Dnis Stes Sententia? perscribant, Certissimo
majorem Se initurus Gratiam, quanto Celerius Animi sui
sensa ab Augustæ Aulæ providis Consilijs non abhorren-
tia perscripserint, quo imminente de Statu Negotium quod
Cumprimis in Votis Habet Augusta Cæta finire Coronet.
Celerimus Ptas Dnas ad Vota Valere Cupiens, Constan-
ti Honoris, et sincera Officiositatis Cultu persisto.
Prætta &c: Servus &c. 1760.

Ex parte Cæsæ Strigoniens pro usenda Turma
Prætoria annis 1200. ex Fundo Contributionali
sunt oblati

Privilegium Reginæ pro Turma Prætoria

Nos Maria Theresia Dei Gratia Romanorum Imperatrix Germaniæ, Hungariæ &c: Memoriæ Comendamus Reginæ quod a proavis Nostris obtinemus, Nunc nobis imperat, ut favores Nostros iis Comprimis impertiamur quorum Studijs, Operâ, &c, Sanguine in Gravissimis quibus obrimur, Curis Strenuè adjutæ Sumus. Horum in Numero præcipuum facilè locum tenere Hungarum Gentem, Res ipsa loquitur; Hæc enim bis ad Astra Consurgens, hos extra Regni fines educto Exercitu Res Nostras non mediocriter erexit pedestres legiones Complures, et Equestres Scripsit, in quarum jam, quo Bello hoc imperitia Sumus, Numero Pedestribus Suis, Equestribusq legionibus non Supplementa modò Constituit, sed et Reliqua omnia, quæ ad Belli onera sustinenda quæque decentem tationem desiderabantur, egregiè, et alacri animo Contulit.

Nos proin sollicitæ, qua potissimum ratione tam præclara Merita remunerremur, Compertum habuimus quæ paratis magis temporibus servanus, non posse Nos Contestari Certius quantum fidei sit vivæ tenè in Hungaris Reponamus, quam si ejus Prætorianæ Turmæ erectæ Nos, Augustamq Nostram Sobolem Crederemus. Data Studia Nostra Reginæ omne Habuit; ut enim primùm per Cancellarium Nostrum Hungaricum Auctum est edoctum, quò propensione Nostra ferrentur, Congregationes eo semper Negotio Constituit, Consilium Cum splendore, et singularibus Regni Emolumentis Conjunctum Amplexum est, quodque nostet, quibus expensis ex Suo tum Ut Erarium benigno Assensu Nostro Ultrò admmeratumque recepit, quibus Turma Nobilis in Alimenta, aliaq omnia Habuerit, dum demùm in Regni Comitijs certiora Constituta fuerint, quò in Nos Studio Reginæ Hungariæ, Dalmatiæ, Croatiæ, et Sclavoniæ Proximes, Principatumq Transylvaniæ Succendit, ut et ipsi in Communionem ejus Gloriæ venire Cupiant,

in quam

in quam et admitti sunt. Quapropter, ut Institutum id, de quo nobis, et Regno Nostro Nobilissimo praeclara polliceris, perducat tantò certius, et Concessis jam antè in evulgatis Literis Cratorianæ Turmæ Nobili Prærogativis firmamus, et additis novis easdem augemus pro Regiæ Nostræ Potestatis, et Auctoritatis plenitudine quas Privilegij in Romanum Vestigij justissimus, et intra hæc Statuimus Capita.

Primò: Memorata Turma pro Militari Corpore declarata, ut hac Prærogativâ effulgens per Ditiones omnes Hæreditarias promulgabitur, et ubivis locorum ut talis habebitur.

Secundò: Eadem Turma, demptis illis, qui ad primam Militum Seriem referuntur, Capitibus Centum Viginti Constabit, nemòque in eam, nisi e Magnatum, aut certè Nobilium Hungarorum Filijs Referetur unquam.

Tertiò: Capitaneus Turmæ, ac præcelso magis Militari Fratri Conspicuus non ex alia, quàm ex Hungarica Natione delectus Turmæ Signo Regimen Capesset, præsente Regio-Apostolica Majestate phaleâ præcinctus Sacramentum dicet, in cam quoque Unicè omnes Præfecturæ dispensabuntur.

Quartò: Comitatuum Singulorum erit, Magnatum aut Nobilium Filios Turmæ Huic adscribendos proponere. Horum Comitum Ratio præcipua primâ, quæ se dederit Occasione, habebitur, quibus ea tors non obtigit nunc, ut horum, quem in ea Turma numerent, vel adeo impari Numerò, ut a Comitatibus alijs superentur plurimum.

Quintò: Prætorianæ Turmæ Auctoratis Unicè Augustissimi Imperatoris, et Conjugis Nostri Dilectissimi, Nostræque item, et Augustæ Familiæ Austriacæ, et obsequijs deputati erunt; Quod si porrò Regnantem Majestatem, vel aliquem de Regia stirpe

Bellicis

Bellicis Expeditionibus interesse contingeret, Turma hæc Eundem in ijsdè Comitabitur, et tuendo ejus lateri admovebitur; Quod si aliqui de hac Turma Militaria Rudimenta ponere, Martemq; in tempus aliquod segui voluerint, Campũ eũ, in quo Virtutem probent, non excludentur, eòq; quũ in Cabitris morati fuerint, Tempore, prætio Stipendium, quod ex Turma Æquario pro numeri, Dignitatisq; hujus ratione quisq; tenet, etiam illud Consequetur, quod in Revictu Militantibus Præfectis adnumeratur.

Sextò: In hanc Turmam Selecti inter superiores Ordinis Militares Præfectos numerabuntur, et Nominatim eum locum, quem sub-locumtenentes occupabunt, et in ea eadem Prærogativa, ubi in Bellica ex pedatione locaverint Operam, Senũ Ratione ducta, cum alijs ejusd Prærogativæ Officialibus habebuntur.

Septimò: Ab omnibus Militaribus Stationibus, ut quos in Militia obtinent, honoribus percolentur; Hinc ubi Vigilias eos præstare di contigerit, Militarium tympanorũ sonũ, et obvertis Armis salutabuntur.

Octavò: Memorata Turma admmeratis, quoties quidem Augusta Aula obsequijs distenta fuerint Aditus in Aulam liberrimus, et ad secundam quidem Aulæ Cameram patebit, Venia quoq; eisdem fit, Conversationem Augustam, quæ Appartament dicitur, certò semper per Capitaneum, aut Ejus Vicarium designando numerũ, ea ratione, qua Vexilliferis Locumtenentibus, et Capitaneis fas licet, pariter adeundi.

Nonò: Ubi Armis pacatis Augusta ab honoratis sit obsequijs fuerint, Aut in Cetarea Regijs Legionibus Altioribus Præfecturis Militaribus admovebuntur, aut magis hac de indole ad Pacis Studia ferri senserint, in Provincialibus alijsq; Regni Tribunalibus Dignitatis plenam Stationem Consequentur.

Decimo:

Decimò: Etiam ii, qui Romano-Catholica Sacra non sequuntur, Turmæ hic Prætorianæ adscribentur.

Undecimò: Dum Militiæ se in tempus adstrinxerint, ibiq; præclarè quò facinore inclaruerint, Decessionis et ipsis Militaris Ordinis Reddentur Compotes.

Duodecimò: Memorata Turma in iis, quæ ad Aulæ obsequia pertinent, subjicitur Supremi Præfecti Cæsareo-Regiæ Aulæ Præfecto pleno. In iis verò, quæ ad juris Contentionem Spectant, memorata Prætoriana Turma Militari jurisdictioni evitat obnoxia, ac proin Decretis, Statutisq; Consilij Nostri Aulæ Bellici in Publicis dqvè ac alterius Consilij Nostri Aulæ Bellici in Judicialibus Collegij parebit. Dum tamen Prætorianæ hujus Turmæ Causæ pertractabuntur, in Consilium etiam Cancellaria Regio-Hungarico-Aulicæ pro re nata Deputabitur.

Decimotertiò: Prætorianæ quoque Turmæ justitiæ in hos Animadvertendi Gladio, qui tamen ne unquam delictor ergò stringatur speramus; Quod si Famæ mutari ejus oportuerit, Sic ratio ineatur: Causa ipsa a Præscripto Militarium legum pertractetur, Sententia porrò ipsa prius quam Vulgetur, disentiendo Consilio Aulæ Bellici in Judicialibus Collegij deferatur, tum ab Eo pro Gravitate Causæ Majestati Nostræ porrigatur, quo a Nostro Vespono supremam Authoritatem Pronunciatur.

Decimoquartò: Edicta, quæ galeà adversus Militarem faciunt, Præfectorum Militarium ad præcisum magis locum Exactionis quæcunq; demum per Utrumq; Consilium Nostrum Aulæ Bellicum Nostro Imperio in vulgus manabunt, etiam Prætoriæ

Hic

Hmc Turmæ Vedelentur, vt eadem qva aliæ
qvas Legiones Nostras Vatione promulgentur, et
omnes ex eorum præscripto Vivant.

Atqve his qvidem insignibus Prærogativis Pre-
torianæ Nobilem Turmam Condecorare Voluimus;
Non Ambigentes, qvin omnes ex ijs perspecturi sint
qvàm Ardenter Cupiamus præcellentia Dentis Stem-
gard in Nos merita Remunerari; Nec Cessabimus
ad Concessa jam Gratia plures, Ampliores qve multò
ut res feret, adjungere. In qvorum fidem, et Testi-
monium Literas has manu Nostra signavimus,
et majoris Sigilli Nostri Regij qvo ut Apostolica
Hungariæ Regina utimur, Appensione munire
fecimus. Datum per Manus Fidelis Nostri &c:
Vienne IIIa Septembris Anno Millesimo Septin-
gentesimo Sexagesimo &c: Regnorum
Nostrorum Tre. Reverendissimo &c:

(32

Allocutio occasione Solemnitatis Nuptialis Serenissimi
Coronæ Principis. 30 Septb. Per Excellentissimum
Dnum Comitem Archi-Episcopum Colocensem Anno
1760. Neusæ &c. Ad Imperatorem

Matti Vrē Sē propinqvo Parentis solatium
in Coronæ Principe superviviscē exultanti Gratu-
lamur Animo, qvi undiqvaq Conflare potuimus ex
Hungaria, Croatia, et omnibus adnexis Partibus,
ut Cepta Gaudia in longa Nepotum Serie per dva
Continuentur fortunatissima diceris precamur Dñe
Illi vero qvas optimas Spes pariunt Augustæ domus
Provinciis Hæreditarijs Virtutis eximiæ Serenis-
simi patris dotes summis et optimis Principibus

propriæ

propriæ novus triplicis federis nexus, Arctius Augustarum Dominum Vicinum Mattas Vra Solatii plena futuris experiatur temporibus, ardentissimas ad propitium numen Bonorum omnium largitorem fundemus preces, Divina perenni Recolentes gratitudine, quas a Mte Vra Gratias, dum ipsa in Sara Patria nobis præfinisset Accepimus multo in tempore testata clementiæ Suos, porro Comendamus.

Ad Imperatricem

Multiplicia Concurrent Gratulandi Argumenta Augustissima Dna et Apostolica Rex nostra, Dna Dna Clementissima dum Hymenæum festivæ Diei solemnitatem profusis Gaudijs Concordibus votis in Homagiali Recolimus subjectione, exultantes in Vobis Augustæ Dominæ Incrementis, cujus proptium semper numen ab alvis Continuatam felicitatem perennet in Selectissima Principis Successione, qua dulcissimum optimorum Parentum Sidet Solatium, Ardentissimum Civium Honorum Gaudium, Hungaris quibus ~ obvium sidet omnium Amor, Spes Mttibus Vris Provinciis Hæreditatiq omnis boni et fortunati eveniet fœcundissima, Omnipotens Universa Europæ toti orbi Christiano explicii Sublimi adeo Catholici et Christianissimi Regis cum Apostolico fœdere multiplicis Festivitatis expectatio, dum porro Augusti adeo Solatij Participes et testes Nos voluit, Materna plene Mtti Vræ in perpetuum Sibi fideles subditos pietatis devotissimos q præterea Animorum Nostrorum obstrictissimatum Vestris Supetiæ inter Gravissimas licet Causas Gratiose adeo Suscipere Sahd designatur.

Mttas

Mttas Vra Sa Læd omnia et Sis similia diversa Solemnitatis Nostræ objecta plura quidem desiderarent Verba, Verum tamen ne singulari optimæ Principis abutamur Clementia, nobis iterum, atque iterum testata, quin Amplioni deducantur deductione, Sæ in aliquale Commun Gaudij, et Condigna de Enumeratis Circumstantijs æstimationis Documentum sufficiat Commemorasse, et quod Reliquum est, ad Partes Mttas Vras Converti felicem Sentis Hungaricæ Statum æterna perenantes Gratitudine in jucunda felicitatis Mttæ Memoria, Divinum Numen Ardentibus efflagitemus precibus, ut Cepta tam fortunate Ephaca Solatia per Annorum innumeras Decades in Seris Nepotibus. Mtti Vræ, Augustissimæ Domni, Sanctæ Patriæ in omnigena Cælestis benedictionis affluentia Conservet, et peremet in Concessum Auspicatissimi Regiminis firmamentum, Provinciarum Hæreditariatum felicitatem perennem, in devotissimi Veri Animi Nostri Testeram qua intentis viribus et facultatibus nostris potuimus Imponere in aliquale clarg Regij in fidelium Subditorum tuitionem spirium Arctiorum mantentionem Cœratis Subsidium fiduciali Cum Reverentia offerimus, de Cœm Humillime Supplicantes, Velit Mttas Vra benigne ut Solet, Dona Studia omni promtitudine Conjuncta, Suscipere, Animo et perpetuo fideles Subditos porro Eo Rea Clementia Sua fovere.

Ad Archi Ducem Josephum

Jucundissima nobis Hodie evenit Dies, dum Celsitudini Vræ Reæ qui Undiquaq ex Hungaria Croatia, omnibus earum Partium Lati Confluere potimus, de eo Gratulamur, quod Gaudia potuerit explere vota, quod adhuc Voluit Augustis Parentibus Complere Solatium

solatium, et quod unicam fecit perpetuo fidelium
subditorum exspectationem, qui Augustissimum
Domus Austriacæ Regimen firmari lœti induent
Amplissimas Deo optimo Principe spes in pari-
successione sibi polliceantur. Faxit Deus ut quod optima
et solatiosissimo hoc eventu augurantur, in læta
diuturnæ felicitatis vitæ incolumitate, et omnigena
cœlestis benedictionis affluentia, felices experiamur,
qui cum ardentissimas promissimus in finem preces
iteremisse affundemus in quod possimus, dare docu-
mentum, Nostræ in felicitatem Vestram Regiam
Devotionis, ejdem humillime supplicamus velit,
quæ pro vitium Nostrarum facultate profunda
offerimus Reverentia benigno suscipere animo.
Certo, quod sit summum, quod de facto possimus
sed in expremum in eandem, et commoda dia sta-
gentissimi Zeli Nimen Testimonium. Quippe
studiosissimi summus expertar gratias omnibus
quæ per Nos stant Vobis demerendi.

Responsum Regium ad Allocutionem Archi-Epi Colocensis.

Grata sunt nobis hæc Vestri Regni Ordinum, quos
in tanta frequentia istic conspicimus studia
constantia, Fidei in nos Devotionis, quam a pri-
mordio Regiminis Nostri, ubi hinc ipsorum Filium
Nostrum nobis in Vinculo fiduciæ et fœderam obtuli-
mus et occasione commissi hujus lætitiæ, cui idem
Filius Noster causam præbet lætabili, iterum
angeat propensam Vestram Voluntatem ut Hungaricæ
Felicitati magis semper providendo Regiam impen-
damus solicitudinem, Educatio ejusdem Filij Nostri,
quæ nobis præcipue inter reliquas Regnorum curas
loco sunt, illam nobis firmiter polliceatur.

Benignum S.R.M. Rescriptum ad negotia Stae Cesoreae Hyronimi Bellum, ad Confines Regni Hungariae expeditum, Anno 1788. die 19ae 9bris.

Maria Theresia &c. Quo in vos animo, non aliâ re contestari possumus certius, quàm quod & vos de omnibus, quae eveniunt, cohortemur, & firmum praesidium, quod nunquam à vobis frustrà petivimus, expectemus, certe ab eo inde tempore, à quo Regnum adivimus, tanta, tam singularia à vobis obtinuimus, ut in nullum Regum, horum Regum tanta, tam ardentia Regni Ordinum Conjuncta Studia conspiraverint; profecto, quod literis, verbisque profiteris, haud aeque magnificè exoratis. Haec praeclara in nos studia, ut grata mente recolimus, perpetuò & remunerari cupimus, ita fiduciam vobis addunt, ut rursum vestram promptam opem imploremus.

Nostris totum Annum inter Bellicas Expeditiones actum fuisse, nihil penè superesse, cui non Hungarica Hedestres &c. „ „ igiones interfuissent, quibus omnibus tum laetis tum ad „ „ versis casibus, sane quàm diminuis Numerum militum est necesse; Speravimus equidem Superûm beneficio pacem revehendam, Sed enim cum ejus quidem Spes non assulgeat, ea, tristissima plane fuit, cui arma praesident, ad vos confugimus, ut cohortatis utrò Legionum Supplementis, ità Exercitum quantum reficiatis, ut integris, quàm auctoritas Numeris hosti occurrere possimus.

Nisi ad vos toqueremur, plurimus exponeremus argumenta, quae pertinovere vos deberent, ut nostris desideriis defera„ tis, at cum ad eos sermo nobis fit, quibus in Domestica virtutem abiit obsequijs spontaneis, nulla à Lege, sed unò in Regem amore imperatis ejus demereri gratiam, In„ juriam Dignitati vestrae Inferremus, si protinus ea de re vobiscum ageremus, satis sit edicere Belli gravissimi quae Sustinemus onus, vestris Lauretis, ere, sanguine haud medio„ criter fuisse Sustentatum; Mergite igitur, praetaxeq„ vestra gloria Supremam Manum imponite.

Spontaneo Obsequio Vestro superiore Anno ad rationem
Decem Syronum Militum, quos desideravimus 0348.
stungeis Sedestribus Legionibus sunt adscripti face-
rent Superi, ut quæ desunt, quatuor circa Millia
expendij Legionibus sufficerent, verum varijs Belli
offensionibus Legiones ita attritæ sunt, ut non nisi
novennis militibus ad pristinum statorem, vigoremq; revo-
cari possint. Agite itaq;, vestri vos similes præbete,
eaq; in re, in qua Momenti versatur, plurimum osten-
dite, quam Regi vestro gratuitis Obsequijs deservire ve-
litis, dabit Numen optimum, ut Animi nostri Sensa, quæ
haud pridem vobis exposuimus, pari recepta Opere
ipsi comprobare possimus.

Dum igitur non ambigimus, quin nostris desiderijs Sub-
scripturi sitis, cupimus, ut ad normam benigni De-
scripti nostri 8bris Augusti Anno Superiore dati tota
conscribendi Militis rationem exigatis, novum præte-
rea robur promissis, quibus tunc nos obstrinximus,
non modo addimus, ut adeo reliqua interim nunc etiam
pro quovis Statuto, atq; Legioni adscripto Syrone
15 Mm persolventur, sed & illud adjicimus, quod De-
destribus hijs Legionibus Auctorati transacto Cap-
tationis Triennio, vel finito prius Bello, vel mis-
sione ob vulnus quodpiam, aliudve Incomodum ob-
tenta, si Domicilium in Bonis & districtibus nostris Ca-
meralibus figere voluerint, Fundos excolendos, Ligna
& alia pro exstruendis Domibus requisita gratuito
obtenturi, & insuper a Contributione Exemptionem De-
cennio integro plenissima Immunitate a quibusvis Datijs,
censibus, Verbo cunctis omnibus, quæ Dominos præstare
solent, aliasve sint gaudituri; Quapropter minutim a
Vobis Nomina omnia conscribenda erunt, ut ad eos, si desiderârint,
Regia nostra Clementia fructus pertineat.

Iterum proinde iterumq; Vos hortamur magnam gravissime
vestris hisce nostris Legionibus expendis admovere pa-
riate, ne illa, quæ magna Mars Belli fuerunt, sine hujusce

mentis

mentis ad tenues Numeros redigantur, adlaborate,
ut ad exitum Januarij mensis Anni Syrones, multo
plurimi ad complendum prædesignatum Novem Millium
Militum Numerum, ex parte hujus progr. Comitatus
vestri irremissis Studijs vestris procurentur, cum
mutua partium Concordia res ad exitum perducantur
multo facilius præclaro Animorum consensu cum
Militari Statu in coöptandis Syronibus versemini.
Notite Legionibus his deesse, vestro eas benevolo
munere tenemus, Nobis Regnum adeuntibus eas
ultro devovistis, perhas res nostræ n semel secundo
Numen superiores fuerunt ex adlecta Nobis Ju-
ventute vestra primis Militiæ præfecturis admo-
tos hodie cernitis, ut adeo ingenti nobis mœrori
futurum esset, si veteranæ, si victrices Legiones
propterea, quod Supplementa desint, vigore suo orba
rentur.

Sed enim si est, quod id vereamur, qui vos citius, mu-
tis illustribusq; Documentis comprobastis, ut adeo firmissi-
ma Spe ducamur, ingenti vos Ardore, & vestri in nos
Studij contestandi ex Justitia nostra benevolentiaq; no-
vo, præclaroq; gratuito obsequio demerendæ tereti.

Quod reliquum est, demissas ad optatum gravissor
effectum directas Declarationes, cum & Utteris
res de progressu operis Informationes, via Regij
nostri Comitatus Consilij præstolamur.
ac demum gratia Deæ
mentia nostram hac Iam vobis hisce denuo con-
firmamus.

Copia Viennæ 9bris Anno 1760. Dñi Comiti Somerau
Præsidi Antonio Draskovich, qua Actuq; Syrogr. ad
Administrationem Locorati Regij Descripti.

Rare Comes! Pluribus Argumentis hactenus testatam fecistis
insignem Pietatem, atq; eximiam fidem, præstantem
Zelum Vestrum, quo incenti Causæ publicæ in horum
discrimen toties adductæ egregie subvenire Conten-

disti

Distis, hujus obsequiosæ Voluntatis Vestræ, gratõ sanè
animõ Memor Vobis significandum habeo, esse præter
id, quod à Comitatu Moderationi Vestræ Creditu-
postato, et aliud, quod à Vobis propter ingentes Erarij
difficultates inoita quantumvis, Novi enim quibus
Summis Regnum Omne alioquin prestim sit, Cogor
deposcere; Non modò adlaborate, ut Anticipatio Pecu-
niarum à Comitatu, Cui præestis ad Erarium Meum
Pedeat, Sed et pro eo, quõ estis Illi, Auctoritate
efficite, ut per Occasionem assumendorum Semestrium
Computuum de Naturalibus hoc Vestrum Animõ
Collatis nihil in Sortem Contributionis Veniat, Sed
eorum Compensatio Secuturis elotivis Rationibus
observetur, eã quidem lege, ut dimidia dimtaxãt
Naturalium Acceptorum pars elotivis quidem Va-
tionibus inseratur, pars verò altera hybernis
Computibus Anno 1762. penitùs dilinatur. Hæc dum
designo, Credite Me doloris plurimum sentire, ne-
minem enim Magis, quam me tangunt, quæ Barba-
rino Nidi Regno dura molestaq evenunt; At Ne-
cessitate ma Compulsa Remedium id, Arripere debui,
quõ demum Vatione aliquã ingentibus Erarij hyatibus
Mederer; Nom Ambigo proin, quin Vos, qui Mea
non modò mea, Sed et desideria omnia multõ exac-
tissimè exhausistis Semper adlaboraturi, et nunc sibi,
ea pecunia Summã, quæ in Naturalium illorum
Solutionem Vertenda aliàs, et Erario Meo detrahenda
fuerat, per hybernos hos Menses à Contribuentibus et
exigatur, et ad Districtuales Cassas Bellicas deferatur,
præsentis Belli clausmas haud mediocriter leva-
tura. Quem Vestrum Conatum et Vatum habebo,
et Eõ Regijs Stratijs Meis quibus Vos benignis-
simè Complector, Remunerabor. Maria Theresia
m. p.

Titulus.

4.

Titulus

Comiti Antonio Draskovich de Igarak, Camerae Mae
Hung Aulicae Praesidi.

Altera de Obitu Serenissimi Principis Caroli, Archi-Du-
cis Austriae, Ao 1745. mai.

Maria Theresia &c: Reverendi, Spectabiles &c: Ad Graves
clamores, quibus optimum Numen periculum de nobis fumere
per Vitam Nostram voluit, Novissimam, et quo non alia
altius in pectus Nostrum descendit, addit Deus, cujus
Consilia omnia summâ Reverentiâ adoramus; Filius
Noster Carolus, Regius Hungariae, et Bohemiae Princeps,
Archi-Dux Austriae, properato fato Nobis est ereptus;
qui dolor Mentem Nostram eo de fumere occupârit, fa-
facilè Conjecturâ assequentur, qui dotes Ejus perspectas
habuerint; In Commissionem hujus Nostri doloris -
Earum Nobis Hungariae Regnum merito vocamus, jun-
gat Materno luctui suum: quamquam non sit, quod
hortatibus Egamus, novimus enim quo Amore in Filium
Nostrum, dum in vivis Agebat adhuc, Regnum omne
fuerit. Et verò erat, cur Idem Regnum Filium hunc -
Nostrum Cumprimis Ardenti Amore Complecteretur; -
Quippe qui Hungarum Gentem peculiariter fovendam,
quin Amandam Semper, Certe sua sibi devinciret Ar-
tibus Latium illius Idioma sibi familiare reddidit,
Cum Hungaris Gentis Hominibus jucundè Versari
solitus, ut adeò dubitandum non sit, quin, si longior
Illi ab optimo Numine concessa fuisset vita, Dos Cum-
primis sibi Amando Semper fuisset, Festinò
proin fato eo Hungaria subducto justum omninò
est, quo Regnum Maestum tantae spes excisae doleat.
At bei in Communi Nostro luctu Conquiescamus in
Omnipotentis Dei Consilijs, neque falsa Solatia, quam
quod a Deo proficiscuntur, admittamus; Partem magnam

Materni -

Materni luctûs abstersam Vobis ducemus, si intel-
lexerimus, Regno toto justa Funebria Filio Nostro
facta fuisse; Augustis Hostiis Litationes, Regni to-
tius ad Cælum suos Gemitus unum tenuerit, quò
tantò lucta detesta Mater solari cupimus, Deo Cujus
Unicè Munere tenemur Virtutum donantes Filium, Cujus
Ne Meminisse Quidem possumus, quin Acerrimus Vecru-
descat dolor.

Cæterùm: quò vel in luctu Nostro testemur, quàm
Hungaricæ Nominis Studiosæ Simus, Pedestrem hac è
Gente Scriptam Legionem, Cui Filius Noster Carolus præ-
fuit, alteri Filio Nostro Ferdinando transcribimus, ipse la-
borabimus, ut Is Fratrum Suum tum Virtutibus alijs,
tum Amore in Gentem Hungaram exprimat. Quod cùm
Fidelitatibus Vestris, aut Regno omni notum Vedidatur,
hisce benignè significamus, de Vestro Studio et Cle-
mentiâ Nostrâ Cæsareo-Regiâ Eidem propensè ma-
nemus. Datum in Archi-Ducali Civitate Nostra -
Viennâ Austriæ die Vigesimâ Secundâ Mensis
Januarii, Anno Domini Millesimo Septingentesimo
Sexagesimo, Primo. Maria Theresia.

35)

Denigrum Resolutum Regium, mihi cum, Archi-
Strigoniens moderno, et Successoribus Archi-Epis
postliminio reditum fuit, et retorquendi, ut in regiu-
vis adjicij Aegros, per Cottus Regni usurpetur.

Maria Theresia &c. Episcopi Hungaricæ omnes jam
indè ab eo tempore a quo Singulari Numinis favore
Regnum Nobile Barbarâ Jugo Victricibus Majo-
norum nostrorum Armis est Subtractum, in Terras, Pre-
rogativasq omnes, quibus a Divis Hungaricæ Regibus
exornati, Nobilitatiq sunt fuere Repositi: Quibus
ipsi Majores nostri, et Cumprimis magnæ Memoriæ
Leopoldus Avus noster desideratissimus, cui te debet
Hungaria

Hungaria, non immeritò censuerunt, propitio se maximè
Numine usuros, si Numinis Vicarios, quorum Augustis
Sacrificijs, Assiduisq precibus placatus Deus præclaras eas
Victorias elargitus fuerat, iis omnibus decoribus rursum
attolleret, quibus per Turcicam Tyrannidem exciderant. Uni,
quod indolemus, Religionum Matri quæque Specula instar
pro Hungaria omni excubabat, Strigoniensi Ecclesiæ præci-
puum, quod meritò desiderabat, ornamentum ad hoc tempus
defuit, alienis in dubios precariò Consistere debuit, a
quo Strigoniensis Area promiscua Aede Sacræ perindè, ac
profanæ Reipublicæ Incolis Contrucidatis, in Barbarorum
Potestatem Venit, ut ut porrò Rarus nonnisi, quàm et
Genitor noster desideratissimus, quorum Memoriam nulla
dies abolebit, solemni Voto, quod prior edidit, Lege pub-
lica, quo Regnante alteo in Regni Comitijs Anno
1723. Celebratis condita fuit, testantibus Cuperent
maximè, quo exul binis pene Sæculis Strigoniensis
Archi-Præsul avitam in Sedem Revocaretur, ut ex
ea, pro publica Hungaræ Salute multò Augustissimis
Religionibus a tot DEO Sacratis Viris quot diebus
litaretur, at verò ex Rerum Temporumq Vicissitu-
dinibus Impedimenta alia ex alijs injecta sunt,
quo minus Antememorati Majores nostri pristinam
Strigoniensis Principis Ecclesiæ Gloriam Revectam
viderent, Nobis Apostolica Titulo a Summo Sacrorum
Antistite per Renovatam Concessionem ornata nuper
raro Superum Numine datum, ut Hungariam quam
nostram meritò in his Procellis et dicimus et ex-
perimur, Solam Tranquillam, extraq omnem Belli
Metum positam, ingenti Lætitia gestientes intu-

eamur

intueamur; Jngens id Celi Numen, qrò teneamur Lon-
gius, ut primum a Cognato nostro Fideli Nobis sincere
dilecto Rndmo in Xristo Patre, et Jllustrissimo Prin-
cipe Francisco e Comitibus Barkoczy de Zala Archi=Epo
Strigonien et Regni nostri Hungarie Primate Legatu
Jrimus, ut ad Suprema felicitatis Apicem Strigonien
Ecclesiam Veligerarum Matrem, Altricem, et Magistram
eveheremus; Quo Votis Subscripsimus Gratulatæ Nobis
quod in Te omnium Consensu adeò Conspicua Xebus
ipsis Contestari possimus, qrâm Episcopis, et per Eos
Catholicæ Religioni, Cujus Præsides et Patores Sunt,
Consultum Capiamus.

Militem qrâm nostrum, Instrumentum Bellicum omne
ex Arce subduci jussimus, liberrima ejus Possessione
memorato Principi Archi Episcopo Strigonien et ejus in
eadem Sede Successoribus Jure posthiminy Restituta, et
Consignata, non Ambigentes, qrin eo e Scopulo Assidue pro
Nobis, nostris, Regnisq tum alijs tum Domestico hoc nostro
preces sint fundendæ.

Vos porro, quos Religionis Incrementis impense delectari
novimus, de Consilio hoc nostro Certiores Vedere, in
partem publicæ hujus Letitiæ vocare, edocereq volumus,
a Nepte Magni Avi Vota liberali Animo esse exoluta
novimus Vestram pietatem, ut adeo non dit, Cur vos
Comoneamus, Animemusq; qvo Collatis ultro Studijs
operisq Sacras Scripturas, Quas Vepetitus Princeps Archi-
Episcopus designat Invectis. Novimus enim, nihil a vobis
miserum faciendum, qvo Strigonien. Ecclesiæ tanto mine
major accedatur Splendor, qvantò tristitiæ longinoq
Ante exilium pertulit. Nos verò, dum Concessô hoc
Donô, magna Nos Prærogativa exuimus, spe ducimur
futurum, ut Numinis Gloria egregiè Amplificetq
multi in Salutem Vevocentur, demumq ut Celitum
Veligerum, ita Virginis cumprimis Deiparæ cujus
Tutelæ Stephanus Regum Sanctissimus Regnum

omne

omne devovit, ipsius demum Sti Stephani Veneratio latissimè diffun-
datur; Nobis verò id unum concedatur a Numine, ut
Regnum Nobile Sanctissimis ab Eo latis legibus guberne-
mus, ideq; floreat, Sanctum, Verbo tale Contuens liceat,
quale Suis oculis Divus Rex prinsquam Superis adden-
dus decederet, usurpavit. Nobis in Religio Gratia
Nostra Cæsareo-Regia benigne propensa maneamus.
Datum in Aedi Ducali Civitate nostra Viennæ Aus-
triæ Die Decimaquintâ Octobris Anno Domini Mil-
lesimo Septingentesimo Sexagesimo Primo
Maria Theresia mpa Comes Nicolaus Pallffy mpa Josephus
Jablanczy mpa

(36) Benigne pariter Rescripsit, pro mutuis decem Millio-
nibus Florenis Regnum teneas quotannis Cautionem Pobjecti
habens.

Reverende &c. Vivit vivetq; in Animo Nostro Studium illud
quo Regnum Nobile in Nos fuit Invictissimo Cæsare, quo Guber-
nacula primum Capessivimus, Tempore, quo a plurimis Hostibus
multa non latere impetita Sitimus: porro de suo in Nos
Amore adeò Regnum omne nihil immutit, ut Auxerit etiam
plenoque Fiorentissimi Belli in Annum jam Sextum ingenti
Nostro dolore protracto tanta, tam lucidenta Fidei Suæ spe-
cimina edidit quanta vetus Superiorum Regum pervenit
Magnam. Comitatus in Clero, Magnates, Nobiles liberali Dono
eam Argenti vim Contulerunt, ut non modò Equestres Am-
plissimi Legiones pleno Numero in Hostem decertarent
sed Augerentur etiam: par omnium Contentio erat, ut
ore Pedestribus Legionibus Tirones decedent: quid Com-
memorem de ijs, qui Argenti haud parum vel dono
vel foenori Nobis dederunt, quid de Contribuente Populo,
qui Regum Suavem ingentem Vim, qua alerentur Exercitus,
administrat est. Praclara hæc Animadversa in Nos Meritâ
et Grata Recolimus, et cum Delicuo hic Turbo evanuerit,
Regijs Veneranda Premijs at vero tum Provincia
Regio tum Hungaria de felici Belli exitu junctis
Viribus adlaborabit, ingentes profectò Sumptus, qui Regno
rum Vires Recidarent, facti jam sunt, qui tamen ad finem

dien

Stabilis sit magna Pacis, qua in omnium tutela Exteræ Provinciæ
ges certa affulgeat. Votorum Nostrorum Summa hac erat, ut
Lar vexaretur, nihil intentum fecimus, quò ea fatiscentes Patriæ
Provinciæ recrearentur: At evenit, ut vota Nostra haud
expleta cerneremus; Bellum est perducendum, tentanda
sunt omnia, Nisi Hostem, e suis Sedibus haud multo post
recreatum in Regnorum Nostrorum viscera invectum, et
cædibus, rapinisque Divina, Humanaq omnia permiscentem,
Regnaque omnia Nostra ita everterentem sentire malimus,
ut primo decus non amplius recuperare possint. Jam verò
Unde tantum tum Argenti quantum ad felicem Exitum
deposcitur, est affluxurum. Provinciæ valide prædo alia
onera, quæ Nobis imperare, quam illis præstare Ardua
Magis tanto in Nos, Causamque publicam Amore, Studio,
Cætanque exarserunt, ut geminatam, quin Ampliorem ad
huc Summam omnium quæ e Veteri defendebantur ad
meravent hodie. Facerent Superi, ut Collatione tanta, et tam
liberali Angustijs Erarij, Delicijsq Expensis Consuleretur,
ad Hungarorum Virtutem tot Arduis in Exercitio Comprobatam
denuo nobis Vertendus est Animus. Compertum habemus,
Cupere Vos pene Ultrà, quàm Vires ferunt, Regi Vestræ publi
cæq utilitati Consulere: quàm desideraveritis Nervum Ferendo
Bello Supeditare, vel illud Argumento est, quòd interposita
Regij Erarij fide, Mutuam Pecuniam Contrahere adlaborastis,
Successus Minor, quam Quidem desideraſtis, Vobis Respon,
dit. Animo tamen Nostro Regio, Vestra Studia Cumprimis
Recenti ingens in Vos Amor est ingeneratus, addita
Nobis singularis est fiducia, Vos Vobis esse, qui Regi Vestro
in Malorum, quæ Civili Egritate Conjuncta desiderat, nega
possint, Indolemus certè per Pecuniæ penuriam, Cujus
tamen Bello facilè præcipuus est nervus, obicem adhuc vobis
objectum fuisse, quò minus fidem, ut veletis, Vestram Exteris
Nationibus, Orbique adeò Universo perspectam reddere,
Nosq ex eo Ari objecta Summo periculo, Quæ Bello desis,
tendum esset, eximere potuistis feliciter; Verum tamen Si
Hungarorum Animos, quos explorato habemus, satis
novimus, non est, cur pœnitamus, ne in hoc a vobis desti,
tuamur discrimine. Paterimur ut primum Salvum Rescis
dimus,

dimus Regnum omne Nostra Defensionis Curâ Arma
indui, Stricto post cum Pecudescaret Bellum, Regni No,
bilitas Nobis Copiosum Virum Auctoravit Militem Atque
his Vestris Subsidijs Secundum Numen debemus plurimum,
quod Decumanis illis fluctibus haustæ Superamus, qua
quidem re ut tunc Nomen illustrastis Vestrum, ita Contri,
Cum illud hujus quidem Belli tempore addidistis, dum
magnam partem eorum Cremit, quæ Bellum invenit, in,
victa provisis Fide sustentandam ultrò suis expositis. Carlo
jam Verum omnium in eo vertitur unice, ut ad Extremum
Constantiam detineatis, Vitam et Sanguinem Communi acce
mationi Nobis dum haud multò post Inauguratione Nos,
tram tempore prima Contra Hostes, a quibus eiecimus Patri
fueramus, Subsidia a Vobis postulaverimus, devovistis fidem
liberastis tam multis e Vestro Numero inter Bellicos Conflictu
bilari Animo Mortem Oppetentibus, præclarasq Laureas
suis Nobis Sanguine ementibus; Ore hodie, facultatibusque
Vestris Supremam quamvis præclare Gestis imponite; No,
vimus equidem in Hungaria nondum Satis Mercimonijs
ditata Tantùm Argenti haud Supetere, ut eo Bellum tran,
ligi possit; Novimus quam digne Expensiones quas hoc
et prioribus Armis volentes præstitistis, colligi potuerint,
at simul novimus, et Gaudemus, tanta Nomen Vestrum apud
Exteras etiam Gentes inclarescere Gloriâ, ut interposito eo,
si Amoritis, modò tantum Regenti, quantum pro futuro Cam,
pidneto desideratur adhuc, Nostrum in diarium inferri
facile possit. Agite proin, efficite, ut Vestrum Nomen
Posteritas omnis ob invictam Fidem, ingensq Causæ pub,
licæ Studium veneretur. Totius porrò per Constituendæ
hanc potissimum Nationem duximus, Decem Millionea
florenor, interpositâ Vestra Fide sumendi simul mutui,
ab Universi Comitatus, ad quorum singulum Regium No,
strum Rescriptum transmittimus, Summum Cujus
Nobis indubie spondemus:) præstiterint, tum unus et
Authoritate, et Verum non facile eminens deligendus
est, hic plena Agendi potestate instructus Omnium Regni
Nomine, et simptu Unde unde demum Mutuum hoc
promissa quing Aut Sex etiam per Centum florenor

Usura

Vestra impetret, Deique qui Pecuniam hanc mutuo dederint, Literas per Comitem Regni Palatinum Signatas, totius Regni fidem maximi ejus Actentu obstringentes tradi procuret; ingens, si facilem Vos in hac re præbueritis ponderis ad Vestra in Nos Merita adeletis Causæ publicæ in tantum discrimen adductæ, Arctioque adeo in Vebus his quæ a Vobis desideramus Studiis insigniter Subvenientis, plenum Vestræ pariter Salutis Consuletis; nam (Deus quod quidem optimum Numen avertat!) Hostis in Vestros fines inveheretur, eam Sævitiem, quam in exteris Terris ab eo exerci auditis, ingenti Vestro dolore perferetis. Cum quoin minime Ambigamus, quin Vestra desideria, Cum Viris, ut ipsi Cernitis, Comodis Conjuncta Vestro Suffragio Comprobatum sitis, Vem omnem ita Constituatis Cumpimus: totam negotij hujus molem, literas obligatorias Communi Regni Nomine expedindas, quas eodem prorsus loco esse volumus, quo Syngrapha Pancales Gaudent, ut adeo multo ungvam onere premenda sint, Pecuniarum emptionem, et impetrationem alicui defendam, Verbo omnia, quæ hanc in Vem opportune Conferunt, memorato Comiti Regni Palatino Collocandatis, quem dum nominamus, Virum Cum intelligitis facile, qui diuro Cancellarij fungeretur Munere, unam publicam Regni Felicitatem Scopum Verum Agendarum sibi præfixit. Concordi Vero vestro Suffragio ad priviandæ Nobis Dignitatem Vocatus Decemio abhinc ita Regno Consuluit, ut Nos quæ multo frequentissime Ordinis cumpromissis in Vebus hujus vir fidei, Amore, et devoto Zelo, adjunctas meritò profiteamur; aut Vero Nos Regias Assecuratorias Literas quibus Regnum omne de Vemmerandæ prænotatæ Decem Millionum Florenorum Summa Certum edere jubebimus, hinc modo fide integerrima atque in forma Conveniente expediri faciemus, ita hæc in Arcibus Regni nostri plenariam Mutui, hac Vatione obtinendi, Solutionem data eqidem Singulis Comitatus Authentica Copia Asservabuntur

Asservabantur, porro exolvendi post exactum ab instaurata Pace integrum Sexennium, et quidem Simoplio Summis in Uno Millione Florenorum Mutui Vatio omnis penes eundem Comitem Regni Palatinum erit; demum autem quo ad solutem, tum Census Certi, Sitis, Pecuniam hanc Cum fide a Nobis cista Regni omni administrandam Vobis Regnis, quod teneris ipsi, Pecuniam nempe omnem, quæ e Regni Contributionibus Vectigalibus ea Vatione Consignatum: ut quoad usq; sortis solutio modo prævio non inchoabitur, proportionabilis Summis Centenis Quingenta aut Sexcenta Florenorum Millia, ubi vero sors ipsa Vemmerari debebit, præter Census Constitutivum unus insuper a Millio Florenorum de prædicta Contributione quotannis excindatur. Quo autem tanto Certius omnes intelligant, Constitutum Nobis esse fidem Regiam libe rare, Vectigal Princeps Nostra, item Proventus Salis pro Speciali Hypotheca insuper Constituimus et obligamus. Pedendi Mutui fidem Habituri de Nobis his Amplis Regnoribus adeo videmur, ut ad omne fere maiora desiderari possint; quo tamen Archivum in hoc Negocio Vices Referantur bene de Nobis, et Regno omni meritis, Tibique qui sive in Hereditarijs, sive e exteris devantur Provincijs, ad ea Mutuo dandum pernoveantur Subjectio Nostra, qui in Provincijs Hereditate ad Nos devolutis Sedem fixerunt, si Quinquaginta Florenorum Millia mutua dederint, alijs qui Nostro Dominio obnoxij haud fuerint, si Centum Florenorum Millia iisdem pactis admerarint Regni Indigenatum, cum Omnia, Prærogativas singulares, quæ eidem propria sunt, Vestro etiam Arbitratu ab hoc and tempore ita conferendum hisce clementer decla ramus, ut in Hungaria Indigenarum Numerum Asservantes, Regio Diplomate Nostro, in quod nihil Sumptus faciendum erit, donentur ijsq omnibus Prærogativis, quas Hungariæ Reges Ungaris adjecerunt, perfruantur interim, dum diuturnis in Generalibus, quæ Agentur Regni Comitijs publicæ in Regni Leges Decernenda Voluntas Nostra in illis modo, sed et liberis Cæ junctæ Almanimi Regni Ordinationi Plata sine præscripta Taxa dependione inseretur. Diuturnum autem hæc eveniant, ut primum pecuniarum Summas præscriptis Ante Conditionibus Bona admerarint

seu

Dona Leu Fisco Nostro, qvæ eum instrem designabimus, seu
a qvocunqve demum Regni Incola Remere, omnimqve Regni
Privilegiorum Competes esse poterunt, ex in Gentibus hoc
Nostro, Vestroqve Munere perficitis ipsis, qvam magna Nos
Cura contrahendæ illius Pecuniæ teneat, de qva non antea
adeo laboraverimus, Lin Bello tam gravi, tam aprime
necessario involuti esse Demus. Spe proin certa præcipimus
futurum, ut Vota Nostra pia certe, ac justa, ac in gratibus
Vestra qvoque incolumitas Vestitur, volentes delinitatis
Gloriam Nobis non immerito licet, in Lib qvod Deos non
alteri Hungariæ Regum obtigit unqvam, per Nos a Vobis
expeditum fuisse, qvod non pene prius, qvam optaveramus,
obtinueremus; fiduciam hæc Nobis præbent futurum,
ut in Re, qvæ Vobis minime! Ita Deus Rempe dimetaxat,
Constat, præclarato Desiderio Nostro plurimum ad
totius Belli exitum Colaturo deferatis: nunqvam id
a Vobis flagitavimus, nisi brevi Res Nostræ Nos
Compulisserit, ut ad fidem Vestram, cui Avidum nihil,
Confugeremus. Cum Vero populi, qui publica Contributione
onera ferunt Unice Hoc Anno Primarium Nationem duxe-
rimus et non ante diuqui Nostri gravi onere paratæ de
ea Comportari aliunde justerimus, quibus exercitus vi-
tiat, ne Boni seu Pernitatione eorum, qvæ in Agris
proveniunt, seu horum devectione ædificitas Redigantur,
provide Confidimus, ne minus Prælatorum, Magna-
tum et Nobilium, quibus in hoc Comitatu Vestro
Avitorum fundorum qvid Superest, futurum qui non
aliqvid seu frumenti, seu Hordei, seu Avenæ obla-
tione, qvam ipse ultro liberali Animo designavit,
ad Depositoria Nostra, qvæ in Regno extant, con-
vehi jussurus sit. Regnum omne qvo in Nos Amore,
Constantque ut justum, ita publicam Studio ductum qvo Certa-
tamine ultro ad ea præstanda non semel exarsit, qvæ ut
Superior ætas unqvam vidit, ita Subsecutura posteritas
mirabitur. Rebus Magis tranqvillis cum Regnum omne
in Subsidium Nostrum Convolarit, ancto omne dis-
crimine defuturum illud Nobis opinari non possumus,

qvin

qvin Amor et fides omnium insculpta Cordibus Certas nos de felici Postulatorum Nostrorum Eventu esse jubet, ubi præsertim repetitis Vicibus Regnum omne Certum Reddimus, in columbus Nobis inesse fu-
turum, ut quid de Legibus, Immunitatibus quas Hun-
gariæ Regum Nostrorum Benignitas proprias effe-
cit, detrahatur. Vobis in Reliqvis
Datum Viennæ die 27ma Mensis qbris 1760.

(37)

Rationalis Regiæ, pro Archi-Epō Strigo-
niensi, de Anno 1761. Die 13a Maij

Nos Maria Theresia &c. Cvm Nos animō repetentes,
non alia Re Numinis cultum propagari latius, qvam si sa-
crum Pedum ij gerant, qvi et Doctrinā singulari, et Virtutum
pulcherrimarum Exemplis subjectas oves pascant, hinc cum
in Regno nostro Hungariæ Metropolitana, et Primaria Ec-
clesia Strigoniensis, Pastore orbata sit, Moras longiores
trahere nolumus, qvin Ecclesiæ, late adeo diffusæ, tot
Prærogativis eminenti, cum Pastorem præficeremus, à qvo
Amplissimi hujus Muneris Rationes omnes explenda
merito ducimus, cum prorsus Animum advertimus
qvā Sacrā cumprimis doctrinā instructus sit, qvam vitæ
Normam, ad Virtutem, Sacrasq; Leges exactam teneat, Fi-
delis Noster, Nobis sincerè dilectus, Reverendus Spectabi-
lis, ac Magnificus Franciscus è Comitibus Barkoczy
de' Szala Agriensis Sodie' Episcopus, Consiliarius
noster Actualis Intimus, Comitatuum Heveriensis et
Exterioris Szolnok Perpetuus Supremus Comes, et Ta-
bulæ nostræ Septemviralis Cojudex. Hunc ad præcellen-
tem Strigoniensem Metropolitanam Sedem evendum du-
ximus, Is enim Natalium Splendore clarus, omnes Ec-
clesiasticas Dignitates, quas gessit adhuc, ita administravit,
ut altiore semper Gradu, quàm tunc tenebat dignis-
simus merito videretur, Septem ipsos Annos Syrocinia
velut in Agriensis Urbis Parochia posuit, non die ni-
si, quàm nocte, omnibus incomodis insuper habitis
qvo animarum Comodum deposcebat advolans: Præsentia

subin

subin scepsiensem adeptus, unam Hymnis Florian, et
ovium salutem Rerum Agendarum scopum sibi præfi-
xit, quid Agriensis illi Episcopatus deceat, in omnium
oculis positum est, Templorum Splendor, Sacrorum Edi-
ficiorum Nitor, Cleri amplissima Supplementa, omnium
artium Lyceum ab eo positum pervigil cura, quo in
dies plures ad Ecclesiam perducantur, Ornamenta
sunt illius, quæ grata etiam vetustas recolet. Ad
hæc commemoranda à nobis ea meritò sunt, quæ Is
Communi Regni Comodo felicissimè perfecit. In actis
ad id tempus Comitijs, non modò plurima, quæ ingenij
ejus vi, invenit, sed et opportunissima remedia sappe,
ditavit, quo sagaciter constituta, ad optatum exitum
mira tranquillitate deducerentur. His unum ad-
dendum est meritò: inde ab eo tempore, quo à Regis
mundo Imperatore, et Hungaria Rege Fredecim
Hungariæ Oppida Polonis Coronæ data fuerunt
Pignori, gravissima discordiæ, ut inter Limitaneos
fere evenire solet, comoveri cæperunt; non steterunt
hæ intra una verba calibus sæpe numero res acta,
ut metuendum sane esset, ne, bello inde gravissimo
utrinque, tota Regnum aliquando collideretur. Ni-
hil Majores nostri missum fecerunt, quo Condi-
tionibus Res transigeretur, sed enim utroque Regno
Jura sua prosequente, post effusam etiam ingen-
tem Auri vim, post fatigia plurima adhæse-
runt omnia, ut ferè utrinque transigenda videren-
tur; et perturbatis adeò rebus Sanctus adinstar
Syderis Lucem attulit, Memoratus Agriensis Sedis
Episcopus, qui ut primum constituendorum Limi-
tum nactus est Provinciam, intra, quæ in Animos pollet
vi, Adversarios ita demeritus est, ut Agitati defer-
rent omnia, et ea pacta comprobarunt, quibus
publica tandem tranquillitas ingenti omnium
gratulatione est revecta. Porrò per sævissima hæc
Bella, quæ mutuo se te excipiunt, nostro, Patriæq;
totius Comodo, multò plurima constituit, inter præ-
cipuos enim annumeratus est semper, qui Consilio non
modò

modò, sed ope etiam quâ poterat, in Communem Bonum
collata, turbidis his temporibus, præclarè nobis adfuit,
tum proindè Comitijs illis subscripsit, quibus Hungariæ
dum Regi suo ornando, tuendoq; Animum addiceret,
unà pristinus Splendor, Majestasq; afferetur, et ar-
denti suo Zelo Amula aliorum Studia excitavit,
ut certè adeò simus, eundem, qui nonnisi Nostra,
et Patriæ Commoda pro suis habet, non posse, non
et nostras, et Regni, et Bonorum omnium Vota ex-
plere. Eundem itaq; Comitem Franciscum Par Eocsy
de Bala, ab Agriensi Episcopatu, quem adhuc nostro
Munere Sex supra Decem Annorum Spatio tem-
pore, ad Archi-Episcopatum Metropolitanæ Ecclesiæ
Strigoniensem, cui nempe inde à Morte Rdissimi
in Christo Patris, et Illmi Principis Nicolai è Co-
mitibus Csáky de Keresztszegh nullus Archi-
Episcopus præfuit, transferimus, nominamus, et præ-
sentamus, ac eundem Archi-Episcopatum Strigonien-
sem Authoritate Juris Patronatûs nostri Regij
quod in omnibus Annotati nostri Regni Hungá-
riæ, et Partium eidem annexarum Ecclesijs, et Be-
neficijs, instar divorum quondam Hungariæ Regum
Prædecessorum nostrorum videlicet gloriosæ Memo-
riæ habere, et exercere, dignoscimur, unà cum
dignitate Sacri Romani Imperij Principis, quæ
memorato Archi-Episcopatui propria est Honorifica
perpetui, et Supremi Comitis Comitatûs Strigonien-
sis, Titulóq; Primatis dicti Regni nostri Hun-
gariæ Legati nati, Summi, et Secretarij Cancella-
rij, item solito Piseto, et Decimis, ac non cum Om-
nibus Castris, Castellis, Civitatibus Oppidis, Vil-
lis Possessionibus, Prædijs, ac alijs Annexis perti-
nentijs, et Juribus Possessionarijs, ubivis, et ad
quibuscunq; respectiti Regni nostri Hungariæ
et Partium eidem annexarum Comitatibus Sabitij,
et existentibus. Quæ ad Eundem Archi-Episcopatum
Strigoniensem, de Jure, et ab Antiquo spectant,
et pertinere debent, omnibus demq; Eisdem

Juribus

Juribus Libertatibus, Prærogativis, Proventibus, et Emolumentis, quocunq demum compellentur Nomine Eidem Francisco è Comitibus Parhoczy de Szala, clandum et conferendum esse duximus: imo transferimus, Nomina-
mus, damusq et Conferimus præsentium per Vigo-
rem. Quocirca vobis Fidelibus nostris Honorabilibus
bus Præposito Majori, Vicario Lectori, Cantori, Ca-
thedi, cæterisq Canonicis et Beneficiatis, tam dictæ
Ecclesiæ Metropolitanæ Strigoniensis, quàm aliarũ
quoq Collegiatarum Ecclesiarum, ad Eundem Ar-
chi-Episcopatũ pertinentium, harum Serie firmi-
ter Committimus, et Mandamus, ut ab hoc inde tem-
pore, memoratum Franciscum è Comitibus Par-
hoczy de Szala, pro vestro vero, Legitimo et in-
dubitato Archi-Episcopo habere, tenere, et reco-
gnoscere Eidemq debitam Reverentiam Honorem
et obedientiam præstare, et exhibere, ac in omni-
licitis, et Convictis Rebus Jurisdictioni ipsius
parere, et obtemperare modis omnibus debeatis
et teneamini, Scitis n[ost]ro facturi. Præsen[tes] &c.

38 Ditio Installatoris Comitis Regni Pa-
latini. Strigonij 20[a] 7[bris] Anno
in matrina Frequentia Regni ORi-
ginalis Tabula.

Quoniam sua Sacratissima Casareo-Regia Majestas Maria Theresia Romanorum Imperatrix, Germaniæ, Hungariæ Bohemiæ Dalmatiæ, Croatiæ, et Sclavoniæ Regina Apostolica, Cæterarumq omnium Augustissima Domina Hæreditariarum Provinciarum Domina, et Regina nostra clementissima.

Reverendissimo ac Illustrissimo S. R. I. Principi Dño Francisco è Comitibus Parhoczy de Szala, Archi-Episcopo Strigoniensi Regni Hungariæ Primati Legato Nato, et Supremo Secretario Cancellario Sacrarum Cæsareæ Regiarumq Majestatum Actuali Intimo, Consiliario Hungarici Consiliario, nec non Sabulæ Septem-Virali Assessori, Officium quoq et honorem, perpetui Supremi Comitis Cottus hujus Strigoniensis cum Archi-Episcopali dignitate Conjunctum benignissime conferre, ac

ac una mihi clementer injungere dignata est, ut eundem accepto ab eodem consveto Juramenti Vinculo in hujus Officij dignitatem, et Honorem cum omnibus eidem competentibus Juribus, Prærogativis, et Emolumentis solenniter installarem, et introducam; Ità id ipsum ex Benigni Rescripti Tenoribus, uberius percipiet Inclyta hicce congregata Universitas.

Lectum Rescriptum, quo perlecto:

Tanto majori proinde, et incomparabili Gaudio exegvor clementissimam Sacræ Mattis, et Dñæ voluntatem, et benignissimè mihi delatam Provinciam, quò magis Universos Strigoniensis hujus Cottus hicce congregatos Dños Status et Ordines communis hujus Felicitatis, et Universalis Gaudij reddo participes.

Magna profectò quin imo Suprema est Provincia, et Respublica ea Felicitas dum illo dirigitur Moderatore, cujus Fides erga Sacræ Principem, Amor erga Patriam, et in pertractandis Gubernandi Rebus Industria omnem superat Expectationem.

Talem proinde, et illum Altissimo Sua Cæsareo-Regiæ Mattis Nomine præficio, Inclyto huicce Cottui Moderatorem, et Perpetuum Supremum Comitem: Quippe S. R. I. Principem Dñum Franciscum è Comitibus Parhoczy de Szala, Archi-Episcopum Strigoniensem, eidemq, Supremo Sua Cæsareo-Regioq Apostolicæ Mattis Nomine hanc Strigoniensis Cottus Perpetui Supremi Comitis Dignitatem, et honorem, cum omnibus Juribus, Prærogativis, ac Emolumentis, admentem Benigni Diplomatis pleno Jure trado.

Cui Universi Inclyti hujus Cottus Status, et Ordines, tanto majori cum alacritate debitum exhibebunt Honorem, Reverentiam et Obedientiam, quò magis Arti sint, quod dignissimus hic Supremus Comes, et Moderator, in Domagiali obsequio, et Fide, exgà Serenissimum Potentissimum, et Invictissimum Romanorum Imperatorem Franciscum Corregentem nostrum Benignissimum, et Mariæ Theresiæ Naturalem Dñam, et Reginam Nostram Clementissimam totamq Augustissimam Domum, promovendoq Summo Servitio, et exequendis Benignissimis Mandatis, integerrima item Justitiæ Administratione, nec non Con-

Servum

29

conservandis, et protegendis justis Dominorum Statuum Juribus, ac Nobilitaris cumprimis Prærogativæ Manutentione procurando denique Inclyti Comitatus hujus Comodo, et Incremento nihil unquam à Se desiderari patietur.

De his etenim plenam, et indubitatam præbet Securitatem, per vetustæ Prosapiæ à Sæculis contestata erga Serræ Principem illibata Fides, ac Multiformia Sagô, et Sogâ præclarè præstita Regi, et Patriæ Servitia, quæ ex Regni Monumentis adeò sunt prospecta, ut nouam haud exigant commemorationem.

Ast hæc omnia superant dignissimi Præsulis, et Supremi Comitis nostri proprio, quibus eminet, Virtutes, et singulares Animi Dotes, ac erga Sias Cæsareo Regias Majestates, toties comprobata intemerata Fides, et erga charam Patriam, nunquam non contestatus Amor, præsitaq; tam Regi, quàm Regno ad omnium nostrum Notitiam tot conspicua Servitia, et abinde sibi comparata insignia Merita, quæ sanè porrò quoque plenam cum perpetua Gratitudine erga tantum Supremum Comitem exigunt, et secum ferunt fiduciam.

Jam itaq; aliud haud superest, quàm ut horum omnium Executionem, et Effectum dignissimo Capiti, et universis Comembris omni teneritudine Comendem. Sparte autem ex mea felicem me semper reputabo dum singularem Promptitudinem meam, et Serviendi Studium Inclyto huic Cœtui, omnibusque et singulis in particulari Sincero Corde, et efficaci operâ porrò quoque contestari valuero.

39

Dictio Oratoris Cottensis

Sorommha háromloto négy Esztendőbéli Bomorvságunknak és üggefogyott Arvaságunknak valóságos Vigasztalója üdvöz legy Fő Méltóságú Szentséges Roma Birodalomnak Herczege, Edes Hazánknak, Országunknak Primasa, Nemes Vgyenknek mai Napon Tiszteségesen

bé

bé iktatott örökös Fő Ispánya, Tiszteltes Urunk!
Tiszteink elsőben Tunyorodott Hagyatatos Szemöklel, to-
vább meg tompúlt Látással, végtre az Esztendőknek árja
tul meg tópődött Semmel valóságos Arvaságunkat ismer-
vi. Tapodtunk tapodtunk, de Urunk vezérlésivel, igazga-
tásával indultunk, Istápot nem találtunk; Tépségünk,
Szarlodásunk, az közönséges Jonak elő mozditására
terhelnek közöngebitésire, a Szegénység meg tartására ge-
jedett, Langodozott, Szivünkben, de az ébresztő új Gyulla-
tó Vezért, s' Kormányozó Elő-járónkat nem Láthattuk.
Sehéngettünk az elöbbeni iratt könyvekhez Kohász, és
Vendtartó, Protocollumokhoz, forgattuk a Decretumokat,
minden jobb Modal nyomdoztunk és visgáltuk az Acti-
culatsokat, de Elménket tendenitő, és Határozó Mesterre
nem akattunk; Méltán tehát Számóltalanok Szomorú
Szerentsére szakattunk! Nem is ohnélkül: Mert for-
dicsak csak egy tsevese Elménknek Szemeit, az el multt
Arvaságunknak Elstendésire, bizonyossan olly Történetekből ál-
ló dolgokat, és foglalatosságokat fogunk azokban, tapasztal-
ni, mellyek tudós, és Sövenges Elménknek Ideit, és Emléke-
tit Tollyúl halladgyák. Ki nem tudgya, hogy ezekben az Esz-
tendőkben, mellyek külső Országi béli Szomszédgyainknak is
szonyu nagy Szárával, tűzzel, Vassal, Pusztitással, nékünk
pedigler nem tsevés félelmünkkel fordultanak; Mennyi
és minémű Sullyos, de Szazak óltalmára, Szükséges Vende-
léseh érhesztenek, mellyeket minden Vezér, Igazgató, és Kor-
mányzó-nélkül végben vinni, tellyes Erökkel, és Szorgal-
matosságunkkal igyekesztünk. Ki Mi tagadás benne, talán
valóban el buritattunk volna az Szomoruságnak vastag Ar-
jától, ha Fölséges Ausz Jonnyunk Koronás Királlynéjának
tiszteges Annyai Szemeit reánk nem forditotta volna, és
Ugyeinket vele Született Gondviselésével, nem ápolgatta volna
midön Igazgatónknak, Vezérünknek, és Fő-Ispányság Hivata-
lának Szolgáltatására, és végben vitelire Méltóságos és
N. Igaraki Gróf Draskovich Antal Urat, önön maga hel-
tó titkos tanácsát, Posonyi Magyar Udvari Kamarának
Gratsiát eő Excellentiáját Kegyelmessen rendelte. Boldog
Isten. mi hellyest tsillamlott ezen Szios Fajnali Csillag é
Nemes Vármegyére, mindgyárast el azlott Szemeinkkel
Claganattya, mindgyárt tapasztaltuk, hogy az mellyek

annak

annak előtte Emberi Szorgalmatosságnak győzhetetlenekre Lá-
czattanak, mái az Igazgatónak Bölcseséggivel hi fejtődvén
Szokott foglalatossagoknak itéltetnének. Olly kegyes tudnja
illik, és Oganatos vala é Piros Sajnali Csillagnak vélünk
kegyesen közlött harmattya, hogy azért á Közönséges Népi o
mai napiglan eö Excellentiajat áldgya.

Már Fő Méltossagu Herczeg kegyelmes Fő Uranyunk! mit vélhet
Herczegséged? ha az föld ellámlott Sajnali Csillag Győssága
annyira megvigasztalta ezen Tekintetes Vgye Statusinak
Szomoru Szivet, ha árvaságának vastag Fölhőit, annyira
meg vékonnyította, mit vélhet mondám Herczegséged? Minémö
örőm? minémö vigasztalás követhetik? midőn á fénnyes
Napnak mái Napon ki terjesztett tündöklö sugárit Sze-
léli az Res Vgye: a harom mondani, midőn Fő Méltóságu Sze-
mélyedet az közmányozó Szekben hellyheztetve szemléli, és bé
vett régi szokás Szerint, Méltosságodnak Hossejoját három
Vivát-tal üdvözli. Bizonnyara tellyes feledékenységbe me-
gyen, elöbbeni árva Sorsunk, Orvendetes-Nek Szára fordúl
fohászkodásunk, és á mellyekben félelemel lépdestünk, bátor-
ito nost és támogat bennünket Fő Méltóságu Uránunk. Nem
is olynélkül: mert enneh az ohajtott Napnak fénnyességi-
vel hi nyilathoztattnak az Igazságnak, és kegyelemnek kút
forrási, hogy azzal az Törvényteken Orvényeken járó Sagok
meg Szabolásztassanak, ezzel az meg borlott Gyarlóság Gyá
molitasáh: enneh á Napnak fénnyességivel erősittetnek
az Alhatatlanságnak Rajtzgai, és az Erőségnek Kapui
Sárezoltattnak; hogy azzal á Természet Szerint való Diszeg
főnt állyon, ezzel minden hi Gondolhato Tivetlenség tipor
tasáh: enneh á Napnak fénnyességivel meg indulnak az bölcs
legnek follyási, és az Jo Tanács adásohnak Gyakori ára
dozrah, hogy azzal á Közönséges Jónak folamattya meg
tartasáh, ezzel minden Gátlása el távoztasáh, Sőrö: en
neh az Napnak fénnyességivel Győherezteti az Isteni Sze
lelem, és á Jelebaráti Szeretet, hogy e két Agon függő
Egyházi, és Világi Törvény Szerelemnélkül be tellyesitessek.

Tulajdonságid ezek Fő Méltóságu Herczeg, mellyeket külön-ös
és Vitha-Érdemleti-ben csak az nem tapasztallya, á ki
dicsőült Fejedet és Nevedet, soha nem hallotta. Nem me-
vezetlek hiszi abban hába tudatlanságodat vallod, Gyer Or
szágunknak emlékezető Kamaraiban, vagy is Archivumá
ban, vissgád az elmúltt Ország Gyülléseinek irásban foglalo
follyamattyat: Fordúlly az után a Nemes Zemplin Gyeben

és hallyad Királyi Comissiojat, közel éred omint N. Szepes
Vgyében az Magyar és Lengyel Országoknak Szélein nevezet
ki Tatárok hannyását: Sőt ennél is hallhattad Nés Nemes Vgyed
jedes Szép Rendtartását, nagy Méltossagu Vezsegek között Be
rendes egyeztető Szorgalmatosságát, és bizonnyara meg vahul
tál, ha Ezekben Igazságát, és kegyességit, Alhatatosságát és
Erősségit, Bölcseségit és Tanács adását, és több tündöklö Jeö
Virtusait nem Emléled. Es Ugyan ezek á Kübönös Virtusok
valósagos, és nevösséges Kellők, mellyek Szomorúságinknak föl
höit Baggattyák, és el Sélejtik, ezek á vagyago Napnak
Sugari, kik örömre Szivünket ébresztik.

Orvendez tehát boldog Sorsodon N. Vgyed! de egy szerömmel figyel
mez á boldogságot Szerző Nagy Méltóságu Fehözte, Mél
tóságos és Nagyságos Gróf Strattmann Pattyani-Lajosra, Or
szágunk érdemes Palatinusára, Fölséges Királynénk bel
ső Tithos Tanácsára, kegyes Urunkra o Excellentiajára:
figyelmez mondám, mivel tartozol az Nagy Méltóságu örőm
Szerzödnek? hogy pedig ezt véltaképpen föl érhesed, gyitasd
Ezedben hogy ezen Melyhos Országunk Oszlopa, már amaz
boldog Emlékezetü Sabaudiai Herczegnek vezérlése allatt
az Kereszteny Neveknek be törlésire agyarkodó Somszéd ellen,
ség ellen dicsőségesen vitézkedett, hogy tégedet Kedves házodnál
békességesen meg tarthasson, és véredet Szomjuhozó Pogányságát
Országunk Tátáritúl el nyomhasson. Gyitasd Ezedben, hogy
az meg alázztatott dühöngödö Pogánysagnak frigy Kötese
után, leg ottan, az Fölséges Cancellariaban hiv: ö Szorgal
matos Királyi Tanácsnak rendeltettvén, á te Sorsodra viggaz
zott, hogy Erödön föllül ne terhelteszél: Nem sok idöre az
után, emlétett Fölséges Tanácsnak Cancellariunyává válasz
tattvan, á te békességes meg Maradazásodért, Éjjeli és Nap
pali fáradságokhat, Nyughatatlanságokhat Szenvedett: Ezek
fölött hogy neked örömet, boldogságot mai Napon szerezhe
sen, Vice-Királyi Székibül hi Szállott, és örökös Fő Is
panyodat, Országunk dicséretes Szokása Szerint be ikatta.
Mivel tartozol tehát, még egyszer kérdem Nemes Vgyed e Nag
Méltóságu örőm Szerzödnek? Valóban nagy Méltoztata
sodnak érdemit föl nem érhetyük, hanem alázatos tisz-
lettel tuzgó Szivünket Excellentiadnak áldozzuk, hogy azok
ban le rajzolt kegyességedért örökös Sálákot adhassunk

Illy formán tartozó köteleségednek némünémü képpen eleget-tévén,

+

örvendezz boldog Sorsodon Nemes Vármege, és e' Magyar
Egek Kerekségin tündöklő hét világosságnak méltó Di-
lat adgyál, hogy az ő fennyességebtől vezettetvén, Divata-
lodban dicsőségesen el járhassál: Kegyelmedbe vagyál tellyes
bizodalomal e' fiét Országunk erős Oszlopához, kiben az
Egyházi, és Világi Törvényt Szemléled, hogy azoknak Segedel-
mével az Igasság Utyárul ki ne mozdittassál, imád Hazádat
Szenedet, hogy e' hét Országunk Első-Zárójit, önnön maga
dicsőségire, Annyai-Szentegyházának magas Szabadsága, Felsé-
ges Urunknak Szolgálatyára, Hazánk oltalmára, mind
nyájunknak Gyámolitására, Szerencsésen tartsa, és éltesse.
Sitsehet is s alázatos hódolattal mondgyuk s tehetsz is
Egyházi és Világi Méltóságokban tündöklő Országunk na-
gyobb és fiatsebb Csillagjait, kik Jelen-létetekkel örömün-
het nevelitek, Adgyon boldog élettel a Felséges Isten, és
bennünket Született Kegyességtekben fogadván tellyes öröm-
mel vegyünk együtt Kedvesatok: Ellenek, ellenek Országa-
gunk Első-Zárói! Mondám.

40)

Dictio Installati Supremi Comitis.

Méltóságos, Fő Magyar Ország Palatinusa
Kivált-képpen való régi Hagy Jó Uram!

Meg bőcsülhetetlenek nyan és Egig is magasztalhatatlan méltók
Felséges Romai Czaj Sárné, és Apostoli Magyar Királlyné
Országló Kegyelmes Asszonyunk mint ama nagy tettei,
mellyek által nem csak Magyar Hazánkhoz és Edes Nem-
zetünkhez Közönségesen: de Számtalan sok tökélletes, és a Köz
Jónak elő-mozditására nevekedésire termett s nevelő Haza
fiaihoz kiállönösen is annyira Királyi Kegyel-
met, mint igaz Edes Annya hajlandóságát, Szivét Szeretett,
dicsőséges Országlásnak kezdetitül fogvast, mind e mai na-
piglan Szeles e' Világ előtt ki nyilatkoztatta, mellyek
nek csak egyénkint való elő-Számlálásokra is nem csak
de Napok kivántattnának. Mert ha Emeink élik, ha
Szemeinknek fénnyit, Edes Magyar Hazánk mostani

boldog állapottyára

+

boldog állapottyára forditsuk, tapasztalnunk s vallanunk
kell, hogy nincs Országunknak olly Széle, Sugya, Szeglete,
melly a Romzéd Tartományoknak mostani Szabadsá-
gos Turzavarjai között Felséges Asszonyunk Annyai Gond-
viselésének, az által Országunknak mostis virágzó tes-
tes békességnek hasznait nem érezné, nincs olly adó fizető
Szegény Község, melynek tagjai Felséges Asszonyunk
terhek viseléit minden ki gondolható Uton, Modon kön-
nyebbitő Annyai Szorgalmatosságát nem tapasztalná,
és ki ki az ő Szőlő töve allatt, és fügefája allatt, mint
hajdan Juda, és Israël, Salomon Király idejében bátorsá-
gosan nem lakhatnának. Nincs Hazánknak olly Szaba-
sága, olly Rendje, melly Felséges Asszonyunk, bölts és Istene
formányozása allatt törvényes Szabadságával, és illendő Gaz-
dasági Szaporitou tehetőségivel nem dicsekedhetnek. nincs olly alkal-
matos, olly érdemes Hazafi, kinek alkalmatos voltát,
és tehetségit e' Királyi bölcseség meg ne ismérje, és Annyai
Kegyessége Szerint a Köz Jónak folytatására ne alkal-
massa, s érdemlett Méltóságokkal, föl ne emelje.
Innét vagyon hogy birodalma allatt az egész Ország Szabadsá-
ga, Törvénye, és Szokása Szerint Szentül formányoztas-
tik; hogy az igaz közönséges Szeretetény Fit Naprul
napra terjed, és gyarapodik. hogy az Istennek Igyaza
Jámbor, bölts, és Példás Életu Hazafiak által ügyes-
tségesen legeltetik, és őriztetik. hogy az fődb és ala-
csonyabb Sorsu Szolgálnak kik Isten-felők, erősek, bölcsek igaz-mondók
és a' tehetetlenségeket, s Emberi Tekintetes gyülölők, hogy
a' Nes Ugyek igazgatása olly Elő-Járókra bizattatik
kik tős, gyökeres, Nemességekre való nézve Tekintetesek
és Nagyságosak: bölcseségekre, és érdemekre méltóságosak
ama Szeretetre, s buzgóságra nézve pedig, mellyel Haza
jokhoz Királyokhoz egyenlő-képpen viseltetnek, a Köz
Jónak, s ő Felsége Szolgálatyának elő-mozditására al-
kalmatosak, hasznosak, s követhezendő képpen mint
tiszteletre s mint Szeretetre méltók. Hát amaz igaz
Annyai el tökélletéről Felséges Asszonyunknak mit
mondgyak? mellyet még az Utánnunk leendők boldogá-

ganak

Boldogságának örökösítésére is terjesztő sorgalma,
tos gondviselését, mi nagyobbat, mi hasznosabbat, mi a
leg nagyobb leg dicsőségesebb, leg legyesebb királyokhoz
illendőbbet, és Dázának örökös élyzére, s' boldogságára
kellemetesebbet gondolhatott s' rendelhetett volna ő' fől'
sége, ama Magyar Sest őrzői Nemes Seregénél? mellyel
azonfelűl, hogy Nemzetünkben való tellyes bizodalmát az
által meg erősítette, és fedhetetlen Dicsőségünket Széles è
Világ Szeme elleibe terjesztette fől= lentt Szentséges
Személlyit, Fölséges és leg jobb, leg Szerencsésebb Romai
Cśaszárohoz méltán hasonlitandó élete párját: és az
egész föld Szerentsejire Menyből vett Cśaszári s' királyi;
Szános rajzatit egy Szerig válogatott Nemes Magyar
Ifiakra bizván eggébbre nem tekintett, hanem hogy ő'
Fölsége Szine Szeme előtt minden fele Jószag Sadi és
Hasznos tudományokban ifiusagokat follyttattván,
Emberi korokban alkalmatosak legyenek, édes
Dázának mint kormányozására, mint védelmezőire
mellyből ohvetetlen kigvetkezni köll országunk
tellyes boldogsága örökös Voltának. toak engedje Isten
ő' Fölsége Kegyelmes Atyjonnunk annyi időt
érni, a mennyit érdemel és ezen Mennyekből eredett
rőkellletes Kándelában tartsa meg, bizonnyára, mint
meg bőcsülhetetlen és Egig mágasztalni Méltó
Nagy Tettei ezek Fölséges MARIA THERESIA
Apostoli Magyar Királynénknak és Példa nélkül
való Kegyelmével országló örökös Asszonyunknak.

De ha vélem közlött Mostani Kegyelmességit eő' Fölségének
Különösséen fontolom, ha a Magyar Egyházi elsőséghel
ezen Szretes Nemes Esztergom Varmegyének is Neám
bizott Örökös Fő= Ispányi Méltóságát tekintem, ám
bár egyéb arant a Szólásban nem eppen tanuló Inas
vagyok, már mit mondgyak nem tudom! Annyira tud
nyak=illik tántorittya Elmém Erejit, annyira tompittya
Nyelvem élit, egy felül ugyan tehetségemnek meg ji
mérte Méltatlan vólta, más felül pedig a Királyi Ke
gyelemnek Erdemem fölött reám való árradása, egy

felül

felül előttem vagyon az egyébaránt is rövid Emberi Élet
nek, nálam máris hanyatló, és Nyavalákkal tellyes ideje,
Sivatalomat nézö sok és Súllyos munkáknak terhes Mi
volta, és mint ő' Fölsége, mint édes Dázának nému-némü
tehetségemben hellyheztetett várakozása, s' mind ezek zette
getik Szivemet, fejem búban, s' Gondban merül, Nyelvem
Szólásában akadozik, más felül ébreszt, bátorit, és vida
mit Fölséges Atyjonnyunk Kegyelmes akaratttya, s' ezen
föl, magasztalásomnak egyedül édes Nemzetünk virasztal
tására, és az Magyar Annya= Sz. Egyház Mostani Szükse
gineknek orvoslására, tzéllozó tőkélletes Annyi Szándeka,
melly allá vagy Jejemet, s' vállaimat nem hajtanom, vagy
méltatlan Személyemhez mutatott Különös Kegyelmességit
Életem Jollytáig alázatosan meg nem hálálnom, halálos
vétekneh tartom. Sérdem, fejem mélységes meg hajtásá
val azért Fölséges Atyjonnyunknak alázatosan hözzö
nőm reám áradott é' béki, Kegyelmének Királyi sött
igaz Annyai nagy Voltát, ajánlván Életemet, Cronet
és tellyes tehetségemet eő' Fölség s' Királyi Fölséges
Dáza állandó, hiv, és örökös Szolgálattyára, a Királyok
nak Királlyát, és Seregeknek Urát pedig buzgó fohászko
dásokkal imádom s' kérem, hogy a kereszteny, Jámbor,
Kegyes, és dicsőséges Fejedelmeknek ezen meg bőcsülhe
tetlen nagy Példáját az egész kereszteny Világ, de leg
fő' képpen Apostoli Magyar Dázának örömére, ezen
esejire, és állandó boldogságára sokáig tartsa, éltesse, s'
minden ellenségi ellen tegye Győzedelmessé. Ellyen Föl
séges MARIA THERESIA fől Szentelt Apostoli
Királlynénk Lásta Dállm partn Centrum complexa Hegotes
és Fölséges párjával drága Királlyi Csemetéitül
Származandó Számtalan dicsőséges Sokait örömel láfa.

Hogy pedig Nagy jó Méltóságos Uram Excellentiád ezen
Királlyi Kegyelmet Nagy Tekintetü Kegyes Személlyével
nékem annál bőtsösebbé, másoknak annál fénnyesebb
bé tenni, s' engem Fölséges Atyjonnyunk Kegyelmes
hagyására ezen Fő= Ispányi Székemben hellyheztetni s'
be iktatni nem terhelhetett, azt méltán örökös hála
adó Szivvel veszem, s' olly dolognak tartom, melly által

Excellentiád

Excellentiad mint Palatinusi Méltóságát: mint di-
csőséges eleitől eredett igaz Hazafi Szeretetit újjabb
jeles Példával meg bizonyította. Pelly érette, sőt fö-
lül is hallatta reménységünket Excellentiad eddig is mind
azokban, mellyek a Palatinusi Méltóságnak tulajdon
foglalatossági, midőn valahányszor alkalmatossága adat-
tatott Hazánk, Nemzetünk, mint köz, mint külső
nős ügyit, bajait szükségeit, kivánságát a Királly
Szék elibe oly hathatóssággal terjesztette, hogy
az abban ülő Igasság, és Kegyelem s. Tölcséges Or-
szágló Akadályunkat ékesem is nem csak Szánako-
dásra és bajainknak orvoslására indította, de
újjabb meg újjabb Kegyelmekre osztogatására is
ösztönözte. Most pedig dicsséretes fáradozáit az-
zal tetézi Excellentiad, hogy a melly Királly Fe-
gyelemnek Számomra való Ki gyerében első volt
annak valóságos birtokjában engem Méltóságos Sze-
mélye Szerint be is tenni méltoztatik; De mi csuda
olly gőlöket vitha kegyessegű és igaz Magyar Szivű
Hagy Jó Tettit Excellentiadnal ma tapasztal
nom, hiszen egyik dicsőséges Elei Batthyany Boldi-
zár tudnja illik Néhai Groff Zrinyi Miklos Jó ba-
rátyához, és Vitéz Pajtásához meg öleretese után
is bizonyitott igaz Magyar Szivessége örök emléke-
zetre, s dicseretre méltova tette, midőn azon meg bőszül-
hetetlen Kereszteny Paynoknak Fejét a Földtül
meg nyerven 1566dik esztendőben Nagy Győrbül Szá-
tornyara Könyvezve vitette, és oda való temető bőltyá-
ba Kereszteny Palotai Pompával helly heztette.
Elégedjen meg azért Excellentiad most hozzám mutatott
olly Külőnős, és fáradságos Szivessegével meg nyolha-
tatlan le hőttetesegemnek bizonyitásával, meglen Isten
idő, és alkalmatossag olly Szerencsésé téend, hogy ha
nem Excellentiadnak is s. lit a Királlyi Kegyelem,
Nemzetünk hőz akarattya válogatott tetemes, és Sirha
érdemü miatt a Királlyi Szekhez leg hőzellebb Polczra
Segen föl emelttes leg allább dicsőséges nyomdokit hő-
vető Méltóságos Magzatinak s Vérének viszszáját meg
adhassam, azt at pedig Excellentiad Szeme láttára,

Hinek

Hinek Istentül ő Szent Fölségitül Szerencsés Hoszu Életet,
és minden Hazánk s Királlyunk Javára s Szolgálatyára
egyenlő Kegyen tzélozó dolgaiban boldog Elő-menetelt tel-
jes igaz Szivembül Kivánom.

Tekintetes Nemes Varmegye! el nem titkolhatom főképpen annak
credő Szives vigasztalásomat, tellyes örömömet, hogy ezen Fő-
Ispanyi be hellyheztetésem alkalmatossagával egész Magyr-
tusat, és egyéb Erdemes Ili Nemes Fajait olly Szép Szám-
mal egyben gyülve leg elősör látharom, köszönthetem, s
Attyai Szivességgel ölelhetem. Mert csak el hitettem ma-
gamal azt, hogy a hih annyi kész kegyel olly Számos-
san egyben gyülnek, Méltóságos Országunk Országunk cő
Excellentiaja meg Bőllitása, Fölséges Országló Asszo-
li Királlynénk, ő természet Szerint való Kegyelmes ő-
ső Asszonnyunk iránt am való kegyes Rendelései nem
csak meg nyugosznak, de örvendeznek is. Melly ha úgy
vagyon, ha hiszemben meg nem csallattatom, Szerencsés ő,
Zonnyara, és áldott Fő-Ispányságom kezdete, mert boldog
és az köz Jónak jeles Kerchedes, és gyümölcsöző Tetem
folyamattya. Nincs is Szebb, nincs Jobb, nincs has-
nosabb, nincs üdvösségesebb dolog azoknak kegy, és tar-
tosztatás, vagy Gyanúság-nélkül való engedelmességeknél,
Ehnek olly Fejedelem, olly Királly parantsol Quem
omnes tam Ripsa se esse, quam pro se sciunt, cujus cu
ram excubare ys Salute Angulorum, atq; Universorum
experiuntur. Ki a mint Seneca tul ábrázoltatik nem
csak uralkodik maga Felett, de fáradozik is mellette,
Ehnek éjjeli, Nappali Gondgya nem égyéb, Jobbagyinal
mint köz, mint külön Szerencsejekhez, s boldogságok
nál; Méltó bizonnyara, és illő, hasznos, és üdvösséges olly
Királlynak Rendeléseim meg nyugodni, Parantsolati-
nak engedelmeskedni, s akarattyát minden Szeny-
véggel s figyelmetességgel tellyesiteni, kinek minden allat
ta Valoinak tzendes, békességes, és Szerentses meg
maradhatasok főbb sőt egyetlen egy tzillya. Ki

ki nem láttya pedig, sőtt ki nem tapasztallya nappal
lint, hogy Penelopának ezen le ábrázolása Tőltséges Ifjú
szonnyunknak valóságos képe, ha avagy tsak azokat is
meg fontollya, mellyeket Cgig magasztaltatni mélto Nagy
Fetterül elébb emlétem. Ki tetzik ezekbül T. N. Vár
megye, hogy mint Tő Isspányi Hivatalom hasznos végben
vételinek, mint Kegyelmetek hőz, és Ellőnős Javaboll
dogsága el érésinek leg egyenessebb, leg könnyebb, és leg tő
rettebb uttya Tőltséges Ifjúsonnyunk Kegyelmes parantso
latinak, s rendeléseinek gyors és pontomos tellyesíté
se, azért is mint Magam Istentül vett tellyes tehet
tségemet kegyelmetek, és az Adó-fizető Polgártsegnek
Javara, s meg maradasára fordítanom igyekezem,
úgy remélem, sőtt kérem, és intem is kegyelmeteket min
nyájotokat főképpen pedig Magistratualis Tisztt-Uraimékat
hogy ezen Jónak el érésére fogyanatos Segítőim legyenek
és leg elsőbben is a Királyi Parantsolatok s Tellyes-
tárói rendelésekk tellyesítésire egész erejekbül igyek
kezzenek. Másodszor a Törvény Szolgáltatásban Szám
élő Törvénnyel s bé vett Szokása Szerint minden Re
mélly Válogatás, és egyébb bal tekintetnélkül Szeny
kedgyenek; Harmadszor az ügye-fogyott Szegénynek
özvegynek Árvának védelmezéséit, és az Adó, fizető Pol
hőzött terhek viselése iránt tsendő igaz Proportiót főbb
kötelességeknek tartsák; és Negyedszer minden igyeke
tsetet a Királyok Királlyának meg dicső"ítésire: az
egyedül ódvözülendő kőzönséges Szeretet Szeny Fitnek gya
rapodására, az Egyházi Rendnek törvényes meg bőcsül
tetésire: a tsegéres vétkeknek, s egyébb botránkozásoknak
ki irtására fordítsák: minden felőtt pedig az igaz
Felebaráti Szeretetnek hőtelit, fől öldözhatatlanul
őrizzék magok hőzőtt, melly az egész Törvénynek bé tellye
sítése. Ugy lészen Istennek Szent áldása rajtunk, mert
valamint az Emberi Testnek Részegeirül a fő maga
egyedül nem tehet, melly epp, melly alkalmatos, melly Ege
ges légyen is, de Részeges, hogy a többi Tagok is a fe
nek föl találása, és el intézése Szerént Szennyen, és
Utalomnélkül járjanak el magok Hivatallyokban, ugy
Szintén Részeges, hogy egy külömbb külömbb féle

rendelés

Tendeknek állo Emberi társaságban, és öszve Szerkeszt
tetett Köszségben az elö=járonak Kormányozása Szerint
maga Hivatallyában vagy tehetösege, s' Istentül adatott böl
tsessége á Köz=jónak elö mozditásában á Királyi Fö
ségtsolatok végben vitelében igyekezzen hiri á Közteg=bé
liek közzül. ezt ama tohellletes Szivel hozom elöl
T. H. Vármegye! mellyel ohajtom mint köz, mint kül
lönös Java Kapirul Kapra való Kellemetes Nevekedést
kormányozásom allatt, még Eletem Napjaiban tellyes vi
gasztalásomal Szemlélhetnem; Mert tudom, hogy Remény
ségemben meg nem csalatkozhatom, ha az Subalternu
sok Serénysége Lebelni fog az en Szorgalmatossagomnak
es á Jönek Szem=pillantasara á többi Sagok eleget
tesznek törvényes kötelességeknek. A minden Szent
Kivansagoknak, Jó tanácsoknak, s' igaz tselekedetek
nek Mennyei s' mindenható Kút=feje Szentellye ezen
Fö=Ispányi Hivatalom kezdetit, nagy és Szent Nevének
Dicsöségire, s' mint nekem, s' mint heggelmeteknek ad,
gyon Crót, Malasztot, és egességet Földeges Atyafiuk
Szolgálattyanak ezen S. H. Vasse köz, és külön nös
Javanak hasznos elö=mozditására, s' minek minek
eleg=tételire; En azonban Mindenkor gyerességemnek,
örömömnek tartani fogom mind azokat az alkalmatos
tagokat, mellyekben heggelmetekhez ragazó Szives
Hajlandóságomat, igaz Attyai Jó=Voltomat nemü nemü
keppen meg bizonyithatandom.

(41) Repraesentatio D. Comitis Strigoniensis Respectu mutuandorum Decem Millionum fl. 762.

Sacratissima Majestas!

Benignissimum alte=fata Maiestatis vestrae, Diei 27ae 9bris, Mensis et Anni Proeteritorum intuitu Decem Millionum, ad felicem perdurantis Belli exitum, desideratorum, inter, posita Publica Regni Fide, mutuo, erga pactandum certos procurandorum Locum Emanatum Circulare Rescriptum Homagiali cum Submissione Veneramur. In profundis

tima

ima Fidelium Animorum Nostrorum Subjectione
quemadmodum mortales Grates retribuimus Mttis Vrae
Smae, quod Benignus Jussis, pro Bonagiali, quâ
tenetur Regnum Omne Devotione, obsequendi prom:
ptitudinem ad Numerum utilissimorum Servitiorum
et Meritorum Regni clementissime revocare et grata
quoque interiturâ Memoriâ recolere, Facta pro
missione, Leges, Immunitates q Regni Sanctas, rectas
conservare dignabitur, ita nihilominus acerbissimo Sensu
Agnoscimus, perdurante funestissimo, et sumptuosissimo,
adeò prolongato Bello, Vires Summi Erarij Regij et hu
jusmodi Provinciarum non Mediocriter decrescere esse.
Parent Superi: ut Fatiscenti Animo Mttis Vrae
Smae necessariam Quietem allaturae, publicamq tran
quillitatem, pro Salute Subditorum adeò Afflictorum
Populorum paritura alma Pace, felicibus Auspi
cijs, pro benigno nutu, revecta, tot, et tantorum,
quae atrox Bellum adhuc tulit Malorum procellis finis
maturius imponatur. Stabili et firma Pace,
quae in Orbem tutas Vestet Provincias, nulla spe
illucescente, Primicerium Bello perducendo lacessendum
esse, non dubitamus, Bellum autem sine Nervo Geri
nō posse Agnoscimus. Si Ardentissimis Votis, prompti
simisq Studijs Nostris, quibus in re subjecta duci
mur Vires et Facultates nobis pares essent, qui
vitam et Sanguinem pro incolumitate Mattis Vrae
Smae, et Augustae Domus, tuitioneq et permansione
hereditariorum Regnorum, ac Provinciarum alacribus
Animis devovimus, Fortunas, pro Causa Publica
pro Ara, et Foris consecrare non Ambigeremus;
Quemadmodum autem Summe Fata Mattas Vra
Benigne Agnoscere dignatur, ita, Aerum, quas dum
Dignit, Solum Hungaricum distractione aut Nulla
aut certe vili, pronum est Judicare, Auri, et Ar
genti, in Regno eam esse inopiam, ut etiam Ingens
Contribuens Plebs, a Debitis Passivis, quae pro
Anticipata Contributione, indubie contracta Sunt, ob
tingentem Censu, Creditoribus Stando, non sit in
Statu. Praenariatis difficultatibus circumventi,

m

t.

in Subsidium Maiestatis Vrae Sme, fidelissimorum Animorum, Zelig, nostri promptitudinem, fortunarum in Vicem integerima fide Homagialig, plena cum devotione Munerpamus,

Quantum ad desideratam Regno: tenig Prostandam Cõsolationem, et accessoria, testata, in secundandis Benigni intentionibus Animorum Prorum Alacritate, ad Comitem Regni Palatinum, ex Hodierna Congratione elatis Lxij mediantibus, Sensa nostra uberius adaperimus, Substratum momentorum, Dictatem tractatum Naturâ suã respiciens Negotium, Nominee Cottus istius inviolatis Legibus Regni, Salvisq; immunitatibus, et Prærogativis Statuum Nativorum Patriæ Filiorum cum Satisfactione Benigne Petitionis pertractandi Negotium Provincia deferentes.

Quemadmodum Autem Comitem Palatinum Regnicolarem, ut Preces suas, apud Maiestatem Vram Sman eatenus interponere velit, ità Sme=fatam Maiestatem Vram de genio oramus, et obsecramus humillime, dignetur Ex Materna Pietate, teneritudine Amoris, et innata clementia Regia, conformitate Benignæ Promissionis, à quibusvis metuendis, consequentiarum Præjudicijs Status Cottus istius, tutos, et etiam immunes, Authoritate Regia clementer reddente, ut Posteritas omnis, qua Sacrum Nomen Maiestatis Vrae Sme, ob tanta, tamq; singularia clementiæ Documenta immortalibus Præconijs celebratura est, in Obsequium Augustissimorum Nepotum, Æmulo Cereris mine accenda, perpetua fidelitate ardeat.

Qui in Reliquo altissimi Gratijs et Clementiæ Cæo=Regiæ profundissima cum humilitate Substrati emorimur.

(42)

In eodem Substrato ad Comitem, Regni Palatinum.

Excellme et Illme Domine Comes, Regni Palatine, Dne nobis colendissime Gratiosissime!

Benignum Sme Cæo=Rõ Aplice Maiestatis, Decem Millliones Florum, pro futuro Campi ductu

desideratos

desideratos, Regno: tenuj interpolita fide publ.
ca, ergà plactandum Cenonum, Situlo ffuturi, ubi
ubi demum ffrocurandos, pro objecto habens, sub
dato 27a Obr Mensis et Anni Preteritorum, ad
omnes Regni Comitatus emanatum Reseriptu
Domagialis Submissione percepimus: Quo mediã
te, Altè-fata Sua Maiestas benignè testata cum
primis, inde ab Exordio Gloriosi Regiminis sui
compluribus Occasionibus, invicta fide ffrasi
torum fidelium, Utilissimorumq, Regni Statuum
durante atrocissimo Bello Auctorum Servitio
comparatorumq, ampliss imorum, cum Bellicus
Turbo exsævierit, Regijs ffraemijs remunerando
rum Meritorum, Gratâ Hungrâ obliterandâ
Memoriâ, tametsi ffronilia Reliqua non minùs
quàm dulcissima Patria Nostra, Junctis Vri,
bus, de felici perdurantij formidolosi Belli
exitu adlaborârint indefessè, ingentesq, Regno
rum Vires Accidentes Sumptus profusi sint
Nulla tamen Stabilis, firmaq, Pacis, quæ in
Orum tutas ffstet, Provincias, ad hunc diem
Spe affulgente, Bellum perducendum, et tentan
da esse omnia, nisi in Viscera pacati etiam Re
gni nostri inveeti ferocis Nostris Cades, et Rapi
nas, cum Vitæ et Fortunarum nostrarum Jactura
Sentire malimus, viva Omninò cum fiducia, tener
rimiq, Amorij, et Materni Affectûs Contestatione
clementissimè ffroponere dignatur. Cùm autem
ad perducendum Bellum Nervus requiratur, Sma
na Maiestas, perspectis Sumr Erarij Angustijs
et Provinciarum Viribus Accijs, Sollicita tene
tur, Unde vis tanta Auri, Argentiq, hauri
enda est? Quæ ad felicem Belli Exitum de
sideratur, non aliunde sani Nisi per Hunga
riæ Regnum interpolita Publica fide, apud
peregrinas, gratuito indigenatu, ffremandas,

et.

et alliciendas ffationes, perquirenda, et ergà pa
ctandum Censum mutua Jungenda videtur.
Expediens, et Consentaneum fore, arbitramur, ut
in Subsidium Regium, Spectato Communi discrimi
ne, pensatisq, ffsentaneis indispensabilibus Neces
sitatibus, ac Erarij Regij, Provinciarumq, Jmmi
gustijs, Regnum omne capiatur: Quod quidem
Cottum hunc Attinet, testatum esse, percipimus,
quod fide, obedientiâ, et Devotione ergà Augu
stissimam Principem, et Dnã Nram Clementissima
Nulli Secundi simus.

Jam verò in Substrato, non contemnendi Momenti ad
Regni Quietam indubiè Spectante Numeri Cal
lentiæ Vtè impositi Negotio tam Arduum,
quàm formidolosum est Nobis, privativè quidqua
decernere, futurum Nempe metuentes, ut Arbitrij
Regni Juribus ffjudicium inferatur, et Argumen
to formandarum Consequentiarum, occasio ffræbea
tur, Si tempus, et Rei Celeritas hiscent, cen
suissemus, grande hoc Negotium ad Regni Comi
tia differendum esse; Quod cum moram non feren
tis momenti ratio, dilationem non admittat, cura
nostras, et Sollicitudinem Omnem in Paternum di
cum Excellentiæ Vræ, plena cum fiducia exonera
tes, obsecramus humillimè, dignetur Excellãa Vra
Substratum Negotium pertractandi Provinciam
Susceptura, pariter etiam Cottus istius Jacul
tatem deferenti, opportunè Agere, Confici etc.
nim in invicta fide, et perspecto, quo in Regnu
omne fertur Amore, nõ ambigimus, Excellentia
Vram concreditum Negotium, ità Moderaturam
esse, ut metuenda quævis ffjudicia Summissimq
Precibus interpellata Authoritate, et assidatione
Regia, quàm Studiosissimè Antèvertantur.

Non dubitamus præterea obstringendam fidem Regni
ad Vires, et esse, Fundorum per Viam Altiam deci
gnatorum, restrictum ivi, ut Præcautum sit, in

defectu

defectu, aut in=sufficientia eorundem fundorum præassignendum omne, successivè ne Regno in hæreat Lex in casu Restantiarum aut inexigibilitatis Ordinarij Quanti Comitatus, qui Restantiarij q^o sint, cum super=erogatorum Accumulatione Q^s graventur.

Præcipua Curæ futurum, pariter non Ambigimus ut ad tuendam fidem Regni publicam, circa procurandam Annui Censûs et suo tempore sortis Capitalis exolutionem opportunæ Cautiones interponantur & Dispositiones præmittantur adeò, ut fundi onerati, Anticipatis Assignationibus q^o præmaturè, nec ratio earundem habeatur Anteà, quàm Censûs, et suo tempore sortis Capitalis, maturè exigendum, ad Manus Provinciales præferenter administrandum obtingens, segvestretur.

Quantum ad Indigenatum: aliciendis Indigenatûs capacibus Creditoribus Summorum Locûm conferendum nos existimamus, cùm Annui Census rite dispensi, et sors Capitalis, tractu temporis infallibiliter depuranda, plena Securitate manerit, de Rege bene=merito futuros, Creditores, attendè præmiatos esse; interim hac in parte etiam, ad contestandam integeratam & delitatem, Homagialemq^ Singularem devotionem nostram, in obsequium, et Satisfactionem Benigne Voluntatis Regiæ, accedimus promptissimi, dummodo Sanctissimis Legibus Regni, ac Prærogativæ Nativorum Patriæ Filiorum quibus n^o Bonorum modò, sed etiam Beneficiorum, tùm Ecclesiasticorum cùm Sæcularium Collationes cum primis competunt, non derogetur.

Habitâ porrò Reflexione ad Attenuatum Regni publicum Statum, cum Lege definita Taxa Indigenatûs, in damnum afflicti Regni

dispensand

dispensandum non esse Arbitraremur, tùm quòd Ce,
ditoribus ex Annui Censùs perceptione non con,
temnendum beneficium accedat, tum quòd in Regnu
nulla Comoda, videtur abinde redundare. Rursùm
Excellam Vram Ys solita pietate, et Amore in
Patriam Gramus, et obtestamur, dignetur paterne
providere, viceSgo suas, Ys dignitate et Authoritate
quâ pollet inter Regni = Colas prima, apud suam
Mtatem gratiosè interponere, ut Status Regni
Ys miserum pariter intuitu securi redditi sint
cam in contrario. Posteritas omnis, quæ Nomen
nostrum, ob invictam fidem, ingenuG, Cæsæ Au,
stricæ Studium miratura, et veneratura est, facti
rum rationem non repetat.

Vi. Cæterogvin totius Negotij ineundam rationem al,
tijs Consilijs Excellentiæ Vræ subservientes Nos
gratijs, et paternæ protectioni comendamus, et
cum veneratione perseveramus.

43.) Litera B. Mariæ Theresiæ Reginæ, dum Nurus sua
penicillo picturam B. M. Virginis Deiparæ Aræ Regiæ
Templo provisus, erecto, donaret quæ in ipsa Magna
ata Sylvæ Tabernaculo actu videre donatur.

Reverendissime Princeps devote, dilecte!

Scisti, quod nunquam eventurum putabam, quodve evenisse acer
bissimè doleo, fungor Officio: memor promissi Archi = Ducis pie
defunctæ Nurus meæ dilectissimæ, quæ manu sua imaginem pro
Ecclesia Strigoniensis Ornamento se picturam esse dilectioni
vræ sponderit. Quod maturo nunquam satis lugendo fato, mihi,
Mariæ, Familiæ, Provinciis cepta Status regerit, ipsa explebo;
ad Nurus hujus dulcissimæ fidem evolvendam, Imaginem B.
V. Mariæ p: opus Manum suar: quæ ad latus meum pendet,
dilectioni vræ pro Ecclesia Strigoniensi addico, eâ tamen lege,
ut dum vivero tam chasum pignus Amoris, & memoriæ Nurus

mea

44)

+

Mea Amantissima Principis Vestigiorum in Superos, pietate in me, fide in Maximum, humanitate in omnes, prudentia, Multiplici rerum, & Scientiarum cognitione ornatissima e manibus Meis nunquam dimittam neq; laudantius mea in dilectionem Vram benevolentia argutum praebere possum, neque praeclarius, quam è tam praeciuso monumento Eccla Strigonien accedere ornamentum. Intuitus quondam Hungari hanc Imaginem ingemiscent: quod omni et mihi peservatum est: & Magnitudini jactura, & acerbitati doloris, quo semper, nunquam tamen satis Luctum plangam, quod mihi Superstitem Vivere tantopere optabam; Sed quam anni maturior Virtus Coelo praepropere asseruit. Ejusdem habeo animi Sensus dilectioni Vrae ac facile conjicio quantopere tristissimum hunc casum luctumq meum doleat. Caeterum Gratiis Caesareo-Regijq eidem ac benigne propensa Maneo

Maria Theresia

44) Rescriptum Comitatus Neogradiensis, in Re Urbariali, de dto 1766. die 22a 8bris.

Serenissime Domine Regie Locumtenens, Ex. R. L. Consilia ac

Benignam Suae Mtis Suae Voluntatem, e Benigno Sereniss. Vrae, et Ex: R. L. Consilij, sub dto 22a Julij Anni Volventis Expedito Gratiose Intimato, homagiali cum devotione suscepimus, eo, ut ubi emanandis Rusticorum querelis, Sedes Dominales celebrari contigerit, occasione harum, per Judicium, et Juratorem, ad hujusmodi Sedem Dominalem, pro Testimonio, adhibendos, ex Strigata Portione, in qua sensi, de Urbariali Ordinatione, agetur, tres Seniores, probatiores fidei Rustici, super Querelis, in actorum contenda, examinentur; Examinandorum porro Responsa, ad Processum, exhibitum cum Serie Processus, Ex. R. L. Consilio, ilicites, accedente causae Assessore, Submittantur quoniam ad pertractationem, elaborationemq Urbariorum, Protitia, ut plurimum, eorum, quae in

Quijs

+

prarijs Privilegijs, actenorata habeantur, subservire, valeat.

Præter hæc, alterius quoq; Ordinis, Juncta, peregrinæ, Prohibita quæ Generalia, per Regnum, publicanda, Sibæ insignita, non obstantibus, quibuscunq; Urbarijs, Contractibus, & quocontrario, per omnes, et singulos observanda, et publicanda, sunt submissa.

Liceat Serenissimæ Principi, et Exi: R.ⁱ Consilium, si quæ adhuc Sanctimonia Legibus est, et si ad eosdem contingerit, propeccato non imputabitur, dolorem, et Amaritudinem Cordium Vestrorum, Paternum Clementissimæ Dominæ vestræ, animum, condolitumq; sobrie, si autem veniæ indigni reputamur admonitis, ad Symbolum, Altissimæ Sponsæ Nostris, Juxtà quæ, consternatis Subditis, in homagiali devotione, apellare.

Libro Regum 3tio Cap. 12mo. Scriptum est; Non derelinquet Deus Populum Suum, propter Nomen Suum Magnum, quia juravit, eum sibi facere, Populum; Gens Hungara. est Populus ille Divi Regis Stephani, Successores Reges, super conservandis ejus Libertatibus, et Prærogativis jurarunt, ab exordio fidei ad Reginam, per Hæreditarium Sceptro Nexu, sibi Successoria Coronata Capita, conservate, ad hæc usq; tempora, perstitunt.

Illæ nigram est Populus, cui moderna quoq; Potentissima, et Clementissima 42da Princeps, Nostra Dna Maria Theresia, occasione Felicissimæ Inaugurationis suæ, Sponsorali; uti ejus Sacrum Diadema hæreditarium, Regiam Successionem, Coronationemq; in veligero, universas et singulas communes vitæ Regni Hungaricæ, Immunitates, Privilegia, Statuta communia Jura Leges, et Consuetudines firmiter, et sancte observare dignabitur. Si ergo Regem Regum, et Dominum Dominantium, ut id ex Sacris Paginis, crebrioribus exemplis, remonstrari, poterit Juramentum obstringit, quanto acrius, Reges, Principesq; Terræ, qui Sunt Sacra sunt, Cœlestis Mattis, ligare debet.

Hæc interim non eo pio dicta sunto, quasi vero nos, sinistra quædam, de Altezza Sua Matte, cogitatio, incideret, Absit hoc Fidelium, à Devotis, ac fidelibus Subditis, verum enim dum taxat in finem, omnia insinuamus, quod si teneræ, totoq; Orbe depræclicata, Augustæ Dnæ, conscientia, Animam Spem, ac fiduciam radicantes, firmiter persuasum habeamus, Quam Altera Roma, cognita, Carissæ Nræ Agnitate, Summa [illegible] Officiorum, administratura.

Inter alias Cardinales, Regni hujus Libertates, Sacri Diplomatibus, nitidas, Lex 9a Par jus recensitas, sanxda

Secunda ista est, quòd ipse quoq; Princeps noster, ad simplicem querelam, & sinistram suggestionem alicujus, nemine Nobilium, præter viam Juris, et altera Parte, non audita, in persona, vel Rebus suis, ordinaria Authoritate injustitiæ, posset. Tertia. Quòd justis eorum Juribus, et omnibus Privilegiis, intra Terminos, Territoriorum suorum, adjacentibus, liberam semper, prout volunt, fruendi habent potestatem. Utraq; harum Libertatum, penitus subvertunt Statum. Ultraq; harum Libertatum, penitus subvertunt ad simplices Rusticorum querelas, non jam privatas tantùm Nobiles, sed totius Regni, Status, et Ordines, in contemptu, præter viam Juris, non citati, non audiri, in gravissimis eorum Juribus, per elaborationem Urbariorum, protabiliter restringerentur. Urbaria enim non alibi quàm in Sedibus Dominalibus, per testimonio fidedigno, perfici possunt; Contra excedentes vero, et Subditorum gravamenta, via alia, Legibus Regni, Signanter: Artic 18. 1723. 38. 1729. ordinata habetur: Quidquid ergo sive per Ex: R. C. Consilium, seu Commissiones Regias, sive aliunde quemcunq; Legibus nostris ignotum Canalem, in primo Regulationis, et Præscriptionum Urbarialium, fieret, nunquam Legis, nullibi Statuum, et OO: Regni, consensum requirentis, robur, et firmitatem obtineret; Præscriptionem esse Art 3. 1715. et 8. 1741. ubi asseruit habemur quod instar aliarum hæc Metis Suæ, Hæreditariarum Provinciarum, gubernandi non sinus. Finemq; vel ipsum, Artic quoq; 14. 1618. per Artum 5. 1723. confirmato, per quos, et Regnicolæ Mandatj, extra Terminos Judiciarum seu eorum Judicibus Regni Ordinarijs, sive Deputatis, Juri stare cogantur, Regq; Ordo Juris, per quemcunq; turbetur, quantum habetur.

Parricidæ, Furum, Sacrilegi, Latrones, Sicarij, et quibusvis atrocibus Criminibus implicati Nobiles, nisi in Loco delicti deprehendantur, absque ullâ citatione, neq; in Persona capi, neq; convinci possunt; In detestandos Lesæ Majestatis Crimine, comprehendunturq; quidem, sed audiuntur, ac non aliter, quàm judex, et in hac competentia convicti, exequuntur. In negotio vero istoc Urbariali non citati, nec auditi! In judicijs extraordinarijs, et forsan sub Præsidijs extraneorum, celebratis, convincimur, atq; Executionem, ubi complures Transgressionis casus existantur, patiemur.

Onerosa est

Onerosa est, Subditorum, erga Dnos obligatio ab Exordio Nobilitatis, et Dominij nostri; Quemadmodum enim, ad mentem Art. 34. Pad 1ae. Communitatis Consilio, Præceptor pronuptè parentes, in Libertate permanserunt, ita Contumaces, et desides in perpetuam Morum, redigebantur, Servitutem; Atque est hinc clarum est, Dnum terræ in Rusticos, propria Majorum virtute consecutum ante reformationem Regiminij virgasse, neque aliter, uti Verba Citati Finis habent quàm cum recipro-ca, et reflexibili connexione, ac mutua dependentia, Potestas Regiminis, per Communitatem, in Principem terræ, S. Stephanum, translata sint ita, ut sicut Rex omnem, Nobilitatem, et Dona conferendi potestatem, à Populo habet, et Statibus habet, ita Populus quoque, ac Status Nobilitatem, et Donativa à Rege, habent. Nata sunt hinc munera Regis, ac Statuum officia, et Obligamina, mutuo leges relata adeò, ut juxta Pad 1am Reg. primum quam sacro Diademate coronaretur, super observatione Decreti Andreæ 2di Sacramentum præstare debeat: Et quamvis Lex hæc, Artic 4. 1687. limitata, ac in certa sui Parte, sapienter, et providè explanata fuerit, in substantia tamen, mansit. Eadem itaq; sub Spe, quòd Regia Majestas, nos Status, et Ordines, in ipsorum Prærogativis sanctissimè Manutentura, ac eadem res conservatura sit, sub præcensis conditionibus, Ao 1551. post fatalem, Ludovici Regis, ad Mohacs, eidem, Sacrum Diadema, una cum Imperio, Status, et OO: Regni non coacti, sed proprio motu, spontaq; et benevolè, in Ferdinandum 1um, ac per hunc, in Augustam Gentem Austriacam, subsequo autem tempore, pro Artum 3. Anni 1687. hæreditariam successionem, erga tamen Pactum, declaratoq; modo, admittendam assistentiam, in Sexum ejus Dominus, Masculinum transtulerunt; Jam denique Anno hujus Sæculi 2do successionem eamq; ad Augustam etiam Sexum Femineum extenderunt, Spe certa Pacti, sub præscriptis, manutentissimè Austriacæ Aquilæ, alis sibi, Patriæ, et Libertatibus, optatissimum, Securitatis, Portum, reperturos.

Cum providè, et Patriotis, manifestum evadat, Jus, et Dominium Nobilium in Subditos, tantam esse, ex Pactis Status, et Ordinum Regni, Prærogativis, Diplomatum

Ajpeis

Clypeis munitam, pronum, ac consequens evincet est restrictionem hujus Diæsis præfatis, per elaborationem Urbariorum, necessariò inducibilem, sub Epocham Ärh. Gri Anni 1741. cadere, ubi Regnicolæ, per Augustam Domus Austriacæ Gnam, clementer assecurati, de Clausula Diplomatica, prout hyper communi usu, et intellectu, Regio, ac communi Statuum consensu, Dictatiter conventum fuerit, ad fundamentalia Jura, et Libertates, non extendenda: Si porrò de his, vel ni Comitijs Regni publicis, convenire, privatò calculò, cautum est, quomodò talia extra Diætam, non observato Juris Ordine, absque evidentissima subversione, Juris modò, in articulatæ assecurationis, regulari possunt.

Objicitur equidem per elaborationem Urbariorum, nihil Libertatibus Regnicolarum Hyperici inferri, cùm jam dicens ad regulationem, complures Leges condi Labeantur, Signanter: Lib Ord. in Ao 1514. Sub Ferd. Jo Ao 1548. et Ao 1553. Maximiliano, Ao 1563. in quibus Rusticorum cervus, Servitia, Munera Dnis suis Grauda, definiuntur. Adverteno interim Jo per citatas Leges, non Speculanem Urbarialium Dacianum minimè Oblatum, quin potiùs per Artos 15. 18. et 20. Ord. Provenius Dominorum, et Nobilium, ante illa tempora dari, et percipi consuetos, ultra, et diserte Stabilitos fuisse. Ad verendam Regulationem ejusdi, Dictatiter projectatam, nunquam universaliter in omnes Partes, et Angulos Regni, vicinatum fuisse, sed regulè minuisse, dubium; Quandoquidem enim indisputabile foret, unicuique, ejusdem Cottus indigeniata Loca, diversis Beneficijs gaudere, ita naturalis sequeletur rei, Locatariorumque Subditorum, à participatione Beneficiorum prohibendos, uniformes, ubivis esse, requiri? In hoc nativo Loco, ex altera Regnorum in alio ed intervertionè, aut questu Decoratu, hi ex civilibus, vel manualibus Operibus, alibi Promanthorrelibus, ac denique Curialibus, per Dnos Locorum dilucidè edoceri, et edoceri, ibi gentes, beneficijs Decimas corgerendi et Regni Dignitatem ingredi, Merito, et Oeconomicam angendi, Imperio Methodo, et Oeconomicam

Jam

Jam quomodò in tam distincti Beneficijs, constituti inferiorem, sibi servilem obligationem, seu pecuniariam Contributionem, reduci gubernii, utique diversorum, diversa ratio habenda debet.

Verendo denique, ne dum cum Typicio Juriam Dominalium, Rusticorum alleviamen quærimus, humeris ejusdi insupportabile jugum, et onus imponamus; Situs enim Provinciarum, Partium, Beneficiorum cum primis Commerciorum privatorum, abstinentiarum, talibus, in quibus Rustico facilius accidit, vigiliæ, et ultra Dominicales labores perferre, quàm vel unum Domino suo dependere, In alijs locis, ubi Commerciorum promotionè, et continuis lucrativis Fatigijs occupantur Rustici, per Stationem Robottarum illos amittant, quàm si 20. vel 30. Ll. à Laboribus manualibus, Dno suo, dependerent.

Unde, non absq; re, de practicabilitate uniformis Regulationis, per totum Regnum, inducendæ, observatæ, nunquam Urbaria vitè confecta, sed et usualia dudum, successivè stabilita sint, dum per Artos ipsum Anni 1715. et 18um 1723 Magnatus Cottenses authoritate, Ut Subditos ab Oppressionibus Dominorum suorum, tenuiores conservent, ne gibus vis insolitis Oneribus, per ipsos, gravarentur. Annuit Legum citatarum Dispositioni, Benigne Sub Jo Die 19a Martij, Anno 1763. Sub Comitijs, ad Status, et Oo. Regni, expeditum Rescriptum, mediante quo Consuetudinem existentem Plebi contributionalis, juxtà Leges constitutas, sua Natura, semet Semester prospecturam, declarant, omnesq; tam et singulos benigne tentari dignata est, ut cum Subditorum suorum, pari proclivi, cum Labeant, eos, ad Lobenent, gravamus illicita, et illegales, contributionali Plebis oppressiones, et enervationes, efficaciter tollantur.

Cur ergo quæritur nova Provisio, dum Leges Patriæ in Re Urbariali, Jam latorum usu firmatam, procedendi Normam prescribunt, non decernimus, neq; fugimus ordinarium Juris Processum, negari enim non potest, reperiri complures Dnos Terrestres, contra quos justæ, et fundatæ querelæ, postentur; Justum profectò est, ne modalitatem, in Lege, scripta, excludentes Dni Terrestres, coercendantur, sed propter horum Excessus, ad contumbriosam Urbalis Disciplinam, consequentiam promovi debemus.

Rebellibus

Rebellibus, aut Armis, devictis Populis, novas Leges, pro victoriæ arbitrio, dictari solent; Jam avitum Patrimonium habetur, Gentem nram, non coactam, nec Armis subjugatam, verum sponte benevole, propriæ motu, Augustissimæ Domui Austriacæ, Catholicissimo et fortissimo Regimini, ac Tutelæ sponte subjecisse. Devotione autem, et fidelitate, quibus Dnam nram prosequimur, abiit verbo divitia, nulli Nationi concedimus. Postquam Sma Aeo: Rā Mattas, in Ipso sublimiori Regiminis Arce, tum per Benignam, coram Statibus, et OO. Regni, Diversaliter congregatis, de Regio suo Throno, factam propositionem, cum meditate, ad eos exarato Scripto, intensa Divis Electoris Bavariæ, Prolimina, ergaq Sacram, Regni hujus coronam, formatam Pleustorum desegerē, ad simul in arctissimis circumstantijs illis, dum utrote: præfatus Elector, numeroso Gallico Milite Stipatus, superiorem Austriæ Provinciam, hostiliter invasisset, et ipsam quoq Regiam, obsiderē, interceptis Expeditis pro Alterius suæ Mttis, in Silesia, contra parem Regis Borussiæ, vim oppositis, distineretur, Statos, et OO. nostrodū ad priscam, Regij Hungariæ virtutem, et capienda, contra ritos Inimicos Arma, et sua Mattas Clementissimē hortari, verumetiam Sacram suam Personam, Augustæq Proli, fidei, et obsequio, fidelium suorum Hungarorum, Clementissimē committere dignata est, Alio Clementissimam hanc, erga fidelem, hereditariam Suum Populum, constantem fidelitatem, Maternumq affectum, homagia hi cum promptissimē, suscipiendo, et defensionem Justissimorum Regiorum, et Regni, Sacratiq ejusd Coronæ, Jurium, vitæ, et Sanguinem prosequendo Lantes, Fidem Regni Insurrectionem, ultra Obligationem, adeoq ex pleno Zelo, et devotione, ordinarunt ac intra exiguum, temporis, spacium, ex pedestri et Equestri Milite, formidabilem Exercitum, in Arenam, eduxerunt cujus virtute, et Provincijs Hereditarijs Sua Mattij Cæsareæ ereptus Hostib, capillata Bavaria, conservata S. Corona. Anno pariter 1741 contra Borussiæ Regem, novo aparatu, ursatus Insurrectio, per Regnum, iterum ordinata fuit.

Occasione

Occasione porro novissimi Belli, subsidia gratuita, in Aere Milit, Annona, repetitis oblata et effecta, quanta fuerint, cognita sunt Orbi Europæo. Devotum ejusdi subsistendi, et promptitudinem nram, ipsa Augusta, per circumbra Benigna Rescripta sua, ad publica Regni Archivia, Posteritati, in Exemplum, reposita, sapē sæpius, clementer recognoscere, dignata est. Dum proinde omnia ea, quibus patriæ Majora, non valuimus, et quæ nulli Divorum, Suæ Mttis Prædecessorum, Majorum nostri, fecerunt, devote, ac prompte adimplevimus, in futurumq pari fidelitatis, ardore, non adimpleturos, spondemus, qui ad Sacros hos Mttis Pedes, ven crabunde provoluti, humillime supplicamus, ne patiatur sua Mttas, ad simplices tumultuantium Rusticorum querelas, non inauditos, in juris Foribus, per extra: ordinariam quampiam, Urbariorum, confectionem, iter viam Juris, restringi.

Hæc enim ratione seu accessione Supremi, tumprimis favoris Regij, animatis Rusticis, indulgentissimus quoq Divus Tercsius, calumniandi, non deest prætextus. Triste hujus rei Spectaculum, exhibent Partes Trans-danubianæ, ubi à Posteritate Divorum Terestrium, denitiam Jurisdictione Magistratuū Civilis, ab Strauch, exutā, erga utrosq Reverentiā, eō audacie prorumpērunt, ut passim Laboret, Census, et Datia Divis suis denegent Allodiaturas, pro Libitu, inter se partiantur Curias Nobilitares dirimē minuant Ossles Dñales, quin ipsos Magnates, ad sectā Plebeiorum, rapiant, excruciēnt, et verberent. Tragica sunt hæc, in medio Pacis, Spectacula, dum enimvero non vanē est, ne Pestis hæc, Sanas etiam Regni Partes, corripiat: Admittendum profectō esset Malum hoc, donec altiores egerit radices, evellatur; cui malo vix alio remedio occurri potest, quā si Sua Divis Terestribus, et Magistratualibus, restituatur Reverentia, et Authoritas; Extollam Jacis tempore, tumultuo hic, manu Militari, pene compesci posset, vacrudescet tamen facilē, ad cujus spiam scopinati exteri Belli, dum Milite, è Regno educto, mercede soluti, liberiq grassabuntur ad extremum, Onera etiam publica ferē, recusabunt.

Qui tunc

Quis tunc in Ordinem redactos? et Spe Recuperæ Libertatis, inermes? Libebit Necessario Statûs Publici Administratio, Magistratualibus enim, et ex quibus hi constant, Dris Seculoribus, Personas proprias, et sua, contra Invasores, tueri, satis erit negotij.

Non nos Latet, tumultuantes Nos, adversûs Dnos suos Seniores, sacrâ quique, Membra Corporea, semet perfidè erigentes, Instantijs suis favorem, conciliaturos, commisceri adstrue re, propter Dominiorum Prægravia, eosq3 ad ferenda publica Onera, inhabiles Reddi; satius tamen credi potest, retractâ Gratiâ, et Beneficijs, per Dnos Seniores, Subditis præstari, solitis, notabilioribus miseriores efficiendos, quibus actu quoq3, in omnibus Fastibus Regni Seniores subveniunt, quorum administerio Onera publica ferè, facilius possint, cujusvis favore, per Dnos Seniores, meritò ab Ingratis Subditis retrahi, posse.

Præter inaudita, considerandum venit, Obligationem Juramenti, in Libertatibus, et Prærogativis nostris radicari, propter hanc enim à Constitutione, omnes Nobiles, sumus effecti, Legerenus declarantur. Seniores nobis, Princeps, Vires habet ad tuendos Patres, plurimum valentes: Conservatio Privilegij hujus, Erarium Regium, nihil constat, et Arma Patrum, et quod plurimum facit, Fidele, ac perpetuum est Nil patiatur, Quæsumus, Sua Matestas, robur hoc, de Generatione in Generationem perdurans, per subtractionem Libertatum, Labefactari, penes quos, quia Charriores Vitâ, et Bigroribus, reputantur, ad Cujusvis Nobilis cujuscunq3 Injurias, pro defensione sua Matrj Sanctæ, et Successorum Regis Coronæ, ac Patriæ, ultimam Guttam Sanguinis effundere, paratissimum.

Præmissorum itaque, et his Majorum sibi optimè cognitorum Momentorum, non declinetur Serenitas Vra Regia, et Cat: R. L. Consilium, apud Sanctam suam Mtem efficaces Vires suas interponere materinumq3 Cor sua Sanctæ Mtis, Cor, ad humillimas, Fidelium Subditorum, preces flectere, qui Vitam, et Sanguinem, pro Miloti tate, et Incremento Augustæ Domûs Austriacæ, impendant, Dignetur Altefata sua Matas, hoc Sanguinis Sacrificio, Clementer contentari. Cui Cæteroquin Benignitati, Gratiæ Se perseverans.

Epistola ad Papam ex parte Regis Hungariæ, in qua petit, ut Regno suo subsidio sit.

Beatissime Pater, et Domine ~~Colendè~~ Clementissime!

Post meæ devotam, ac filialem commendationem, paratumque, ad quæuis vota Vestræ Sanctitatis obsequium, ad pedum oscula beatorum, non subterfugit Vram Sanctitatem imò /: ut mihi persuadeo :/ certò certius novit, qua sorte quibuscùe fortuna Votis Res mea vexillentur,[2] et utinam hæc vota versatili, aliquando fixam nacta stationem, fortunam quoque meam firma stabilitate solidarent, et fausto exitu roborarent. Regimini siquidem Magnorum, et potentissimorum Hungariæ, et Bohemiæ Regnorum /: meritis licet insufficientibus :/ jure tamen hereditario Rege Regum disponente præsideo, curis perurgeor, assiduis, ingens saxum volvo, et tantæ moli ferendæ infirmos satis habeo humeros, turbat me tanta ditionis gubernatio, sed plus infestat exiera solicitudo, hæc mihi quietem præripit, hæc me, die, noctuque stimulat nec majus mihi unquam consilium est, aut esse potest, quam quo continuè accingar, hostem insequar, Regnum tuear, res adamussim paret. Si liceat mihi referre, et Vestræ Sanctitati libeat audire, quot bella pro fide Xti Hungaria gesserit, quas strages pertulerit, quot præstantissimos milites pugnando amiserit, quot spolijs turcum /: ludente sic belli sorte :/ ditaverit, dies me desituet, et quamvis ex his mancipijs aliqui magno pretio repetiti sint, ex hoc ipso tamen beneficio paupertatem senserunt, miserabilem, et pro ipsa libertate omnino egèni facti sunt, quia dum vitam redimunt, substantiam amiserunt, non satis illud admirari possum, quomodo tot illustrissimi Christiani nominis reges, tot archijs principes, tot celeberrimi duces — quasi alto somno sepulti, in plumis, et delicijs latos agitant dies, leue totum pondus istud humeris nostris imposuerunt, tanquam si non ad eos etiam pertineat, Xti gregem defendere, quarum tamen, perinde, ac mea interest, hujusmodi rei intendere, sed quia Budam, et Hungariam adhuc superesse audiunt, omnia tuta credunt, quid enim Cæsarea Mattæi Magni dominator orbis, Romanorum Imperator, mihi unquam in tali expeditione exhibuit? ubi tamen ad hoc ipsum negotium, summa vigilantia, et extrema diligentia esse debuit, qui hunc titulum, peculiari quadam authoritate, ne dicam temeritate, sibi vindicavit, ut caput esset orbis, et cæci nec minimi quidem digiti officium gerit, exercet, Ubi nunc enim vires Francorum? Navarchia Venetorum? Ubi classis Aragonum? Ubi militia Rhodiorum? Ubi Romana copia, in propulsando Catholicæ fidei hoste. Sola Hungaria Turcum sustinet, sola crucentum hostem sentit, sola sanguine sudat, sola quotidie amicos filios deplorat, sola de. nique, pro Christiana Re: publica eminus, et cominus. cum infestissimo hoste dimicat, cui deest facultas, deest voluntas, nunquam mihi voluntas defuit, dum facultas adfuit, quid unquam omisi ex his quæ facere

qua facere debui? quid Amplius facturus sum? quomodo cum isto exiguo
Populo, Ferro, Peste que Consumpto, tanto Hosti obviabo? quem Asia ingens
Superare Nequivit, Modica Europa Portio domabit? quem Sapiens Grecia
Nec Ferro, nec ingenio debellare potuit, Hungaria effugabit? quem Egi-
ptus Saga, Nec Delii Machina, Nec Arte Magica vincere potuit, ego cum
Paucis delebo? Nada est Turcarum Gens, et Spurca Legi Subdita, Li-
citum putat sibi citra ultraque Divinam Legem Agere, Sacra profanare,
Mundo adhaerere, divitijs inhiare, Conubijs ad libitum uti, Nefanda
comixtione abuti, Sanguinem Sitire, et Cruore Satiari, Leta dies illa,
eis est, qua Gladios suos Christianorum Sanguine infectos esse cernent,
at verò Funesta ipsis lux illa Videtz, qua ensis eorum, Nihil Xtiani San-
guinis imbiberit, et hac Summa eorum Voluptas, et infelix felicitas,
Spolijs occisorum ditari, Mancipiorum bonis Satiari, Ego [: ut promisi :]
Hostem ipsum Communem Solus Sustinere Haud possum, quandoquidem
Hac Mea Vindemia [: ut dici Solet :] jam ad Fecem Venit, et quid Moror?
Nunc Vestra Sanctitas interpellanda est, Nunc ad ipsam Sermo haben-
dus est, Hactenus Verba fecisse Videor, Sed Nunquam injusta Mea fuit,
Querimonia, Nunc igitur ad Rem Redeo, et transactis jocis Venio ad
Seria. Pater Beatissime adest Hostis, de quo loquor, Venit Turcus
de quo Queror, Venit impiam Crucis Xti infestissimus Hostis, et Gregis
Dominici depopulator, venit, et invasit, Hungariam, cinxit, et Belgra-
dum obsedit, cum tanto Exercitu, tantoque et tali Apparatu, qua-
lem vel ad Subjugandam Gentem, vel ad evertendam Urbem aliquâ
provenisse, Nulla unquam Etas Memorat, Fretus enim bellatorum Copijs,
et diversarum Tormentorum Machinis, Noctu atq die Hostili impetu Ca-
strum memoratum Aggreditur, impugnat, Minatur, insultat, terret, et
inquietat, Praesidium Castro Nullum est, in Victu deficit, Caret Viri-
bus, Subsidium aliquod Non Sentit, Spe defecit, Unde tot incursibus, et im-
pulsibus, percussum, et oppugnatum jam labascit, jamque ruinam
Minatur, et nisi Opem Subveniatur, Nihil restat, aliud, Nisi ut Cadat,
aut Victoribus Cedat, plura quid? Si capitur, aut Corruet, Belgradum,
Castrum illud Munitissimum, Hungariae Propugnaculum robur Christia-
orum Regum omnium, et Principum, Sub Xti Nomine Militantium
Murus, et Antemurale, Si inquam Castrum Belgradi, Castrum Nobile, et
Antiquum, totque Seculis, omnibus Orthodoxis Asylum tutissimum
in deditionem Venerit, Va tibi Roma, Va inquam tibi Roma, Si
Turco Servire cogetur Hungaria, Va et Principibus, Nunc otio torpenti-
bus, quid loquor, quo me Vertam? Unde Auxilium petam? Res in
Arcto posita est, Praesidium est Nullum, Succurre Pater Sanctissime,
Subveni Summe Pastor Gregi tuo, Excite Vires, Adauge Copiam, pro-
move Exercitum, et quidquid fieri potest, fac, fiat repente, totoque

Mis-

misu, et conatu, et conatu Accingere, non opus est modo propensiori Consi-
lio, Armis opus est, Bello, Milite, et Exercitu. Hæc à principio mea Vota
fuere, hæc orationis Meæ Origo, hæc Series, et hic Exitus, Nihil Amplius
opto, Nihil Aueo, nihil desidero, ad hoc Solum me mea fert Supplicatio,
ducit Sententia, hoc dico, hoc repeto, hoc Numina, hoc Ultrum implore,
ut preces Meæ exaudiantur, et in Auribus Vestræ Sanctitatis proclives
Iamdudum intelligam cas, ab eadem Vestra Sanctitate, aliquid efficacis
reportare, et ut Summam rei attingam, oro, et exoro ne Hungaria
pereat, et Christiana Respublica Subruat. Valeat Vestra Sanctitatem
opto felicissime ad vota. Ex Castro Nostro Budensi Kalendis Decembris
Anno Patris 1520.
Ejusdem Vestræ Sanctitatis devotus filius Ludovicus Hungariæ, Dal-
matiæ, Sclavoniæ Croatiæ Rex.

(46)

Tekintetes Senatusok, és Rendek!

Hem sokadszorra Edes Nemzetünk ekes T. H. Varga
Fő Ispány Tekintetének el nyerése, Mellyben Most Felsé-
ges Koronás Urunk Nevével Méltóságod Engemet be-
iktatni Méltóztatik: ofak ingyen való Kegyelmébül birto-
ast ream. Ő Felsége Akart annal bizgobb esfoob Hala-
datossággal, annal melyebb Engedelmességgel Vesem által
a Legfegyed Méltosagod Kezébül eren T. H. Uyének nekem adatott
Fő Komáromyat.

Hogy pedig a Mostan szorzam oly Siwes Dadatossággal vifelte-
tek, hogy Kérésemre Fejedelmi Engemet eren Fő Ispányodra,
ralka Fe vetted Tekintetek nem tartotta: azt sok Tekin-
tetbül Különös Kerentsémre és Dromömre leni vagyorolom,
de Főképpen arra való Nézve hogy ra eren I Kretusfotek, és
Rendetek Ramos és Siwes Fülekedeseketben Egy, elyebb Hl.
Kalmasságot találok akon Erzékeny Hálaadatosságomat,
és igaz Tiszteletemet a Méltosagod Remellyeket bizonyitanom:
Mellynek Kivalesége de nem Kállok még Néhay Edes Atyán
val, akinek is akon Kerentsége, és Dicsősége vala, hogy Mélto-
ságod Nagy Emlekezetre Akarja Fő Méltosagu Gróf Karolj Atyal
Ő Excellentiaja által Régi Dikas Vtye Fő Ispányi Rékébe be ül,
tethetek

Amit

Amit leg jobban okajtottam, és ami é'maj napot leg
inkább ékesíti, abban is Szerentsésnek találom Magamat: hogy
bé Tellyesedet Kívánhatom a' Tisztyeletek és Rendetek illy
Ragyogo és fényes Ünnepélyeinek, Vidam Jelenléteknek, és Kö'
Örvendezések Örömire, és halhatlan Emlékére indittya Ki'
vennek. Meg ismérem mindazon által, hogy ezen Örven'
dezésnek Nagy Részét egyenesen a Tisztyed Jelenlétének tu'
lajdonithatom, Mert jól tudom azt, hogy nem tsak ezen
Kés Megye, hanem az egész Tisztán tul való Haza fiának
a Nyitt Károly Névnek Dicsőségével tündöklik. Ragyo
gó Tettenségeket Mutathat Mihálynak, Lapzonák Sandork
Szerezhet Atyjának, Méltóságodk, Dicsőségesebb Vi'
tézséget de Tettes Lelkét, Igaz Hazafiuságát tisztelni
és érzékeny Hálaadóságát, minden alkalmatossággal
Örömmel, és buzgósággal bizonyittya. Ugyan ez által
Ujra meg győződöm, hogy é'mai Ünnedezésnek Tetére,
Lére Lenkét nagy Méltóságod Jó Erdemei semmellyen
Kívül Szerentsésebben és Helyesebben nem tudtanak
Volna választani.

Azt az Esedezésem vagyon Melyről, hogy ne
legyen ezen Kör Örömünk, és Ünnedezésünk tsak é'
maj Napra, tsak ezt az Alkalmatossagot meg
határozva. Az én tellyes Kívánatom és
Egyetértésem légyen Méltóságod Barátságos állando.
ul meg Nyerni; Szerentsésnek fogyon tar sami
da é'maj naptul fogva a' Jó Hazának Hivatalomat a Barát,
ság, és Egyet Értés Ertselése által Méltósagaddal,
mint egy tel osztozom. Tsak az által fogja a
Mgod é'maj Napnak Örömét nevelni, és jövendőre ki terjesz,
tem hogy ha ezen Szives Hajlandosagodat Méltoztatik el fogadni
tem hogy

Nyilvánvalóvá tészem és tapasztalom hogy a jelenlevő
I. Tisztyek, és Rendek is kedvellik ezen barátságot Egyetértést,
és

és ollyként Kívánnyák Magokat is velünk egybe kötni,
és Hazafiui Igyekezetünkbe Elől Mordizoj lenni.

Valóban nem is lehet ezen jelen Gyülekezetnunkre
Emlékezetére ezen dicsőséges fol Tételnél Tapasztalhatóbb dol,
got tennünk: Mert nem tsak hogy minden leg kisebb
Külön Részeknek is meg Egyezésében az Egésznek Tökélle,
tességet eszközli: de mivel Különösen ezen K. Vgyek
Mellyekbe Erdemes Tagjai itt jelen vannak, Hazánkra
Nagy és jeles Részt tesznek, kétség kívül következik az:
hogy tartozo Buzgóságunkra, és Egyességünkre meg lyitsa,
és meg bővitse, mind a Tellyes Koronai Fejedelmünk,
mind pedig Magyar Hazánk Javának Nagy Elől Menetelt
ünd Szerint. E'volt a mi Bölts Elejinktől, Törvényeinktől
s Királyainktól állando Czéllyok és Kívánságok, hogy
a Tisztyi Hivatalokat által Vétele Alkalmatossága
val illy különös, és barátságos Ösztve Gyülekezeket az Haza,
fiak Körök, és mint egy Ünnepléseket Ki rendeltek
és Sokáson Vettek: Mert valljon Ki volna az?
(kiben Minden Polgári Erzékenység benne meg
nem hült:) aki illyen Alkalmatossággal, hol Annyi
ak Hazafiak, Atyánkfiait, Vérünk, Rokonságunk,
Vidám Orczával Ünneplő Köntösben s'Magyar Szivel Ösztve
Gyülnek, ahol a Koronás Urunk Küldöttye Mindenkor egy
Jó Rületsü, Jó Tekéntetü, Jó Erdemü Méltóság,
Ő Felsége Nevében jelen van, Ki volna az, aki nem
érezné magát Indittatva Jóra, nem buzgólkodnék
Lakhoz Vonzo Indulattya, buzgóban emelkedik Hazafi
Szerelme, Kebelünkben az Törvényekhez való Engedelmes,
sége. Mint a Törvénynek Jó Rendtartása Rende,
lése, Minden jo Czél nélkül való Rokonsa.

Allocutio occasione Salutationis per Deputatos

Sistunt Te Conspectui Cæsareæ & Cæsareo Regiæ Majestatum Vestrarum Fidelissimi & Devotissimi Austriæ Inferioris Status, in hoc Ardentis Omnium Votis expetito temporis Articulo. Purissimum quo ardent Animi Laudium, Clementissimum Suum Terræ Principem, Augustissimam ejus Conjugem, Suosque in Medio Sui intuendi, Sensa quidem percipi ut, ast Verbis Condignis effari nunquam ut, Cent Oculi mundi, quas pertulere Magnitudinem. Cui in his quoque difficilibus rerum adjungit S.S. Austria patrocinium religiosi Civium Classis Argumento ~~adhiberunt~~ edederunt incontaminatæ Fidelitatis, inconcussi Studii, in Terræ Principem, Augustamque ejus Domum, ut hinc ex Animi sui Sensa, Actionesque, alienigenis Militaribus Copiis Æstimabiles redderent. Felicem me cui tam læta Festivitatis occasione Interpretis S.S.D.D. Provincia obtigit, Communes Votorum nostrorum hac Voce Complectendi, ut Divina Providentia M.M.V.V. Regimen in Orbem, a quibuscunque Adversitatis immune præstare dignetur

Felséges Örökös Királyi Herczegünk, édes Atyánk
Nádor Ispánnya, ezen törvényesen egyesült Szolnok Doboka
Bihar, és Belső Vármegyéknek örökös Fő Ispánnya, é u
rautam való különös Kegyelmességéből maga Fő Oltal,
mazása alatt; amár Jelenvalo Szolnok Vármegyének Kor u
mányozását reám bízni méltoztatott. Valamint ö Kira,
lyi Herczegségének azon bennem helyheztetett bizakodá,
sanak valóságos jeggyét, mélly alazatos tisztelettel ve,
szem, és fogadom el; úgy részemről életem szerentsé,
sebb ideje közzé számlálom ezen napot mellyalkal,
matosságot, és módot szolgáltatt nékem, ezen Tek: Sze,
mes Vármegyének (mellynek kedves honnyában több
idötöl fogva laknom, szerentsém vagyon.) minden kar,
ban hellyheztetett Rendjei érant vonzó tisztelctemet,
és a köz jónak elö segéllésit igyekezö törekedésemet
bizonyithatni.

Ugyan is, lehet é valamely kelemetesebb, ked,
vesebb, és szentebb foglalatossaga egy Hazafiúnak
á ki Ifjúságától fogva magát, a köz Jónak fell
áldozni el tökéllette, mint illyen sok érdemekkel tün,
döklö deszes Hazafiaknak sereglétül, a minimüttet it,
ten egyben gyüllteck tisztelnem, és látnom szerencsém
vagyon, lelkesitettve, a Király, és a Haza egy mástol
meg oszlalttását, soha nem esmérhetö köz jót baj
társaival egy gyesétett, erövel, és készséggel munkalod,
ni.

Ha valahol, bizonnyára ezen Tekintetes Szemes
Vármegyében lehet, ezen hiv polgári kötelességnek
való meg felelésben mind módot, és alkalmatosságot
mind helyet találni; mert akár magát a Jöldi ki
terjedésit

terjedést, akár hazánknak mint egy közép pontjan lett helyheztetését, akár mi ezeket vég nélkül haladja, nem, zetünknek eránta való, azon meg különböztető gondolkodásat, melly szerént ezen Nemes Vármegyének fő Hozmanyozását Hazánk első Világi fő méltósággal törvény által öszve kaptsolta, nézzem, és fontoljam, ezen Nemes Vármegyét minden más Nemes Vármegyéknek meg sértedések nélkül, elsőnek állithatom. Valamint tehát ezen dicsesitő nimiműségeivel méltán mások felett dicsekedhetik, ezen Tekintetes Nemes Vármegye ugy azoknak meg gondolása bővebb alkalmatosságot is nyujthat, mind azon tartozó kötelességeknek, és minden hiv egyenkezettel készült törekedéseknek vigben vételire, mellyeket egy hiv Hazafitól Királya és Hazája eránt tartozó fedhetetlen kötelessége hoz magával.

Tekintetes Nemes Vármegye! Ugy tartom nints senki is, aki önkint meg ne ismérje, hogy a köz igazgatásnak támasz Oszlopai az Igazságnak részre való hajlas nélkül való törvényes ki szolgáltatása minden Polgárok, és Lakosok személlyeiknek, és birtokaik biztonságára ügyelő fel vigyázas, a Törvény tevő hatalomnak Hazánk, Nemzetünk köz hasznait tárgyazó Rend tételeknek szorosan való meg tartása, és végben vétele, mert főbb képpen ezeknek magok virágzásaiban, s erejében való lételek tehetik, s teszik az igy régig szerentsésé, boldoggá a Tartományokat.

Mennyire Kiván Tekvő Kötelességnek kell lenni, az Adó fizető szegény Népnek minden igaz ügyében való partfogása, azoknak, kikre a köz dolgok folytatási, és bajok el intézései bizattattak mindenek tudhattyák, ezen minden részben igen hasznos Ember, és Polgár Társaink szakaszsza eránt való Nemes lelkü gondolkodásunk, és velek való szelid bánásunk módja teszen bennünket érdemessekké törvényen épült ősi Szabadságainknak, kedves és biztos birására.

De mivel ezen elő Szamlált, és mulhatatlanul meg kivántató Tételességek háthatosságara szüksége á minden köz társaságokat, és igazgatásokat éltető, és fel tartó egy más eránt való gyanakodás nélkül való biztos egyenesség: ez az, amit ón a Tek: Nemes Vármégye Rendjeitül, ugyis mint Felséges Királyi Herczekünktül, s Fő Appán nyunktul ezen fő Hormány helyre rendeltetett Elöjárok leg forrobb Szivel kérek, mert á nélkül az Igazgatásnak kötelességei kedvesen nem folyhatnak. - Ón bizonnyossá teszem részemről a Tek: Nem: Rendeket, hogy minden visszza vonás lesnek, már természetemből gyülölője lévén mindenek sokuak, már természetemből gyülölője lévén mindenek éránt igaz baratsági, és Polgár Társi hajlandoságot Jogok viselni, és ezen erössen fell tett szándékomnak örökösen leendö meg tartásat szentül igérem.

Akik köz hivatalokat viselünk, és a köz dolgok folytatásiban tartandó köz egybe gyülléseken, és tanátskozásokban forgunk, szükség hogy minden részre való hajlástul üressek legyünk, az helynek szentségéről, és méltóságárul el ne feledkezzünk és ez, zel ellenkező indulatoskodás által balra vonattatni ne engedjük. Atletünket az Igazság, és a Törvénynek részre való hajlás nélkül teendö ki szolgaltátása vezérellye, ne zavarja azt meg sem baratság, sem gyülölés, sem akár mi más féle Világi, vagy vérség, avagy valláshéli tekintett is. Mondom.

Vallásbéli, melly több századoktul ólta maga természeti szelid tulajdonsága ellen, az egész Világban botzánkozás.

botránkozás kövére lévén, Hazánkban törvényes és
hasznos rendben vétetik, és meg állapitatást nyerti ha ez
ézant akármely, bár leg zitkabban, fel fordúlandó kér,
dések adják is elö magokat, távól légyen minden ré,
szekrül az indúlatos buzgolkodás, távol legyenek az
alatomban lappangó gyülölség kcholásai; igy remény,
hettük, hogy a külömböző vélekedések is össze for,
van, és egy értelemre lévén. Felséges jó Királyunk
meg elégedését, Felséga Királyi Herczegünk Ö
Jsgányunk helybe hagyását fogjuk érdemelni, és a
köz boldogság munkalodása köz hasznomal fog
közöttünk virágozni. Légyünk azért Tekintetes Ke,
mes Vármegye Rendjei mind egyiggyen egyiggyen ked,
ves Barátim, égymáshoz igaz tökélletes szivvel haj,
laudók, a közöttünk hibázhatókat igazitsuk jó út,
ban, a szánt szandékkal, önként vosszat tenni kí,
ván ókat büntessük, álljunk ellenében, a magok hiva,
tallyaikkal törvénytelenül visszza élöknek, meg el,
lenkezvén szüntelen, hogy a Törvényekre vigyázó, J
gondoskodó Tiszt Szolgáink vagyunk, kiknek a Tör,
vény Rend szabásitul, sem a lágy engedelmesség,
sem a hoszszú álló keménység útyán, el tautorodni
nem szabad.

Tudom Tekintetes Nemes Vármegye; hogy
mind ezen elö hozdott kötelessségeknek meg tartása,
nem kevés nehézségekkel van vegyitve, tudom hogy,
a mellyeknek bé tellyesétisét másoktol kévánom, ma,
gam is meg tartani köteles leszek: jellis tettem azt
magamban, hogy mind azoknak szentül leendö meg
tartása hivatalom folytátásának sinór mértéke
légyen; ha mind azon által mindenekben égyekezetem,
nek egészszen meg nem felelhetnék, kérem sött intem
a Tekintetes Rendeket ázra a legg szorosabb köte

lessége.

kötelességre, melly által Felséges Királyunk szolgálatira, édes Házánk köz boldogitására egyben szerkeztetünk, hogy baratsagaikkal, s tanatsaikkal segiteni ne terhelltessenek; úgy reményleni fogom, hogy ezen mostan nyert hivatalomban is Felséges Királyunk kegyelmeire, édes Házánknak jóllétére Felséges Királyi Herczegünk, s Tö Spányunk pártfogására, a Felső Vemes Vármegye Rendjeinek kedves baratságara (mellyben magamat mind köztünségesen, mind személlyenként ajánlom) érdemes lészek.

49.

Hevés Esztendőknek fell forgása alatt, három egymás utan következett Tö Spányi helytartó Urakkal adatott Szerencsénk dicsekedni, kiknek kettejét Virtusai magasabb poltzra emeltek, az utobbinak pedig az elevenek közt való lettét, az engesztelhetetlen halál meg irégyelvén, Kivünknek tetemes fajdalmára, az élők sorából ki ragada.

Ezen három Tö Spányi helytartó Uraknak bölts, s minden különös tekintet nélkül egyedül a köz jó elő mozditására czélozott Hórmányok alatt, melly Rendel, melly szerénységgel, melly elömenetellel folytak közöttünk mind a Fölség és a Haza Szolgalattyát, boldogságát, és dicsőséget, mind Megyénknek javát, mind az Igazság ki szolgáltatását, mind az akár melly sorsú Lakosok hasznokat, és elömeneteleket érdeklő akármelly állapotok, csak a nem tudja, ki a köz igazgatásba, s a köz dolgok folyamottyának tudásába részt venni nem akar, s nem is vészen.

Fajdalmasson esik valóba mindnyájunknak az illy becses s bölts Elöljáróktul való meg válás; de a

világot.

világot, s természetet fent tartó végtelettlen böl-
csessége szerint igazgató erő, legg alább a közelebb közöt-
tünk történt ebbéli változásokban, úgy mérsékletté, s ve-
zérlette dolgainkat, hogy a töllünk ell vált, s általunk
kesergett egyik bölts igazgatónk helyet, mindenkor ol-
lyat hozot közinkbe, kinek kormanyozásával nem csak
meg elégedtünk, hanem ditsekedhetünk is.

Éppen most is ezt tselekszi velünk az emberi
Jemnek boldogságára szüntelen vigyázó gondviselés, hog-
a midőn több rendbéli tökélletességeirt, s kivalt az igaz-
ságba való mély be látásaért, s annak szeretetéért, és
küséges ki szolgaltatásáert magasztalt, s virtusiban
most is élö fö Ispányi Helytartónknak közülünk lett
ki ragadtatását velünk kesergetteté, akkor vigasztal
s örvendezhett meg bennünket, egy olly Elöljáróval, ki nem
csak külömb külömbfele jo hivatalokban s méltóságok-
ban diszeskedett régi Magyar Törsökeinek viselt jeles
dolgaibul, hanem a fö méltóságu Királyi Hellytartó Ta-
nacs mellet, s másutt is vett önnön hosszasabb tapaszta-
lásábul, is bölcsen tudja, hogy egy bölts Kormányozónak
legg fobb Kötelessége a Törvénynek meg tartása, s oltalma,
mert aki a Törvényt meg tartya, mind Királlyát mind Ha-
záját szereti, s Felebarátiya és ember Társa iránt való
Kötelességét és szentül be tölti; tudja hogya Felségnek
s Hazának java egygyütt járván, és egymástul el szakaz-
hatatlan lévén, aki egyiket a másik hátra hagyasával
elö vinni akarna, mind egyiknek, mind másiknak inkább ár-
tana mint használna; tudja mind önnön Magyar szivének
ösztöneiböl, mind a vele egy vérböl eredett Nemzetnek terme-
szetiböl, s hajlandósagaibol, hogy a kétszénüséget nem es-
merö Magyar hüség, Királljának s Hazajának boldog-
ságáért, s diszéért, és, törvényes alkotmannya tartasáért
nem csak vagyonát, de életét is feláldozni kész légyen;

tudja

tudja végtére, melly hátra maradást s kárt okozhasson
mind a köz igazgatás elömozditásában, mind az egyes
tagokat érdekló állapotok folytatásában, a szemely Valo-
gatás, mind ezeket pedig tudvan minda köz jónak elömoz-
ditásában ekkorig minden esetben bizonyitott buzgósága,
mind az ember társához meg ismértetett szivessége, s tis-
zetete, mind messze ki terjedett tapasztalása tellyes re-
ménységet nyujt, hogy benne egy olly Elöljárót nyertünk,
ki Törvényeinket, s törvényes Rend tartasainkat min-
denkor szeme elött viselvén, azokat minden tselekedeté-
nek sinór mértékéül fogja tartani, s azok meg tartása
mellet bennünket ügy igazgatni, hogy törvényes minden
kötelességeimket, mind fel kent Koronás Királyunk, s Ha-
zánk, mind magunk egymás iránt az öldalaslag valo a-
kármelly tekintetek félre tételével egy szivvel lélekkel
egy aránt elö mozdithassuk.

Éljen tehát Felséges Fö Ispányunk, kinek
bölts, és Attyáskodó gondoskodása boldogságunkon éj-
jel nappal igyekezö indulattyát s iránttunk való szere-
tetét egy illy Kormányozónak közinkbe való küldései-
vel nyilvánságosan ki mutatta, s bizonyitotta; Éljen
Méltóságos Fö Ispányi Hellytartónk, kinek bölts Kor-
mányozása bennünket a tökélletességnek még magasabb
polczára fog vezérelni, s kinek akár régi Ösei, akár maga
tulajdon Virtusait, akár szivének jó indulattyát, s egyéb
Jgnalitásait tekintyük, magunkat méltán a legg szeren-
csésebbeknek mondhattyuk, s ü Ujjabban is méltan kialt-
hatjuk: Éljen.

Sacratissima Cesarea, & Regio – Apostolica Majestas
Domine Domine Clementissime.

Ut luculentum intemerata, quam a Majoribus Nostris hereditatam alte Cordibus Nostris semper impressam habemus, erga Majestatem Vestra Sacratissimam, Augustamq ejus Domu Fidei, ac fidelitatis Nostre, atq indefessi erga Legalem Constitutionem Nostra amoris Testimonium, Eidem Majestati Vre Sme probearemus, oblatam Articulo 2i postremo Diete, Benigno, Mattis Vre Sacre de 10a Aprilis ann. cur. emanato Decreto sub grali die 24a ejusdem Mensis celebrata Congregatione Nostra publicato, Clementie indictam Insurrectionem, ea, qua profligatas pessimi deposcebat alacritate descripsimus, tantumq pro Latione retundendarum inanium hostilium Virium, quarum a Nobis Vr desiderari potuit, in Summa celeritate Militum legimus non modo, sed eriam profusa plane opificum Vel ex eo, ut Delectis vestimentis, ac aliis Necessariis provideri valeat, liberalitate hisce Requisitis instruximus tanta celeritate Temporis, quod Militia hanc pro Latione Facultatum Nostrar sat Numerosa die 15a subsequenti Mensis Maij lustraverimus, quam idonei per nos delecti Prefectis, & Officialibq sub quorum Manuductore ac Disciplina tum Matti Vre tum pereharae Patrie Majus utilem prestare possit operam, subordinarimus, quos congruis etiam, in quantu tenuitas Erarii Nostrar admisit, Stipendiis adjutos ex eo potissimu, ut domesticis Axis majus solutu, Militari Exercitatione liberius vacare queant, providimus, tantumq Solicita hujus Cure Nostre Lenitas effectum: quod Coordinata prario Modo Militiam Nostra Insurrectionalem, in quantu presentanea eorum Necessitas exposcebat, etiam exercitata in Mense Junio e gremio Nostro ad destinatu per Mattem Vre sme Cisca limites Regni locum primi sorte omnia educi

fecerimq,

fecerimus, quam vide a 15ª Maij usq in Ipsius magnis sumptibz, obliti quasi domesticar Necessitatu Nostrarū intertenuimus.

In his gravibz certe ac sensitivis etiam Expensarum profusionibz non adhesit primarius Zelus Noster, quin imo, ut hinc in isthoc non minus in augusta Domus Matth V=ae Stmae, quam et perchara Patriæ Nostræ, Constitutionum Nostrar Securitate, ac gloria conjuncto Negotio uberius palam faciamus, eandem Insurgente Militiam Nostrā ingruente jam dicta Intemperie hyemalibz etiam Vestibus, quas in principio Status evitare, neq arcitudo Temporis admisit, neq subsequ mutato tantis per belli Circumstantie deposcere videbantz, providere hib hodierno duxerimus.

Neq dubitemus hoc eo animo, ut inde Conatuum nostrorum gloriam demereri videamurz, sed ut Matthæ V=ae Stmae ex inde Clementer perspicere dignetz, Nos animo ita comparatos esse, ut ad Exigentiam legalis obligationis Nostræ pro Inclumitate Matthæ V=ae Stmae, Stabilimento item legalis Constitutionis Nostræ, ac asserend Legum Manutentionē, non solum Fortunas, sed et vitā, ac sanguinem consecrare parati simus.

Cum interea fidelitas manserit Nobis Castra inter Sabariā, & Ipsium, ubi Inimicus hostilis in Regnum Irruptio propinqua Metuebatz, pro Insurgente Regni Militia constructa propediem non solum dissolvenda, sed insuper eadz Militia profundius in Regnū, ac propius ad Nos pro Stativis dislocandam esse, ac inde Nobis conjicere licerat. quod Circumstantiæ belli, ac ipsa etiā oblata per pacatā Norissimæ Divæ Articulā Insurrectionis Necessitates alleviatæ sint.

Ego Matthiæ V=ae Stmam cui Circumstantiæ ac Necessitates Moderni Belli Gallici optime constant

filiali

filiali cum fiducia non minus, ac homagiali in subjectione exoramus: ut si, et in quantū Nostra necessitas hujusmodi sublata foret, simpliciter in Condigna, cumq digna Reflexionem gravibz hactenus etiam per Nos omni cum alacritate factis expensar profusionibz, benigneq perpensis arctis tantum Circumstantijs, ac aliis, quas Matthias V=a Stma pro Paterno erga Nos affectu Clementer perspicere dignabitz quave promptissimū ad omnia pro Inclumitate, et Gloria Matthæ V=ae Stmæ, Regnijz Latamine Gaudia animū Nostrū constringunt. Necessitatibz Nostris, ab hac isthoc, quamprimū fieri poterit, Clementissime Relevare dignetz. Sic in aligno Benignitati, Clementiæz Ao-Regiæ devoti, homagiali in subjectione emorimur. Datū ex Urbi Congregatione Nostra Anno 1797. die 7ª Septembr in Superiori Civitate Nitria Continuative celebrata.

Matthiæ V=ae Cæsareæ

Vestræ Perpetuæ
fideles Subditi
Status & Ordines
Comitatus Nitriensis